राज्य माहिती आयुक्त, औरंगाबाद यांचे समोर माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (३) अन्वये दाखल झालेले अपील.

अपील क्रमांक- २००७/ रामाआ/अपील/सिआर/२४९
निर्णय दिनांक १-०८- २००७.

१. श्री.नागराज चांदबा गायकवाड .. अपिलार्थी.
न्यु पहाडसींगपुरा, लेणी रोड,
औरंगाबाद.

विरुध्द

१. जनमाहिती अधिकारी तथा .. प्रतिवादी
प्राचार्य,
ए.डी.अध्यापक विद्यालय
सुलिभंजन, खुलताबाद
जिल्हा- औरंगाबाद.

२. जनअपिलीय अधिकारी तथा ..
औरंगाबाद संचलित
ए.डी.अध्यापक विद्यालय,
सुलिभंजन, खुलताबाद.

विवेचन

वरील प्रकरणाची सुनावणी आज दिनांक- १-०८-२००७ रोजी औरंगाबाद येथे घेण्यात आली. सुनावणीच्या वेळी जनमाहिती अधिकारी व जनअपिलीय अधिकारी यांच्यावतीने ॲड.नरसिंह ल.जाधव व अपिलार्थीच्या वतीने ॲड. अे.डी.आघाव उपस्थित होते. त्याचबरोबर शिक्षण उपसंचालक कार्यालयातील सहाय्यक शिक्षण संचालक, श्री.एस.आर.चौहान हे उपस्थित आहेत.

सुनावणीच्या सुरुवातीसच अपिलार्थीचे ॲड. अे.डी.आघाव यांनी अपिलार्थीने राज्य माहिती आयोगाकडे केलेले व्दितीय अपील मागे घेण्या संदर्भात परवानगी देण्याची आयोगास शपथपत्राव्दारे विनंती केली आहे. या शपथपत्रामध्ये त्यांनी अपिलार्थीस आता जनमाहिती अधिकारी यांच्याकडून संपूर्ण माहिती मिळाली असल्याचे नमूद केले आहे.

अपिलार्थीस आता माहिती मिळाली असल्यामूळे अपिलार्थीची अपिल मागे घेण्याची विनंती राज्य माहिती आयोग मान्य करीत आहे व अपिलार्थीने राज्य माहिती आयोगाकडे केलेले व्दितीय अपील खारीज करण्यात येत आहे. सबब खालील प्रमाणे निर्णय पारीत करण्यात येत आहे.

निर्णय

१. अपील खारीज करण्यात येत आहे.

औरंगाबाद
दिनांक १-०८-२००७

(वि. बा. बोरगे)
राज्य माहिती आयुक्त औरंगाबाद

प्रति,

१ श्री.नागराज चांदबा गायकवाड, न्यु पहाडसींगपुरा, लेणी रोड, औरंगाबाद.

२ जनमाहिती अधिकारी तथा प्राचार्य, ए.डी.अध्यापक विद्यालय, सुलिभंजन, खुलताबाद, जिल्हा- औरंगाबाद, यांना वरील अभिप्रायाची नोंद घेण्यासाठी.

३ जनअपिलिय अधिकारी तथा सचिव, औरंगाबाद संचलित ए.डी.अध्यापक विद्यालय, सुलिभंजन, खुलताबाद, यांना वरील अभिप्रायाची नोंद घेण्यासाठी.

४ सचिव मुख्य माहिती आयुक्त कार्यालय, १३ वा मजला, नविन प्रशासकीय इमारत मंत्रालया समोर, मुंबई – ३२ यांना सदर निर्णय शासनाच्या वेबसाईटवर प्रसिध्द करण्यासाठी.

५ निर्णय नस्ती.

राज्य माहिती आयुक्त, औरंगाबाद यांचे समोर माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (३) अन्वये दाखल झालेले अपील.

अपील क्रमांक- २००७/ रामाआ/अपील/सिआर/२५१
निर्णय दिनांक १-०८- २००७.

१. श्री.नागराज चांदबा गायकवाड .. अपिलार्थी.
न्यु पहाडसींगपुरा, लेणी रोड,
औरंगाबाद.

विरुध्द

१. जनमाहिती अधिकारी तथा .. प्रतिवादी
प्राचार्य,
युवक विकास अध्यापक विद्यालय,
हिमायत बाग, औरंगाबाद.
२. जनअपिलीय अधिकारी तथा ..
सचिव, व्दारा विकास अध्यापक
विद्यालय, औरंगाबाद.

विवेचन

वरील प्रकरणाची सुनावणी आज दिनांक- १-०८-२००७ रोजी औरंगाबाद येथे घेण्यात आली. सुनावणीच्या वेळी जनमाहिती अधिकारी व जनअपिलीय अधिकारी हे गैरहजर होते. तर अपिलार्थीच्या वतीने ॲड. अे.डी.आघाव उपस्थित होते. त्याचबरोबर शिक्षण उपसंचालक कार्यालयातील सहाय्यक शिक्षण संचालक, श्री.एस.आर.चौव्हान हे उपस्थित आहेत.

सुनावणीच्या सुरुवातीसच अपिलार्थीचे ॲड. अे.डी.आघाव यांनी अपिलार्थीने राज्य माहिती आयोगाकडे केलेले व्दितीय अपील मागे घेण्या संदर्भात परवानगी देण्याची आयोगास शपथपत्राव्दारे विनंती केली आहे. या शपथपत्रामध्ये त्यांनी अपिलार्थीस आता जनमाहिती अधिकारी यांच्याकडून संपूर्ण माहिती मिळाली असल्याचे नमूद केले आहे.

अपिलार्थीस आता माहिती मिळाली असल्यामूळे अपिलार्थीची अपिल मागे घेण्याची विनंती राज्य माहिती आयोग मान्य करीत आहे व अपिलार्थीने राज्य माहिती आयोगाकडे केलेले व्दितीय अपील खारीज करण्यात येत आहे. सबब खालील प्रमाणे निर्णय पारीत करण्यात येत आहे.

निर्णय

२. अपील खारीज करण्यात येत आहे.

औरंगाबाद
दिनांक १-०८-२००७

(वि. बा. बोरगे)
राज्य माहिती आयुक्त औरंगाबाद

प्रति,

१ श्री.नागराज चांदबा गायकवाड, न्यु पहाडसींगपुरा, लेणी रोड, औरंगाबाद.

२ जनमाहिती अधिकारी तथा प्राचार्य, युवक विकास अध्यापक विद्यालय, हिमायतबाग औरंगाबाद, यांना वरील अभिप्रायाची नोंद घेण्यासाठी.

३ जनअपिलिय अधिकारी तथा सचिव, व्दारा- युवक विकास अध्यापक विद्यालय, औरंगाबाद, यांना वरील अभिप्रायाची नोंद घेण्यासाठी.

४ सचिव मुख्य माहिती आयुक्त कार्यालय, १३ वा मजला, नविन प्रशासकीय इमारत मंत्रालया समोर, मुंबई – ३२ यांना सदर निर्णय शासनाच्या वेबसाईटवर प्रसिध्द करण्यासाठी.

५ निर्णय नस्ती.

राज्य माहिती आयुक्त, औरंगाबाद यांचे समोर माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (३) अन्वये दाखल झालेले अपील

अपील क्रमांक २००७/रामाआ/अपील/सिआर/२७५

निर्णय दिनांक ०२-०८-२००७

श्री. रामचंद्र विजयकुमार देशपांडे, : अपिलार्थी
७, चौकवाडा, धोंडीपुरा, बीड
जिल्हा बीड

विरुध्द

१ जन माहिती अधिकारी :
तथा कार्यालयीन अधीक्षक,
स्वा. सावरकर वरिष्ठ महाविद्यालय, बीड
जिल्हा बीड

२ जन अपिलीय अधिकारी : प्रतिवादी
तथा प्राचार्य,
स्वा. सावरकर वरिष्ठ महाविद्यालय, बीड
जिल्हा बीड

विवेचन

वरील प्रकरणाची सुनावणी आज दिनांक ०२-०८-२००७ रोजी औरंगाबाद येथे घेण्यात आली. सुनावणीच्या वेळेस अपिलार्थी श्री. रामचंद्र विजयकुमार देशपांडे (यापुढे त्यांना अपीलार्थी असे संबोधण्यात येईल), जन माहिती अधिकारी तथा कार्यालयीन अधीक्षक, स्वा. सावरकर वरिष्ठ महाविद्यालय, बीड जिल्हा बीड श्री. प्रशांत यशवंतराव कुलकर्णी

(यापुढे त्यांना जन माहिती अधिकारी असे संबोधण्यात येईल) व जन अपिलीय अधिकारी तथा प्राचार्य, स्वा. सावरकर वरिष्ठ महाविद्यालय, बीड जिल्हा बीड श्री. गीताराम मनोहर कुलकर्णी (यापुढे त्यांना जन अपिलीय अधिकारी असे संबोधण्यात येईल) हे हजर आहेत.

या प्रकरणी कार्यालयीन अधीक्षक हे जन माहिती अधिकारी असून प्राचार्य हे जन अपिलीय अधिकारी आहेत.

या प्रकरणी अपीलार्थीने सर्व प्रथम त्यांच्याकडील दिनांक २०-०४-२००६ रोजी जन माहिती अधिकारी यांच्याकडे खालील प्रमाणे माहितीची मागणी केली होती.

> "मी आपणास व संस्थेस विविध कागदपत्रांच्या पुर्ततेसाठी वेळोवेळी स्वहस्त लिखीत अर्ज केलेले आहेत. तरी अद्यापर्यत एकाही कागदपत्राची आपण वा संस्थेने पुर्तता केली नाही. कागदपत्र देण्यास टाळाटाळ करत आहात असे माझ्या लक्षात येत आहे. तरी कोणत्या तारखेला कोणत्या कागदपत्रांची मी आपणाकडे व संस्थेकडे मागणी केली होती त्याचे तारीखनिहाय पर्टिकुलर्स व माझ्या वेळोवेळी सादर केलेल्या स्वहस्त लिखीत अर्जाच्या साक्षांकीत प्रती ताबडतोब सादर कराव्यात ही नम्र विनंती.
>
> अपीलार्थीने ही माहिती नोंदणीकृत टपालाव्दारे मागितली होती."

अपीलार्थीच्या या अर्जाच्या संदर्भात जन माहिती अधिकारी यांनी अपिलास दिनांक १२-०५-२००६ रोजी एक पत्र लिहून सदर अपिलार्थीने मागितलेली माहिती अपिलार्थीस देण्यापोटी लागणारे शुल्क रुपये ५० इतके त्यांचे कार्यालयात भरण्यास अपिलार्थीस सूचित केले. तथापि, सदर पत्र अपिलार्थीस प्राप्त झाले नाही असे त्यांचे म्हणणे अपीलार्थीने शपथपत्राव्दारे आयोगासमोर सादर केले आहे. जन माहिती अधिकारी यांच्याकडून विहीत मुदतीत माहिती न मिळाल्याने अपिलार्थीने मुख्य कार्यकारी अधिकारी जिल्हा परिषद यांच्या कडे प्रथम अपील केले असे अपिलार्थीचे म्हणणे आहे. मुख्य कार्यकारी अधिकारी जिल्हा परिषद बीड यांनी तदनंतर अपिलार्थीस त्यांच्याकडील शिक्षण अधिका-यामार्फत दिनांक

१६ जून २००६ रोजी अपिलार्थीने सक्षम प्राधिकरणाकडे अपील करावे असे कळवून अपिलार्थीचे दिनांक १५-०५-२००६ चे मूळ अपील अपिलार्थीस परत पाठविले. सदर अपिलाची प्रत अपिलार्थीने विनाकार्यवाही त्यांचे- कडेच ठेवून घेतली.

शिक्षण अधिकारी जिल्हा परिषद बीड यांच्याकडील वरील उत्तराने समाधान न झाल्याने व्यथित होऊन अपिलार्थीने राज्य माहिती आयोगाकडे दिनांक १७-०७-२००६ रोजी व्दितीय अपील केले आहे. या अपिलामध्ये त्यांनी त्यांची मूळ माहितीची मागणी कायम ठेवली आहे.

आज झालेल्या युक्तीवादामध्ये जन माहिती अधिकारी यांच्यातर्फे असा युक्तिवाद करण्यात आला की, अपिलार्थीच्या अर्जाची वेळीच दखल घेऊन अपिलार्थीस माहिती देण्या-पोटी लागणारे शुल्क रुपये ५० इतक्या रकमेचा जन माहिती अधिकारी यांच्या संस्थेकडे भरणा करण्याची त्यांनी अपिलार्थीस दिनांक १२-०५-२००६ रोजीच्या पत्रानुसार सूचना दिली, तथापि सदर पत्र अपिलार्थीस प्राप्त न झाल्याचे अपिलार्थी आज आयोगासमोर शपथपत्राव्दारे सांगत आहेत. दोन्ही बाजुंचा युक्तिवाद ऐकला असता व आयोगास उपलब्ध करुन देण्यात आलेल्या कागदपत्राची तपासणी केली असता अपिलार्थीने माहिती अधिकार अधिनियम २००५ अन्वये प्रथम अपील ज्या जन अपिलीय अधिकारी यांच्याकडे करावयाचे होते ते त्या जन अपिलीय अधिका-याकडे न करता ते स्वतःकडे विना कार्यवाही ठेऊन राज्य माहिती आयोगाकडे सरळ व्दितीय अपील दाखल केले आहे. अपिलार्थीने आयोगाकडे दाखल केलेल्या या अपील अर्जावर निर्णय देण्यासाठी प्रथम अपिलाची सुनावणी हा या प्रकरणी महत्वाचा टप्पा आहे असे आयोगास वाटते. अपिलार्थीस निश्चित अपीलीय अधिकारी कोण याचे मार्गदर्शन न मिळाल्याने अपिलार्थीने प्रथम मुख्य कार्यकारी अधिकारी जिल्हा परिषद बीड यांचेकडे प्रथम अपील केले होते. ते त्यांनी दिनांक १६-०६-२००६ रोजी अपिलार्थीस परत पाठविले तथापि त्यांनी अपिलार्थीस या अपिलासंदर्भात दिलेल्या उत्तरामध्ये अपिलार्थीने नेमके

कोणाकडे अपील करावे याचे अपिलार्थीस मार्गदर्शन केलेले नाही. या प्रकरणी प्राचार्य हे या संस्थेचे अपिलीय अधिकारी आहे असे जन माहिती अधिकारी यांनी आयोगासमोर सांगितले व त्यास उपस्थित जन अपिलीय अधिकारी यांनीही त्यास दुजोरा दिला. या प्रकरणी अपिलार्थी-च्या प्रथम अर्जावर जन अपिलीय अधिकारी यांचेकडून सुनावणी होणे आयोगास आवश्यक वाटत असल्याने असे आदेशित करण्यात येते की, जन अपिलीय अधिकारी यांनी अपिलार्थी-च्या प्रथम अपिलाची सुनावणी, हे आदेश निर्गमित झाल्यापासून १० दिवसाच्या आत प्राधान्याने घ्यावी व आपला निर्णय अपिलार्थीस कळवावा. अपिलार्थीस जर हा निर्णय मान्य नसेल तर ते राज्य माहिती आयोगाकडे माहिती अधिकार अधिनियमातील विहीत मुदतीत व्दितीय अपील दाखल करु शकतील.

वरील विवेचनाच्या पार्श्वभुमीवर व अपिलार्थीचे अपील निकाली काढण्यात येत आहे.

<u>निर्णय</u>

१. अपीलार्थीचे अपील निकाली काढण्यात येत आहे.

२. जन अपिलीय अधिकारी यांनी अपिलार्थीने त्यांच्याकडे दाखल केलेल्या प्रथम अपिला-वर, माहिती अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (१) च्या तरतुदीनुसार हे आदेश निर्गमित झाल्यापासून १० दिवसांच्या आत प्राधान्याने सुनावणी घेऊन आपला निर्णय तात्काळ जारी करावा.

३. जन अपिलीय अधिकारी यांनी दिलेला निर्णय अपीलार्थीस मान्य नसेल तर ते राज्य माहिती आयोगाकडे माहिती अधिकार अधिनियम २००५ मधील विहीत केलेल्या कालावधीमध्ये व्दितीय अपील दाखल करु शकतील.

औरंगाबाद (वि. बा. बोरगे)
दिनांक ०२ ऑगस्ट २००७ राज्य माहिती आयुक्त औरंगाबाद

प्रत,

१ श्री. रामचंद्र विजयकुमार देशपांडे, ७, चौकवाडा, धोंडीपुरा, बीड जिल्हा बीड

२ जन माहिती अधिकारी तथा कार्यालयीन अधीक्षक, स्वा. सावरकर वरिष्ठ महाविद्यालय, बीड जिल्हा बीड यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.

३ जन अपिलीय अधिकारी तथा प्राचार्य, स्वा. सावरकर वरिष्ठ महाविद्यालय, बीड जिल्हा बीड यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.

४ सचिव, मुख्य माहिती आयुक्त कार्यालय, १३ वा मजला नवीन प्रशासकीय इमारत मंत्रालयासमोर, मुंबई ४०० ०३२ यांना सदर निर्णय शासनाच्या वेब साईट वर प्रसिध्द करण्यासाठी.

५ निर्णय नस्ती

राज्य माहिती आयुक्त, औरंगाबाद यांचे समोर माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (३) अन्वये दाखल झालेले अपील.

अपील क्रमांक- २००७/ रामाआ/अपील/सिआर/३०६
निर्णय दिनांक ०२-०८- २००७.

१. श्री.परवीज अहेमद सिध्दीकी .. अपिलार्थी.
पि.अब्दुल रऊफ, नाळवंडी रोड
(सबनामिरा सॉ-मिल)ता.जि.बीड.

विरुध्द

१. जनमाहिती अधिकारी तथा .. प्रतिवादी
ग्रामविकास अधिकारी,
ग्रामपंचायत नाळवंडी,
तालूका व जिल्हा- बीड.

२.	जनअपिलीय अधिकारी तथा ..
गट विकास अधिकारी,
पंचायत समिती, बीड.

<u>विवेचन</u>

वरील प्रकरणाची सुनावणी आज दिनांक- ०२-०८-२००७ रोजी औरंगाबाद येथे घेण्यात आली. सुनावणीच्या वेळी अपिलार्थी, श्री.परवीज अहमद सिध्दीकी पि.अब्दुल रऊफ, (येथून पुढे अपिलार्थी असे संबोधण्यात येईल.), जनमाहिती अधिकारी तथा ग्रामविकास अधिकारी, ग्रामपंचायत, नाळवंडी, श्री.एस.टी.काटे, (येथून पुढे जनमाहिती अधिकारी असे संबोधण्यात येईल) व तत्कालीन जनअपिलीय अधिकारी तथा गट विकास अधिकारी,पंचायत समिती, बीड (येथून पुढे जनअपिलीय अधिकारी असे संबोधण्यात येईल) हे हजर आहेत.

या प्रकरणी अपिलार्थीने सर्व प्रथम त्यांच्याकडील दिनांक २५-०५-२००६ रोजीच्या पत्रान्वये जनमाहिती अधिकारी यांच्याकडून खालील प्रमाणे माहितीची मागणी केली होती.

" १. ग्रामपंचायत नाळवंडी येथील सन १ जानेवारी, २००५ ते जून २००६ मधील ग्रामसभेचे प्रोसीडींगचे नक्कला मिळणे बाबत.

२. सन १ जानेवारी, २००५ ते जून २००६ मधील मासीक सभेचे सभा वृत्तांत्त मिळणे बाबत.

३. सन २००४ ते २००५ पर्यंत ग्रामपंचायत नाळवंडी येथील ऑडीट रिपोर्ट मिळणे बाबत.

४. सन २००५ ते २००६ मध्ये कोणते विकासाचे कामे हाती घेण्यांत आली त्यामध्ये किती रक्कम शासनाकडून मिळाली व नियमाप्रमाणे ग्रामसभा घेऊन खर्च करण्यांत आली त्या बाबतची माहिती मिळणे बाबत.

५. ग्रामविकास अधिकारी श्री.एस.टी.काटे, ग्रामपंचायत नाळवंडी येथे रुजू झाल्यापासून किती ग्रामसभेची मिटींग झाली व किती मासीक मिटींग झाल्या. तसेच ग्रामसभा किती कोरम आभावी तहकुब करण्यांत आली व नंतर कोणत्या दिवशी ग्रामसभा घेऊन पर्तता करण्यांत आली व त्या ग्रामसभेस किती लोक उपस्थित होते याबाबत माहिती मिळणे बाबत."

अपिलार्थीने सदर माहिती पोस्टाने अपेक्षिली होती.

सदर पत्र जनमाहिती अधिकारी यांना प्राप्त झाले नसल्याचे जनमाहिती अधिकारी यांनी सांगितले. तर सदर पत्र जनमाहिती अधिकारी यांनी घेण्यास नकार दिला असे अपिलार्थी यांचे म्हणणे आहे. त्याप्रित्यर्थ त्यांनी माहिती अधिकारी यांच्याकडे पाठविलेल्या सदर माहितीचा लिफाफा दाखविला. 'सदर पत्र घेतले नाही करिता परत' असा पोस्टमनाचा शेरा देवून अपिलार्थीस दिनांक ०५-०६-०६ रोजी परत प्राप्त झाले. जनमाहिती अधिकारी यांच्याकडून कोणतीही माहिती न मिळाल्यामूळे अपिलार्थीने जनअपिलीय अधिकारी यांच्याकडे माहिती अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (१) मधील तरतुदीनूसार, दिनांक- १८-०७-२००६ रोजी प्रथम अपील केले. या अपीलअर्जा सोबत अपिलार्थी यांनी जनमाहिती अधिकारी यांच्याकडे केलेला दिनांक- २५-०५-२००७ रोजीचा अर्ज जोडला असल्याचे या अपीलपत्रात त्यांनी नमूद केले आहे. जनअपिलीय अधिकारी यांना केलेल्या या प्रथम अर्जामध्ये अपिलार्थी यांनी जनमाहिती अधिकारी यांच्यावर माहिती अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम २० (१) व २० (२) प्रमाणे कार्यवाही करण्याची विनंती केली आहे. जनअपिलीय अधिकारी यांना अपिलार्थी यांचे सदर अपील प्राप्त झाल्यानंतर कोणतीही सुनावणी न घेता अपिलार्थीस त्यांच्याकडील दिनांक- २०-०७-२००६ रोजीच्या पत्रान्वये

अपिलार्थीचा अर्ज त्यांनी परत ग्रामविकास अधिकारी,ग्रामपंचायत,नाळवंडी यांच्याकडे करावा व त्यांनी तो अर्ज न घेतल्यास जनअपिलीय अधिकारी यांच्या कार्यालयास सादर करावा, अशा अर्थाचे पत्र लिहून अपिलार्थीचे अपील नियमबाहय असल्याने ते जनअपिलीय अधिकारी यांच्यास्तरावर फेटाळण्यात आल्याचे नमूद केले आहे. त्याचबरोबर या पत्रामध्ये त्यांनी अपिलार्थीचा अर्ज वाचनीय नसल्याचे व जनमाहिती अधिकारी हे अपिलार्थीचा अर्ज स्वीकारत नसतील तर तो जनअपिलीय अधिकारी यांनी स्वीकरण्याची तयारी देखिल त्यांनी या अपील निर्णयामध्ये दर्शविलेली आहे.

जनमाहिती अधिकारी यांनी प्रथम अर्ज दाखल करुन घेतला नाही, तर जनअपिलीय अधिकारी यांच्याकडून अपिलार्थीचे अपील फेटाळले म्हणून अपिलार्थीने व्यथीत होवून माहिती अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम २० (३) नूसार राज्य माहिती आयोगाकडे दिनांक- ०४-०८-२००६ रोजी व्दितीय अपील केले आहे.

आज झालेल्या युक्तीवादामध्ये जनमाहिती अधिकारी यांनी अपिलार्थीचा प्रथम अर्ज मुद्दामहून स्वीकृत केला नाही किंवा नाकारला नाही, अशी आपली भूमिका नसल्याचे आयोगासमोर प्रतिपादन केले व अपिलार्थीस त्यांनी प्रथम अर्जाव्दारे केलेल्या मागणी संदर्भातील संपूर्ण माहिती, आयोगाकडून निर्देश दिले जातील त्या मुदतीतमध्ये माहिती देण्याचे मान्य केले.

अपिलार्थीचे अपील हे नियमबाहय कसे ठरते, असे आयोगाने जनअपिलीय अधिकारी यांना विचारले असता, त्यांनी सांगितले की, अपिलार्थी यांचा माहितीचा अर्ज जनमाहिती अधिकारी यांच्याकडे अर्जच मूळातच प्राप्त झाला नसल्याने अपील कोणत्या निर्णया विरुध्द चालवावयाचे हे ठरविता येणे शक्य नव्हते. त्यामूळे त्यांना अपील चालविता येणे शक्य नव्हते,

म्हणून ते नियमबाहय ठरते. असे त्यांनी आयोगासमोर स्पष्ट केले. त्यांनी मांडलेला युक्तीवाद तार्कीक दृष्टीने जरी अस्विकारार्ह असला तरी त्यांनी अपिलार्थीचे अपील त्यांच्याकडे प्राप्त झाल्यानंतर, जर अपिलार्थीस बोलावून त्यांचे म्हणणे ऐकून घेतले असते व त्यांचेकडून त्यांनी जनमाहिती अधिकारी यांचेकडे केलेल्या अर्जाची प्रत मागवून घेतली असती तर कदाचित अपिलार्थीस आयोगाकडे धाव घ्यावी लागली नसती व ते अधीक योग्य झाले असते, असे आयोगाचे मत आहे.

जनमाहिती अधिकारी हे अपिलार्थीचा अर्ज स्वीकारत नसतील तर तो जनअपिलीय अधिकारी यांनी स्वीकरण्याची तयारी देखिल त्यांनी त्यांच्या या अपील निर्णयामध्ये दर्शविलेली आहे. यामध्ये जनअपिलीय अधिकारी यांनी अपिलार्थी यांनी मागितलेल्या माहितीच्या मागणीसाठी सकारात्मक प्रतिसाद देण्याची तयारी दर्शविली असल्याचे सप्ष्ट होते.

जनमाहिती अधिकारी यांनी प्रथमतः अपिलार्थीचा माहितीसाठीचा अर्ज का स्विकारला नाही, हे कारण शोधणे या प्रकरणी महत्वाचे ठरते, तेंव्हा या अर्ज व अपिल गहाळ होण्याच्या प्रकरणाची चौकशी मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद, बीड यांनी करुन या प्रकरणी जे कर्मचारी दोषी असतील त्या सर्व कर्मचा-यांवर प्रचलित सेवानियमानूसार योग्य ती प्रशासकीय कार्यवाही करावी,व या प्रकरणीचा अनुपालन अहवाल त्यांनी आयोगास एक महिन्याच्या आत सादर करावा, असे त्यांना सूचित करण्यात येत आहे.

दोन्हीही बाजूचा युक्तीवाद ऐकून घेतला असता, असे आदेशीत करण्यात येते की, जनमाहिती अधिकारी यांनी अपिलार्थीने त्यांच्या मूळपत्रा व्दारे मागणी केलेली संपूर्ण माहिती अपिलार्थीस हे आदेश निर्गमीत झाल्यापासून सात दिवसाच्या आत विनामुल्य द्यावी.

वरील विवेंचनाच्या पार्श्वभूमीवर अपिलार्थीचे अपील मान्य करण्यात येत आहे. सबब खालील प्रमाणे निर्णय पारीत करण्यात येत आहे.

<u>निर्णय</u>

१. जनमाहिती अधिकारी यांनी अपिलार्थीने त्यांच्या मूळपत्रा व्दारे मागणी केलेली संपूर्ण माहिती अपिलार्थीस हे आदेश निर्गमीत झाल्यापासून सात दिवसाच्या आत विनामुल्य द्यावी.

२. जनमाहिती अधिकारी यांनी अपिलार्थी यांचा अर्ज का स्विकारला नाही, याबाबत मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हापरिषद, बीड यांनी सखोल चौकशी करुन या प्रकरणी जे कर्मचारी दोषी असतील त्यांच्यावर प्रचलित सेवानियमा नूसार योग्य ती प्रशासकीय कार्यवाही करुन आयोगास आपला अहवाल एक महिन्याच्या आत सादर करावा.

औरंगाबाद **(वि. बा. बोरगे)**
दिनांक ०२-०८-२००७ **राज्य माहिती आयुक्त औरंगाबाद**

प्रति,

१ श्री.परवीज अहमद सिध्दीकी पि.अब्दुल रऊफ नाळवंडी रोड (सबनामिरा सॉ-मिल) तालूका व जिल्हा-बीड.

२ जनमाहिती अधिकारी तथा ग्रामविकास अधिकारी, ग्रामपंचायत, नाळवंडी, ता.जि.बीड, यांना वरील अभिप्रायाची नोंद घेण्यासाठी.

३ जनअपिलिय अधिकारी तथा गट विकास अधिकारी, पंचायत समिती, बीड, यांना वरील अभिप्रायाची नोंद घेण्यासाठी.

४ मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद, बीड यांना योग्य त्या कारवाइस्तव.

५ सचिव मुख्य माहिती आयुक्त कार्यालय, १३ वा मजला, नविन प्रशासकीय इमारत मंत्रालया समोर, मुंबई – ३२ यांना सदर निर्णय शासनाच्या वेबसाईटवर प्रसिध्द

करण्यासाठी.

६. निर्णय नस्ती.

राज्य माहिती आयुक्त, औरंगाबाद यांचे समोर माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (३) अन्वये दाखल झालेले अपील.

अपील क्रमांक- २००७/ रामाआ/अपील/सिआर/३०८
निर्णय दिनांक ०२-०८- २००७.

१.	श्री.शाम श्रीराम शेलगांवकर, फुलंब्रीकर नाटयगृहाजवळ, बसस्थानक रोड, मु.पो.ता.जि.जालना	..	अपिलार्थी.
	विरुध्द		
१.	जनमाहिती अधिकारी तथा तालुका निरिक्षक, भूमि अभिलेख प्रशासकीय इमारत, जालना.	..	प्रतिवादी
२.	जनअपिलीय अधिकारी तथा अधिक्षक, भूमि अभिलेख कार्यालय, प्रशासकीय इमारत, जालना.	..	

<u>विवेचन</u>

वरील प्रकरणाची सुनावणी आज दिनांक- ०२-०८-२००७ रोजी औरंगाबाद येथे घेण्यात आली. सुनावणीच्या वेळी अपिलार्थी, श्री.शाम श्रीराम शेलागांवकर, (येथून पुढे अपिलार्थी असे संबोधण्यात येईल.), जनमाहिती अधिकारी तथा तालुका निरिक्षक, भूमि अभिलेख, श्री.पी.डी.चव्हाण, (येथून पुढे जनमाहिती अधिकारी असे संबोधण्यात येईल) हे हजर आहेत. तर जनअपिलीय अधिकारी तथा अधिक्षक भूमि अभिलेख, जालना (येथून पुढे जनअपिलीय अधिकारी असे संबोधण्यात येईल) हे गैरहजर आहेत. जनअपिलीय

अधिकारी यांनी स्वतः हजर न राहता त्यांच्या कार्यालयातील कनिष्ठदर्जाचे कर्मचारी श्री.जी.पी.जैयस्वाल, वरिष्ठलिपीक, यांना आयोगा पुढे पाठविले. त्यांच्या या कृतीची सखेद नोंद आयोगाने घेतली असून त्यांना या संदर्भात त्यांना अशा प्रकाराची पुनरावृत्ती टाळण्याच्या दृष्टीने योग्य त्या सूचना देण्याचे जमाबंदी आयुक्त आणि संचालक,भूमि अभिलेख, पुणे यांना सूचित करण्यात येत आहे.

या प्रकरणी अपिलार्थीने सर्व प्रथम त्यांच्याकडील दिनांक २०-०२-२००६ रोजीच्या अर्जान्वये जनमाहिती अधिकारी यांच्याकडे -

> " सी.टी.सर्वेनंबर ३८३ न.भू.क्र.५४५४/ब-२८ चा टोच नकाशाची सत्यप्रत मिळणे बाबत. न.भू.क्र.५४५४/ ब-२८ मधील एकूण १० प्लॉटचे क्षेत्रफळ व ओपन स्पेसचे क्षेत्रफळ" या बद्दलची माहिती मागितली होती.

सदर माहिती अपिलार्थीने व्यक्तिशः अपेक्षिली होती.

अपिलार्थीच्या या अर्जास अनुसरुन जनमाहिती अधिकारी यांनी अपिलार्थीस भूखंड क्रमांक- ५४५४/ब- २८चा टोच नकाशा व ५४५४/ब- २८ मधील अशा एकूण १० मिळकतपत्रिकाची माहिती पुरविली. या पत्रातच अपिलार्थीने, त्यांच्याकडे मागणी केलेला टोच नकाशा जनमाहिती अधिकारी यांनी शोध घेवून ही प्राप्त न झाल्याने ते अपिलार्थीस त्या नकाशाची प्रत देवू शकत नाही, असे कळविले. जनमाहिती अधिकारी यांच्या अशा प्रकारे मिळालेल्या अर्धवट माहितीने समाधान न झाल्याने अपिलार्थी यांनी जनअपिलीय अधिकारी यांच्याकडे दिनांक- १८-०५-२००६ रोजी माहिती अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (१) मधील तरतुदीनूसार प्रथम अपील केले.

या अपीलामध्ये त्यांनी टोच नकाशाची सत्यप्रत मिळण्याची आपली मूळमागणी कायम ठेवली आहे. जनअपिलीय अधिकारी यांनी अपिलार्थीच्या या अपीलावर अपिलार्थीस या

प्रकरणाची सुनावणी दिनांक- १२-०६-२००६ रोजी ते घेणार असल्याचे त्यांच्या कार्यालयाकडील पत्र क्रमांक- माहिती अधिकार अपिल/०६, जावक क्रमांक- १७८८, दिनांक- २९-०५-२००६ अन्वये कळविले आहे.

दिनांक १२-०६-२००६ रोजीच्या या सुनावणीस अपिलार्थी हे जनअपिलीय अधिकारी यांच्या कार्यालयात हजर राहीले होते. तथापि जनमाहिती अधिकारी या सुनावणीस उपस्थित नव्हते. त्यामूळे जनअपिलीय अधिकारी यांनी अपिलार्थीचे म्हणणे ऐकून घेतले व तदनंतर जनमाहिती अधिकारी यांच्याशी चर्चा करुन निर्णय देण्याचे अपिलार्थीस तोंडी कळविले. तथापि जनअपिलीय अधिकारी यांनी अपिलार्थीस या अपीलावरचा निर्णय एक महिन्याचा कालावधी ओलांडून गेल्या नंतरही दिला नसल्याचे, अपिलार्थी यांनी जनअपिलीय अधिकारी यांच्या कार्यालयास दिलेल्या पत्रावरुन स्पष्ट होते. तथापि सदर निर्णय अपिलार्थीस कळविण्यासाठी जनअपिलीय अधिकारी यांनी त्यांच्याकडील पत्रक्रमांक माहितीचे अ. अपील/०६, दिनांक- २६-०६-२००६ रोजी पत्र पाठविले. तथापि सदर पत्र अपिलार्थीस दिनांक- ०२-०९-२००६ रोजी प्राप्त झाल्याचे अपिलार्थी आज सुनावणीमध्ये सांगत आहेत. जनअपिलीय अधिकारी यांनी अपिलार्थीस लिहीलेल्या दिनांक- २६-०६-२००६ रोजीचे अवलोकन करता, त्यास जनअपिलीय अधिकारी यांनी अपिलार्थीस असे कळविले आहे की, त्यांच्या (जनअपिलीय अधिकारी) निर्णयाची प्रत अपिलार्थीस आवश्यक असल्यास विहित नमून्यात अर्ज देवून त्यांनी प्राप्त करुन घ्यावी.

जनअपिलीय अधिकारी यांची अपील ठरविण्याची व त्यावर निर्णय देण्याची ही कार्यपध्दती बरोबर नाही. माहिती अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (१) च्या तरतुदीनूसार अपील, जनअपिलीय अधिकारी यांच्या कार्यालयाकडे प्राप्त झाल्यास, त्यावर जनअपिलीय अधिकरी यांनी विहित मुदतीत निर्णय घेवून अपिलार्थीस तो निर्णय विनामुल्य

कळविणे हे त्यांच्यावर कायद्याने बंधनकारक आहे. असे असतांना देखील या निर्णयाची प्रत देण्याकरिता, अपिलार्थीस परत अर्ज करण्याच्या सूचना देणे, ही जनअपिलीय अधिकारी यांची ही कृती निश्चीतपणे आक्षेपार्ह व अनियमीत आहे. जमाबंदी आयुक्त आणि संचालक,भूमि अभिलेख, महाराष्ट्रराज्य, पुणे यांनी जनअपिलीय अधिकारी यांच्या या वृत्तीची नोंद घेवून जनअपिलीय अधिकारी यांना माहिती अधिकार अधिनियम २००५ मधील तरतुदीचे कटाक्षाने पालन करण्याच्या सूचना द्याव्यात व आवश्यक वाटल्यास, त्यांच्या कार्याक्षेत्रातील सर्व क्षेत्रिय कर्मचा-यां करिता, माहिती अधिकार अधिनियम २००५ मधील तरतुदीच्या अंमलबजावणी संदर्भात वेळोवेळी कार्यशाळा / शिबीरे आयोजित करावी, असे त्यांना सुचविण्यात येत आहे.

जनअपिलीय अधिकारी यांनी अपिलार्थी यांच्या या अपीलअर्जावर दिनांक- १२-०६-२००६ रोजी अपिलार्थीस पाठविलेल्या निर्णयाच्या प्रतीचे अवलोकन करता,असे दिसून येते की जनअपिलीय अधिकारी यांनी या पत्रामध्ये सर्वेनंबर ३८३ मधील न.भू.क्रं. ५४५४/ब-२७ ते ३७ या मिळकतपत्रिकाची प्रत्यक्ष मोजणी न करता, कोणतेही अभिलेख तयार न करता फक्त मिळकतपत्रका तयार करण्यात आलेल्या आहेत असे नमूद करुन, “तरी अर्जदार यांनी मागणी केलेल्या नकला त्वरीत देण्यात याव्यात”, असे जनमाहिती अधिका-यास सुचीत केल्याचे दिसून येते.

जनअपिलीय अधिकारी यांच्याकडून विहित मुदतीत कोणताच निर्णय प्राप्त न झाल्याने अपिलार्थीने व्यथीत होवून राज्य माहिती आयोगाकडे माहिती अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (३) अन्वये दिनांक- ०५-०८-२००६ रोजी व्दितीय अपील केले आहे. या व्दितीय अपीलामध्ये त्यांनी सीटीसर्वे नंबर ३८३- ५४५४/ब- २८ च्या टोच नकाशाची सत्यप्रत मिळण्या बाबतची त्यांची, त्यांनी मूळमागणी कायम ठेवली आहे.

आज झालेल्या युक्तीवादामध्ये सर्व प्रथम जनमाहिती अधिकारी यांनी टोच नकाशा म्हणजे मोजणी केलेल्या नकाशाची सत्यप्रत हे स्पष्ट केले. अपिलार्थीस आवश्यक असलेला टोच नकाशा त्यांच्याकडे उपलब्ध नाही. कारण सर्वेनंबर ३८३ मधील न.भू.क्र. ५४५४/ ब-ब-२७ ते ३७ या मिळकतपत्रिका प्रत्यक्ष मोजणी न करता अभिलेख तयार केलेले आहेत, असे जनअपिलीय अधिकारी यांनी त्यांच्या अपील निर्णयामध्ये स्पष्ट केले आहे. अपिलार्थी यांनी, त्यांना मिळकतपत्रिका मिळाली असल्यामूळे, त्यांचा टोचनकाशा जनमाहिती अधिकारी यांच्याकडे उपलब्ध असावयास हवा, असा युक्तिवाद मांडला. तर त्यांच्या या युक्तिवादावर हया मिळकतपत्रिकावर अधिक्षक भुमीअभिलेख,जालना यांचे आदेश नसल्याने हया मिळकतपत्रिका अवैध आहेत, व अपिलार्थीने खरेदी केलेल्या भूखंडाचे लेआऊटला नगरपरिषदेची अंतीम मंजूरी नाही, असे जनमाहिती अधिकारी यांचे म्हणणे आहे. अपिलार्थीने दाखल केलेल्या मिळकतपत्रिकावर नगरपरिषदेची तत्वतः मंजूरी आहे. या तत्वतः मंजूरीच्या आधारावर अपिलार्थीस सदर भूखंडाची मोजणी करण्यासाठी आवश्यक ते शुल्क रुपये ६,५००/- नगरभूमापन कार्यालयात दिनांक- २७ जुलै, २००४ रोजी भरणा केले आहे. तथापि तदनंतर नगरभुमापन कार्यालयाकडून या भूखंडाची मोजणी न झाल्यामूळे, सदर भूखंडाचा लेआऊट तयार करता आला नाही, असे अपिलार्थीचे म्हणणे आहे. या संपूर्ण प्रक्रियेमध्ये अपिलार्थी यांना मानसिक व आर्थीक त्रास सहन करावा लागला. कारण ते बांधकाम परवानगी अर्जासोबत ते टोचनकाशा सादर करु न शकल्यामूळे, त्यांच्या बांधकामास नगरपरिषदेकडून परवानगी मिळाली नाही. टोच नकाशाशिवाय त्यांच्या बांधकामाचा प्रस्ताव त्यांना नगरपरिषदेस सादर करता आला नाही. या सर्व कालावधीमध्ये बांधकाम साहित्याच्या किंमतीमध्ये वाढ झाली व पर्यायाने त्याची झळ अपिलार्थीस पोंहचली, असे अपिलार्थी यांचे म्हणणे आहे व ते आयोग मान्य करीत आहे.

दोन्हीही बाजूचा युक्तीवाद ऐकून घेतला असता, असे आदेशीत करण्यात येते की, नगरभूमापन कार्यालयाने हे आदेश निर्गमीत झाल्यापासून १५ दिवसाच्या आत सदर भूखंडाची मोजणी करावी. अपिलार्थी यांच्याकडे, जालना नगरपरिषदेने तत्वतः मंजूरी दिलेल्या नकाशाची प्रत उपलब्ध आहे त्यावर त्यांनी नगरपरिषदेची अंतिम मंजूरी प्राप्त करुन नकाशा तयार करावा. या कामी अपिलार्थी यांच्याकडून नगरभूमापन कार्यालयाने कोणतेही शुल्क आकारु नये व त्याचबरोबर नगरपरिषेदने हे प्रकरण प्राधान्याने हाताळावे, असेहित त्यांना सूचित करण्यात येत आहे.

या प्रकरणात जमाबंदी आयुक्त आणि संचालक,भूमि अभिलेख, महाराष्ट्रराज्य, पुणे यांनी लक्ष घालून अपिलार्थीस मानसिक व आर्थीक त्रास झाल्याबद्दल जे तत्कालीन कर्मचारी / अधिकारी दोषी असतील त्यांच्यावर प्रशासकीय कार्यवाही करावी, असे त्यांना सूचित करण्यात येत आहे.

वरील विवेचनाच्या पार्श्वभूमीवर अपिलार्थीचे अपील निकाली काढण्यात येत आहे. सबब खालील प्रमाणे निर्णय पारीत करण्यात येत आहे.

निर्णय

३. अपील निकाली काढण्यात येत आहे.

४. नगरभूमापन कार्यालयाने हे आदेश निर्गमीत झाल्यापासून १५ दिवसाच्या आत सदर भूखंडाची मोजणी करावी. या कामी अपिलार्थी यांच्याकडून नगरभूमापन कार्यालयाने कोणतेही शुल्क आकारु नये. तत्पूर्वी अपिलार्थी यांच्याकडे जालना नगरपरिषदेने तत्वतः मंजूरी दिलेल्या नकाशाची प्रत उपलब्ध आहे त्यावर त्यांनी नगरपरिषदेची अंतिम मंजूरी प्राप्त करुन घ्यावी. या कामी जालना नगर परिषदेने प्राधान्याने कार्यवाही करावी.

५. या प्रकरणात जमाबंदी आयुक्त आणि संचालक,भूमि अभिलेख महाराष्ट्रराज्य, पुणे यांनी लक्ष घालून अपिलार्थीस मानसिक व आर्थीक त्रास झाल्याबद्दल जे तत्कालीन कर्मचारी / अधिकारी दोषी असतील त्यांच्यावर प्रशासकीय कार्यवाही करावी.

औरंगाबाद **(वि. बा. बोरगे)**

दिनांक ०२-०८-२००७ **राज्य माहिती आयुक्त औरंगाबाद**

प्रति,

१ श्री.शाम श्रीराम शेलगावकर, बसस्टँड रोड, मु.पो. ता.जि.जालना.

२ जनमाहिती अधिकारी तथा तालुका निरिक्षक भुमी अभिलेख, जिल्हाधिकारी कार्यालय,जालना, यांना वरील अभिप्रायाची नोंद घेण्यासाठी.

३ जनअपिलिय अधिकारी तथा अधिक्षक, भुमी अभिलेख कार्यालय, प्रशासकीय इमारत, जालना, यांना वरील अभिप्रायाची नोंद घेण्यासाठी.

४ जमाबंदी आयुक्त आणि संचालक, भुमीअभिलेख,महाराष्ट्रराज्य,पूणे, नविन प्रशासकीय इमारत, कॉन्सील हॉल समोर, रेल्वेस्टेशन पूणे, यांना योग्य त्या कारवाईस्तव.

५ सचिव मुख्य माहिती आयुक्त कार्यालय, १३ वा मजला, नविन प्रशासकीय इमारत मंत्रालया समोर, मुंबई – ३२ यांना सदर निर्णय शासनाच्या वेबसाईटवर प्रसिध्द करण्यासाठी.

६. मुख्याधिकारी, नगरपरिषद, जालना यांना वरील प्रमाणे नोंद घेण्यासाठी.

७ निर्णय नस्ती.

राज्य माहिती आयुक्त, औरंगाबाद यांचे समोर माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (३) अन्वये दाखल झालेले अपील.

अपील क्रमांक- २००७/ रामाआ/अपील/सिआर/२६६

निर्णय दिनांक ०३-०८- २००७.

१. श्री.संजय गणेशराव गुंडावार, .. अपिलार्थी.

नगरेश्वर मंदिराजवळ, मेनरोड, लोहा

जिल्हा- नांदेड.

१.	जनमाहिती अधिकारी तथा उपविभागीय अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम उपविभाग, लोहा जि.नांदेड.	..	प्रतिवादी
२.	जनअपिलीय अधिकारी तथा कार्यकारी अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम विभाग,नांदेड.	..	

विवेचन

वरील प्रकरणाची सुनावणी आज दिनांक- ०३-०८-२००७ रोजी औरंगाबाद येथे घेण्यात आली. सुनावणीच्या वेळी अपिलार्थी, श्री.संजय गणेशराव गुंडावार,(येथून पुढे अपिलार्थी असे संबोधण्यात येईल.), जनमाहिती अधिकारी तथा उपविभागीय अभियंता,सार्वजनिक बांधकाम उपविभाग,लोहा, श्री.यशंवत भगवानराव गुटे, (येथून पुढे जनमाहिती अधिकारी असे संबोधण्यात येईल) व जनअपिलीय अधिकारी तथा कार्यकारी अभियंता,सार्वजनिक बांधकाम विभाग, नांदेड, श्री.अविनाश धोंडगे, (येथून पुढे जनअपिलीय अधिकारी असे संबोधण्यात येईल) हे हजर आहेत.

या प्रकरणी अपिलार्थीने सर्व प्रथम त्यांच्याकडील दिनांक १०-०४-२००६ रोजीच्या अर्जान्वये जनमाहिती अधिकारी यांच्याकडे २००१ ते २००६ या वर्षांच्या कालावधीतील त्यांच्या कार्यालयातंर्गत रोहयोच्या झालेल्या कामाची माहिती, शासनाचे आलेले बजेट व त्याच्या विनियोगाचा तपशील, अशा प्रकारची माहिती मागितली. या माहितीचे अवलोकन करता, अपिलार्थीने मागणी केलेल्या माहितीचे स्वरुप विस्तृत व सर्वसाधारण स्वरुपाचे आहे व अपिलार्थीस निश्चीत कोणत्या कामाची माहिती हवी आहे, याचा बोध होत नाही. अपिलार्थीने ही माहिती व्यक्तीशः अपेक्षिली आहे.

अपिलार्थीने मागणी केलेल्या माहितीचा अर्ज जनमाहिती अधिकारी यांच्या कार्यालयात त्याच दिवशी प्राप्त झाल्याचे अपिलार्थी यांना मिळालेल्या पोंचपावतीवरुन दिसून येते. या अर्जावर निश्चीतपणे काय कार्यवाही केली, या संदर्भात उपस्थित जनमाहिती अधिकारी काही उत्तर देवू शकले नाही.

जनमाहिती अधिकारी यांच्याकडून कोणत्याच प्रकारचा प्रतिसाद न मिळाल्याने अपिलार्थीने त्यांच्याकडील दिनांक- २५-०५-२००६ रोजीच्या अर्जा अन्वये माहिती अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (१) तरतूदीनूसार जनअपिलीय अधिकारी यांच्याकडे प्रथम अपील केले. या अपीलावरही जनअपिलीय अधिकारी यांनी कोणत्याही प्रकारची सुनावणी घेतली नसल्याचे दिसून येते.

वरील प्रकरामूळे व्यथीत होवून अपिलार्थीने राज्य माहिती आयोगाकडे त्यांच्याकडील दिनांक- ०१-०८-२००६ रोजीच्या पत्रा अन्वये व्दितीय अपील केले आहे.

आज झालेल्या युक्तीवादामध्ये जनअपिलीय अधिकारी यांनी आयोगाच्या असे निदर्शनास आणून दिले की, या प्रकरणी मूळात कार्यकारी अभियंता हे जनमाहिती अधिकारी असून संबंधीत मंडळाचे अधिक्षक अभियंता हे जनअपिलीय अधिकारी आहेत.

या प्रकरणी जनअपिलीय अधिकारी यांच्याकडून प्रथमतः सुनावणी होणे आवश्यक आहे, असे आयोगाचे मत आहे. त्यामूळे जनअपिलीय अधिकारी तथा अधिक्षक अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम मंडळ, नांदेड यांनी हे आदेश पारीत झाल्यापासून दहा दिवसाच्या आत अपिलार्थीच्या अपीलावर प्रथम सुनावणी घेवून आपला निर्णय द्यावा व जनअपिलीय अधिकारी यांचा निर्णय अपिलार्थीस मान्य नसल्यास ते राज्य माहिती आयोगाकडे माहिती अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (३) तरतूदीनूसार विहित केलेल्या मुदतीत व्दितीय अपील दाखल करु शकतील. असे आदेशित करण्यात येत आहे.

वरील विवेचनाच्या पार्श्वभूमीवर अपिलार्थीचे अपील निकाली काढण्यात येत आहे. सबब खालील प्रमाणे निर्णय पारीत करण्यात येत आहे.

निर्णय

१. अपील निकाली काढण्यात येत आहे.

२. जनअपिलीय अधिकारी तथा अधिक्षक अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम मंडळ, नांदेड यांनी हे आदेश पारीत झाल्यापासून दहा दिवसाच्या आत अपिलार्थीच्या अपीलावर प्रथम सुनावणी घेवून आपला निर्णय द्यावा. जनअपिलीय अधिकारी यांचा निर्णय अपिलार्थीस मान्य नसल्यास अपिलार्थी हे राज्य माहिती आयोगाकडे माहिती अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (३) तरतूदीनूसार विहित केलेल्या मुदतीत व्दितीय अपील दाखल करु शकतील.

औरंगाबाद
दिनांक ०३-०८-२००७

(वि. बा. बोरगे)
राज्य माहिती आयुक्त औरंगाबाद

प्रति,

१ श्री.संजय गणेशराव गुंडावार, नगरेश्वर मंदिराजवळ, मेनरोड, लोहा, जि.नांदेड.

२ जनमाहिती अधिकारी तथा उपविभागीय अभियंता,सार्वजनिक बांधकाम उपविभाग, लोहा, जि.नांदेड, यांना वरील अभिप्रायाची नोंद घेण्यासाठी.

३ जनअपिलिय अधिकारी तथा कार्यकारी अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम विभाग, नांदेड, यांना वरील अभिप्रायाची नोंद घेण्यासाठी.

४ अधिक्षक अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम मंडळ, नांदेड, यांना वरील अभिप्रायाची

नोंद घेण्यासाठी.

५ सचिव मुख्य माहिती आयुक्त कार्यालय, १३ वा मजला, नविन प्रशासकीय इमारत मंत्रालया समोर, मुंबई – ३२ यांना सदर निर्णय शासनाच्या वेबसाईटवर प्रसिध्द करण्यासाठी.

६. निर्णय नस्ती.

राज्य माहिती आयुक्त, औरंगाबाद यांचे समोर माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (३) अन्वये दाखल झालेले अपील

अपील क्रमांक २००७/रामाआ/अपील/सिआर/२७३

निर्णय दिनांक ०३-०८-२००७

श्री. शेख नईम शेख लाल, : अपिलार्थी
पाण्याच्या टाकीजवळ, पलटन, हिंगोली
जिल्हा हिंगोली

विरुध्द

१ जन माहिती अधिकारी :
तथा गट प्रमुख, जल स्वराज्य प्रकल्प, हिंगोली
जिल्हा हिंगोली

२ जन अपिलीय अधिकारी : प्रतिवादी
तथा मुख्य कार्यकारी अधिकारी,
जिल्हा परिषद, हिंगोली

विवेचन

वरील प्रकरणाची सुनावणी आज दिनांक ०३-०८-२००७ रोजी औरंगाबाद येथे घेण्यात आली. सुनावणीच्या वेळेस अपिलार्थी श्री. शेख नईम शेख लाल, हिंगोली हे गैरहजर आहेत तर जन माहिती अधिकारी तथा गट प्रमुख, जल स्वराज्य प्रकल्प, हिंगोली जिल्हा हिंगोली डॉ. तुकाराम मल्लना औलवार (यापुढे त्यांना जन माहिती अधिकारी असे संबोधण्यात येईल) व जन अपिलीय अधिकारी तथा अतिरिक्त मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद, हिंगोली श्री. उत्तम सवाईराम चव्हाण (यापुढे त्यांना जन अपिलीय अधिकारी असे संबोधण्यात येईल) तसेच मुख्य कार्यकारी अधिकारी जिल्हा परिषद हिंगोली यांचे प्रतिनिधी श्री. शाम चव्हाण उप मुख्य कार्यकारी अधिकारी जिल्हा परिषद हिंगोली हे हजर आहेत.

या प्रकरणी अपीलार्थीने जन माहिती अधिकारी यांच्याकडे सर्व प्रथम त्यांच्याकडील अर्ज दिनांक ०३-०४-२००६ चे अन्वये गट प्रमुख जल स्वराज्य प्रकल्प, हिंगोली यांचे कार्यालयात कॅबिन बसविणे व रंगरंगोटी कामे या संदर्भात एकूण ३ मुद्दयांवर माहिती मागविली आहे. अपिलार्थीने मागविलेली माहितीमध्ये – जिल्हा परिषदेमध्ये कोटेशन किंवा टेंडर फीज कशा पध्दतीने स्विकारली जाते, गट प्रमुख जल स्वराज्य प्रकल्प अधिकारी यांनी दिनांक १०-०३-२००५ रोजी ३ वेगवेगळ्या व्यक्तींना दिलेल्या पावत्या ख-या आहे किंवा कसे, पावत्या ख-या असल्यास त्या पावत्यांची सत्यप्रत, कोटेशन घेऊन जातांना कोटेशन धारक ज्या रजिस्टरवर सहया करतात त्या रजिस्टरची सत्यप्रत – या माहितीचा समावेश होतो.

अपिलार्थीचा सदर माहितीचा अर्ज जिल्हा परिषद हिंगोली यांच्या सामान्य प्रशासन विभागामध्ये दिनांक ०३-०४-२००६ रोजी दिल्याची पोहोच पावती अपीलार्थीच्या या अर्जावर आहे.

अपिलार्थीच्या या माहिती अर्जावर जन माहिती अधिकारी यांनी प्रतिसाद दिल्याचे दिसून येत नाही.

जन माहिती अधिकारी यांच्याकडून माहिती न मिळाल्याने अपीलार्थीने माहिती अधिकार अधिनियम २००५ चे कलम १९ (१) मधील तरतुदीनुसार त्यांच्याकडील दिनांक ३१-०५-२००६ च्या अर्जान्वये जन अपिलीय अधिकारी यांच्याकडे प्रथम अपील केले. हा अपिल अर्ज जन अपिलीय अधिकारी यांच्या कार्यालयात दिनांक ०५-०६-२००६ रोजी प्राप्त झाल्याचे दिसून येते. या अपील अर्जामध्ये अपीलार्थीने आपल्या मूळ माहितीची मागणी कायम ठेवली आहे.

सदर अपील अर्ज जन अपिलीय अधिकारी यांनी जन माहिती अधिकारी यांच्याकडे पुढील कार्यवाहीसाठी पाठविला. जन अपिलीय अधिकारी यांनी या प्रकरणी कोणतीही सुनावणी न घेता सदर अपील जन माहिती अधिकारी यांच्याकडे पाठविणे ही त्यांची कृती चुकीची आहे. या प्रकरणी दोन्ही बाजुंच्या पक्षकारांना एकत्र बोलावून आपला अंतीम निर्णय देणे या प्रक्रियेत अभिप्रेत होते, तथापि त्यांनी तसे केल्याचे आयोगास उपलब्ध करुन देण्यात आलेल्या कागदपत्रावरुन दिसून येत नाही.

जन अपिलीय अधिकारी यांच्याकडून कोणत्याच प्रकारचे आदेश प्राप्त न झाल्याने व्यथित होऊन अपीलार्थीने माहिती अधिकार अधिनियम २००५ चे कलम १९ (३) मधील तरतुदीनुसार राज्य माहिती आयोगाकडे दिनांक २०-०७-२००६ रोजी व्दितीय अपील केले आहे.

आज झालेल्या युक्तीवादात असे आढळून आले की, अपीलार्थी यांनी दिनांक ०३-०४-२००६ रोजी माहिती मागण्यासाठी केलेले अर्ज मुख्य लेखा व वित्त अधिकारी यांना उद्देशून केला होता तो अर्ज त्यांनी जन माहिती अधिकारी यांच्याकडे दिनांक ०७-०४-२००६ रोजीच्या पत्रान्वये पाठविला तदनंतर अपीलार्थीस विहीत मुदतीत माहिती मिळू शकली नाही म्हणून त्यांनी जन अपिलीय अधिकारी यांच्याकडे दिनांक ३१-०५-२००६ रोजी या माहितीची मागणी करण्यासंदर्भात प्रथम अपील केले. तथापि या अपिलावर जन अपिलीय अधिकारी यांच्या

कडून सुनावणी झाली नाही व त्यांनी अपीलार्थीचा प्रथम अपील अर्ज जन माहिती अधिकारी यांना पुढील कार्यवाहीसाठी पाठवून त्यांना अहवाल सादर करण्याचे सूचित केले. अपिलार्थीने अशा त-हेने जन माहिती अधिकारी यांच्याकडे अर्ज करुन अपीलार्थीस आवश्यक ती माहिती विहीत मुदतीत मिळाली नसल्याचे व जन अपिलीय अधिकारी यांनी या प्रकरणी सुनावणी घेतली नसल्या-चे आयोगास उपलब्ध करुन देण्यात आलेल्या कागदपत्रावरुन दिसून येते. तथापि आयोगाकडे सुनावणीच्या वेळी जन अपिलीय अधिकारी यांनी त्यांचे जे म्हणणे सादर केले आहे त्यामध्ये अपीलार्थीने आयोगाकडे मागितलेल्या माहितीचा समावेश आहे. अपीलार्थी सुनावणीच्या वेळी गैरहजर आहे. अपिलार्थीने याच कामासंदर्भात वेळोवेळी जन माहिती अधिकारी व जन अपिलीय अधिकारी यांच्याकडे मागणी केलेली माहिती अपिलार्थीस त्यांनी वेळोवेळी पुरविल्याचे याच विषयावरच्या इतर अर्जाच्या संदर्भात, आयोगास उपलब्ध करुन दिलेल्या कागदपत्रावरुन, दिसून येते. याचा अर्थ अपिलार्थीपासून ही माहिती दडविणे किंवा अपीलार्थीस माहिती देण्यास टाळाटाळ करणे असा उद्देश जन माहिती अधिकारी अथवा जन अपिलीय अधिकारी यांचा नसावा असे अनुमान काढण्यास हरकत नाही तथापि अपीलार्थीने जन माहिती अधिकारी यांच्याकडे केलेल्या दिनांक ०३-०४-२००६ रोजीचा अर्ज व जन अपिलीय अधिकारी यांच्याकडे केलेले दिनांक ३१-०५-२००६ चे व त्यांना दिनांक ०५-०६-२००६ रोजी प्रत्यक्ष प्राप्त झालेले अपील त्यांच्या नस्तीमध्ये दिसून येत नाही याचा अर्थ ते जिल्हा परिषदेच्या कागदपत्रामध्ये कोठे तरी गहाळ झाले असावे असा होतो. तेव्हा अतिरिक्त मुख्य कार्यकारी अधिकारी यांना सूचित करण्यात येते की, अपीलार्थीने माहितीची मागणी केलेला प्रथम दिनांक ०३-०४-२००६ चा अर्ज व अपीलार्थीचे दिनांक ३१-०५-२००६ चे अपील जे त्यांच्या कार्यालयात दिनांक ०५-०६-२००६ रोजी दाखल झाले आहे या संदर्भातील कागदपत्रे ज्यांच्याकडून गहाळ झाली असेल त्या सर्व कर्मचा-यावर प्रचलीत सेवा नियमाप्रमाणे त्यांनी योग्य ती प्रशासकीय कारवाई करावी,त्याच प्रमाणे जन माहिती अधिकारी यांना ताकीद

देण्यात येते की, त्यांनी यापुढे माहिती अधिकार अधिनियमा संदर्भात त्यांच्याकडे प्राप्त झालेले कागदपत्र हाताळण्यासंदर्भात सतर्क राहावे. त्याच बरोबर आता अपिलार्थीने त्यांच्या दिनांक ०३-०४-२००६ च्या अर्जान्वये मागितलेली माहिती जन अपिलीय अधिकारी यांनी आयोगा कडे दाखल केलेल्या कागदपत्रामध्ये समाविष्ट आहे. ही माहिती अपिलार्थीस जन माहिती अधिकारी यांनी हे आदेश निर्गमित झाल्यापासून २ दिवसाच्या आत रजिस्टर्ड पोस्टाने विनामूल्य पाठवावी.

वरील विवेचनाच्या पार्श्वभुमीवर व अपिलार्थीचे अपील अंशतः मान्य करण्यात येत आहे.

<u>निर्णय</u>

१. अपीलार्थीचे अपील अंशतः मान्य करण्यात येत आहे.

२. अतिरिक्त मुख्य कार्यकारी अधिकारी जिल्हा परिषद नांदेड यांनी त्यांच्या कार्यालयात दिनांक ०५-०६-२००६ रोजी दाखल झालेल्या संदर्भात या संदर्भातील कागदपत्रे ज्यांच्याकडून गहाळ झाली असेल त्या कर्मचा-यांवर / अधिका-यांवर प्रचलीत नियमा प्रमाणे योग्य ती प्रशासकीय कारवाई करावी

३. जन माहिती अधिकारी यांना ताकीद देण्यात येते की, त्यांनी यापुढे माहिती अधिकार अधिनियमासंदर्भात त्यांच्याकडे प्राप्त झालेले कागदपत्र हाताळण्यासंदर्भात सतर्क राहावे.

४. अपिलार्थीने त्यांच्या दिनांक ०३-०४-२००६ च्या अर्जान्वये मागितलेली माहिती अपिलार्थीस जन माहिती अधिकारी यांनी हे आदेश निर्गमित झाल्यापासून २ दिवसाच्या आत रजिस्टर्ड पोस्टाने विनामूल्य पाठवावी.

औरंगाबाद (वि. बा. बोरगे)

दिनांक ०३ ऑगस्ट २००७ राज्य माहिती आयुक्त औरंगाबाद

प्रत,

१ श्री. शेख नईम शेख लाल, पाण्याच्या टाकीजवळ, पलटन, हिंगोली जिल्हा हिंगोली

२ जन माहिती अधिकारी तथा गट प्रमुख, जल स्वराज्य प्रकल्प, हिंगोली जिल्हा हिंगोली यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.

३ जन अपिलीय अधिकारी तथा मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद, हिंगोली यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.

४ सचिव, मुख्य माहिती आयुक्त कार्यालय, १३ वा मजला नवीन प्रशासकीय इमारत मंत्रालयासमोर, मुंबई ४०० ०३२ यांना सदर निर्णय शासनाच्या वेब साईट वर प्रसिध्द करण्यासाठी.

५ निर्णय नस्ती

राज्य माहिती आयुक्त, औरंगाबाद यांचे समोर माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (३) अन्वये दाखल झालेले अपील

अपील क्रमांक २००७/रामाआ/अपील/सिआर/२७९

निर्णय दिनांक ०३-०८-२००७

श्री. धनगे साहेबराव श्रीरंग, : अपिलार्थी

व्दारा रेणुका मेडिकल, लिंबगाव

मु. पो. लिंबगाव, तालुका नांदेड,

जिल्हा नांदेड

विरुध्द

१ जन माहिती अधिकारी :

तथा गट विकास अधिकारी,

पंचायत समिती, नांदेड जिल्हा नांदेड

२ जन अपिलीय अधिकारी : प्रतिवादी

तथा मुख्य कार्यकारी अधिकारी,

जिल्हा परिषद, नांदेड जिल्हा नांदेड

विवेचन

वरील प्रकरणाची सुनावणी आज दिनांक ०३-०८-२००७ रोजी औरंगाबाद येथे घेण्यात आली. सुनावणीच्या वेळेस अपिलार्थी धनगे साहेबराव श्रीरंग लिंबगाव जिल्हा नांदेड हे गैरहजर आहेत तर जन माहिती अधिकारी तथा गट विकास अधिकारी, पंचायत समिती, नांदेड श्रीमती एस. व्ही. पांडव (यापुढे त्यांना जन माहिती अधिकारी असे संबोधण्यात येईल) व जन अपिलीय अधिकारी तथा मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद, नांदेड जिल्हा नांदेड यांचे प्रतिनिधी श्री. व्ही. बी. बल्लूरकर उप मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद नांदेड (यापुढे त्यांना जन अपिलीय अधिकारी असे संबोधण्यात येईल) हे हजर आहेत.

या प्रकरणी अपीलार्थीने सर्व प्रथम जन माहिती अधिकारी यांच्याकडे दिनांक २९-०३-२००६ रोजी खालील प्रमाणे माहितीसाठी अर्ज केला.

“आर. सी. राऊत ग्रामसेवक यांना ग्रामपंचायत लिंबगाव (नि.), पिंपळगाव व वाजेगाव ग्रामपंचायतचा पदभार कोणत्या अटी व नियमानुसार दिला त्याबाबत माहिती.”

माहितीशी संबंधीत कालावधी जानेवारी २००५ ते मार्च २००६ पर्यत दर्शविला असून अपिलार्थीने ही माहिती व्यक्तिशः अपेक्षिली आहे.

अपिलार्थीच्या या अर्जावर जन माहिती अधिकारी यांनी दिनांक २१-०४-२००६ रोजी अपिलार्थीस या संदर्भात माहिती पुरविली. या पत्रामध्ये त्यांनी, पंचायत समिती स्तरावर ग्रामसेवकांच्या बदल्या करणे किंवा प्रशासनाच्या सोयीसाठी ग्रामसेवकांना अतिरिक्त स्वरुपात दुस-या ग्रामपंचायतचा पदभार सोपविणे हे अधिकार गट विकास अधिकारी यांना आहेत व त्याच अधिकारात पंचायत समिती स्तरावर ग्रामसेवक श्री. आर. सी. राऊत यांना ग्रामपंचायत लिबगाव (नि) व्यतिरिक्त पिंपळगाव व वाजेगावचा पदभार देण्यात आला आहे असे कळविले.

जन माहिती अधिकारी यांनी दिलेल्या या उत्तराने समाधान न झाल्याने अपिलार्थीने माहिती अधिकार अधिनियम २००५ चे कलम १९ (१) मधील तरतुदीनुसार दिनांक ०२-०५-२००६ रोजी जन अपिलीय अधिकारी यांच्याकडे प्रथम अपील केले. या अपिला मध्ये त्यांनी जन अपिलीय अधिकारी यांना ग्रामसेवक श्री. राऊत यांना प्रत्येकी २० किलो-मिटर अंतराच्या ग्रामंचायती देण्याचे कारण काय अशी अतिरिक्त माहिती विचारली आहे. जन अपिलीय अधिकारी यांनी अपिलार्थीने दाखल केलेल्या या प्रथम अपिलावर कोणत्याही प्रकारची सुनावणी घेतल्याचे दिसून येत नाही, मात्र त्यांनी जन माहिती अधिकारी यांना अपिलार्थीस ७ दिवसात माहिती देण्याचे त्यांच्याकडील दिनांक १६-०५-२००६ चे पत्रान्वये

जन माहिती अधिका-यास कळविले. याच पत्रामध्ये जन अपिलीय अधिकारी यांनी जन माहिती अधिकारी यांना ही माहिती अपिलार्थीस न दिल्यास त्यांना प्रतिदिन रुपये २५० इतकी शास्ती लावण्याचा संकेत दिला आहे. जन अपिलीय अधिकारी यांचे अपील ठरविण्याची ही कृती अत्यंत चुकिची असून या प्रकरणी त्यांनी दोन्ही पक्षकारांना बोलावून घेऊन त्यांचे म्हणणे ऐकून घेऊन अंतीमतः आपला ठोस निर्णय लिखीत स्वरुपात पारीत करणे अभिप्रेत आहे तथापि त्यांनी अशा प्रकारची कोणतीही कारवाई केल्याचे आयोगास आढळून आले नाही. याहीपेक्षा आक्षेपार्ह बाब अशी आहे की, जन माहिती अधिका-यास शास्ती लावण्याचे अधिकार त्यांना नसतांना देखील जन माहिती अधिकारी यांना माहिती देण्यासाठी उशीर झाल्यास प्रतिदिन रुपये २५० इतकी शास्ती लावण्याचा संकेत दिला आहे. जन अपिलीय अधिकारी यांना जन माहिती अधिकारी यांचेवर कोणत्याही प्रकारची शास्ती लावण्याचे अधिकार त्यांना माहिती अधिकार अधिनियम २००५ अन्वये नाहीत म्हणून अशा प्रकारचे संकेत त्यांनी यापुढे जन माहिती अधिकारी यांना देऊ नयेत व अशा गंभीर चुका त्यांनी भविष्यात टाळाव्यात असे त्यांना आयोगातर्फे सूचित करण्यात येत आहे.

जन अपिलीय अधिकारी यांच्या वरील निर्णयाने व्यथित होऊन अपिलार्थीने माहिती अधिकार अधिनियम २००५ च्य कलम १९ (३) मधील तरतुदीनुसार राज्य माहिती आयोगा कडे दिनांक ०९-०८-२००६ रोजी व्दितीय अपील केले आहे. या अपिलामध्ये त्यांनी आपल्या माहितीची मूळ मागणी कायम ठेवली आहे.

आज झालेल्या युक्तिवादामध्ये अपिलार्थी हे गैरहजर आहेत. अपिलार्थी यांनी जन माहिती अधिकारी यांच्याकडे त्यांच्या दैनंदिन प्रशासनाचा भाग असलेल्या निर्णयाबाबत विचारणा केली आहे. जन माहिती अधिकारी यांनी आयोगासमोर या प्रकरणाची पार्श्वभूमी

विषद करतांना असे सांगितले की, सर्वसाधारण परिस्थितीमध्ये एका ग्रामसेवकाकडे २ ते ३ ग्रामपंचायतीचा कार्यभार असतो. श्री. राऊत यांच्याकडे २ ग्रामपंचायतीचा कार्यभार होता. तथापि वाजेगाव येथील त्यावेळचे ग्रामसेवक सेवेतून निलंबित झाल्याने तेथील कार्यभार तात्पुरती प्रशासकीय व्यवस्था म्हणून दुस-या ग्रामसेवकाकडे देणे भाग होते म्हणून श्री. राऊत यांना त्यांच्या नियमित पदभाराबरोबर वाजेगाव ग्रामपंचायतीचा कार्यभार अतिरिक्त म्हणून सोपविण्याचे आदेश त्यांनी जारी केले आहेत. ग्रामसेवकांच्या बदल्या करण्याचे अथवा त्यांना अतिरिक्त कार्यभार देण्याचे संपूर्ण अधिकार गट विकास अधिकारी यांच्याकडे आहेत व आपली दैनंदिन कामे व्यवस्थित पार पाडण्याच्या दृष्टीने त्यांनी आवश्यकतेप्रमाणे ग्रामसेवकांच्या कारभारामध्ये बदल करणे हा त्यांच्या प्रशासकीय कार्याचा भाग आहे. त्यांनी ग्रामसेवकाची केलेली बदली किंवा त्यांना देण्यात आलेला अतिरिक्त कार्यभार हा त्यांच्या दैनंदिन कारभारातील त्यांनी घेतलेल्या एका प्रशासकीय निर्णयाचा एक भाग आहे. माहिती अधिकार अधिनियम २००५ मध्ये कोणत्याही प्राधिकरणास अपिलार्थीने अमूक एक कृती का केली हे विचारण्याचा अधिकार नाही. अपिलार्थी यांस जन माहिती अधिका-यास त्यांचे प्रशासकीय निर्णयाबाबत त्यांची कारणे विचारणे ही अपिलार्थीची कृती जन माहिती अधिकारी यांच्या दैनंदिन कारभारात ढवळाढवळ करणारी ठरते. अपिलार्थी यांना अशा प्रकारचे कोणतेही अधिकार माहिती अधिकार अधिनियम २००५ अन्वये दिलेले नाहीत. अपिलार्थीस जन माहिती अधिकारी यांनी दिनांक २१-०४-२००६ रोजी दिलेले उत्तर आयोगास योग्य व समर्पक वाटते.

वरील विवेचनाच्या पार्श्वभुमीवर अपिलार्थीचे आयोगाकडे केलेले व्दितीय अपील फेटाळण्यात येत आहे.

निर्णय

१. अपीलार्थीचे अपील फेटाळण्यात येत आहे.

औरंगाबाद (वि. बा. बोरगे)

दिनांक ०३ ऑगस्ट २००७ राज्य माहिती आयुक्त औरंगाबाद

प्रत,

१ श्री. धनगे साहेबराव श्रीरंग, व्दारा रेणुका मेडिकल, लिंबगावमु. पो. लिंबगाव, तालुका नांदेड, जिल्हा नांदेड

२ जन माहिती अधिकारी तथा गट विकास अधिकारी, पंचायत समिती, नांदेड जिल्हा नांदेड यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.

३ जन अपिलीय अधिकारी तथा मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद, नांदेड जिल्हा नांदेड यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.

४ सचिव, मुख्य माहिती आयुक्त कार्यालय, १३ वा मजला नवीन प्रशासकीय इमारत मंत्रालयासमोर, मुंबई ४०० ०३२ यांना सदर निर्णय शासनाच्या वेब साईट वर प्रसिध्द करण्यासाठी.

५ निर्णय नस्ती

राज्य माहिती आयुक्त, औरंगाबाद यांचे समोर माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (३) अन्वये दाखल झालेले अपील.

अपील क्रमांक- २००७/ रामाआ/अपील/सिआर/२९१
निर्णय दिनांक ०३-०८- २००७.

१. श्री.चंद्रकांत प्रल्हादराव जाधव, .. अपिलार्थी.
राहणार- कन्हेरवाडी, ता.कळंब,
जिल्हा- उस्मानाबाद.

१. जनमाहिती अधिकारी तथा .. प्रतिवादी

कार्यकारी अभियंता,
लघुपाटबंधारे विभाग,
उस्मानाबाद.

२. जनअपिलीय अधिकारी तथा ..
अधिक्षक अभियंता, पाटबंधारे मंडळ,
उस्मानाबाद.

विवेचन

वरील प्रकरणाची सुनावणी आज दिनांक- ०३-०८-२००७ रोजी औरंगाबाद येथे घेण्यात आली. सुनावणीच्या वेळी अपिलार्थी, श्री.चंद्रकांत प्रल्हादराव जाधव,(येथून पुढे अपिलार्थी असे संबोधण्यात येईल.), जनमाहिती अधिकारी तथा कार्यकारी अभियंता, लघुपाटबंधारे विभाग, उस्मानाबाद, श्री.एस.बी.चव्हाण, (येथून पुढे जनमाहिती अधिकारी असे संबोधण्यात येईल) व जनअपिलीय अधिकारी तथा अधिक्षक अभियंता, पाटबंधारे मंडळ, उस्मानाबाद,श्री.अ.रा.कांबळे, (येथून पुढे जनअपिलीय अधिकारी असे संबोधण्यात येईल) हे हजर आहेत.

या प्रकरणी अपिलार्थीने सर्व प्रथम त्यांच्याकडील दिनांक १७-०३-२००६ रोजीच्या अर्जान्वये कन्हेरवाडी साठवण तलावासाठी पाणी उपलब्धता, जमिन भूसंपादन व काम चालू करण्याचे आदेशपत्रा बाबत जनमाहिती अधिकारी यांच्याकडे माहिती मागीतली होती. अपिलार्थीने जनमाहिती अधिकारी यांच्याकडे मागितलेल्या माहितीचे स्वरुप पहाता, अपिलार्थीने ही सर्व माहिती प्रश्नार्थक स्वरुपात मागितल्याचे दिसून येते. अपिलार्थीने मागितलेल्या माहितीपैकी कन्हेरवाडी साठवण तलावाचे काम चालू करण्याबाबतचे दिलेले आदेश कायद्याने रद्द बातल झाले असल्यामूळे नविन काम चालू करण्याबाबतचे आदेश

कोणास दिले आहेत याची नक्कल मिळावी. हा एक मुद्दा वगळता उर्वरित माहिती प्रश्नार्थक स्वरुपात अपिलार्थीने विचारली आहे.

अपिलार्थी यांच्याकडून प्राप्त झालेल्या या अर्जावर जनमाहिती अधिकारी यांनी दिनांक- ०१-०४-२००६ रोजी अपिलार्थीस उत्तर दिले. जनमाहिती अधिकारी यांनी दिलेल्या या उत्तराने समाधान न झाल्याने अपिलार्थीने जनअपिलीय अधिकारी यांच्याकडे माहिती अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (१) च्या तरतुदीनूसार दिनांक- १०-०४-२००६ रोजी प्रथम अपील केले. या अपीलामध्ये त्यांनी जनमाहिती अधिकारी हे खोटी माहिती देत असल्यामूळे त्यांच्यावर योग्यती कारवाइ करावी, असे त्यांनी सूचित केले आहे.

अपिलार्थीने केलेल्या या प्रथम अपीलाची सुनावणी जनअपिलीय अधिकारी यांनी दिनांक- ०२-०५-२००६ रोजी घेतली व आपला निर्णय पारीत केला. जनअपिलीय अधिकारी यांनी आपल्या निर्णयामध्ये जनमाहिती अधिकारी यांची भूमिका योग्य असल्याचे दर्शवून अपिलार्थीचे हे अपील मान्य केले नाही.

जनअपिलीय अधिकारी यांच्या वरील निर्णयाने व्यथीत होवून अपिलार्थीने राज्य माहिती आयोगाकडे माहिती अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (३) अन्वये दिनांक- ०४-०८-२००६ रोजी व्दितीय अपील केले आहे.

या व्दितीय अपीलामध्ये त्यांनी कन्हेरवाडी साठवण तलावाच्या संदर्भात होणा-या भूसंपादना करिता त्यावेळी चालू असलेल्या प्रक्रियामध्ये संबंधीत कार्यकारी अभियंता यांनी, कन्हेरवाडी साठवण तलावाच्या प्रस्तावाप्रमाणे पाणी उपलब्धतेबाबत चुकिचा जबाब दिला.

अशाच प्रकारचा जबाब त्यांनी मा.उच्च न्यायालय खंडपीठ औरंगाबाद यांच्याकडे दिला आहे अपिलार्थीने जनमाहिती अधिकारी यांच्याकडे केलेल्या अर्जास अनुसरुन जनमाहिती अधिकारी यांनी दिलेल्या उत्तरामध्ये कन्हेरवाडी साठवण तलावाचे उपलबध पाणी कृष्णा संवर्धनातून येणा-या पाण्यातूनच उपलब्ध आहे, असा प्रथम जबाब दिला. तदनंतर कन्हेरवाडी साठवण तलावात मांजरा व तेरणा उपखो-यातील पाण्याच्या फेर नियोजनातून पाणी उपलब्ध असल्याचे सांगितले आहे व त्यास दिनांक- २१-०६-२००१ च्या शपथपत्राचा अहवाला देण्यात आला आहे. त्यामूळे जनमाहिती अधिकारी यांनी अपिलार्थीस पुरविलेली माहिती ही चुकीची व खोटी ठरते, असे त्यांचे मत आहे. तर जनअपिलीय अधिकारी व जनमाहिती अधिकारी यांचे म्हणणे असे आहे की, कन्हेरवाडी साठवण तलावाच्या अहवालामध्ये पाणी उपलब्धते बाबत असणारी आकडेमोडीची माहिती सदर प्रकल्प अहवालात असते, ती त्यांनी अपिलार्थीस दिलेली आहे. कन्हेरवाडी साठवण तलावाचे अंदाजपत्रक तयार करतांना पाण्याच्या उपलब्धतेबाबत जी गृहीतके धरली होती. त्या गृहीतकाप्रमाणे अपिलार्थीस माहिती कळविली आहे. साठवण तलावाचे मूळ अंदाजपत्रक तयार करतांना जी गृहितके धरली होती त्यामध्ये नंतर शासनाच्या धोरणाप्रमाणे बदल झाला व अंतिमतः कन्हेरवाडी साठवण तलावाचे काम रद्द करण्याचे शासनाने दिनांक २१-११-२००६ रोजी आदेश निर्गमित केले व परिणामी या प्रकल्पांतर्गत होणारे भूमीसंपादन टळले. अपिलार्थी यांचे म्हणणे असे आहे की, पाणी उपलब्ध नसतांना साठवण तलाव बांधणे उपयोग होणार नाही मात्र शेतक-याच्या जमिनी या करिता नाहक संपादित होतील. असे संबंधित अधिका-यांच्या निदर्शनास आणून देखिल, तर जल संपदा विभागाच्या अधिका-यांनी पाणी उपलब्ध नसतांना तेथे पाणी उपलब्ध होईल असा साठवण तलाव बांधण्याचा घाट घालून सदर प्रस्ताव सादर केला.

या प्रकरणी जनमाहिती अधिकारी यांनी अपिलार्थी यांना त्यांचेकडे या प्रकरणी उपलब्ध असलेली सर्व माहिती दिली आहे. तथापि त्यांनी या प्रकल्पाचे भूसंपादन अधिकारी यांच्या समोर समर्थन करतांना अपिलार्थीस दिलेल्या माहिती पेक्षा वेगळी माहिती दिली आहे. तथापि आता हा प्रकल्प रद्द झाल्याने हा प्रश्न निकाली निघाला असल्याने या प्रकरणी काही कार्यवाही माहिती आयोगाकडून अपेक्षित नाही.

वरील विवेंचनाच्या पार्श्वभूमीवर अपिलार्थीचे अपील निकाली काढण्यात येत आहे. सबब खालील प्रमाणे निर्णय पारीत करण्यात येत आहे.

निर्णय

२. अपील निकाली काढण्यात येत आहे.

औरंगाबाद
दिनांक ०३-०८-२००७

(वि. बा. बोरगे)
राज्य माहिती आयुक्त औरंगाबाद

प्रति,

१ श्री.चंद्रकांत प्रल्हादराव जाधव, रा.कन्हेरवाडी, ता.कळंब, जि.उस्मानाबाद.

२ जनमाहिती अधिकारी तथा कार्यकारी अभियंता, लघूपाटबंधारे विभाग, उस्मानाबाद, यांना वरील अभिप्रायाची नोंद घेण्यासाठी.

३ जनअपिलिय अधिकारी तथा अधिक्षक अभियंता, पाटबंधारे मंडळ, उस्मानाबाद, यांना वरील अभिप्रायाची नोंद घेण्यासाठी.

४ मुख्य अभियंता,(जलसंपदा) जलसंपदा विभाग, सिंचन भवन, जालनारोड, औरंगाबाद.

५ सचिव मुख्य माहिती आयुक्त कार्यालय, १३ वा मजला, नविन प्रशासकीय इमारत मंत्रालया समोर, मुंबई – ३२ यांना सदर निर्णय शासनाच्या वेबसाईटवर प्रसिध्द करण्यासाठी.

६. निर्णय नस्ती.

राज्य माहिती आयुक्त, औरंगाबाद यांचे समोर माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (३) अन्वये दाखल झालेले अपील.

अपील क्रमांक- २००७/ रामाआ/अपील/सिआर/४४१
निर्णय दिनांक ०४-०८- २००७.

१. श्री. संतोष देवराम नेटके, .. अपिलार्थी.
गुगळे कॉलनी, बु-हानगर,
अहमदनगर,

१. जनमाहिती अधिकारी तथा .. प्रतिवादी
निवासी नायब तहसीलदार,पाथर्डी,
तहसील कार्यालय, पाथर्डी,
जिल्हा- अहमदनगर.

२. जनअपिलीय अधिकारी तथा ..
तहसीलदार पाथर्डी,
तालूका-पाथर्डी,जिल्हा-अहमदनगर.

<u>विवेचन</u>

वरील प्रकरणाची सुनावणी आज दिनांक- ०४-०८-२००७ रोजी अहमदनगर येथे घेण्यात आली. सुनावणीच्या वेळी अपिलार्थी, श्री. संतोष देवराम नेटके, (येथून पुढे अपिलार्थी असे संबोधण्यात येईल.) व जनअपिलीय अधिकारी तथा तहसीलदार, पाथर्डी, (येथून पुढे जनअपिलीय अधिकारी असे संबोधण्यात येईल) हे गैरहजर आहेत. तर जनमाहिती

अधिकारी तथा निवासी नायब तहसीलदार, पाथर्डी, श्रीमती हेमा राजेश बडे, (येथून पुढे जनमाहिती अधिकारी असे संबोधण्यात येईल) हया हजर आहेत.

या प्रकरणी अपिलार्थीने सर्व प्रथम त्यांच्याकडील दिनांक- ०१-०२-२००६ रोजीच्या पत्रान्वये जनमाहिती अधिकारी यांच्याकडे रोहयो अंतर्गत कृषी विभागातील कामाबाबत एकूण पाच मुद्यावर दिनांक-०१-०६-२००४ ते ०१-०१-२००६ या कालावधीतील माहिती मागविली आहे.

अपिलार्थीने मागितलेल्या माहितीमध्ये रोहयो अंतर्गत चिचोडी-शिराळ या गावात कोणकोणते कामे मंजूर झाली व त्यामध्ये पुर्ण व अपूर्ण असलेल्या कामाची नावे, गाव तलाव, पाझरतलाव व मातीलोट वरोक्याची कामांची संख्या व ही कामे कोणत्या भूमापन गट क्रमांकात झाली, बांधबधिस्तीचे कामे झालेल्या शेतमालकाचे नाव, बांधबंधिस्ती कामाची लांबी रुंदी ,खोली व त्याच्या गुणवत्ता संदर्भात अभिप्राय व रोहयो अंतर्गत विहीरीसाठी अनुदान मिळत असल्या बाबत ते कशा स्वरुपाचे असते, या मुद्यांचा समावेश होता. अपिलार्थीने ही माहिती नोंदणीकृत टपालाव्दारे मागितली होती.

अपिलार्थीने दिनांक ०१-०२-२००६ रोजी कृषी विभागाच्या रोहयो कामा संदर्भात केलेला अर्ज तहसीलदार पाथर्डी यांच्याकडे केला होता. संबंधित जनमाहिती अधिकारी हे कृषी विभागाचे अधिकारी असल्यामूळे अपिलार्थीने ही माहिती त्यांच्याकडे मागावयास हवी होती तथापि अपिलार्थीने ती माहिती कृषी विभागाच्या जनमाहिती अधिकारी यांच्याकडे न मागता निवासी नायब तहसीलदार (रोहयो) यांच्याकडे मागितली. या प्रकरणी नायब तहसीलदार (रोहयो) पाथर्डी हे माहिती अधिकारी नसल्याने अपिलार्थीचा सदर अर्ज दिनांक-०७-०२-२००६ रोजी तालूका कृषी अधिकारी यांच्याकडे वर्ग करुन त्याची एक प्रत अपिलार्थीस टपालाने पाठविली. या संबंधीचा पुरावा जनमाहिती अधिकारी यांनी आयोगास सादर केला आहे.

जनमाहिती अधिकारी यांनी या प्रकरणी माहिती अधिकार अधिनियम २००५ मधील विहित केलेल्या तरतुदीनूसार कार्यवाही केलेली दिसते. अपिलार्थीस आवश्यक ती माहिती प्राप्त न झाल्यामूळे अपिलार्थीने जनअपिलीय अधिकारी यांच्याकडे दिनांक- ०२-०५-२००६ रोजी माहिती अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (१) अन्वये प्रथम अपील केले. या अपीलअर्जावर जनअपिलीय अधिकारी यांनी दिनांक- १६-०५-२००६ रोजी सुनावणी घेवून दिनांक- २२-०५-२००६ रोजी आपला निर्णय पारीत केला. जनअपिलीय अधिकारी यांनी दिलेल्या या निर्णयामध्ये अपीलार्थीचे अपील नामंजूर केले. या अपीलाची नामंजूर करण्याची कारणे देतांना त्यांनी मुदतबाहय अपील दाखल करणे व जनमाहिती अधिकारी यांनी माहिती अधिकार अधिनियम २००५ मधील विहित केलेल्या कालावधीमध्ये योग्यती कार्यवाही करणे व त्याचे पुरावे त्यांच्या समोर सादर करणे अशी दिली आहेत.

जनअपिलीय अधिकारी यांच्या निर्णयामूळे अपिलार्थीने व्यथीत होवून राज्य माहिती आयोगाकडे माहिती अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (३) अन्वये दिनांक- १७-०७-२००६ रोजी व्दितीय अपील केले आहे. या अपीलामध्ये त्यांनी जनमाहिती अधिकारी यांनी त्यांना वेळेत माहिती दिली नाही. त्यामूळे जनमाहिती अधिकारी यांच्यावर दंडात्मक कार्यवाही करण्याची व अपिलार्थीस माहिती पुरविण्याची आयोगास विनंती केली आहे.

आज झालेल्या युक्तीवादामध्ये अपिलार्थी हे गैरहजर आहेत. तर जनमाहिती अधिकारी यांनी आयोगा समोर असा युक्तीवाद मांडला की, अपिलार्थीने मुळातच चुकीच्या जनमाहिती अधिकारी यांच्याकडे माहिती मागितलेली आहे. तालूकास्तरावर रोहयो अंतर्गत जी विविध कामे निरनिराळया खात्याअंतर्गत चालू असतात, त्याचा मजूर उपस्थितीचा अहवाल त्यांच्या कार्यालयात उपलब्ध असतो व कामाच्या सद्यस्थिती बाबत, गुणवत्ते बाबतचा तपशील हा अंमलबजावणी करणा-या विभागातच असू शकतो. या प्रकरणी त्यांनी अपिलार्थीचा अर्ज

त्यांच्याकडे प्राप्त झाल्यानंतर पाचव्या दिवशी म्हणजे माहिती अधिकार अधिनियमातील विहित मुदतीच्या आत संबंधित प्राधिकरणाकडे पाठवून त्याची एक प्रत अपिलार्थीस दिलेली आहे.

अपिलार्थीस ही प्रत देण्याच्या पुराव्याप्रित्यर्थ त्यांनी अपिलार्थीस पाठविलेल्या अंडरपोस्टींग सर्टीफिकेटची प्रत आयोगास दाखविली आहे. अपिलार्थीस जर खरोखरच कृषी विभागाची माहिती हवी होती तर त्यांनी या माहितीचा अर्ज कृषी विभागाकडे करुन पाठपुरावा करणे गरजेचे होते परंतू त्यांनी तसे न करता मुदत संपल्यानंतरही तीन महिने इतक्या उशिराने तहसीलदार पाथर्डी यांच्याकडे प्रथम अपील केले आहे. यावरुन अपिलार्थीस खरोखरच माहिती मिळविण्यामध्ये रस होता का याबाबत संभ्रम निर्माण होतो. जनमाहिती अधिकारी यांनी आयोगास पुढे सादर केलेल्या अपिलार्थीस उद्देशून लिहिलेल्या पत्रामध्ये असाही उल्लेख केला आहे की, संबंधीत अपिलार्थीस तालूका कृषी अधिकारी यांच्याकडून माहिती प्राप्त करुन घ्यावी, अशी समज त्यांनी व जनअपिलीय अधिकारी यांनी वेळोवेळी तोंडीस्वरुपात दिल्याचे त्यांनी आयोगासमोर प्रतिपादन केले आहे. तथापि अपिलार्थीने तसे न करता तहसील कार्यालयात येवून माहिती अधिकारी यांना, "मुदत संपूनही तुम्ही माहिती न दिल्यास दंड होईल तेंव्हा काही तरी बघा," अशी भाषा वापरली आहे. जनमाहिती अधिकारी यांनी अपिलार्थीचे हे विधान त्यांच्या शपथपत्राव्दारे आयोगास सादर केले आहे. त्यातील गांर्भीयाची नोंद राज्य माहिती आयोगाने घेतलेली आहे. राज्य माहिती आयोगास उपलब्ध करुन देण्यात आलेल्या कागदपत्रावरुन यामध्ये जनमाहिती अधिकारी यांनी अपिलार्थीने मागितलेली माहिती त्यांच्याकडे उपलब्ध नसल्याने सहाजिकच अपिलार्थीस ती माहिती त्या देवू शकल्या नाहीत. यामध्ये त्यांनी अपिलार्थीस माहिती न देण्यामध्ये त्यांचा कोणताही असद्हेतू असल्याचे सिध्द होत नाही. त्याचबरोबर अपिलार्थीने मूळात चुकीच्या प्राधिकरणाकडे अर्ज केलेला आहे. अपिलार्थीस वेळोवेळी सूचना देवूनही ते चुकीच्या प्राधिकरणाकडून माहितीची अपेक्षा करीत आहेत, ही बाब लक्षात घेता अपिलार्थीचे हे अपील फेटाळणे आवश्यक आहे,

असे आयोगाचे मत झाले आहे. त्यामूळे या प्रकरणी जनअपिलीय अधिकारी यांनी दिलेल्या अपीलाच्या निर्णयामध्ये बदल करण्याची आवश्यकता वाटत नाही.

प्रसंगावशात या प्रकरणी जनमाहिती अधिकारी तथा निवासी नायब तहसीलदार यांनी त्यांची बाजू योग्य त्या पुराव्यानिशी मांडली असून त्यांनी त्यांचे काम अधिनियमातील विहित केलेल्या मुदतीत योग्यरितीने केले आहे. असे आयोगाचे मत आहे. त्यांच्या या कार्यशैलीची नोंद जिल्हाधिकारी अहमदनगर यांनी यथायोग्यरित्या घ्यावी, असे त्यांना सुचविण्यात येत आहे.

वरील विवेचनाच्या पार्श्वभूमीवर अपिलार्थीचे व्दितीय अपील फेटाळून लावण्यात येत आहे. सबब खालील प्रमाणे निर्णय पारीत करण्यात येत आहे.

निर्णय

३. अपील फेटाळण्यात येत आहे.

अहमदनगर, **(वि. बा. बोरगे)**
दिनांक ०४-०८-२००७ **राज्य माहिती आयुक्त औरंगाबाद**

प्रति,

१ श्री. संतोष देवराव नेटके, गुगळे कॉलनी, बु-हानगर, अहमदनगर,

२ जनमाहिती अधिकारी तथा निवासी नायब तहसीलदार,पाथर्डी, जिल्हा- अहमदनगर, यांना वरील अभिप्रायाची नोंद घेण्यासाठी.

३ जनअपिलिय अधिकारी तथा तहसीलदार, पाथर्डी, जिल्हा- अहमदनगर, यांना वरील अभिप्रायाची नोंद घेण्यासाठी.

४ जिल्हाधिकारी अहमदनगर, यांना वरील अभिप्रायाची नोंद घेण्यासाठी.

५ सचिव मुख्य माहिती आयुक्त कार्यालय, १३ वा मजला, नविन प्रशासकीय इमारत मंत्रालया समोर, मुंबई – ३२ यांना सदर निर्णय आयोगाच्या वेबसाईटवर प्रसिध्द

करण्यासाठी.

६. निर्णय नस्ती.

राज्य माहिती आयुक्त, औरंगाबाद यांचे समोर माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (३) अन्वये दाखल झालेले अपील

अपील क्रमांक २००७/रामाआ/अपील/सिआर/४४२

निर्णय दिनांक ०४-०८-२००७

श्री. ज्ञानेश्वर प्रभाकर काळे, घ. नं. १०३७, : अपिलार्थी
मल्हार बिल्डींग, तेलीखुंट, अहमदनगर

विरुध्द

१ जन माहिती अधिकारी :
तथा सरकारी कामगार अधिकारी, आशिष
बिल्डींग, सथ्था कॉलनी, स्टेशन रोड,
अहमदनगर

२ जन अपिलीय अधिकारी : प्रतिवादी
तथा सहाय्यक कामगार आयुक्त,
आशिष बिल्डींग, सथ्था कॉलनी, स्टेशन रोड,
अहमदनगर

विवेचन

वरील प्रकरणाची सुनावणी आज दिनांक ०४-०८-२००७ रोजी अहमदनगर येथे घेण्यात आली. सुनावणीच्या वेळेस अपिलार्थी ज्ञानेश्वर प्रभाकर काळे अहमदनगर (यापुढे त्यांना अपीलार्थी असे संबोधण्यात येईल), जन माहिती अधिकारी तथा सरकारी कामगार अधिकारी, अहमदनगर श्री. आर. सी. पाटील (यापुढे त्यांना जन माहिती अधिकारी असे संबोधण्यात येईल) व जन अपिलीय अधिकारी तथा सहाय्यक कामगार आयुक्त, अहमदनगर श्री. एस. ए. कुंभारे (यापुढे त्यांना जन अपिलीय अधिकारी असे संबोधण्यात येईल) हे हजर आहेत.

या प्रकरणी अपिलार्थी यांनी त्यांच्या दिनांक ०९-०१-२००६ रोजीच्या अर्जान्वये जन माहिती अधिकारी यांच्याकडे राहुरी नगरपालिकेकडून त्यांच्या ताब्यात घेतलेल्या शॉप ॲक्टची मूळ कागदपत्र व रेकॉर्ड संबंधात खालील प्रमाणे एकूण ६ मुद्दयावर माहिती मागितली होती :

१. महाराष्ट्र शासनाने स्थानिक स्वराज्य संस्थाकडून शॉप ॲक्ट अंमलबजावणीचे कामकाज काढून घेऊन जुलै २००२ मध्ये महाराष्ट्र शासनाच्या कामगार खात्याकडे वर्ग केले आहे त्यानुसार सहाय्यक कामगार आयुक्त यांच्या कार्यालयातील कामगार अधिकारी व दुकाने परवाना निरीक्षक यांनी राहुरी नगरपालिके कडून शॉप ॲक्टचे मूळ कागदपत्रे व सर्व रेकॉर्ड ताब्यात घेतले आहे का ?

२. राहूरी येथील शॉप ॲक्टचे मूळ कागदपत्रे व रेकॉर्ड रजिस्टर (दप्तर) कोणत्या अधिका-याने / कर्मचा-याने ताब्यात घेतले आहे त्यांचे नांव व हुद्दा देणे,

३. रेकॉर्ड (दप्तर) ताब्यात घेतल्यानंतर त्याची रितसर पोहोच राहूरी नगरपालिकेस दिली आहे का ? दिल्यास केव्हा दिली ?

४. राहूरी नगर पालिकेने आपल्या ताब्यात दिलेले शॉप ॲक्टचे मूळ कागदपत्रे व रेकॉर्ड रजिस्टर (दप्तर) आज रोजी आपल्या ताब्यात व्यवस्थितरित्या आहे का ? असल्यास पहावयास मिळेल का ?

५. दुकानांच्या परवाना नुतनीकरण करण्याकरिता शॉप इन्सपेक्टर कोणत्या कागदपत्रांच्या आधारे / कशा पध्दतीने नुतनीकरण करतात त्याची माहिती द्यावी,

६. राहूरी येथील दुकानांच्या परवाना नुतनीकरणाचे कामकाज सन २००२ ते २००६ पर्यत झाले आहे का ? झाले असल्यास कोणत्या कागदपत्रांच्या आधारे झाले आहे व कोणत्या अधिका-याने / कर्मचा-याने केले आहे यांची नावे द्यावीत.

अपीलार्थी यांनी सदर माहितीचा कालावधी जुलै २००२ ते ०१-०१-२००६ असा दर्शविला असून ही माहिती रजिस्टर पोस्टाने किंवा व्यक्तिशः अपेक्षिली आहे.

अपिलार्थी यांनी जन माहिती अधिकारी यांना पाठविलेला अर्ज दिनांक ०९-०१-२००६ रोजी जन माहिती अधिकारी यांचे कार्यालयास प्राप्त झाला. सदर अर्ज जन माहिती अधिकारी यांचे कार्यालयात प्राप्त झाल्याप्रित्यर्थ संबंधित लिपिकाने दिलेली पोहोच अपिलार्थीने राज्य माहिती आयोगाकडे सादर केली. अपिलार्थीने मागणी केलेल्या माहितीचे स्वरुप पाहता अपिलार्थीने केलेली माहितीची सर्व मागणी प्रश्नार्थक स्वरुपात केल्याचे दिसून येते. अपिलार्थीने जन माहिती अधिकारी यांच्याकडे केलेल्या प्रथम अपिल अर्जास जन माहिती अधिकारी यांनी त्यांचे कडील दिनांक ०६-०२-२००६ रोजीच्या पत्रान्वये प्रथम प्रतिसाद दिला. जन माहिती अधिकारी यांनी अपिलार्थीस दिलेल्या या दिनांक ०६-०२-२००६ च्या पत्राचे अवलोकन करता अपिलार्थीने एकूण ६ मुद्दयावर माहिती मागितली असतांना त्यापैकी फक्त २ मुद्दयावर माहिती दिल्याचे दिसून येते. उर्वरीत चारही मुद्दयावर अपिलार्थीस विसंगत माहिती दिल्याचे या पत्रावरुन स्पष्ट होते.

जन माहिती अधिकारी यांच्या कडील अशा प्रकारच्या प्रतिसादामुळे अपिलार्थी यांनी माहिती अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (१) अन्वये जन अपिलीय अधिकारी यांच्याकडे दिनांक १८-०२-२००६ रोजी प्रथम अपिल केले. त्या अपिलामध्ये त्यांनी जन माहिती अधिकारी यांनी त्यांना दिलेली माहिती खोटी व दिशाभूल करणारी असून ती माहिती

सत्य परिस्थितीवर आधारीत नाही म्हणून सत्य परिस्थितीवर आधारीत खरी माहिती देण्याविषयी विनंती केली आहे. सदर अपिलाची प्रत जन अपिलीय अधिकारी यांचे कार्यालयास दिनांक १८-०२-२००६ रोजी प्राप्त झाल्याचे आयोगास उपलब्ध करुन दिलेल्या कागदपत्रावरुन दिसून येते.

अपिलार्थीच्या या अपिलावर जन अपिलीय अधिकारी यांनी कोणत्याही प्रकारची सुनावणी न घेता अपिलार्थीस दिनांक ०७-०४-२००६ रोजी एक पत्र पाठविले व या पत्रामध्ये अपिलार्थीच्या माहितीच्या मुद्दयावर अपिलार्थीस पत्राव्दारे माहिती पुरविल्याचे दिसून येते. जन अपिलीय अधिकारी यांनी अपिलार्थीस पाठविलेल्या पत्राचे अवलोकन करता अपिलार्थीस, त्यांनी मूळ अर्जाव्दारे मागणी केलेली माहिती त्यांना त्यावेळी देखील पूर्णतः मिळाली नसल्याचे दिसून येते.

जन माहिती अधिकारी व जन अपिलीय अधिकारी यांच्याकडन मिळालेल्या अशा प्रकारच्या प्रतिसादामुळे व्यथित होऊन अपिलार्थीने माहिती अधिकार अधिनियम २००५ चे कलम १९ (३) मधील तरतुदीनुसार राज्य माहिती आयोगाकडे दिनांक १०-०६-२००६ रोजी व्दितीय अपील केले आहे. या अपिलामध्ये जन अपिलीय अधिकारी यांनी दिलेली काही माहिती अर्जदाराची दिशाभूल करणारी व अर्धवट स्वरुपाची असल्यामुळे त्यांच्यावर शासकीय नियमानुसार कारवाई करण्याची आयोगास विनंती केली आहे.

आज झालेल्या युक्तिवादामध्ये अपिलार्थी यांनी म्हणणे मांडले की, त्यांना आवश्यक असलेली माहिती जन माहिती अधिका-याने अर्धवट व चुकीच्या स्वरुपात दिलेली आहे. जन माहिती अधिकारी यांनी अपिलार्थीस त्यांच्या दिनांक ०६-०२-२००६ रोजीच्या पत्रान्वये दिलेली माहिती पाहता अपिलार्थीच्या म्हणण्यात तथ्यांशः आढळून येत आहे. त्याच बरोबर जन अपिलीय अधिकारी यांनी अपिलार्थीस दिनांक ०७-०४-२००६ रोजीच्या पत्रान्वये दिलेली माहितीमध्ये देखील अपिलार्थीस अपेक्षित माहिती दिली नसल्याचे सिध्द होत आहे. अशा

त-हेने अपिलार्थीस प्रकरणामध्ये माहिती मिळण्यापासून वंचित ठेवले गेल्याचे पुरेशा प्रमाणात सिध्द होते. या प्रकरणी जन अपिलीय अधिकारी यांना स्वतः न्यायिक स्वरुपाचे काम करणे हा त्यांच्या दैनंदिन कार्याचा भाग असूनही त्यांनी या प्रकरणी कोणत्याही प्रकारची सुनावणी न घेता त्यांनी अपिलार्थीच्या अपिलावर उत्तर / निर्णय देणे हे सखेद आश्चर्य आहे. त्यांच्या या वर्तनाची नोंद सचिव (कामगार) यांनी घ्यावी.

दोन्ही बाजुंचा युक्तिवाद ऐकून घेतला असता असे आदेशित करण्यात येते की, अपिलार्थी यांनी मूळ अर्जाव्दारे मागणी केलेल्या माहितीतील मुद्दा क्रमांक २, ४, ५ व ६ च्या संदर्भात अपिलार्थीस जन माहिती अधिकारी यांनी संपूर्ण माहिती हे आदेश निर्गमित झाल्या-पासून ३ दिवसाच्या आत अपिलार्थीस विनामूल्य पुरवावी त्याच बरोबर अपिलार्थीने या प्रकरणी रेकॉर्ड तपासणीची लेखी स्वरुपात मागणी केल्यास माहिती अधिकार अधिनियम २००५ मधील तरतुदीस अनुसरुन अपिलार्थीस या प्रकरणाच्या संदर्भातील सर्व नस्त्या व कागदपत्रे पाहण्यासाठी, त्यांची विनंती प्राप्त झाल्यापासून ७ दिवसाच्या आत, प्राथम्याने उपलब्ध करुन द्यावी.

या प्रकरणी अपिलार्थीस माहिती मिळण्यापासून वंचित ठेवल्याबद्दल संबंधित जन माहिती अधिकारी श्री. आर. सी. पाटील यांना आयोगातर्फे ताकीद देण्यात येत आहे व भविष्यात त्यांनी माहिती अधिकार अधिनियम २००५ अन्वये दाखल झालेल्या माहिती अधिकार प्रकरणात सकारात्मक दृष्टीकोन ठेऊन माहिती द्यावी असे त्यांना पुढे सूचित करण्यात येत आहे. त्यांना आयोगातर्फे देण्यात आलेल्या ताकिदीची नोंद त्यांच्या सेवापुस्तकात घेण्यात यावी असेही कामगार आयुक्त यांना सूचित करण्यात येत आहे.

अपिलार्थी यांनी त्यांच्या अपिलामध्ये जन अपिलीय अधिकारी यांच्यावर कारवाई करण्याची आयोगास विनंती केली आहे. तथापि जन अपिलीय अधिकारी यांच्यावर कारवाई

करण्याचे राज्य माहिती आयोगास अधिकार नाहीत त्यामुळे जन अपिलीय अधिकारी यांच्यावर कारवाई करण्यासंबंधी कोणतेही आदेश देण्यात येत नाहीत.

वरील विवेचनाच्या पार्श्वभूमीवर अपिलार्थीचे अपील अंशतः मान्य करण्यात येत आहे.

निर्णय

१. अपिलार्थीचे अपील अंशतः मान्य करण्यात येत आहे.

२. अपिलार्थी यांनी त्यांच्या मूळ अर्जाव्दारे मागणी केलेल्या माहितीतील मुद्दा क्रमांक २, ४, ५ व ६ च्या संदर्भात अपिलार्थीस जन माहिती अधिकारी यांनी संपूर्ण माहिती हे आदेश निर्गमित झाल्यापासून ३ दिवसाच्या आत विनामूल्य पुरवावी.

३. अपिलार्थीने रेकॉर्ड तपासणीची लेखी स्वरुपात मागणी केल्यास माहिती अधिकार अधिनियम २००५ मधील तरतुदीस अनुसरुन अपिलार्थीस या प्रकरणाच्या संदर्भातील सर्व नस्त्या व कागदपत्रे पाहण्यासाठी, त्यांची विनंती प्राप्त झाल्यापासून ७ दिवसाच्या आत, प्राथम्याने उपलब्ध करुन द्याव्यात.

४. अपिलार्थीस माहिती मिळण्यापासून वंचित ठेवल्याबद्दल संबंधित जन माहिती अधिकारी श्री. आर. सी. पाटील जन माहिती अधिकारी यांना आयोगातर्फे ताकीद देण्यात येत आहे. या ताकिदीची नोंद श्री. पाटील यांच्या सेवापुस्तकात कामगार आयुक्त यांनी घ्यावी.

अहमदनगर — (वि. बा. बोरगे)

दिनांक ०४ ऑगस्ट २००७ — राज्य माहिती आयुक्त

औरंगाबाद

प्रत,

१ श्री. ज्ञानेश्वर प्रभाकर काळे, घ. नं. १०३७, मल्हार बिल्डींग, तेलीखुंट, अहमदनगर

२ जन माहिती अधिकारी तथा सरकारी कामगार अधिकारी, आशिष बिल्डींग, सथ्था कॉलनी, स्टेशन रोड, अहमदनगर यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.

३ जन अपिलीय अधिकारी तथा सहाय्यक कामगार आयुक्त, आशिष बिल्डींग, सथ्था कॉलनी, स्टेशन रोड, अहमदनगर यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.

४ सचिव (कामगार), मंत्रालय, मुंबई ÷ ३२ यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.

५ कामगार आयुक्त, कामर्स सेंटर, ६/७ वा मजला, ताडदेव, मुंबई ÷ ३४ यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.

६ सचिव, मुख्य माहिती आयुक्त कार्यालय, १३ वा मजला नवीन प्रशासकीय इमारत मंत्रालयासमोर, मुंबई ४०० ०३२ यांना सदर निर्णय आयोगाच्या वेब साईट वर प्रसिध्द करण्यासाठी.

७ निर्णय नस्ती

राज्य माहिती आयुक्त, औरंगाबाद यांचे समोर माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (३) अन्वये दाखल झालेले अपील.

अपील क्रमांक- २००७/ रामाआ/अपील/सिआर/४४
निर्णय दिनांक ०३-०८- २००७.

१. श्री. रविंद्र महादू डेरे, .. अपिलार्थी.
मु.पो.पाडळीआले, ता.पारनेर
जिल्हा अहमदनगर.

१. जनमाहिती अधिकारी तथा .. प्रतिवादी
मंडळ कृषी अधिकारी, निघोज,
तालूका-पारनेर. जि.अहमदनगर.

२. जनअपिलीय अधिकारी तथा ..
तालूका कृषी अधिकारी, पारनेर
जिल्हा- अहमदनगर.

विवेचन

वरील प्रकरणाची सुनावणी आज दिनांक- ०४-०८-२००७ रोजी अहमदनगर येथे घेण्यात आली. सुनावणीच्या वेळी अपिलार्थी, श्री. रविंद्र महादु डेरे, (येथून पुढे अपिलार्थी असे संबोधण्यात येईल.), जनमाहिती अधिकारी तथा मंडळ कृषी अधिकारी, श्री. एन.एस.म्हस्के,(येथून पुढे जनमाहिती अधिकारी असे संबोधण्यात येईल) व जनअपिलीय अधिकारी तथा तालुका कृषी अधिकारी, पारनेर,श्री.व्ही.बी.गोसावी, (येथून पुढे जनअपिलीय अधिकारी असे संबोधण्यात येईल) हे हजर आहेत.

या प्रकरणी अपिलार्थीने सर्व प्रथम त्यांच्याकडील दिनांक- ०४-०४-२००६ रोजीच्या पत्रान्वये जनमाहिती अधिकारी यांच्याकडून मौजे पाडळीआळे, तालूका- पारनेर जिल्हा- नगर येथे सन २००३- मध्ये गट नं. २५९ व २६० यामधून वाहणा-या पूर्व- पश्चिम नाला बिल्डिगचा तपशीला संदर्भात खालील १३ मुद्यांवर माहिती मागविली होती.

“ १) हा नालाबिल्डिंग कोणत्या योजनेअंतर्गत केला आहे.

२) जर रोजगार हमी योजने अंतर्गत केला असेल तर त्या कामावरील मजूरांची यादी द्यावी. (वेतनासह)

३) नालाबिल्डिंगसाठी जी जमीन वापरली त्या शेतक-यांना कायदेशीर नोटीसा दिल्या होत्या का?

४) नाला बिल्डिंगसाठी एकूण खर्च किती आला ?

५) नाला बिल्डिंगचे काम किती दिवस चालले होते, त्याची पूर्ण माहिती द्यावी.

६) नाला बिल्डिंगचे काम ज्या ठेकेदाराला दिले होते. त्याची त्याची पूर्ण माहिती.

७) नाला बिल्डिंगची लांबी -रुंदी - उंची किती आहे त्याचा तपशील.

८) नाला बिल्डिंगचे ठिकाण कोणी सूचित केले याची माहिती द्यावी.

९) हा नाला बिल्डिंग ज्या उद्देशाने बांधला आहे. तो उद्देश साध्य झाला आहे का?

१०) या नाला बिल्डिंग मधील काळी मातीचे टेंडर कोणाला दिले होते. त्याचा तपशिल द्यावा.

११) जमिनी मालकांना त्याचा मोबदला दिला होता का ?

१२) हा नाला बिल्डिंग मंजूरीसाठी दिलेली तारीख मंजूर केलेली तारीख, काम सुरु केलेली तारीख व काम पूर्ण झाल्याची तारीख याचा तपशील.

१३) हा नाला बिल्डिंग कायदेशीर आहे की बेकायदेशीर आहे, याची सविस्तर माहिती द्यावी.

अपिलार्थीने सदर माहिती टपालाने अपेक्षिली होती. अपिलार्थीने मागितलेल्या माहितीचे अवलोकन करता यापैकी बरीचशी माहिती प्रश्नार्थक स्वरुपात विचारलेली दिसून येते.

अपिलार्थीने मागितलेल्या या माहिती संदर्भात जनमाहिती अधिकारी यांनी अपिलार्थीस दिनांक- १०-०५-२००६ रोजीच्या त्यांच्या पत्रान्वये प्रथम प्रतिसाद दिला. या पत्रामध्ये त्यांनी अपिलार्थीच्या एकूण ११ मुद्यावर माहिती दिल्याचे दिसून येते.

जनमाहिती अधिकारी यांनी अपिलार्थीस पाठविलेले दिनांक- १०-०५-२००६ रोजीचे पत्र दिनांक- १२-०५-२००६ रोजी प्राप्त झाल्याचे अपिलार्थी यांनी आयोगासमोर कबुल केले आहे. जनमाहिती अधिकारी यांनी अपिलार्थीस दिलेल्या त्यांच्याकडील दिनांक- १०-०५-२००६ रोजीच्या पत्रामध्ये अपिलार्थीने विचारलेला मुद्दा क्रमांक २ व ३ वर जनमाहिती अधिकारी यांनी या पत्रामध्ये कोणतेही भाष्य केले नाही. जनमाहिती अधिकारी यांनी दिलेल्या या उत्तराने अपिलार्थीचे समाधान न झाल्यामूळे अपिलार्थीने जनअपिलीय अधिकारी यांच्याकडे माहिती अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (१) नुसार दिनंक- १२-०७-२००६ रोजीच्या अर्जान्वये प्रथम अपील केले. या अपीलामध्ये अपिलार्थीने आपल्या मूळ माहितीची मागणी कायम ठेवली होती.

अपिलार्थीच्या या अपीलावर जनअपिलीय अधिकारी यांनी प्रथम दिनांक १७-०६-२००६ या दिवशी सुनावणी ठेवली होती परंतू संबंधीत पक्षकारापैकी एक जण या सुनावणीस हजर न झाल्यामूळे, अंतिम सुनावणी दिनांक- ०५-०९-२००६ रोजी त्यांच्या कार्यालयात घेवून जनअपिलीय अधिकारी यांनी दिनांक ०५-०९-२००६ रोजी आपला आदेश पारीत केला. या आदेशामध्ये त्यांनी जनमाहिती अधिकारी यांनी अपिलार्थीस उर्वरीत माहिती देण्याचे सूचीत करुन अपिलार्थीचे अपील निकाली काढले आहे.

आयोगाकडे उपल्बध करुन दिलेल्या कागदपत्रावरुन जनमाहिती अधिकारी यांनी त्यांच्या प्रथम पत्राव्दारे जी माहिती दिली नाही, अशी उर्वरीत माहिती अपिलार्थीस त्यांच्याकडील दिनांक- ०५-०९-२००६ रोजीच्या पत्रान्वये दिल्याचे दिसून येते. सदर माहिती अपिलार्थीस मिळाल्याप्रित्यर्थ अपिलार्थी यांची त्या पत्रावर स्वाक्षरी आहे.

जनमाहिती अधिकारी यांच्याकडून मिळालेल्या माहितीने समाधान न झाल्याने अपिलार्थी यांनी व्यथीत होवून माहिती अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (३) अन्वये राज्य माहिती आयोगाकडे दिनांक-२२-०८-२००६ रोजी व्दितीय अपील केले आहे.

राज्य माहिती आयोगाकडे अपील करण्याची कारणे, म्हणून, त्यांनी दिनांक-१२-०६-२००६ च्या अपिलाची माहिती मिळणेबाबत अपिलीय अधिकारी यांनी अपिलार्थीची सुनावणी न घेणे, जनमाहिती अधिकारी यांनी माहिती देण्यास टाळाटाळ करणे, जनअपिलीय अधिकारी यांनी सुनावणीस बोलावून ते स्वतः व जनमाहिती अधिकारी उपस्थित राहिले नाहीत. सुनावणीस टाळाटाळ व फसवणूक करणे, अशी दिली आहेत. राज्यमाहिती आयोगाकडे केलेल्या व्दितीय अपीलामध्ये त्यांनी आपल्या मूळअर्जातील मागणी केलेली रोहयो अंतर्गत केलेल्या कामावरील मजूराची यादी जनमाहिती अधिकारी यांच्याकडून परत अपेक्षिली आहे. जनमाहिती अधिकारी यांनी अपिलार्थीस या पूर्वी दिलेली माहिती चुकीची आहे, असे अपिलार्थीचे म्हणणे आहे.

आज झालेल्या युक्तीवादामध्ये अपीलार्थी यांनी जनमाहिती अधिकारी यांनी दिलेली माहिती अपूर्ण असल्याचे सांगितले व त्याची कारणे त्यांनी राज्य माहिती आयोगाकडे त्यांनी व्दितीय अपील करतांना दिलेली आहेत. माहिती अपूर्ण म्हणजे निश्चीत काय, असे अपिलार्थीस विचारले असता अपिलार्थीने या माहितीमध्ये मजूरांचा कामावरील “हजेरीचा

कालावधी" या माहितीमध्ये समाविष्ट नाही, असे त्यांनी स्पष्ट केले व त्याचबरोबर जनमाहिती अधिकारी यांनी अपिलार्थीस ज्या मजूरांची यादी दिलेली आहे ती खोटी असल्याचे त्यांनी आयोगासमोर सांगितले. ही माहिती खोटी असल्याबद्दचा पुरावा त्यांच्याकडे आज रोजी उपलब्ध नाही, असे त्यांनी सांगितले.

यावर जनमाहिती अधिकारी यांचे म्हणणे असे आहे की, रोहयो कामावरील मजूरांची हजेरीपत्रके उपलब्ध होती. त्यावरुन अपिलार्थीस माहिती दिली आहे. दर मजूराचे देयक अदा करीत असतांना गावातील सरपंचाची उपस्थिती हे मजूरांची देयके अदा करण्याबाबत शासनाच्या सूचना आहेत त्या सूचनाप्रमाणे ही देयके अदा करतांना गावातील सरपंचासमक्ष अदा केल्याचे दिसून येत नाही. राज्य माहिती आयोगास उपलब्ध करुन देण्यात आलेल्या कागदपत्रावरुन व दोन्हीही बाजूचा युक्तीवाद लक्षात घेवून अपिलार्थीस जनमाहिती अधिकारी यांनी संपूर्ण माहिती दिल्याचे दिसून येते.

अपिलार्थीने प्रथम मागणी केलेल्या माहितीच्या अर्जामध्ये कालावधीचा उल्लेख केलेला नसल्यामूळे जनमाहिती अधिकारी यांनी मजूराचा हजेरीपत्रकाचा कालावधी म्हणून माहितीमध्ये समावेश केलेला नाही. हा जनमाहिती अधिकारी यांचा युक्तीवाद राज्य माहिती आयोग मान्य करीत आहे.

आता अपिलार्थीस जनमाहिती अधिकारी यांच्याकडून मजूराची यादी प्राप्त झालेली आहे. हया यादीच्या सत्याअसत्यतेबाबत अपिलार्थीस काही शंका असल्यास या प्रकरणी विभागीय आयुक्त, नाशिक विभाग यांच्याकडे - ज्यांना अशा प्रकरणी चौकशी करण्याचे सक्षम प्राधिकरण म्हणून राज्याच्या नियोजन विभागाने नियुक्त केले आहे, त्यांच्याकडे रितसर तक्रार करुन आपल्या तक्रारीचे निवारण करुन घ्यावे, असे त्यांना सूचित करण्यात येत आहे.

वरील विवेचनाच्या पार्श्वभूमीवर अपिलार्थीचे व्दितीय अपील फेटाळून लावण्यात येत आहे. सबब खालील प्रमाणे निर्णय पारीत करण्यात येत आहे.

<u>निर्णय</u>

४. अपील फेटाळण्यात येत आहे.

अहमदनगर, **(वि. बा. बोरगे)**
दिनांक ०४-०८-२००७ **राज्य माहिती आयुक्त औरंगाबाद**

प्रति,

१ श्री.रविद्र महादु डेरे, पाडळीआळे, तालूका-पारनेर, जिल्हा-अहमदनगर.

२ जनमाहिती अधिकारी तथा मंडळ कृषी अधिकारी, निघोज, तालूका-पारनेर, जिल्हा-अहमदनगर, यांना वरील अभिप्रायाची नोंद घेण्यासाठी.

३ जनअपिलिय अधिकारी तथा,तालूका कृषी अधिकारी, पारनेर, जि.अहमदनगर, यांना वरील अभिप्रायाची नोंद घेण्यासाठी.

४ विभागीय आयुक्त, नाशिक विभाग यांना वरील अभिप्रायाची नोंद घेण्यासाठी.

५ सचिव मुख्य माहिती आयुक्त कार्यालय, १३ वा मजला, नविन प्रशासकीय इमारत मंत्रालया समोर, मुंबई – ३२ यांना सदर निर्णय शासनाच्या वेबसाईटवर प्रसिध्द करण्यासाठी.

६. निर्णय नस्ती.

राज्य माहिती आयुक्त, औरंगाबाद यांचे समोर माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (३) अन्वये दाखल झालेले अपील.

अपील क्रमांक- २००७/ रामाआ/अपील/सिआर/४४५
निर्णय दिनांक ०४-०८- २००७.

१. श्री.दिपक चांदमल वर्मा, .. अपिलार्थी.
३५८६, माणिक चौक,
अहमदनगर,--४१४००१.

१. जनमाहिती अधिकारी तथा .. प्रतिवादी
पोलीस उपअधीक्षक (मुख्यालय)
व माहिती अधिकारी,
जिल्हा पोलीस अधिक्षक कार्यालय,
अहमदनगर.
२. जनअपिलीय अधिकारी तथा ..
जिल्हा पोलीस अधिक्षक,
अहमदनगर.

विवेचन

वरील प्रकरणाची सुनावणी आज दिनांक- ०४-०८-२००७ रोजी अहमदनगर येथे घेण्यात आली. सुनावणीच्या वेळी अपिलार्थी, श्री.दिपक चांदमल वर्मा, (येथून पुढे अपिलार्थी असे संबोधण्यात येईल.), जनमाहिती अधिकारी तथा पोलीस उपअधिक्षक कार्यालय, अहमदनगर, श्री. वाय.आर. आव्हाड, (येथून पुढे जनमाहिती अधिकारी असे संबोधण्यात येईल) हे हजर आहेत. तर जनअपिलीय अधिकारी तथा जिल्हा पोलीस अधिक्षक, (येथून पुढे जनअपिलीय अधिकारी असे संबोधण्यात येईल) हे गैरहजर आहेत.

या प्रकरणी अपिलार्थीने जनमाहिती अधिकारी यांच्याकडे, त्यांच्याकडील दिनांक- २३-०२-२००६ रोजीच्या अर्जान्वये खालील प्रकारच्या एकूण ६ मुद्यांवर माहितीची मागणी केली होती.

“ १. अहमदनगर जिल्हयातील किती पोलीस अधिकारी यांना शासनाने मोबाई वापरण्यांस दिले आहे याची माहिती द्यावी.

२. किती अधिकारी हे मोबाईल धारक आहेत याची माहिती द्यावी.

३.	किती अधिकारी खाजगी मोबाईलचा वापर करतात याची माहिती द्यावी.

४.	सदर खाजगी मोबाईल वरुन शासकीय काम करण्यास शासनाने परवानगी दिली आहे याची माहिती द्यावी.

५.	सदर मोबाईल खरेदी करण्याबाबत संबंधीत अधिकारी यांनी शासनाची परवानगी घेतली आहे का याची माहिती द्यावी.

६.	सदर मोबाईल धारक पोलीस अधिकारी यांना आलेल्या व त्यांचे मोबाईलवरुन बाहेर केलेल्या फोनची संख्यांची माहिती मिळावी.

अपिलार्थीने सदर अर्जामध्ये माहितीच्या संबंधीत कालावधी व अपिलार्थीस ही माहिती टपालाव्दारे किंवा व्यक्तीशः हवी, या संदर्भात काहीही उल्लेख केलेला नाही.

अपिलार्थीच्या या अर्जावर जनमाहिती अधिकारी यांनी त्यांच्याकडील दिनांक- १९-०४-२००६ रोजीच्या पत्रान्वये माहिती दिल्याचे दिसून येते. सदर पत्र अपिलार्थीस जनमाहिती अधिकारी यांनी साध्या पोष्टाने पाठविले असल्याचे त्यांनी आयोगासमोर सांगितले. जनमाहिती अधिकारी यांनी त्यांच्या कार्यालयातील आवक जावक रजिष्टरची झेरॉक्सप्रत आयोगासमोर सादर केली. त्यावरुन जनमाहिती अधिकारी यांनी दिनांक- १९-०४-२००६ रोजी त्यांच्याकडील पत्र क्रमांक कक्ष-१ (६)/ केमाअ/०६ या क्रमांका व्दारे अपिलार्थीस माहिती दिल्याचे दिसून येते. तथापि ही माहिती अपिलार्थीस प्राप्त झाली नाही, असे अपिलार्थी यांचे म्हणणे आहे.

जनमाहिती अधिकारी यांच्याकडून अपिलार्थीस उत्तर प्राप्त न झाल्याने त्यांनी जनअपिलीय अधिकारी यांच्याकडे माहिती अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (१) अन्वये दिनांक- १०-०४-२००६ रोजी प्रथम अपील केले. या अपीलामध्ये त्यांनी अपील

करण्याचे कारण म्हणून, “मागितलेली माहिती मिळाली नाही,” असे दर्शविले असून आपल्या मूळ माहितीची मागणी त्यांनी या अपीलामध्ये कायम ठेवली आहे.

जनअपिलीय अधिकारी यांनी या अपीलाची सुनावणी घेतल्याचे आयोगास उपलब्ध करुन देण्यात आलेल्या कागदपत्रावरुन दिसून येत नाही. जनअपिलीय अधिकारी यांनी माहिती अधिकारी अधिनियम २००५ अन्वये त्यांनी त्यांच्याकडे दाखल झालेल्या प्रत्येक अर्जाची सुनावणी घेणे या अधिनियमामधील तरतुदीनूसार अनिवार्य आहे. त्यांनी या प्रकरणी दोन्हीही बाजूच्या पक्षकारांना बोलावून घेवून त्यांचे म्हणणे ऐकून अपीलावरील निर्णय विहीत मुदतीत पारीत करणे, या कायद्यान्वये अभिप्रेत आहे. तथापि त्यांनी अशा प्रकारची कोणतीही कृती केल्याचे दिसून येत नाही. त्यांच्या या प्रकारच्या कृतीची नोंद त्यांच्या वरीष्ठांनी घ्यावी, असे त्यांना सूचित करण्यात येत आहे व त्याचबरोबर येथून पुढे त्यांच्याकडे माहिती अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (१) अन्वये जी अपीले दाखल होतील त्या अपीलाचे विहित मुदतीत सुनावणी घ्यावी असे त्यांना सूचित करण्यात येत आहे.

जनअपिलीय अधिकारी यांच्याकडून मिळालेल्या अशा प्रकारच्या प्रतिसादामूळे व्यथीत होवून अपिलार्थीने माहिती अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (३) अन्वये राज्य माहिती आयोगाकडे दिनांक- ०६-०७-२००६ रोजी व्दितीय अपील केले आहे. राज्य माहिती आयोगाकडे दाखल करण्यात आलेल्या या अपीलामध्ये त्यांनी विहित मुदतीत माहिती मिळाली नाही व अपील सुनावणी झाली नाही, असे या अपीलाचे कारण दर्शविले आहे.

आज झालेल्या युक्तीवादामध्ये अपिलार्थीने त्यांना विहित मुदतीत माहिती मिळाली नाही, जनअपिलीय अधिकारी यांनी मुदतीत सुनावणी घेतली नाही व हया अधिका-यांना

माहिती अधिकार कायद्याचे गांभीर्य नाही. तेंव्हा या कायद्यान्वये संबंधित अधिका-यांना शास्ती लावण्याची व विभागीय चौकशीची कारवाइ करण्याची त्यांनी मागणी करुन तसे आदेश देण्याची कारवाइ करावी असे मुद्दे आयोगासमोर लेखी स्वरुपात मांडले आहेत. अपिलार्थीने मांडलेल्या या मुद्यावर जनमाहिती अधिकारी यांनी अपिलार्थीस त्यांनी दिनांक- १९-०४-२००६ रोजी पोष्टाने माहिती पाठविल्याचे शपथपत्राव्दारे कबुल केले आहे.

दोन्हीही बाजूचा युक्तीवाद ऐकून घेतला असता, असे दिसून येते की, अपिलार्थीने प्रथम अर्ज दिनांक-२३-०२-२००६ रोजी केला असता, अपिलार्थीस जनमाहिती अधिकारी यांनी अधिनियमातील तरतुदीनूसार दिनांक- २२-०३-२००६ रोजी अगर तत्पुर्वी अपिलार्थीस माहिती देणे अपेक्षित आहे. तथापि त्यांनी ती माहिती अपिलार्थीस दिनांक- १९-०४-२००६ रोजी म्हणजेच अंदाजे २७ दिवस इतक्या उशिराने दिली आहे. या विलंबाचे समर्थनिय कोणतेही कारण आज जनमाहिती अधिकारी यांच्याकडे नाही. जनमाहिती अधिकारी यांनी या प्रकरणी दाखविलेल्या या असमर्थनिय विलंबा बाबत सचिव (गृह) विभाग मंत्रालय, मुंबई यांनी प्रचिलत सेवानियमा प्रमाणे त्यांचेवर योग्यती प्रशासकीय कारवाइ करुन आपला अनुपालन अहवाल आयोगास हे आदेश निर्गमीत झाल्यापासून तीन महिन्याचे आत सादर करावा, असे त्यांना सूचीत करण्यात येत आहे व त्याचबरोबर माहिती अधिकार अधिनियम २००५ मधील नियमाव्दारे अपिलार्थीचे अपील घेवून त्यावर निर्णय देणे अभिप्रेत असतांना संबंधित जनअपिलीय अधिकारी यांनी अपिलार्थीच्या या अपीलावर कोणतीही कृती केली नाही व त्यास आपला काहीही निर्णय दिला नाही. या जनअपिलीय अधिकारी यांच्या या कृतीची यथायोग्य नोंद त्यांनी घ्यावी, असेही त्यांना पुढे सूचित करण्यात येत आहे.

आता जनमाहिती अधिकारी यांनी, अपिलार्थीने, मूळअर्जाव्दारे मागणी केलेली माहितीची एक प्रत अपिलार्थींस हे आदेश निर्गमीत झाल्यापासून एक दिवसाच्या आत विनामुल्य व स्वाक्षांकित करुन द्यावी, असे आदेशीत करण्यात येत आहे.

वरील विवेंचनाच्या पार्श्वभूमीवर अपिलार्थीचे व्दितीय अपील मान्य करण्यांत येत आहे. सबब खालील प्रमाणे निर्णय पारीत करण्यात येत आहे.

निर्णय

५. अपील मान्य करण्यात येत आहे.

६. जनमाहिती अधिकारी यांनी अपिलार्थीस, त्याने मूळअर्जाव्दारे मागणी केलेल्या माहितीची एक प्रत हे आदेश निर्गमीत झाल्यापासून एक दिवसाच्या आत विनामुल्य व स्वाक्षांकित करुन द्यावी.

७. सचिव (गृह) मंत्रालय, मुंबई यांनी जनमाहिती अधिकारी यांच्यावर या प्रकरणी त्यांनी अपिलार्थीस माहिती देण्या प्रित्यर्थ लावलेल्या विलंबा बाबत प्रचिलत सेवानियमा प्रमाणे योग्यती प्रशासकीय कारवाइ करुन आपला अहवाल आयोगास हे आदेश निर्गमीत झाल्यापासून तीन महिन्याचे आत सादर करावा.

अहमदनगर,
दिनांक ०४-०८-२००७

(वि. बा. बोरगे)
राज्य माहिती आयुक्त औरंगाबाद

प्रति,

१ श्री.दिपक चांदमल वर्मा, ३५८६, माणिक चौक, अहमदनगर, ४१४००१.

२ जनमाहिती अधिकारी तथा माहिती अधिकारी, पोलीस उपअधीक्षक (मुख्यालय) जिल्हा पोलीस अधीक्षक कार्यालय, अहमदनगर, यांना वरील अभिप्रायाची नोंद

घेण्यासाठी.

३ जनअपिलिय अधिकारी तथा जिल्हा पोलीस अधीक्षक, अहमदनगर, यांना वरील अभिप्रायाची नोंद घेण्यासाठी.

४ सचिव (गृह) विभाग, मंत्रालय, मुंबई यांना योग्य त्या कारवाइस्तव.

५ विशेष पोलीस महानिरीक्षक, नाशिक परिक्षेत्र नाशिक, यांना वरील अभिप्रायाची नोंद घेण्यासाठी.

६ सचिव मुख्य माहिती आयुक्त कार्यालय, १३ वा मजला, नविन प्रशासकीय इमारत मंत्रालया समोर, मुंबई – ३२ यांना सदर निर्णय शासनाच्या वेबसाईटवर प्रसिध्द करण्यासाठी.

७ निर्णय नस्ती.

राज्य माहिती आयुक्त, औरंगाबाद यांचे समोर माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (३) अन्वये दाखल झालेले अपील

अपील क्रमांक २००७/रामाआ/अपील/सिआर/४४६

निर्णय दिनांक ०४-०८-२००७

श्री. सुधीर मारुती जोर्वेकर, : अपिलार्थी
रा. जुनी गिरमे चाळ, कोपरगाव, तालुका
कोपरगाव, जिल्हा अहमदनगर

विरुध्द

१ जन माहिती अधिकारी :

तथा सचिव, हिंद सेवा मंडळ यांचे कार्यालय,

सिव्हील हॉस्पिटल जवळ, अहमदनगर

२ जन अपिलीय अधिकारी : प्रतिवादी

तथा चेअरमन, हिंद सेवा मंडळ यांचे

कार्यालय, सिव्हील हॉस्पिटल जवळ,

अहमदनगर

विवेचन

वरील प्रकरणाची सुनावणी आज दिनांक ०४-०८-२००७ रोजी अहमदनगर येथे घेण्यात आली. सुनावणीच्या वेळेस अपिलार्थी श्री. सुधीर मारुती जोर्वेकर कोपरगाव (यापुढे त्यांना अपीलार्थी असे संबोधण्यात येईल), जन माहिती अधिकारी तथा सचिव, हिंद सेवा मंडळ यांचे कार्यालय, अहमदनगर श्री. आर. जी. कस्तूरे मुख्य पर्यवेक्षक, मॉर्डन हायस्कूल, अकोले (यापुढे त्यांना जन माहिती अधिकारी असे संबोधण्यात येईल) व जन अपिलीय अधिकारी तथा चेअरमन, हिंद सेवा मंडळ यांचे कार्यालय, अहमदनगर श्री. ब्रिजलाल सारडा (यापुढे त्यांना जन अपिलीय अधिकारी असे संबोधण्यात येईल) हे हजर आहेत.

या प्रकरणी अपिलार्थी यांनी सर्व प्रथम त्यांच्याकडील दिनांक ०१-०९-२००६ च्या अर्जान्वये रजेच्या मुदतीत शैक्षणिक संस्थेने अथवा मुख्याध्यापकाने नियुक्त केलेल्या शिक्षकाच्या बाबत खालीलप्रमाणे एकूण ६ मुद्यांवर माहिती मागविली आहे.

१. आपली संस्था संचलित मॉर्डन हायस्कूल, ज्युनिअर कॉलेज ऑफ सायन्स ॲण्ड आर्ट कॉलेज, मु. पो. ता. अकोले जिल्हा अहमदनगर या शाखेत प्रा. चंद्रकांत मारुती जार्वेकर हे ०१ जुलै २००४ ते ०७ डिसेंबर २००४ अखेर रजेच्या मुदतीत काम करीत होते. परंतु आज अखेर आपल्या संस्थेने अथवा आपल्या

संस्थेच्या शाखेने त्यांना कुठलेही शासनाच्या नियमाप्रमाणे मानधन दिले नाही, त्याचे सविस्तर कारण मला माहिती वजा आवश्यक आहे.

२. श्री. जोर्वेकर यांच्याशी त्यांना कामावरुन कमी केल्यानंतर संस्थेने त्यांच्याशी मानधनाविषयी अथवा कार्यालयीन पुर्ततेविषयी पत्रव्यवहार केला होता काय ? की केला नाही हे माहितीव्दारे मिळावे.

३. संस्थेत रजेच्या मुदतीत काम केलेल्या शिक्षकास प्रतिमाह किती मानधन दिले जाते व श्री. जोर्वेकर यांना आपली संस्था किती मानधन देणार आहे. मानधनाविषयी शासनाचे काय नियम आहे, मानधन किती दिवसात शासनाच्या नियमाप्रमाणे देणे गरजेचे आहे. त्याची मुदत किती असते, मुदत संपल्यानंतर दिरंगाई झाल्यास आपणांस ते व्याजासहीत द्यावे लागते काय ? त्याचा व्याजाचा दर काय असतो याबाबतीत सविस्तर माहिती मिळावी.

४. श्री. जोर्वेकर यांना ज्या शिक्षकाच्या रजेच्या मुदतीत कामावर घेतले त्या शिक्षकाचे नांव व त्या शिक्षकाचा रजेचा कालावधी किती होता याची सविस्तर माहिती पाहिजे आहे.

५. रजेच्या मुदतीत काम करणा-या शिक्षकांस मा. प्रिन्सीपॉल, मॉर्डन हायस्कूल, अकोले यांचे कडून मिळालेल्या माहितीनुसार मस्टरवर सह्या, त्याची सेवा पूर्ण झाल्यानंर घेतल्या जातात असे म्हटले असल्याचे दिसते शासनाच्या नियमानुसार हे बरोबर आहे काय ?

६. प्रा. चंद्रकांत मारुती जोर्वेकर यांना मानधन लवकर मिळण्यासाठी कोणत्या सक्षम अधिका-याकडे तक्रार करावी त्या अधिका-याचे नांव व पत्ता मला माहिती वजा मिळावा.

सदर माहितीचा कालावधी अपिलार्थीने शैक्षणिक वर्ष २००३-२००४ अखेर असा दर्शविला असून सदर माहिती साधारण टपालाने अपेक्षिली आहे.

सदर अर्ज अपिलार्थीने अंडर सर्टिफिकेट ऑफ पोस्टींगने जन माहिती अधिका-याकडे पाठविला तथापि अपिलार्थीचा दिनांक ०१-०९-२००६ चा अर्ज प्राप्त झाला नाही असे जन माहिती अधिकारी यांनी आज आयोगासमोर सांगितले. जन माहिती अधिकारी यांना अपिलार्थीचा सदर माहितीचा अर्ज प्राप्त न झाल्यामुळे त्यांनी या प्रकरणी काही कारवाई केली नसल्याचे दिसून येत आहे.

जन माहिती अधिकारी यांच्याकडून विहीत मुदतीत कोणतीही माहिती न मिळाल्यामुळे अपिलार्थीने माहिती अधिकार अधिनियम २००५ चे कलम १९ (१) मधील तरतुदीनुसार जन अपिलीय अधिकारी यांच्याकडे दिनांक १२-१०-२००६ रोजी प्रथम अपील केले. हे अपिल जन अपिलीय अधिकारी यांचे कार्यालयात दिनांक १२-१०-२००६ रोजी प्राप्त झाल्याबाबत संबंधित लिपिकाची या अपिल अर्जाच्या स्थळप्रतीवर सही आहे. अपिलार्थी यांच्या या अपिल अर्जावर जन अपिलीय अधिकारी यांनी कोणत्याही प्रकारची सुनावणी घेतली नसल्याचे आयोगास उपलब्ध करुन देण्यात आलेल्या कागदपत्रावरुन दिसून येत आहे.

जन अपिलीय अधिकारी यांच्याकडून कोणत्याही प्रकारची सुनावणी न झाल्यामुळे व्यथित होऊन अपिलार्थी यांनी माहिती अधिकार अधिनियम २००५ चे कलम १९ (३) मधील तरतुदीनुसार राज्य माहिती आयोगाकडे दिनांक १५-०१-२००७ रोजी व्दितीय अपील केले आहे. अपिलार्थीने सदर अपील दिनांक ०८ डिसेंबर २००६ रोजी दाखल केले असून राज्य माहिती आयोगाच्या मुंबई कार्यालयात दिनांक १५-०१-२००७ ची नोंद घेतल्याचा उल्लेख आहे. राज्य माहिती आयोगाकडे दाखल केलेल्या व्दितीय अपिलात अपिलार्थीने त्यांची मूळ माहितीची मागणी कायम ठेवली आहे.

आज झालेल्या युक्तिवादामध्ये अपिलार्थीने त्यांना, ही माहिती संबंधित जन माहिती अधिकारी यांच्याकडून मागूनही दिली नसल्याचे आयोगासमोर प्रतिपादन केले, तर जन माहिती अधिकारी यांनी असा मुद्दा मांडला की, अपिलार्थी हे संस्थेकडे केवळ ३५ दिवस कामाला होते म्हणून त्यांना माहिती मागण्याचा हक्क पोहोचत नाही व त्याच बरोबर अपिलार्थीचा अर्ज त्यांच्याकडे प्राप्त न झाल्याने ते ही माहिती देऊ शकले नाहीत. जन माहिती अधिकारी यांनी आयोगासमोर मांडलेला हा युक्तिवाद नाकारण्यात येत आहे, कारण माहिती अधिकार अधिनियम २००५ मधील चॅप्टर - २ कलम - ३ अन्वये प्रत्येक नागरिकास माहिती अधिकार अधिनियम २००५ अन्वये माहितीचा अधिकार प्राप्त झाला असून केवळ अपिलार्थीच नव्हे तर इतर कोणीही भारतीय नागरीक त्यांच्याकडे ही माहिती मागू शकेल अशा प्रकारची व्याप्ती या कायद्याची असल्याचे त्यांना स्पष्ट करण्यात आले. अपिलार्थीचा अर्ज त्यांच्याकडे प्राप्त झाला नाही हे त्यांचे म्हणणे ही अपवादात्मक बाब असल्याखेरीज करुन मान्य करता येत नाही कारण या प्रकरणी अपिलार्थीने जन माहिती अधिकारी यांच्याकडे जो अर्ज केला होता तो अंडर सर्टिफिकेट ऑफ पोस्टींगने केला होता. जन माहिती अधिकारी व जन अपिलीय अधिकारी हे दोघेही आज ही माहिती देण्यास तयार आहेत. माहिती अधिकार अधिनियमातील तरतुदीचे अवलोकन करता या प्रकरणी जन माहिती अधिकारी यांनी अपिलार्थीने मागणी केलेली माहिती, जरी ती प्रश्नार्थक स्वरुपात असली तरी ती देणे त्यांना सहज शक्य असल्याने, हे आदेश निर्गमित झाल्यापासून ७ दिवसाच्या आत अपिलार्थीस ही माहिती साक्षांकीत करुन, विनामूल्य पुरवावी.

वरील विवेचनाच्या पार्श्वभूमीवर अपिलार्थीचे अपील मान्य करण्यात येत आहे.

निर्णय

१. अपिलार्थीचे मान्य करण्यात येत आहे.

२. जन माहिती अधिकारी यांनी, अपिलार्थीने मागणी केलेली माहिती, हे आदेश निर्गमित झाल्यापासून ७ दिवसाच्या आत अपिलार्थीस साक्षांकीत करुन, विनामूल्य पुरवावी.

अहमदनगर (वि. बा. बोरगे)

दिनांक ०४ ऑगस्ट २००७ राज्य माहिती आयुक्त

औरंगाबाद

प्रत,

१ श्री. सुधीर मारुती जोर्वेकर, रा. जुनी गिरमे चाळ, कोपरगाव, तालुका कोपरगाव, जिल्हा अहमदनगर

२ जन माहिती अधिकारी तथा सचिव, हिंद सेवा मंडळ यांचे कार्यालय, सिव्हील हॉस्पिटल जवळ, अहमदनगर यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.

३ जन अपिलीय अधिकारी तथा चेअरमन, हिंद सेवा मंडळ यांचे कार्यालय, सिव्हील हॉस्पिटल जवळ, अहमदनगरयांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.

४ सचिव, मुख्य माहिती आयुक्त कार्यालय, १३ वा मजला नवीन प्रशासकीय इमारत मंत्रालयासमोर, मुंबई ४०० ०३२ यांना सदर निर्णय आयोगाच्या वेब साईट वर प्रसिध्द करण्यासाठी.

५ निर्णय नस्ती

राज्य माहिती आयुक्त, औरंगाबाद यांचे समोर माहितीचा अधिकार अधिनियम

२००५ मधील कलम १९ (३) अन्वये दाखल झालेले अपील

अपील क्रमांक २००७/रामाआ/अपील/सिआर/४४७

निर्णय दिनांक ०६-०८-२००७

श्री. बबनराव मुक्ताजी काळे, : अपिलार्थी

सुर्यनगर, वॉर्ड नं. ७ श्रीरामपूर

तालुका श्रीरामपूर, जिल्हा अहमदनगर

विरुध्द

१ जन माहिती अधिकारी :

तथा कार्यकारी संचालक, मुळा प्रवरा इले. को.

ऑप. सोसायटी लि. श्रीरामपूर,

जिल्हा अहमदनगर

२ जन अपिलीय अधिकारी : प्रतिवादी

तथा जिल्हा उप निबंधक, सहकारी संस्था,

अहमदनगर

विवेचन

वरील प्रकरणाची सुनावणी आज दिनांक ०६-०८-२००७ रोजी अहमदनगर येथे घेण्यात आली. सुनावणीच्या वेळेस अपिलार्थी श्री. बबनराव मुक्ताजी काळे (यापुढे त्यांना अपीलार्थी असे संबोधण्यात येईल), जन माहिती अधिकारी तथा कार्यकारी संचालक, मुळा प्रवरा इले. को. ऑप. सोसायटी लि. श्रीरामपूर, जिल्हा अहमदनगर यांचे वतीने त्यांचेकडील कनिष्ट लिपीक श्री. आर. एल. तनपुरे व जन अपिलीय अधिकारी तथा जिल्हा उप निबंधक,

सहकारी संस्था, अहमदनगर श्री. डी. डी. शिंदे (यापुढे त्यांना जन अपिलीय अधिकारी असे संबोधण्यात येईल) हे हजर आहेत.

या प्रकरणातील अपिलार्थीने सर्व प्रथम त्यांच्या दिनांक १९-०१-२००७ रोजीच्या अर्जाव्दारे जन माहिती अधिकारी यांच्याकडे, आर्थिक वर्ष सन २००६- २००७ या कालावधी तील त्यांच्या कार्यक्षेत्रातील विद्युत पुरवठ्यासंदर्भात एकूण ५ मुद्दयावर माहिती मागविली होती. अपिलार्थीने जन माहिती अधिका-यास मागविलेली पाचही मुद्दयावरील माहिती ही प्रश्नार्थक स्वरुपाची आहे. अपिलार्थीने जन माहिती अधिका-याकडे मागितलेली माहितीमध्ये एकूण रोहित्र संख्या, रोहित्रे दुरुस्ती, विद्युत पुरवठा पुर्ववत चालू झाल्याचा कालावधी (तासामध्ये), दुरुस्तीचा कमीत कमी व जास्तीत जास्त कालावधी, रोहित्रानुसार विद्युत जोडणी झाल्याची ग्राहक संख्या व रोहित्रे दुरुस्तीपुर्वी यावर असलेल्या ग्राहकांनी थकबाकी भरल्या-शिवाय कोणत्या कायद्यातील तरतुदीनुसार रोहित्रे दुरुस्त होणार नाही त्या कायद्यातील संबंधीत तरतूद व संदर्भ या मुद्दयांचा समावेश होता.

सदर माहितीचा कालावधी अपिलार्थीने आर्थिक वर्ष २००६-२००७ असा दर्शविला असून ही माहिती नोंदणीकृत टपालाव्दारे अपेक्षिली आहे.

जन माहिती अधिकारी यांनी अपिलार्थीचा अर्ज त्यांच्याकडे प्राप्त झाल्यानंतर विहित कालावधीमध्ये त्यांच्या कार्यालयात अंतर्गत माहिती गोळा करण्याची कारवाई चालू केली तथापि त्यांनी अपिलार्थीबरोबर कोणत्याही प्रकारचा पत्रव्यवहार या संबंधात केल्याचे आयोगास उपलब्ध करुन देण्यात आलेल्या कागदपत्रावरुन दिसून येत नाही.

जन माहिती अधिकारी यांच्याकडून विहीत मुदतीत कोणतीही माहिती प्राप्त न झाल्याने अपिलार्थीने माहिती अधिकार अधिनियम २००५ चे कलम १९ (१) मधील तरतुदीनुसार दिनांक १४-०३-२००७ रोजी जन अपिलीय अधिकारी यांच्याकडे प्रथम अपील केले. या अपिलामध्ये त्यांनी आपल्या मूळ माहितीची मागणी कायम ठेवली आहे व महाराष्ट्र माहितीचा

अधिकारी अधिनियम २००३ चे कलम १२ अन्वये संबंधित कार्यकारी संचालक यांच्यावर दंडाची कारवाई करण्याची त्यांनी विनंती केली आहे.

सदर अपील प्राप्त झाल्यानंतर जन अपिलीय अधिकारी यांनी प्रथम सुनावणी दिनांक २८-०३-२००७ रोजी आयोजित केली होती, तथापि त्या दिवशी जन माहिती अधिका-यातर्फे कोणीही उपस्थित न राहिल्याने ही सुनावणी दिनांक ०४-०४-२००७ पर्यत पुढे ढकलली. या सुनावणीमध्ये जन माहिती अधिकारी यांनी अपिलार्थीस दिनांक ०३-०४-२००७ रोजी प्रत्यक्षात माहिती दिली असल्याचे आढळल्याने जन अपिलीय अधिकारी यांनी दिनांक ०४-०४-२००७ रोजीच्या सुनावणीमध्ये अपिलार्थीचे हे प्रथम अपील खारीज केले.

जन अपिलीय अधिकारी यांच्या निर्णयाने व्यथित होऊन अपिलार्थीने माहिती अधिकार अधिनियम २००५ चे कलम १९ (३) मधील तरतुदीनुसार राज्य माहिती आयोगाकडे दिनांक ३०-०५-२००७ रोजी व्दितीय अपील केले. राज्य माहिती आयोगाकडे केलेल्या अपिलामध्ये अपिलार्थीने त्यांना माहिती ७४ दिवसाच्या विलंबाने (दिनांक १९-०१-२००७ ते ०२-०४-२००७) मिळाल्याने संबंधित जन माहिती अधिकारी यांच्यावर शास्ती लावावी अशा अर्थाची विनंती केली आहे.

आज झालेल्या युक्तिवादामध्ये अपिलार्थी यांचे म्हणणे आहे आहे की, त्यांना, त्यांनी मागितलेली माहिती ७४ दिवस इतक्या विलंबाने मिळाल्याने जन माहिती अधिकारी यांच्यावर शास्ती लावण्याची कारवाई करावी. अपिलार्थीस ही माहिती मिळाल्याचे अपिलार्थी आज आयोगासमोर कबूल करतात. तथापि अपिलार्थी यांचे म्हणणे असे आहे की, त्यांनी मागितलेल्या माहितीतील मुद्दा क्रमांक ५ च संदर्भातील वगळता ही माहिती मिळाली आहे व त्यामुळे त्यांना प्राप्त झालेली माहिती अर्धवट आहे. जन माहिती अधिकारी यांच्यातर्फे आज असा युक्तिवाद मांडण्यात आला की, अपीलार्थीचा दिनांक १९-०१-२००७ रोजीचा अर्ज त्यांना दिनांक २२-०१-२००७ रोजी प्राप्त झाला. अपीलार्थी यांनी मागितलेल्या माहितीचे

स्वरुप व व्याप्ती मोठी व क्लिष्ट आहे. माहितीची व्याप्ती स्पष्ट करतांना त्यांनी आयोगासमोर असे सांगितले की, अपिलार्थीने मागितलेली माहिती, त्यांच्या कार्यक्षेत्रातील एकूण ५ तालुक्यामधील १८३ इतकी गावाशी संबंधित असून व त्या गावातील विद्युत पुरवठा करण्यासाठी २९१५ विद्युत रोहित्रे आहेत. त्यांचे नियंत्रण ९ उपविभागीय कार्यालयातून व ४० सेक्शन ऑफिसमार्फत पाहिले जाते. अपिलार्थीने मागितलेली माहिती संबंधित सेक्शन ऑफिसमध्ये ठेवली जाते. अशा प्रकारे एकूण ४० कार्यालयाकडून २९१५ विद्युत रोहित्राची माहिती मिळण्यासाठी, तिची व्याप्ती वरीलप्रमाणे मोठी असल्याने उशीर झाला व ती माहिती अपिलार्थीस त्यांनी जाणूनबुजून उशिरा दिलेली नाही.

दोन्ही बाजुंचा युक्तिवाद ऐकून घेतला असता असे दिसून येते की, अपिलार्थी यांनी जन माहिती अधिकारी यांच्याकडे मागितलेली माहिती जरी विस्तृत व मोठ्या स्वरुपात असली तरी अशा प्रकारची माहिती, त्यांच्या नियमित सनियंत्रण पध्दती मध्ये जर त्यांनी व्यवस्थित पणे ठेवली असेल तर - ही माहिती अपिलार्थीस विहीत मुदतीत उपलब्ध होणे सहज शक्य आहे तथापि रोहित्रावरील सनियत्रण ठेवावयाच्या पध्दतीमध्येच काही दोष असतील तर ही माहिती एकत्र करुन मिळण्यासाठी विलंब लागल्याची शक्यता नाकारता येत नाही तेव्हा सर्व प्रथम जन माहिती अधिका-याने आता अशा प्रकारची माहिती त्यांना वेळोवेळी नागरिकांकडून विचारली जाणार आहे असे गृहीत धरुन त्यांनी जनतेच्या मनात त्यांच्या संस्थेविषयीच्या काय काय माहितीची अपेक्षा असेल याचा अंदाज घेऊन ही सर्व माहिती एकत्र करुन या माहितीस वेबसाईट व्दारे अथवा इतर माध्यमाव्दारे विस्तृत प्रसिध्दी द्यावी. वास्तविकतः आता माहिती अधिकार अधिनियम कलम ४ मध्ये सार्वजनिक प्राधिकरणाने अशा प्रकारची माहिती स्वतः होऊन प्रसिध्द करणे अनिवार्य आहे. माहिती अधिकार अधिनियम २००५ मध्ये अशा प्रकारे स्वयंप्रेरणेने घोषित करण्याच्या माहितीची मुदत १५ ऑक्टोंबर २००५ होती तथापि अद्यापही सदर संस्थेने अशा पध्दतीने कोणतीही माहिती वेबसाईट अथवा इतर प्रसिध्दी माध्यमाव्दारे

प्रसिध्दी केल्याचे दिसून येत नाही व पर्यायाने या संस्थेने माहिती अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम ४ चा एक प्रकारे भंग केल्याचे दिसून येते. त्याच बरोबर सुनावणीसाठी उपस्थित असलेल्या कर्मचा-यांकडून माहिती घेतली असता माहिती अधिकार अधिनियम २००५ मधील तरतुदीच्या अंमलबजावणी संदर्भात अद्यापही या संस्थेने कोणत्याही प्रकारच्या कार्यशाळा आयोजित केल्याचे आढळून आले नाही. अध्यक्ष मूळा प्रवरा इले. को. सोसायटी लि. यांना सूचित करण्यात येते की, माहिती अधिकार अधिनियम २००५ मधील तरतुदीच्या अंमलबजावणी संदर्भात त्यांच्या कार्यक्षेत्रातील सर्व कर्मचा-यांकरिता त्यांनी वेळोवेळी प्रशिक्षण शिबिरे आयोजित करावीत. अपिलार्थीस माहिती देण्यापोटी जन माहिती अधिका-यास एकूण ४४ दिवसांचा, विलंब लावल्याचे या प्रकरणी सिध्द झाले आहे. अपिलार्थीने मागितलेली माहिती जर सदर संस्थेकडे, त्याचे रेकार्ड त्यांनी व्यवस्थित ठेवले असते तर त्यांना अपिलार्थीस माहिती देण्यास उशीर लागला नसता. तेव्हा या प्रकरणी ज्या कर्मचा-यांनी / अधिका-यांनी अपिलार्थीस माहिती देण्यास विहीत कालावधीपेक्षा जास्त विलंब लावला आहे त्या सर्व कर्मचा-यांवर संस्थेच्या प्रचलित सेवा नियमाप्रमाणे योग्य ती प्रशासकीय कारवाई करावी व त्याचा अनुपालन अहवाल आयोगास दोन महिन्याचे आत सादर करावा असे त्यांना आदेशित करण्यात येत आहे. अपिलार्थीने उपस्थित केलेला त्यांच्या मूळ अर्जातील मुद्दा क्रमांक ५ संदर्भात त्यांना माहिती मिळाली नाही यावर आयोगाचे असे भाष्य आहे की मूळात त्यांनी मागणी केलेल्या अर्जातील मुद्दा क्रमांक ५ चे अवलोकन केले असता या मुद्दयासंदर्भा-तील माहिती ही माहिती अधिकार अधिनियम २००५ चे कलम क्रमांक २ (च) च्या व्याख्येत बसत नाही, त्यामुळे या मुद्दयावरील जन माहिती अधिकारी यांनी माहिती देण्याचा प्रश्न उद्‌भवत नाही. तथापि अपिलार्थीस मार्गदर्शन म्हणून जन माहिती अधिका-याने या मुद्दयावर भाष्य केले असते तर अपिलार्थीचे वेळीच शंकानिरासन झाले असते.

वरील विवेचनाच्या पार्श्वभूमीवर अपिलार्थीचे अपील अंशतः मान्य करण्यात येत आहे.

निर्णय

१. अपिलार्थीचे अंशतः मान्य करण्यात येत आहे.

२. ज्या कर्मचा-यांनी / अधिका-यांनी अपिलार्थीस माहिती देण्यास विहीत कालावधीपेक्षा जास्त विलंब लावला आहे त्या सर्व कर्मचा-यांवर / अधिका-यांवर संस्थेच्या प्रचलित सेवा नियमाप्रमाणे संस्थेच्या प्रशासनाने योग्य ती प्रशासकीय कारवाई करुन हे आदेश निर्गमित झाल्यापासून दोन महिन्याचे आत आपला अनुपालन अहवाल आयोगास सादर करावा.

अहमदनगर (वि. बा. बोरगे)

दिनांक ०६ ऑगस्ट २००७ राज्य माहिती आयुक्त

औरंगाबाद

प्रत,

१ श्री. बबनराव मुक्ताजी काळे, सुर्यनगर, वॉर्ड नं. ७ श्रीरामपूर तालुका श्रीरामपूर, जिल्हा अहमदनगर

२ जन माहिती अधिकारी तथा कार्यकारी संचालक, मुळा प्रवरा इले. को. ऑप. सोसायटी लि. श्रीरामपूर, जिल्हा अहमदनगर यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.

३ जन अपिलीय अधिकारी तथा जिल्हा उप निबंधक, सहकारी संस्था, अहमदनगर यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.

४ सचिव, मुख्य माहिती आयुक्त कार्यालय, १३ वा मजला नवीन प्रशासकीय इमारत मंत्रालयासमोर, मुंबई ४०० ०३२ यांना सदर निर्णय आयोगाच्या वेब साईट वर प्रसिध्द करण्यासाठी.

५ निर्णय नस्ती

राज्य माहिती आयुक्त, औरंगाबाद यांचे समोर माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (३) अन्वये दाखल झालेले अपील.

अपील क्रमांक- २००७/ रामाआ/अपील/सिआर/४४८
निर्णय दिनांक ०६-०८- २००७.

१.	श्री.शेख नुरुद्दीन अझीमुद्दीन १२०, जंगमगल्ली, राहूरी जिल्हा- अहमदनगर.	..	अपिलार्थी.
१.	जनमाहिती अधिकारी तथा मॅनेजर, रावसाहेब पटवर्धन नागरी सह.पतसंस्था, म.सावेडी, अहमदनगर.	..	प्रतिवादी
२.	जनअपिलीय अधिकारी तथा जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, अहमदनगर.	..	

विवेचन

वरील प्रकरणाची सुनावणी आज दिनांक- ०६-०८-२००७ रोजी अहमदनगर येथे घेण्यात आली. सुनावणीच्या वेळी अपिलार्थी, श्री.शेख नुरुद्दीन अझीमुद्दीन, (येथून पुढे अपिलार्थी असे संबोधण्यात येईल.) व जनअपिलीय अधिकारी तथा जिल्हा उपनिबंधक,सहकारी संस्था,अहमदनगर (येथून पुढे जनअपिलीय अधिकारी असे संबोधण्यात येईल) हे हजर आहेत. तर जनमाहिती अधिकारी तथा मॅनेजर, रावसाहेब पटवर्धन नागरी सहकारी पतसंस्था, म.सावेडी, जि.अहमदनगर (येथून पुढे जनमाहिती अधिकारी असे संबोधण्यात येईल) हे गैरहजर आहेत.

या प्रकरणी अपिलार्थीने त्यांच्याकडील दिनांक- २४-०२-२००७ रोजीच्या अर्जान्वये जनमाहिती अधिकारी यांच्याकडे रावसाहेब पटवर्धन नागरी सहकारी पतसंस्था, म.सावेडी, अहमदनगर यांच्याकडील कर्जदाराची नांवे व कर्ज वसूली संदर्भात सर्व तपशीलाची माहिती सन २००१- २००६ या कालावधीतील माहिती मागविली होती. अपिलार्थीने जनमाहिती अधिकारी यांच्याकडे मागिलेल्या माहितीमध्ये – कर्जदाराची नावे, जामीनदाराची नावे, जामीनदाराचे खात्याचे हमी पत्र, कर्ज रक्कम, कर्ज घेतलेली तारीख, व्याज दर, कर्जदाराने भरलेल्या रकमा, कर्ज भरणा तारखा, जामीनदाराकडून वसूल रक्कम, वसूली दिनांक व जामीनदाराचे खाते प्रमूख यांचे संमतीपत्र व कर्जाची बाकी रक्कम, जामीनदाराच्या कर्ज प्रकरणी असल्याचे व सहपत्राच्या छायांकित प्रमाणीत प्रती, जामीनदाराचे जामीनपत्र व त्यांचे खातेप्रमूखाचे संमतीपत्राच्या छायाकिंत प्रमाणीत प्रती – या मुद्यांचा समावेश आहे.

अपिलार्थीच्या या अर्जावर जनमाहिती अधिकारी यांच्याकडून अपीलाची सुनावणी होण्यांच्या तारखेपर्यंत या संदर्भात कोणताही निर्णय प्राप्त झाला नाही.

जनमाहिती अधिकारी यांच्याकडून कोणत्याही प्रकारची माहिती प्राप्त न झाल्यामूळे अपिलार्थीने जनअपिलीय अधिकारी यांच्याकडे माहिती अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (१) अन्वये दिनांक- २८-०३-२००७ रोजी प्रथम अपील केले. या अपीलामध्ये त्यांनी आपली मूळमाहितीची मागणी कायम ठेवली आहे.

अपिलार्थी यांचे प्रथम अपील प्राप्त झाल्यानंतर जनअपिलीय अधिकारी यांनी या अपीलावर दिनांक- १६-०४-२००७ व २७-०४-२००७ अशा दोन तारखांना सुनावण्या घेतल्या व आपला अंतिम आदेश दिनांक- ३०-०४-२००७ रोजी पारीत केला. हया आदेशामध्ये जनअपिलीय अधिकारी यांनी अपिलार्थीचे अपील फेटाळून लावले असल्याचे दिसून येते.

जनअपिलीय अधिकारी यांच्या वरील निर्णयाने व्यथीत होवून अपिलार्थीने माहिती अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (३) अन्वये राज्य माहिती आयोगाकडे दिनांक- २४-०५-२००७ रोजी व्दितीय अपील केले आहे. अपिलार्थीने राज्य माहिती आयोगाकडे केलेल्या या अपीलामध्ये त्यांची मूळमाहितीची मागणी कायम ठेवली आहे.

आज झालेल्या युक्तीवादामध्ये अपिलार्थीने असा युक्तीवाद मांडला की ते स्वतः सदर पतसंस्थेकडून कर्ज घेतलेल्या दोन कर्जदारांना जामीन असून त्या पैकी एका कर्जदाराचे कर्ज वसूली प्रकरणी त्यांचे पगारातून दरमहा वसूली चालू असून त्यांचेवर सदर पतसंस्थेच्या वसूली अधिका-यांनी जप्तीची नोटीस बजावली असून तर दुस-या कर्जदाराच्या कर्ज वसूली प्रकरणीही त्यांना जप्तीची नोटीस संदर्भीय नागरी पत संस्थेने बजावली आहे. या दोन्हीही प्रकरणाच्या संदर्भात होणा-या कर्ज वसुलीमूळे अपिलार्थीची आर्थीक परिस्थिती ढासळली असून त्यांना दैंनदिन उदारनिर्वाह करणे कठीण झाले आहे. कर्ज वसूलीच्या संदर्भात पुढील आर्थीक नियोजन व तत्सम कार्यवाही करण्या संदर्भात त्यांना ही माहिती आवश्यक आहे.

आज जनमाहिती अधिकारी सुनावणीस उपस्थित नाहीत. जनअपिलीय अधिकारी यांनी आयोगासमोर असा युक्तीवाद मांडला की, त्यांच्याकडे संबंधीत सहकारी पतसंस्थने व्दितीय सुनावणीच्या वेळेस दिनांक- २७-०४-२००७ रोजी एक पत्र दाखल केले आहे. त्या पत्रामध्ये संबंधीत सहकारी पतसंस्थेने माहिती अधिकार अधिनियम २००५ हा त्या संस्थेला, सहकारी आयुक्त व निबंधक सहकारी संस्था यांचे पत्र दिनांक- ०८-०२-२००६ अन्वये लागू होत नसल्याचे कळविले आहे. सदर पत्रामध्ये सहकारी पत संस्थांना हा कायदा लागू होत नसल्याचे स्पष्टपणे म्हटले असल्यामूळे, त्यांनी जनमाहिती अधिकारी यांची अपिलार्थी यास माहिती न देण्याची भूमीका मान्य केली व अपिलार्थीचे अपील फेटाळून लावले.

नागरी पत संस्थेच्या पत संस्थेवर सहकार खात्याचे कोणत्या प्रकारचे नियंत्रण असते, हे विचारले असता, त्यांनी आयोगासमोर या संदर्भात माहिती दिली. ही माहिती पहाता,

नागरी सहकारी पत संस्था या महाराष्ट्र सहकार कायदा १९६० अन्वये स्थापन झालेल्या आहेत. हा कायदा महाराष्ट्र राज्य विधी मंडळाकडून मंजूर झाला आहे. अशा प्रकारे स्थापन झालेल्या सहकारी पत संस्थेच्या उपविधी व पोट नियमाना सहकार खात्या तर्फे मंजूरी देण्यात येत असते. (त्यांचे प्रमाणित अधिकारी) सदर पतसंस्थेच्या वार्षीक लेख्याची तपासणी सहकार विभागा मार्फत नियुक्त केल्या गेलेल्या लेखापरिक्षका मार्फत केली जाते. ५० लाखरुपये अगर त्याच्यावरील भाग भांडवल असलेल्या पतसंस्थाच्या निवडणूका जिल्हा उपनिबंधक सहकारी संस्था यांच्या मार्फत पार पाडल्या जातात. एखाद्या सहकारी पत संस्थेस काही गैरव्यवहार आढळल्यास त्याची चौकशी सहकार खात्यातील अधिका-यामार्फत केली जाते व अशा संस्थेवर शासकीय अथवा खाजगी प्रशासक नेमण्याची अथवा तीच्या अपसायानाची (liqnidation) कार्यवाही जिल्हा उपनिबंधक सहकार या सहकार खात्यातील अधिकारी यांच्या मार्फत केली जाते. या प्रशासकावरही सहकार खात्यातील अधिकारी यांचे नियंत्रण असते.

सहकार खात्याची नागरी सहकारी पत संस्थेवरील नियंत्रणाची व्याप्ती लक्षात घेता व सदर सहकारी संस्था विधी मंडळाने मंजूर केलेल्या कायद्यानूसार चालत असल्याने व त्याही पेक्षा महत्वाचे म्हणजे सदर संस्थेचे भागभांडवल हे जनतेकडून गोळा करण्यात येत असल्याने हया निधीला सार्वजनिक निधीचे स्वरुप प्राप्त होते व या संस्थाची निर्मिती व अस्तित्व देखिल शासनाचा सहकार विभाग ठरवित असल्याने, नागरी सहकारी पत संस्था हे या पार्श्वभूवर सरकारी प्राधिकरण ठरते व त्यांना माहिती अधिकार अधिनियम २००५ हा तंतोतंत लागू होतो, या निर्णयाप्रत आयोग आला आहे. त्यामुळे अपिलार्थी यांनी त्यांच्या मूळ अर्जाव्दारे मागणी केलेली माहिती, जनमाहिती अधिकारी यांनी अपिलार्थीस, हे आदेश निर्गमीत झाल्यापासून तीन आठवडयाच्या आत विनामूल्य व साक्षांकित करुन द्यावी, असे आदेशीत करण्यात येत आहे. सदर पत संस्थेने, अपिलार्थीस सदर निर्णय पारीत झाल्यापासून माहिती

देण्याबाबतचे सनियंत्रण जिल्हा उपनिबंधक सहकार, अहमदनगर यांनी त्यांच्या पातळीवरुन करावे.

वरील विवेचनाच्या पार्श्वभूमीवर अपिलार्थीचे अपील मान्य करण्यात येत आहे. सबब खालील प्रमाणे निर्णय पारीत करण्यात येत आहे.

<u>निर्णय</u>

८. अपील मान्य करण्यात येत आहे.

९. अपिलार्थी यांनी त्यांच्या मूळअर्जा व्दारे मागणी केलेली माहिती, जनमाहिती अधिकारी यांनी अपिलार्थीस हे आदेश निर्गमीत झाल्यापासून तीन आठवडयाच्या आत विनामूल्य व साक्षांकित करुन द्यावी.

१०. वरील मुद्दा क्रमांक-२ च्या अनुपालनाचे सनियंत्रण जिल्हा उपनिबंधक सहकार, अहमदनगर यांनी त्यांच्या पातळीवरुन करावे.

अहमदनगर,
दिनांक ०६-०८-२००७

(वि. बा. बोरगे)
राज्य माहिती आयुक्त औरंगाबाद

प्रति,

१ श्री.शेख नुरुद्दीन अझीमुद्दीन, १२०, जंगमगल्ली, राहूरी, जि.अहमदनगर

२ जनमाहिती अधिकारी तथा मॅनेजर, रावसाहेब पटवर्धन नागरी सहकारी पतसंस्था, म. सावेडी, अहमदनगर, यांना वरील अभिप्रायाची नोंद घेण्यासाठी.

३ जनअपिलिय अधिकारी तथा जिल्हा उपनिबंधक सहकारी संस्था, अहमदनगर,यांना वरील अभिप्रायाची नोंद घेण्यासाठी.

४ सहकार आयुक्त व निबंधक, सहकारी संस्था, महाराष्ट्रराज्य, पुणे.

५ सचिव मुख्य माहिती आयुक्त कार्यालय, १३ वा मजला, नविन प्रशासकीय इमारत मंत्रालया समोर, मुंबई – ३२ यांना सदर निर्णय शासनाच्या वेबसाईटवर प्रसिध्द करण्यासाठी.

६ निर्णय नस्ती.

राज्य माहिती आयुक्त, औरंगाबाद यांचे समोर माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (३) अन्वये दाखल झालेले अपील

अपील क्रमांक २००७/रामाआ/अपील/सिआर/४४९

निर्णय दिनांक ०६-०८-२००७

श्री. दिपक मेढे (पत्रकार), : अपिलार्थी
१३०/७७७, सिव्हील हडको, तारकपूर जवळ,
अहमदनगर

विरुध्द

१ जन माहिती अधिकारी :
तथा सरकारी कामगार अधिकारी, अहमदनगर

२ जन अपिलीय अधिकारी : प्रतिवादी
तथा सहाय्यक कामगार आयुक्त, अहमदनगर

विवेचन

वरील प्रकरणाची सुनावणी आज दिनांक ०६-०८-२००७ रोजी अहमदनगर येथे घेण्यात आली. सुनावणीच्या वेळेस अपिलार्थी श्री. दिपक मेढे यांचे वतीने त्यांचे वकील श्री. वाळके एस. एस., जन माहिती अधिकारी तथा सरकारी कामगार अधिकारी, अहमदनगर श्री. आर. सी. पाटील (यापुढे त्यांना जन माहिती अधिकारी असे संबोधण्यात येईल) व जन अपिलीय अधिकारी तथा सहाय्यक कामगार आयुक्त, अहमदनगर श्री. एस. ए. कुंभारे (यापुढे त्यांना जन अपिलीय अधिकारी असे संबोधण्यात येईल) हे हजर आहेत.

या प्रकरणी अपिलार्थीने त्यांचे दिनांक ११-११-२००५ रोजीच्या अर्जान्वये जन माहिती अधिकारी यांच्याकडे श्री. फुपाटे, सहाय्यक कामगार आयुक्त अहमदनगर यांच्या

दिनांक १६-०७-२००२ ते ३१-१०-२००५ च्या कालावधीतील प्रवासभत्याच्या बिलासंबंधी खालील प्रमाणे माहिती मागितली आहे.

१. "श्री. फुपाटे सहाय्यक कामगार आयुक्त अहमदनगर हे कार्यालयीन कामानिमित्त नगर जिल्हयात किंवा जिल्ह्याबाहेर फिरतीवर जातात काय ? होय / नाही.

२. श्री. फुपाटे यांनी घेतलेल्या प्रवास भत्ता बिलाचा तपशील खालील प्रमाणे द्यावा.

१) बील क्रमांक, २) घेतलेल्या बिलाचा कालावधी ३) बील कोषागारात सादर केल्याचा दिनांक ४) घेतलेल्या बिलाची रक्कम व ५) कोषागार प्रमाणक क्रमांक.

३. नियमाप्रमाणे श्री. फुपाटे यांनी त्यांची स्वतःची डायरी वरिष्ठांकडून मंजूर करुन घेतली आहे काय ? होय / नाही

४. जर आपण डायरी देत नसाल तर आपण केलेले कार्यालयीन दौरे कशाचे आधारे ग्राह्य धरले ?

५. घेतलेले प्रवास भत्ता बिल हे खरे आहे याचा याचा पुरावा काय.?"

सदर माहितीचा कालावधी अपिलार्थीने दिनांक १६-०७-२००२ ते ३१-१०-२००५ असा दर्शविला असून ही माहिती अपिलार्थीने पोस्टाचा दाखला घेऊन अपेक्षिली आहे.

अपिलार्थीच्या या अर्जावर जन माहिती अधिकारी यांनी दिनांक १३-१२-२००५ रोजीच्या पत्राव्दारे अपिलार्थीस माहिती पुरविली.

जन माहिती अधिकारी यांच्याकडून प्राप्त झालेल्या माहितीने समाधान न झाल्याने अपिलार्थीने माहिती अधिकार अधिनियम २००५ चे कलम १९ (१) मधील तरतुदीनुसार दिनांक १६-०१-२००६ रोजी जन अपिलीय अधिकारी यांच्याकडें प्रथम अपील केले. या अपील अर्जासोबत जोडलेल्या परिशिष्टामध्ये अपिलार्थीने सदर माहिती सत्य परिस्थितीवर आधारीत नसून दिशाभूल करणारी असल्याचे म्हटले आहे व जन माहिती अधिकारी यांनी दिलेल्या माहितीवर आपले आक्षेप नोंदविलेले आहेत. जन अपिलीय अधिकारी यांनी

अपिलार्थी यांनी त्यांच्याकडे केलेल्या अपिलाची कोणत्याही प्रकारची सुनावणी न घेता अपिलार्थीस दिनांक १६-०२-२००६ रोजी एक पत्र देऊन त्यामध्ये अपिलार्थीने मागितलेल्या माहिती बाबत जन माहिती अधिकारी यांनी दिलेल्या माहितीमधील मुद्दयांचे समर्थन केले आहे. अपिलार्थीस एकूण ३ मुद्दयावर जन माहिती अधिकारी यांनी दिलेल्या माहितीचे जन अपिलीय अधिकारी यांनी समर्थन केल्याचे या पत्रा-मध्ये दिसून येते. जन अपिलीय अधिकारी यांनी अपिलार्थीस जरी पत्र दिलेले असले तरी अपिलार्थीने त्यांच्याकडे केलेल्या अपिलावर निर्णय देण्याची त्यांची पध्दत चुकीची आहे. अपिलार्थी व जन माहिती अधिकारी या दोघांनाही एकत्र बोलावून किंवा या दोघांचे म्हणणे ऐकून त्यावर आपला निर्णय स्वतंत्रपणे देणे हे "अपिल ठरविणे" या प्रक्रियेत अभिप्रेत आहे. तथापि याबाबत कोणतीही कृती न करता अपिलार्थीस साध्या पत्राने जन माहिती अधिकारी यांनी दिलेल्या माहितीचे समर्थन करणे बरोबर नाही. स्वतः जन अपिलीय अधिकारी हे त्यांचे खात्यातील प्रकरणात न्यायिक अधिकारी म्हणून काम करतात त्यामुळे त्यांना अपील ठरविण्याची पध्दत राज्य माहिती आयोगाने सांगण्याची वास्तविकताः गरज पडू नये. तथापि इतःपर त्यांनी अशा प्रकार-च्या चूका टाळाव्या असे त्यांना सूचित करण्यात येत आहे.

जन अपिलीय अधिकारी यांच्या कडून मिळालेल्या निर्णयाने व्यथित होऊन अपिलार्थीने राज्य माहिती आयोगाकडे माहिती अधिकार अधिनियम २००५ चे कलम १९ (३) अन्वये व्दितीय अपील केले आहे. या अपिलामध्ये त्यांनी जन माहिती अधिकारी यांनी अपिलार्थीस खरी माहिती दिली नाही असे व्दितीय अपीलाचे कारण दर्शविले आहे.

आज रोजी झालेल्या युक्तिवादामध्ये अपिलार्थी यांनी त्यांचा असा युक्तिवाद केला की, श्री. फुपाटे सहाय्यक कामगार आयुक्त हे जिल्हा कार्यालय प्रमुख असून ते आपली मासिक दैनंदिनी वरिष्ठांना सादर न करता, नियंत्रण अधिका-याच्या मंजुरीशिवाय स्वतःच्या अधिकाराचा दुरुपयोग करुन स्वतःचे प्रवास बील बेकायदेशीररित्या घेतात. जन माहिती

अधिकारी व जन अपिलीय अधिकारी यांनी या संदर्भात आयोगाच्या असे निदर्शनास आणून दिले आहे की, सहाय्यक कामगार आयुक्तांची प्रवासभत्त्याची बिले उप कामगार आयुक्त यांच्याकडून मंजूर करुन घेतल्यानंतर कोषागार अधिका-यातर्फे या बिलाचे वितरण केले जाते. श्री. फुपाटे यांनी प्रवासभत्त्याच्या पोटी उचललेल्या रकमेचे बील कामगार उप आयुक्तांनी मंजूर केले आहे किंवा नाही याची त्यांना माहिती नाही. तर अपिलार्थी यांचे म्हणणे असे आहे की, श्री. फुपाटे यांनी आपल्या दौ-याचे मासिक विवरणपत्र वरिष्ठांना सादर केलेले नाही त्यामुळे त्यांनी ही बिले तयार करुन उचलणे हे बेकायदेशीर ठरते.

वरील प्रकरणामध्ये अपिलार्थीने जन माहिती अधिकारी यांच्याकडे केलेल्या प्रथम अर्जाचे अवलोकन करता असे दिसून येते की, अपिलार्थीने मूळात जन माहिती अधिका-याकडे एकूण ५ मुद्दयांवर माहिती मागविली आहे तथापि मुद्दा क्रमांक २ - श्री. फुपाटे यांनी केलेल्या प्रवासबिलाचा तपशील - वगळता उर्वरीत चारही मुद्दे हे प्रश्नार्थक स्वरुपात विचारले आहेत. माहिती अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम २ (च) मध्ये माहिती या शब्दाच्या अर्थ व व्याप्ती पुरेशा प्रमाणात स्पष्ट केली आहे. अपिलार्थीच्या अर्जातील मुद्दा क्रमांक २ वगळता उर्वरीत चारही मुद्दे या संदर्भातील माहिती या व्याख्येत बसत नाहीत. अपिलार्थीच्या अर्जातील मुद्दा क्रमांक २ संदर्भातील माहिती जी माहिती या व्याख्येमध्ये सुसंगत अशी माहिती जन माहिती अधिकारी यांनी त्यांच्याकडील दिनांक १३-१२-२००५ चे पत्राने कळविली आहे. श्री. फुपाटे यांनी प्रशासकीय अनियमितता करुन सदर प्रवासभत्याचे बिले उचलली आहेत असे जर अपिलार्थीस वाटत असले तर अपिलार्थीने या प्रकरणी श्री. फुपाटे यांचे वरिष्ठ अधिका-याकडे या संदंर्भात तक्रार करुन त्यांच्या तक्रारीचा निपटारा करुन घ्यावा असे त्यांना सूचित करण्यात येत आहे.

अपिलार्थीच्या त्यांनी प्रथम अर्जाव्दारे मागितलेली माहिती जी माहिती व्याख्येशी सुसंगत आहे ती माहिती अपिलार्थीस विहित मुदतीत मिळाली असल्याने अपिलार्थीचे अपील फेटाळण्यात येत आहे.

<u>निर्णय</u>

१. अपीलार्थीचे अपील फेटाळण्यात येत आहे.

अहमदनगर (वि. बा. बोरगे)

दिनांक ०६ ऑगस्ट २००७ राज्य माहिती आयुक्त औरंगाबाद

प्रत,

१ श्री. दिपक मेढे (पत्रकार), १३०/७७७, सिव्हील हडको, तारकपूर जवळ, अहमदनगर

२ जन माहिती अधिकारी तथा सरकारी कामगार अधिकारी, अहमदनगर यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.

३ जन अपिलीय अधिकारी तथा सहाय्यक कामगार आयुक्त, अहमदनगर यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.

४ सचिव, मुख्य माहिती आयुक्त कार्यालय, १३ वा मजला नवीन प्रशासकीय इमारत मंत्रालयासमोर, मुंबई ४०० ०३२ यांना सदर निर्णय आयोगाच्या वेब साईट वर प्रसिध्द करण्यासाठी.

५ निर्णय नस्ती

राज्य माहिती आयुक्त, औरंगाबाद यांचे समोर माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (३) अन्वये दाखल झालेले अपील.

अपील क्रमांक- २००७/ रामाआ/अपील/सिआर/४५०
निर्णय दिनांक ०६-०८- २००७.

१. श्री.भगवान माधव जगताप, एन.सी.सी.कायालया शेजारी, सावेडी गावठाण, तालूका- नगर, जिल्हा- अहमदनगर.	..	अपिलार्थी.
१. जनमाहिती अधिकारी तथा नगर भुमापन अधिकारी, अहमदनगर.	..	प्रतिवादी
२. जनअपिलीय अधिकारी तथा अधिक्षक भुमापन अधिकारी, अहमदनगर.	..	

विवेचन

वरील प्रकरणाची सुनावणी आज दिनांक- ०६-०८-२००७ रोजी अहमदनगर येथे घेण्यात आली. सुनावणीच्या वेळी अपिलार्थी, श्री.भगवान माधव जगताप, (येथून पुढे अपिलार्थी असे संबोधण्यात येईल.), जनमाहिती अधिकारी तथा नगर भुमापन अधिकारी, अहमदनगर, श्रीमती नसीम नजीर पटेल, (येथून पुढे जनमाहिती अधिकारी असे संबोधण्यात येईल) हजर आहेत. तर जनअपिलीय अधिकारी तथा अधीक्षक भूमापन अधिकारी, अहमदनगर (येथून पुढे जनअपिलीय अधिकारी असे संबोधण्यात येईल) हे गैरहजर आहेत. त्यांच्या वतीने त्यांच्या कार्यालयातील श्री.आसाराम बाबूराव पाथरकर, वरिष्ठ लिपीक, हे हजर आहेत.

या प्रकरणी अपिलार्थीने सर्व प्रथम त्यांच्याकडील दिनांक- १३-०२-२००७ रोजीच्या अर्जान्वये जनमाहिती अधिकारी यांच्याकडे त्यांच्या कार्यालया संदर्भात खालील प्रमाणे माहिती मागविली होती.

“ भूमापन म्हणजे काय, भूमापन अधिकारी म्हणजे काय, नगर भूमापन अधिकारी म्हणजे काय, वरील पदांसाठी शैक्षणिक पात्रता काय असावी लागते. महाराष्ट्र शासनाचा हे कार्यालय स्थापन करण्याचा उद्देश काय आहे. तो साध्य करण्यासाठी कार्यालयीन कामकाजासाठी मार्गदर्शक ठरणारी व नागरीकांना कार्यालयाकडून उपलब्ध करुन देण्याच्या सोईसुविधांची माहिती मिळण्यासाठी महाराष्ट्र शासनाची नागरिकांची सजद व शासनाने वेळोवेळी जाहीर केलेली परिपत्रकांच्या झेरॉक्स मिळाव्यात. नगर भूमापन अधिका-याचे कार्यक्षेत्र, त्या कार्यक्षेत्रातील जनतेला उपलब्ध करुन द्यावयाच्या सुविधा या कार्यालयातील दप्तर व सुस्थितीत ठेवायची माहिती कोणती या कार्यालयाने कोणत्या प्रकारचे माहिती संकलित करावयाची असते. अशी माहिती संकलित करण्यासाठी कोणत्या शासकीय यंत्रणेची मदत घ्यावयाची असते. ही यंत्रणा उपलब्ध होण्यासाठी कोणत्या अधिका-यांकडे मागणी करायची असते. या कार्यालयात कोणती शासकीय पदे उपलब्ध आहेत. त्या पदांची नावे व पद अधिका-याचे नाव. त्यांनी कार्यालयात करावयाची माहिती. या कार्यालयात असलेल्या रीक्त पदांची संख्या, रीक्त असण्याची कारण ही पदे भरण्यासाठी कार्यालयाकडून केलेला प्रयत्न. त्या संदर्भात केलेल्या पत्रव्यवहाराची झेरॉक्स प्रति मिळाव्यात. महाराष्ट्र जमीन महसूल, अधिनियम १९६६, कलम १४९, कलम १५२, कलम १५१ या कलमांबाबत सविस्तर माहिती झेरॉक्स प्रति मिळाव्यात.”

सदर माहिती अपिलार्थीने व्यक्तीशः अपेक्षिली होती. अपिलार्थीने मागितलेली माहिती पहाता, त्या माहितीचे स्वरुप प्रश्नार्थक व सर्वसाधारण असे समीश्र दिसून येते.

जनमाहिती अधिकारी यांच्याकडून अपिलार्थीस या प्रथम अर्जावर विहित कालावधीमध्ये उत्तर प्राप्त न झाल्याने अपिलार्थीने जनअपिलीय अधिकारी यांच्याकडे माहिती अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (१) अन्वये दिनांक- २८-०३-२००७ रोजी प्रथम अपील केले. सदर अपीलाच्या सुनावणीचे आदेश जनअपिलीय अधिकारी यांनी दिनांक- २४-०४-२००७ रोजी पारीत केले. या आदेशामध्ये त्यांनी अपिलार्थीचे अपील मान्य करुन जनमाहिती अधिकारी यांना अपिलार्थीस अभिलेख कलमाच्या व परिपत्रकाच्या छायाकिंत प्रती विनामुल्य देण्याचे सूचित केले.

जनअपिलीय अधिकारी यांच्या निर्णयाने समाधान न झाल्याने अपिलार्थीने व्यथीत होवून माहिती अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (३) अन्वये राज्य माहिती आयोगाकडे दिनांक- ०५-०७-२००७ रोजी व्दितीय अपील केले आहे. या अपीलामध्ये त्यांनी आपल्या मूळमाहितीची मागणी कायम ठेवली आहे.

आज झालेल्या युक्तीवादामध्ये अपिलार्थीने त्यांचे म्हणणे आयोगासमोर लेखी सादर केले असून त्यामध्ये जनमाहिती अधिकारी यांनी अपिलार्थीस माहिती मिळविण्याच्या प्रक्रियेत जाणूनबुजून विलंब केला व त्यांच्या कर्तव्यात कसूर केल्याबद्दल त्यांना शास्ती लावण्याची कारवाइ करावी, असे म्हणणे आयोगासमोर लेखी स्वरुपात मांडले.

जनमाहिती अधिकारी यांच्यातर्फे असा युक्तीवाद मांडण्यात आला की, त्यांनी अपिलार्थीस दिनांक- ०५-०३-२००७ रोजी प्रथम माहिती दिली व नंतर जनअपिलीय अधिकारी यांनी आपला निर्णय दिनांक- १६-०४-२००७ रोजी सुनावणी झाल्याच्या दिवशीच भूमापन कार्यालयाच्या संबंधीत कलमाची व परिपत्रकाची छायांकित प्रत अपिलार्थीस विनामुल्य पुरविली आहे. सदर प्रत श्री. आसाराम बाबुराव पाथरकर, वरिष्ठ लिपीक यांच्या

उपस्थितीत दिली आहे. तर अपिलार्थी यांचे म्हणणे असे आहे की, जनमाहिती अधिकारी यांनी सदर माहिती त्यांच्या कार्यालयातील वरिष्ठ लिपीक श्री.दहिफळे यांच्याकडे दिली व श्री.दहिफळे यांनी त्या माहितीच्या प्रती अपिलार्थीस दिल्या असल्याचे सांगितले. अपिलार्थीस त्या प्रती मीळाल्या नाहीत असे अपिलार्थी यांचे म्हणणे आहे.

आज सुनावणीच्या दिवशी श्री.दहिफळे हे कार्यालयामध्ये अनाधिकृतरित्या गैरहजर असल्याने अपिलार्थीस ही माहिती खरोखरच मिळाली किंवा कसे ? याबाबत समजण्यास मार्ग नाही. तथापि अपिलार्थी यांना माहिती दिली आहे, हे जनमाहिती अधिकारी हे शपथपत्रा व्दारे कबूल करीत आहे.

जनमाहिती अधिकारी व अपिलार्थी यांच्यात असलेल्या आपसातील समन्वयाच्या अभावामुळे अपिलार्थीस विहित मुदतीत माहिती दिली / प्राप्त झाली नसल्याचे दिसून येते. जनमाहिती अधिकारी यांनी अपिलार्थीस प्रथम प्रतिसाद दिनांक- ०५ मार्च, २००७ रोजी दिल्याचे दिसून येते. अपिलार्थीच्या माहितीच्या अर्जावर त्यांनी, अपिलार्थीच्या विनंती प्रमाणे अपिलार्थीस विहित मुदतीत काही माहिती देण्याचा प्रयत्न केल्याचे दिसून येते. तथापि त्यांनी अपिलार्थीस पुरविलेली माहिती सर्वसाधारण स्वरुपाची असून अपिलार्थीस ठोस स्वरुपाची माहिती दिली नसल्याचे दिसून येते. उदाहरणार्थ नियमानूसार फी भरुन परिपत्रके प्राप्त करुन घ्यावीत. या ठिकाणी परिपत्रकाची संख्या व त्यांच्याकडून त्यासाठी लागणारी एकूण रक्कम, ही जर अपिलार्थीस कळविले असते तर अपिलार्थीस माहिती मिळविण्याचा हेतू सहज साध्य होवू शकला असता, याच बरोबर अपिलार्थीने जनमाहिती अधिकारी यांच्याकडे मागितलेली माहिती प्रश्नार्थक स्वरुपात होती. उदा. नगर भूमापन अधिकार म्हणजे काय? महाराष्ट्र शासनाचे हे कार्यालय स्थापनेचे उद्देश काय ? ही यंत्रणा उपलब्ध होण्यासाठी कोणत्या अधिका-याकडे मागणी करावयाची असते? या कार्यालयात कोणकोणती शासकीय पदे उपलब्ध आहेत. या पदाची नांवे वगैरे, प्रश्नार्थक स्वरुपात विचारलेली अशा प्रकारची माहिती, ही

माहिती अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम २ (च) मध्ये स्पष्ट केलेल्या 'माहिती' या शब्दाच्या व्याख्येशी व व्याप्तीशी जुळत नाही व ती कोणत्याही प्रकारे सुसंगतही ठरु शकत नाही. अशा प्रकारे अपिलार्थीने चुकीच्या पध्दतीने विचारलेली माहिती व जनमाहिती अधिकारी यांनी दिलेली सर्वसाधारण स्वरुपाची उत्तरे पहाता, असे आदेशित करण्यात येते की, जनमाहिती अधिकारी यांनी अपिलार्थीस आता द्यावयाची माहिती (छायांकित प्रती) अपिलार्थीस हे आदेश निर्गमीत झाल्यापासून सात दिवसाच्या आत विनामुल्य पुरवावी. त्याच बरोबर जनमाहिती अधिकारी यांना आयोगातर्फे असे सूचित करण्यात येते की, येथून पुढे त्यांच्याकडे माहिती अधिकार अधिनियम २००५ मधील संदर्भात ज्या-ज्या वेळी माहिती प्राप्त करुन घेण्यासाठी नागरिकाकडून अर्ज प्राप्त होतील. त्या-त्या वेळी अशा अर्जावर माहिती देण्या संदर्भातील सकारात्मक प्रतिसाद द्यावा.

प्रसंगावशात असे दिसून आले आहे की, अपिलार्थीने मागितलेली माहिती ब-याचशा प्रमाणात या कार्यालयाने स्वयंप्रेरणेने घोषीत करावयाच्या माहितीपैकी आहे. अशा प्रकारे घोषीत करावयाच्या माहिती संदर्भात माहिती अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम ४ मध्ये ऊहापोह केला आहे. जर भूमापन विभागाने या कलमातील तरतुदी प्रमाणे वेळीच कार्यवाही केली असती तर अपिलार्थीस त्यांनी मागितलेल्या माहितीपैकी बरीच माहिती त्यांना सहज उपलब्ध होवू शकली असती. तेंव्हा अशा प्रकाराची पुनरावती टाळण्याच्या दृष्टीने माहिती अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम ४ च्या संदर्भात क्षेत्रीय कार्यालयाने करावयाच्या कार्यवाही बाबत जमाबंदी आयुक्त, पुणे यांनी वेळीच पावले उचलून त्यांच्या कार्यालया संदर्भात जास्तीत जास्त माहिती जनतेला त्यांना कार्यालयाच्या वेबसाइटवरुन अथवा अन्य मार्गाने सहपणे मिळू शकेल, अशा दृष्टीने त्यांनी कार्यवाही करावी. असे त्यांना आयोगातर्फे सूचित करण्यात येत आहे.

वरील विवेचनाच्या पार्श्वभूमीवर अपिलार्थीचे अपील अशंतः मान्य करण्यात येत आहे.

निर्णय

१. अपील अशंतः मान्य करण्यात येत आहे.

२. जनमाहिती अधिकारी यांनी अपिलार्थीस द्यावयाची उर्वरित माहिती (छायाकिंत प्रती) स्पष्ट स्वरुपात अपिलार्थीस हे आदेश निर्गमीत झाल्यापासून सात दिवसाच्या आत विनामुल्य पुरवावी.

३. जमाबंदी आयुक्त, पुणे यांनी त्यांच्या कार्यक्षेत्रातील क्षेत्रिय कार्यालयाना माहिती अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम ४ अन्वये तात्काळ कार्यवाही करण्याच्या सूचना द्याव्यात व त्यांच्या अनुपालनाचे स्वतः संनियत्रण करावे.

अहमदनगर,
दिनांक ०६-०८-२००७

(वि. बा. बोरगे)
राज्य माहिती आयुक्त औरंगाबाद

प्रति,

१ श्री.भगवान माधव जगताप, सावेडी गावठाण, ता.अहमदनगर, जिल्हा-अहमदनगर

२ जनमाहिती अधिकारी तथा नगर भुमापन अधिकारी, जिल्हा- अहमदनगर, यांना वरील अभिप्रायाची नोंद घेण्यासाठी.

३ जनअपिलिय अधिकारी अधिक्षक भुमापन अधिकारी, अहमदनगर,यांना वरील अभिप्रायाची नोंद घेण्यासाठी.

४ जमाबंदी आयुक्त आणि संचालक, भुमीअभिलेख,महाराष्ट्रराज्य,पूणे, नविन प्रशासकीय इमारत, कॉन्सील हॉल समोर, रेल्वेस्टेशन पूणे, यांना वरील अभिप्रायाची नोंद घेण्यासाठी.

५ सचिव मुख्य माहिती आयुक्त कार्यालय, १३ वा मजला, नविन प्रशासकीय इमारत मंत्रालया समोर, मुंबई – ३२ यांना सदर निर्णय आयोगाच्या वेबसाईटवर प्रसिध्द करण्यासाठी.

६ निर्णय नस्ती.

Lराज्य माहिती आयुक्त, औरंगाबाद यांचे समोर माहितीचा अधिकार अधिनियम

२००५ मधील कलम १९ (३) अन्वये दाखल झालेले अपील

अपील क्रमांक २००७/रामाआ/अपील/सिआर/२८०

निर्णय दिनांक ०७-०८-२००७

श्री. नामदेव पुंजाजी वेडे, डॉ. आंबेडकर नगर, पूर्णा, तालुका पूर्णा, जिल्हा परभणी	:	अपिलार्थी

विरुध्द

१	जन माहिती अधिकारी तथा मुख्याधिकारी, नगरपरिषद, पूर्णा, तालुका पूर्णा जिल्हा परभणी	:	
२	जन अपिलीय अधिकारी तथा उप आयुक्त (सा. प्र. वि.), विभागीय आयुक्त कार्यालय, औरंगाबाद	:	प्रतिवादी

विवेचन

वरील प्रकरणाची सुनावणी आज दिनांक ०७-०८-२००७ रोजी औरंगाबाद येथे घेण्यात आली. सुनावणीच्या वेळेस अपिलार्थी श्री. नामदेव पुंजाजी वेडे, पूर्णा हे गैरहजर आहेत तर जन माहिती अधिकारी तथा मुख्याधिकारी, नगरपरिषद, पूर्णा, तालुका पूर्णा जिल्हा परभणी यांचे प्रतिनिधी त्यांचे कार्यालयीन अधीक्षक श्री. निहाल अहेमद (यापुढे त्यांना जन माहिती अधिकारी असे संबोधण्यात येईल) व जन अपिलीय अधिकारी तथा उप आयुक्त (सा. प्र. वि.), विभागीय आयुक्त कार्यालय, औरंगाबाद यांचे प्रतिनिधी सौ. मंजुषा मुथा,

तहसीलदार, नगरपालिका प्रशासन, विभागीय आयुक्त कार्यालय औरंगाबाद (यापुढे त्यांना जन अपिलीय अधिकारी असे संबोधण्यात येईल) हे हजर आहेत.

या प्रकरणी अपिलार्थीने नगरपरिषद पूर्णा यांना त्यांच्याकडील दिनांक ३१-०७-२००७ च्या पत्रान्वये, त्यांनी राज्य माहिती आयोगाकडे दाखल केलेले दिनांक १४-०७-२००६ रोजीचे व्दितीय अपील, त्यांना नगरपरिषदेकडून दिनांक २१-०७-२००७ रोजी प्राप्त झालेल्या समाधानकारक उत्तरामुळे मागे घेत असल्याचे कळविले आहे. हे पत्र नगरपरिषद पूर्णा यांचे प्रतिनिधीने आयोगास सादर केले आहे.

सदर पत्र कोणाच्याही दबावाला बळी न पडता अपिलार्थीने जन माहिती अधिका-यास लिहून दिल्याचे त्यांनी या पत्रामध्ये कबूल केले आहे. अपिलार्थीने आयोगाकडे केलेले व्दितीय अपील त्यांनी स्वतःहून दिनांक ३१-०७-२००७ रोजी मागे घेतले असल्यामुळे, अपिलार्थीने आयोगाकडे माहिती अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (३) अन्वये दाखल केलेले त्यांचे दिनांक १४-०७-२००६ चे व्दितीय अपील खारीज करण्यात येत आहे.

निर्णय

१. अपीलार्थीचे अपील खारीज करण्यात येत आहे.

औरंगाबाद (वि. बा. बोरगे)

दिनांक ०७ ऑगस्ट २००७ राज्य माहिती आयुक्त औरंगाबाद

प्रत,

१ श्री. नामदेव पुंजाजी वेडे, डॉ. आंबेडकर नगर, पूर्णा, तालुका पूर्णा, जिल्हा परभणी

२ जन माहिती अधिकारी तथा मुख्याधिकारी, नगरपरिषद, पूर्णा, तालुका पूर्णा

जिल्हा परभणी यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.

३ जन अपिलीय अधिकारी तथा उप आयुक्त (सा. प्र. वि.), विभागीय आयुक्त कार्यालय, औरंगाबाद यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.

४ सचिव, मुख्य माहिती आयुक्त कार्यालय, १३ वा मजला नवीन प्रशासकीय इमारत मंत्रालयासमोर, मुंबई ४०० ०३२ यांना सदर निर्णय शासनाच्या वेब साईट वर प्रसिध्द करण्यासाठी.

५ निर्णय नस्ती

राज्य माहिती आयुक्त, औरंगाबाद यांचे समोर माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (३) अन्वये दाखल झालेले अपील

अपील क्रमांक २००७/रामाआ/अपील/सिआर/२८९

निर्णय दिनांक ०७-०८-२००७

श्री. शाम बाळकृष्णराव सेलूकर, : अपिलार्थी
सेलूकर वाडा, देशपांडे गल्ली,
अंबाजोगाई जिल्हा बीड

विरुध्द

१ जन माहिती अधिकारी :
तथा नायब तहसीलदार (महसूल),
तहसील कार्यालय अंबाजोगाई जिल्हा बीड

२ जन अपिलीय अधिकारी : प्रतिवादी

तथा तहसीलदार, तहसील कार्यालय

अंबाजोगाई जिल्हा बीड

विवेचन

वरील प्रकरणाची सुनावणी आज दिनांक ०७-०८-२००७ रोजी औरंगाबाद येथे घेण्यात आली. सुनावणीच्या वेळेस अपिलार्थी श्री. शाम बाळकृष्णराव सेलूकर यांच्या वतीने श्री. नहुष शामराव सेलूकर (यापुढे त्यांना अपीलार्थी असे संबोधण्यात येईल), जन माहिती अधिकारी तथा नायब तहसीलदार (महसूल), तहसील कार्यालय अंबाजोगाई जिल्हा बीड श्री. सुनिल नरहरे (यापुढे त्यांना जन माहिती अधिकारी असे संबोधण्यात येईल) व जन अपिलीय अधिकारी तथा तहसीलदार, तहसील कार्यालय अंबाजोगाई जिल्हा बीड श्री. प्रशांत सुर्यवंशी (यापुढे त्यांना जन अपिलीय अधिकारी असे संबोधण्यात येईल) हे हजर आहेत.

या प्रकरणी अपिलार्थीने सर्व प्रथम त्यांच्याकडील दिनांक ०३-०४-२००६ चे अर्जान्वये जन माहिती अधिकारी यांच्याकडे सन २००४ ते २००६ या कालावधीतील मौजे राडी येथील शेतजमीन सर्व्हे नंबर ४८८, ४९०, ४९१ व ५९५ यांचे महसुली अभिलेखाबाबत खालील प्रमाणे माहिती मागितली होती.

१. “ महसुली वर्ष २००४-२००५ ची ७/१२ अभिलेखास सर्व्हे नंबर ४८८, ४९०, ४९१ व ५९५ च्या नोंदीची प्रत,

२. महसुली वर्ष २००५-२००६ ची ७/१२ अभिलेखास सर्व्हे नंबर ४८८, ४९०, ४९१ व ५९५ च्या नोंदीची प्रत,

३. सज्जा राडी येथील फेरफार रजिस्टरमध्ये नोंद क्रमांक १३८३ च्या नोंदीची व मंजुरीच्या अभिलेखाची प्रत,

४. सज्जा राडी येथील फेरफार रजिस्टरमधील नोंद क्रमांक १९४७ च्या नोंदीची व मंजुरीची अभिलेखाची प्रत,

५. श्री. व्यंकट तुकाराम राठोड यांच्या नावाची नोंद इतर हक्कात फेरफार रजिस्टर नोंद व मंजुरीच्या अभिलेखाची प्रत."

सदर माहिती अपिलार्थीने व्यक्तिशः अपेक्षिली होती.

अपिलार्थीचा सदर अर्ज जन माहिती अधिकारी यांच्या कार्यालयात दिनांक १३-०४-२००६ रोजी प्राप्त झाला. जन माहिती अधिकारी यांचेकडून विहीत मुदतीत माहिती प्राप्त न झाल्याने अपिलार्थीने माहिती अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (१) अन्वये जन अपिलीय अधिकारी यांच्याकडे दिनांक १९-०५-२००६ रोजी प्रथम अपिल केले. सदर अपील जन माहिती अधिकारी यांच्या कार्यालयास दिनांक २२-०५-२००६ रोजी प्रत्यक्ष प्राप्त झाले. सदर अपील ठरविण्याप्रित्यर्थ जन अपिलीय अधिकारी यांनी अपिलार्थीस त्यांच्या कडील दिनांक २२-०५-२००६ रोजीच्या पत्रान्वये कळविले. जन अपिलीय अधिकारी यांनी या पत्राची प्रत अपिलार्थी यांना दिल्याचे त्यांनी सादर केलेल्या कागदपत्रावरुन दिसून येते, त्याचबरोबर जन अपिलीय अधिकारी यांच्या मते सदर पत्र त्यांनी दिनांक २५-०५-२००६, २६-०५-२००६ रोजी अपिलार्थीस व्यक्तिशः पाठविले असता त्यांनी हे पत्र घेण्यास नकार दिला. सदर पत्र पोस्टाने का पाठविले नाही याची जन अपिलीय अधिकारी यांना विचारणा केली असता त्यांनी गावातील त्यांच्या कार्यालयातील पत्रव्यवहार व्यक्तिशः करण्याची पध्दत त्यांच्या कार्यालयात प्रचलीत असल्याचे त्यांनी सांगितले. जन अपिलीय अधिकारी यांनी या प्रकरणी कोणताही निर्णय दिला नसल्याचे व निर्णय दिला असल्यास त्या निर्णयाची प्रत अपिलार्थी यांना प्राप्त झाली नसल्याचे अपिलार्थी आज सुनावणीमध्ये सांगत आहेत.

जन माहिती अधिकारी व जन अपिलीय अधिकारी यांच्याकडून मिळालेल्या अशा प्रकारच्या प्रतिसादामुळे व्यथित होऊन अपिलार्थीने माहिती अधिकार अधिनियम २००५ चे

कलम १९ (३) मधील तरतुदीनुसार दिनांक ०३-०८-२००६ रोजी राज्य माहिती आयोगाकडे व्दितीय अपील केले आहे. या व्दितीय अपीलामध्ये त्यांनी आपली मूळ माहितीची मागणी कायम ठेवली आहे.

आज झालेल्या युक्तिवादामध्ये जन माहिती अधिकारी यांनी आयोगासमोर त्यांचे म्हणणे लेखी स्वरुपात मांडले त्यावरुन असे दिसून येते की, अपिलार्थी यांनी जन माहिती अधिकारी यांच्याकडे जी माहिती मागितली आहे त्या माहितीचे संबंधित माहिती अधिकारी ''तलाठी राडी'' हे आहेत. उपरोलिखीत जन माहिती अधिकारी यांनी अपिलार्थीचा दिनांक १३-०४-२००६ रोजी त्यांचेकडे प्राप्त झाल्यानंतर त्यांनी तो अर्ज तलाठी राडी - जे या प्रकरणी जन माहिती अधिकारी आहेत - त्यांच्याकडे त्याच दिवशी म्हणजे दिनांक १३-०४-२००६ रोजी वर्ग केला. तलाठी राडी यांनी या प्रकरणात अपिलार्थीस माहिती देण्यासाठी काय प्रयत्न केले असे विचारले असता तलाठी राडी यांनी माहिती दिली नसल्याचे उपस्थित जन माहिती अधिकारी यांनी सांगितले. तलाठी राडी यांनी जन माहिती अधिकारी यांना माहिती न देता त्यांच्याकडील दिनांक २२-०५-२००६ रोजीच्या पत्रान्वये तहसीलदार अंबाजोगाई जे या प्रकरणी जन अपिलीय अधिकारी आहेत त्यांच्याकडे अपिलार्थीस आवश्यक असलेली माहिती सादर केली. तलाठी राडी यांनी तहसीलदार यांच्याकडे ही माहिती पुरविल्यानंतर दिनांक २२-०५-२००६ रोजी जन माहिती अधिकारी यांनी अपिलार्थीस सदर माहिती तयार असून आपण २२ रुपये इतके शुल्क त्यांच्या कार्यालयात भरणा करुन त्यांनी अपिलार्थीस ही माहिती देण्याची तयारी दर्शविली. अपिलार्थीचा मूळ अर्ज दिनांक १३-०४-२००६ रोजी त्यांच्याकडे प्राप्त झाल्यानंतर त्यांनी अपिलार्थीस ही माहिती दुस-या जन माहिती अधिका-याशी संबंधित असल्यामुळे दिनांक १७-०५-२००६ रोजी अगर तत्पूर्वी ही माहिती देणे आवश्यक होते तथापि त्यांनी अपिलार्थीच्या प्रथम अर्जास ५ दिवस इतक्या विलंबाने प्रथम प्रतिसाद दिल्याचे सिध्द होत आहे. जन माहिती अधिकारी यांनी अपिलार्थीस पाठविलेले कोणतेही पत्र

अपिलार्थीस मिळाले नसल्याचे अपिलार्थी आज आयोगासमोर सांगत आहे तर अपिलार्थी सदर पत्र घेण्यास नकार देत आहेत असे जन माहिती अधिकारी यांचे म्हणणे आहे. जन माहिती अधिकारी यांनी निर्देशित केलेल्या अपिलार्थीच्या या कृतीबाबत अपिलार्थी यांचे म्हणणे असे आहे की, त्यांना जन माहिती अधिकारी यांच्याकडून कोणत्याही प्रकारची लेखी पत्रे प्राप्त झाली नसून जन माहिती अधिकारी यांनी आयोगासमोर सादर केलेली कागदपत्रे बनावट आहेत. त्यांनी व्यक्तिशः माहिती मागविली असतांना ही माहिती जन माहिती अधिकारी यांनी जर पाठविली असेल तर ती नाकारण्याचे कोणतेही कारण नाही. या प्रकरणी त्यांना आज-पावेतो देखील कोणतीही माहिती प्राप्त झालेली नाही त्यामुळे संबंधित जन माहिती अधिकारी यांच्यावर माहिती अधिकार अधिनियम २००५ मधील तरतुदीनुसार शिस्तभंगाची कारवाई करण्याची विनंती त्यांनी पुढे आयोगास केली आहे.

दोन्ही बाजुंचा युक्तिवाद ऐकून घेतला असता असे दिसते की, या प्रकरणी संबंधित जन माहिती अधिकारी यांनी अपिलार्थीस आवश्यक असलेली माहिती तयार करुन ती त्यांना देण्यासाठी ५ दिवस इतक्या विलंबाने प्रथम प्रतिसाद दिला आहे. अपिलार्थीने मागितलेल्या माहितीचे स्वरुप पाहता ही माहिती अपिलार्थीस विहीत मुदतीमध्ये देणे त्यांना सहज शक्य होते तथापि त्यांनी तसे केलेले नाही. जर अपिलार्थी व्यक्तिशः माहिती घेण्यास नकार देत असतील तर, जन माहिती अधिकारी यांच्याकडील कर्मचा-याने तसा पंचनामा साक्षीदारांच्या उपस्थित करुन त्याचा उल्लेख या पत्रावर करावयास हवा होता तथापि त्यांनी तसे न करता फक्त अपिलार्थी माहिती घेण्यास नकार देत आहे एवढेच स्वतःच्या प्रतिनिधीचे अभिप्राय नमूद करुन माहितीचे पत्र जन माहिती अधिकारी यांच्याकडे परत केले आहे. थोडक्यात अपिलार्थीस माहिती देण्यापोटी ५ दिवसाचा असमर्थनीय विलंब त्यांनी लावल्याचे या प्रकरणी दिसून येत आहे. जन माहिती अधिकारी यांचे पुढे म्हणणे असे आहे की, अपिलार्थीने मुळातच प्रथमतः हा अर्ज या प्रकरणीशी संबंधित तलाठी जे जन माहिती अधिकारी आहेत त्यांच्याकडे

करावयास हवा होता व त्याप्रमाणे त्यांनी तो केलाही होता तथापि संबंधित तलाठी यांनी अपिलार्थीस कोणतीही माहिती न पुरविल्यामुळे अपिलार्थीने हा अर्ज नंतर उपरोलिखीत जन माहिती अधिकारी यांच्याकडे केला आहे.

दोन्ही बाजूंकडून आयोगास उपलब्ध करुन दिलेल्या कागदपत्रावरुन असे दिसून येते की, संबंधित तलाठी राडी हे मूलतः या प्रकरणात दोषी असून त्यांनी मूळातच ही माहिती अपिलार्थीस वेळेत दिली असती तर अपिलार्थीस पुढे कोणतेही अपील करण्याची आवश्यकता वाटली नसती. संबंधित जन माहिती अधिकारी - तलाठी राडी - यांच्या या वर्तनाची राज्य माहिती आयोगाने सखेद नोंद घेतली असून त्यांच्यावर प्रचलीत सेवा नियमाप्रमाणे उपविभागीय अधिकारी अंबाजोगाई यांनी प्रशासकीय कारवाई करुन आपला अहवाल आयोगास दोन महिन्याच्या आत सादर करावा असे त्यांना आदेशित करण्यात येत आहे. त्याच बरोबर असेही आदेशित करण्यात येते की, जन माहिती अधिकारी यांनी अपिलार्थीने त्यांच्याकडे मूळ अर्जाव्दारे मागणी केलेली माहिती हे आदेश निर्गमित झाल्यापासून त्यांना २ दिवसाच्या आत विनामूल्य द्यावी.

वरील विवेचनाच्या पार्श्वभुमीवर व अपिलार्थीचे अपील अंशतः मान्य करण्यात येत आहे.

<u>निर्णय</u>

१. अपीलार्थीचे अपील अंशतः मान्य करण्यात येत आहे.

२. जन माहिती अधिकारी तलाठी राडी यांच्यावर प्रचलीत सेवा नियमाप्रमाणे उपविभागीय अधिकारी अंबाजोगाई यांनी प्रशासकीय कारवाई करुन आपला अहवाल आयोगास दोन महिन्याच्या आत सादर करावा.

३. जन माहिती अधिकारी यांनी अपिलार्थीने त्यांच्या मूळ अर्जाव्दारे मागणी केलेली माहिती हे आदेश निर्गमित झाल्यापासून २ दिवसा-च्या आत विनामूल्य द्यावी.

औरंगाबाद (वि. बा. बोरगे)

दिनांक ०७ ऑगस्ट २००७ राज्य माहिती आयुक्त औरंगाबाद

प्रत,

१ श्री. शाम बाळकृष्णराव सेलूकर, सेलूकर वाडा, देशपांडे गल्ली, अंबाजोगाई जिल्हा बीड

२ जन माहिती अधिकारी तथा नायब तहसीलदार (महसूल), तहसील कार्यालय अंबाजोगाई जिल्हा बीड यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.

३ जन अपिलीय अधिकारी तथा तहसीलदार, तहसील कार्यालय अंबाजोगाई जिल्हा बीड यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.

४ सचिव, मुख्य माहिती आयुक्त कार्यालय, १३ वा मजला नवीन प्रशासकीय इमारत मंत्रालयासमोर, मुंबई ४०० ०३२ यांना सदर निर्णय आयोगाच्या वेब साईट वर प्रसिध्द करण्यासाठी.

५ निर्णय नस्ती

राज्य माहिती आयुक्त, औरंगाबाद यांचे समोर माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (३) अन्वये दाखल झालेले अपील

अपील क्रमांक २००७/रामाआ/अपील/सिआर/२९८

निर्णय दिनांक ०७-०८-२००७

श्री. पांडुरंग किसनराव गायकवाड, : अपिलार्थी
गायकवाडवाडी, शिवराई रोड, वैजापूर जिल्हा
औरंगाबाद

विरुध्द

१ जन माहिती अधिकारी :
तथा तालुका कृषि अधिकारी, वैजापूर
जिल्हा औरंगाबाद

२ जन अपिलीय अधिकारी : प्रतिवादी
तथा उपविभागीय कृषि अधिकारी, वैजापूर
जिल्हा औरंगाबाद

विवेचन

वरील प्रकरणाची सुनावणी आज दिनांक ०७-०८-२००७ रोजी औरंगाबाद येथे घेण्यात आली. सुनावणीच्या वेळेस अपिलार्थी श्री. पांडुरंग किसनराव गायकवाड रा. वैजापूर (यापुढे त्यांना अपीलार्थी असे संबोधण्यात येईल), जन माहिती अधिकारी तथा तालुका कृषि अधिकारी, वैजापूर जिल्हा औरंगाबाद श्री. शामलाल रतनसिंग छानवाल (यापुढे त्यांना जन माहिती अधिकारी असे संबोधण्यात येईल) व जन अपिलीय अधिकारी तथा उपविभागीय कृषि अधिकारी, वैजापूर जिल्हा औरंगाबाद श्री. दत्तात्रय ईजाप्पा गायकवाड (यापुढे त्यांना जन अपिलीय अधिकारी असे संबोधण्यात येईल) हे हजर आहेत.

या प्रकरणी अपिलार्थीने जन माहिती अधिकारी यांच्याकडे दिनांक १९-०७-२००५ रोजी महाराष्ट्र माहितीचा अधिकार नियम २००२ अन्वये प्रथम अपील केले आहे.

अपिलार्थीस संबंधित जन माहिती अधिका-याकडून विहीत मुदतीत माहिती न मिळाल्याने अपिलार्थीने जन अपिलीय अधिकारी यांच्याकडे अपील न करता राज्य माहिती आयोगाकडे दिनांक २८-०८-२००६ रोजी म्हणजेच प्रथम अर्ज केल्यानंतर एक वर्ष इतका कालावधी ओलांडून गेल्यानंतर त्यांना आवश्यक असलेल्या माहितीच्या मागणी संदर्भात अर्ज केला आहे. अपिलार्थीने मूळ अर्ज महाराष्ट्र माहितीचा अधिकार नियम २००२ अन्वये केला आहे. महाराष्ट्र माहितीचा अधिकार नियम २००२ खाली प्राप्त झालेल्या अर्जावर सुनावणी घेण्याची अधिकारिता राज्य माहिती आयोगाला नाही त्यामुळे अपिलार्थीचे हे अपील खारीज करण्यात येत आहे.

अपिलार्थीस अद्यापही या माहितीची आवश्यकता असेल तर त्यांनी माहिती अधिकार अधिनियम २००५ चे तरतुदीनुसार संबंधित जन माहिती अधिकारी यांच्याकडे अर्ज करावा. त्यांच्याकडून विहीत मुदतीत माहिती प्राप्त न झाल्यास संबंधित अपिलीय अधिकारी यांच्याकडे अर्ज करावा. या अपिलाच्या सुनावणीचा निर्णय अपिलार्थीस मान्य नसेल तर अपिलार्थीने राज्य माहिती आयोगाकडे माहिती अधिकार अधिनियम २००५ चे कलम १९ (३) अन्वये व्दितीय अपील करावे म्हणजे अपिलार्थीच्या अपीलावर निर्णय देणे सुकर होईल.

वरील विवेचनाच्या पार्श्वभूमीवर अपिलार्थीचे अपील खारीज करण्यात येत आहे.

<u>निर्णय</u>

१. अपीलार्थीचे अपील खारीज करण्यात येत आहे.

औरंगाबाद (वि. बा. बोरगे)

दिनांक ०७ ऑगस्ट २००७ राज्य माहिती आयुक्त औरंगाबाद

प्रत,

१ श्री. पांडुरंग किसनराव गायकवाड, गायकवाडवाडी, शिवराई रोड, वैजापूर जिल्हा औरंगाबाद

२ जन माहिती अधिकारी तथा तालुका कृषि अधिकारी, वैजापूर जिल्हा औरंगाबाद यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.

३ जन अपिलीय अधिकारी तथा उपविभागीय कृषि अधिकारी, वैजापूर जिल्हा औरंगाबाद यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.

४ सचिव, मुख्य माहिती आयुक्त कार्यालय, १३ वा मजला नवीन प्रशासकीय इमारत मंत्रालयासमोर, मुंबई ४०० ०३२ यांना सदर निर्णय शासनाच्या वेब साईट वर प्रसिध्द करण्यासाठी.

५ निर्णय नस्ती

राज्य माहिती आयुक्त, औरंगाबाद यांचे समोर माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (३) अन्वये दाखल झालेले अपील.

अपील क्रमांक- २००७/ रामाआ/अपील/सिआर/३२५
सुनावणी दिनांक ०७-०८- २००७.

१. श्री.तुकाराम ज्ञानोबा शेजुळ, .. अपिलार्थी.
मु. मरडसगाव पो.पाथरगव्हाण,
तालूका- पाथरी, जिल्हा- परभणी.

विरुध्द

१. जनमाहिती अधिकारी तथा .. प्रतिवादी
पोलीस उपअधिक्षक,
परभणी.

२.	जनअपिलीय अधिकारी तथा		..
	जिल्हा पोलीस अधिक्षक, परभणी.

<u>विवेचन</u>

वरील प्रकरणाची सुनावणी आज दिनांक- ०७-०८-२००७ रोजी औरंगाबाद येथे घेण्यात आली. सुनावणीच्या वेळी अपिलार्थी, श्री.तुकाराम ज्ञानोबा शेजुळ, (येथून पुढे अपिलार्थी असे संबोधण्यात येईल.) व जनअपिलीय अधिकारी तथा जिल्हा पोलीस अधिक्षक, परभणी (येथून पुढे जनअपिलीय अधिकारी असे संबोधण्यात येईल.) हे गैरहजर आहेत. तर जनमाहिती अधिकारी तथा प्रभारी पोलीस उपअधिक्षक,परभणी, श्री.बी.ए.बेद्रे, (येथून पुढे जनमाहिती अधिकारी असे संबोधण्यात येईल) हे हजर आहेत.

या प्रकरणी अपिलार्थीने त्यांच्याकडील दिनांक- २१-०२-२००६ रोजीच्या अर्जा अन्वये जनमाहिती अधिकारी यांच्याकडे शस्त्र परवान्या विषयी माहिती मागितली होती. अपिलार्थीने जनमाहिती अधिकारी यांच्याकडे मागितलेल्या माहितीमध्ये बंदूक वापरण्याची परवानगी न देण्यांची कारणे, निगेटीव्ह रिर्पोट देण्याची कारणे टपालाव्दारे मागितली होती.

सदर माहिती अपिलार्थीने टपालाने मागितली होती. अपिलार्थीने टपालाव्दारे माहिती मागितली असतांना देखील जनमाहिती अधिकारी यांनी अपिलार्थीस प्रथम माहितीच्या अर्जास दिनांक- ०३-०३-२००६ रोजीच्या पत्राव्दारे प्रथम प्रतिसाद दिला. या पत्रामध्ये त्यांनी अपिलार्थीस सदर माहिती त्यांच्या कार्यालयात प्राप्त झाली असून विहित शुल्क भरुन ही माहिती त्यांनी कार्यालयातून घेवून जाण्याचे त्यांना सूचित केले आहे. तदनंतर जनमाहिती अधिकारी यांनी दिनांक- २९-०३-२००६ रोजी अपिलार्थीस दुसरे पत्र लिहून, अपिलार्थीने त्यांच्या कार्यालयात आपल्या पत्राव्दारे सूचना देवूनहि हजर झाले नाहीत. म्हणून अपिलार्थीचा

अर्ज निकाली काढण्यात येत असल्याचे अपिलार्थीस दिनांक- २९-०३-२००६ रोजी कळविले आहे.

जनमाहिती अधिकारी यांच्याकडून माहिती प्राप्त न झाल्याने माहिती अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (१) च्या तरतुदीनूसार अपिलार्थीने जनअपिलीय अधिकारी यांच्याकडे दिनांक- १५-०५-२००६ रोजी प्रथम अपील केले आहे.

या अपीलाची सुनावणी जनअपिलीय अधिकारी यांनी अपिलार्थीस प्रत्यक्ष बोलावून घेतल्याचे दिसून येत नाही. तथापि त्यांनी त्यांच्याकडील अपिलार्थीस उद्देशून लिहिलेला दिनांक-१५-०६-२००६ रोजीच्या अर्जावरुन अपिलार्थीचे अपील त्यांनी नस्तीबध्द केल्याचे दिसून येते. जनअपिलीय अधिकारी यांनी अपिलार्थी यांच्या अपीलअर्जावर दिलेलया निर्णयाच्या विवरणपत्रामध्ये अपिलार्थीचे त्यांचेकडे केलेले अपील त्यांनी, अपिलार्थीने आवश्यक ते शुल्क भरले नसल्याने फेटाळले गेले असल्याचे दिसून येते.

जनअपिलीय अधिकारी यांनी दिलेल्या या निर्णयाने अपिलार्थीने व्यथीत होवून माहिती अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (३) मधील तरतुदी अनुसरुन राज्य माहिती आयोगाकडे दिनांक- १८-०७-२००६ रोजी व्दितीय अपील केले आहे. राज्य माहिती आयोगाकडे अपील करण्याची कारणे म्हणून सदर माहिती जनमाहिती अधिका-याने न देणे, असे लिहिले आहे. याच अपील अर्जामध्ये त्यांनी जनमाहिती अधिकारी यांच्याकडे केलेल्या रुपये ३० ची मनिऑर्डर जिल्हा पोलीस अधिक्षक कार्यालयाने घेण्यास इन्कार करुन ती परत पाठविण्याचा त्यांनी उल्लेख केला आहे.

प्रसंगावशात असे दिसून येते की, जनमाहिती अधिकारी यांनी अपिलार्थी यांच्या अर्जावर जर विहित मुदतीत अपिलार्थीस पत्र लिहीले असेल तर त्यांनी ते पत्र अपिलार्थीस पोंचल्याची खात्री करुन घेणे त्यांना आवश्यक होते. या पत्रामध्ये अपिलार्थीस विहित शुल्क भरुन माहिती घेवून जाण्याचा उल्लेख केला आहे. वास्तविकतः अपिलार्थीने पोष्टाने माहिती

मागविली असतांना त्यांना त्यांच्या कार्यालयात उपस्थित राहून माहिती घेवून जाण्याचे अपिलार्थीस सुचविणे, त्याचबरोबर या पत्रामध्ये अपिलार्थीस विहित शुल्क म्हणजे नेमके एकूण किती शुल्क, हे अपिलार्थीस न कळविणे, या जनमाहिती अधिकारी यांच्या कार्यपध्दतीतील त्रूटी आहेत. त्याचबरोबर जनअपिलीय अधिकारी यांनी सुनावणी घेतांना अपिलार्थी यांना समक्ष बोलावून अपिलार्थी व जनमाहिती अधिकारी या दोघांचीहि उपस्थितीमध्ये दोन्हीहि बाजूचे म्हणणे ऐकून घेवून आपला निर्णय पारीत करणे, 'अपील ठरविणे', या प्रक्रियेत अभिप्रेत आहे. तथापि त्यांनी अशा प्रकारची कोणतीही कृती केल्याचे दिसून येत नाही. यावरुन माहिती अधिकार अधिनियम २००५ मधील तरतुदीच्या अंमलबजावणी संदर्भात जिल्हा पोलीस अधिक्षक परभणी कार्यालयातील कर्मचारी / अधिका-यांना या संदर्भात प्रशिक्षण देणे गरजेचे आहे, असे आयोगास वाटते.

सबब पोलीस महासंचालक,मुंबई यांना असे सूचित करण्यात येते की, त्यांनी माहिती अधिकार अधिनियम २००५ मधील तरतुदीच्या अंमलबजावणीच्या संदर्भात त्यांच्या अधिनस्त क्षेत्रीय अधिका-यां करिता वेळोवेळी कार्यशाळा / शिबीरे आयोजित करावीत.

आज झालेल्या युक्तीवादामध्ये असे आढळून आले आहे की, अपिलार्थीने मूळातच त्यांच्या प्रथम अर्जाव्दारे मागितलेली माहिती ही माहिती अधिकार अधिनियम २००५ मधील 'माहिती' या संज्ञेत बसत नाही. माहिती अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम २ (च) मध्ये माहिती या शब्दाची व्याप्ती पूरेशा प्रमाणात स्पष्ट करण्यात आली असून अपिलार्थीने मागणी केलेली माहिती यामध्ये कोठेही बसत नाही. अपिलार्थीने जिल्हाधिकारी, परभणी यांच्याकडे बंदूक परवान्यासाठी अर्ज केला होता. सदर अर्ज जिल्हाधिकारी,परभणी यांनी जिल्हा पोलीस अधिक्षक, परभणी यांच्याकडे अभिप्रायासाठी पाठविला असता, जिल्हा पोलीस अधिक्षक यांनी अपिलार्थी यांना बंदूक परवाना देण्यासाठी जिल्हाधिकारी, परभणी यांच्याकडे

शिफारस केली नाही व परिणामी अपिलार्थीस त्यांना आवश्यक असलेला बंदूक परवाना मिळू शकला नाही. अपिलार्थीस त्यांना हा परवाना का मिळू शकला नाही, या संदर्भातील माहिती हवी आहे. जिल्हा पोलीस अधिक्षक यांनी अपिलार्थीस बंदूक परवाना न देण्याची शिफारस करणे, हा त्यांच्या दैनंदिन प्रशासकीय कर्तव्यातील एक निर्णय होता. त्यांनी तो निर्णय का घेतला, हे विचारण्याचे अधिकार अपिलार्थीस माहिती अधिकार अधिनियम २००५ अन्वये प्राप्त झालेले नाहीत. त्यामूळे जनमाहिती अधिकारी यांनी अपिलार्थीस कारणे न कळविणे योग्य आहे, असे आयोगाचे मत आहे. तथापि अद्यापही अपिलार्थीस ही कारणे जाणून घेणे आवश्यक वाटत असेल तर त्यांनी या विषया वरील जिल्हा पोलीस अधिक्षक कार्यालयातील संबंधित नस्ती पाहण्याची मागणी, संबंधित जनमाहिती अधिका-यांना, माहिती अधिकार अधिनियम २००५ मधील तरतुदीनुसार करावी. म्हणजे त्यांना ही नस्ती पाहून त्यांना परवाना देण्याची शिफारस जिल्हा पोलीस अधिक्षक यांनी का केली नाही, या संदर्भातील कारणे शोधता येतील.

वरील विवेचनाच्या पार्श्वभूमीवर अपिलार्थीचे राज्य माहिती आयोगाकडे केलेले व्दितीय अपील फेटाळण्यात येत आहे. सबब खालील प्रमाणे निर्णय पारीत करण्यात येत आहे.

निर्णय

१. अपिल फेटाळण्यात येत आहे.

२. पोलीस महासंचालक,मुंबई यांना असे सूचित करण्यात येते की, त्यांनी माहिती अधिकार अधिनियम २००५ मधील तरतुदीच्या अंमलबजावणीच्या संदर्भात त्यांच्या अधिनस्त क्षेत्रीय अधिका-यां करिता वेळोवेळी कार्यशाळा / शिबीरे आयोजित करावीत.

औरंगाबाद
दिनांक ०७-०८-२००७

(वि. बा. बोरगे)
राज्य माहिती आयुक्त औरंगाबाद

प्रति,

१ श्री.तुकाराम ज्ञानोबा शेजुळ, मरडसगाव, पो.पायसगव्हाण, तालूका-पाथरी, जिल्हा-परभणी.

२ जनमाहिती अधिकारी तथा पोलीस उपअधिक्षक, परभणी, यांना वरील अभिप्रायाची नोंद घेण्यासाठी.

३ जनअपिलिय अधिकारी तथा जिल्हा पोलीस अधिक्षक,परभणी, यांना वरील अभिप्रायाची नोंद घेण्यासाठी.

४ पोलीस महासंचालक, महाराष्ट्रराज्य मुंबई, जुने विधानभवन शहिदभगतसिंग मार्ग, कुलाबा-४.

५. सचिव, मुख्य माहिती आयुक्त, १३ वा मजला, नविन प्रशासकीय इमारत मंत्रालया समोर, मुंबई-३२ यांना सदर निर्णय शासनाच्या वेबसाईटवर प्रसिध्द करण्यासाठी.

६. निर्णय नस्ती.

राज्य माहिती आयुक्त, औरंगाबाद यांचे समोर माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (३) अन्वये दाखल झालेले अपील.

अपील क्रमांक- २००७/ रामाआ/अपील/सिआर/२९३
निर्णय दिनांक ०८-०८- २००७.

१. श्री.मगर तातेराव कांतराव, .. अपिलार्थी.
मु.पो.सिंदगी, तालूका-कळमनुरी,
जिल्हा-हिंगोली.

१. जनमाहिती अधिकारी तथा .. प्रतिवादी
उप मुख्य कार्यकारी अधिकारी,
जिल्हापरिषद, हिंगोली.

२. जनअपिलीय अधिकारी तथा ..
मुख्य कार्यकारी अधिकारी,
जिल्हापरिषद, हिंगोली.

<u>विवेचन</u>

वरील प्रकरणाची सुनावणी आज दिनांक- ०८-०८-२००७ रोजी औरंगाबाद येथे घेण्यात आली. सुनावणीच्या वेळी अपिलार्थी, श्री.मगर तातेराव कांतराव,(येथून पुढे अपिलार्थी असे संबोधण्यात येईल.) हे गैरहजर आहेत. तर जनमाहिती अधिकारी तथा उप मुख्य कार्यकारी अधिकारी, महिला व बालकल्याण, जिल्हापरिषद, हिंगोली,श्री.नानाराव प्रेमराव धांडे, (येथून पुढे जनमाहिती अधिकारी असे संबोधण्यात येईल) व जनअपिलीय अधिकारी तथा मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हापरिषद,हिंगोली, यांच्या वतीने श्री.उत्तम सवईराम चव्हाण, (येथून पुढे जनअपिलीय अधिकारी असे संबोधण्यात येईल) हे हजर आहेत.

या प्रकरणी अपिलार्थीने जनमाहिती अधिकारी यांच्याकडे हिंगोली जिल्हापरिषदेकडे दिनांक- १५-०४-२००६ रोजी अंगणवाडी पर्यवेक्षिका पदासाठी झालेल्या मुलाखती व निवडी संदर्भात एकूण पाच मुद्यावर दिनांक- १७-०४-२००६ रोजी प्रथम अर्जाव्दारे माहिती मागविली होती. सदर अर्ज जनमाहिती अधिकारी यांच्याकडे दिनांक- २०-०४-२००६ रोजी प्राप्त झाल्याचे जनमाहिती अधिकारी यांनी आयोगाकडे दाखल केलेल्या कागदपत्रावरुन दिसून येते.

"१. पर्यवेक्षिका पदाच्या निवड प्रक्रियेच्या लेखी परिक्षेतील उत्तीर्ण उमेदवाराची गुणासह यादी.
२. अंतिम निवड यादी लेखी व तोंडी गुणासह.
३. उत्तीर्ण उमेदवाराची अंगणवाडी सेविका पदा करीता नेमणुक दिनांक (कार्यकाळ)
४. उत्तीर्ण उमेदवाराची शैक्षणिक पात्रते बाबत माहिती (सेविका अनुभव)
५. १५-०४-२००६ रोजी निवड केलेल्या, निवड प्रक्रियेचा शासन निर्णय, जी.आर.कॉपी. "

अपिलार्थीने ही माहितीची मागणी व्यक्तीशः अपेक्षिली होती. अपिलार्थीच्या या अर्जास उद्देशून जनमाहिती अधिकारी यांनी अपिलार्थीस त्यांच्याकडील दिनांक- १७-०५-२००६ रोजीच्या पत्रा अन्वये प्रथम प्रतिसाद दिला. या पत्रामध्ये त्यांनी एकूण दोन सहपत्र जोडली असल्याचे दिसून येते. या पत्रामध्ये त्यांनी अपिलार्थीस गुणासह यादी देता येत नाही, असे कळवून मुलाखतीस उपस्थित असलेलया उमेदवाराचे गुण वगळता उर्वरीत सर्व माहिती अपिलार्थीस या पत्राव्दारे दिली. अपिलार्थीस गुणाची यादी का दिली नाही, असे विचारले असता, तत्कालीन मुख्य कार्यकारी अधिकारी यांच्या निर्णयानूसार उमेदवाराचे गुण अपिलार्थीस कळविले नाही, असे त्यांनी आज सांगितले.

जनमाहिती अधिकारी यांच्याकडून मिळालेल्या माहितीने समाधान न झाल्याने अपिलार्थीने जनअपिलीय अधिकारी यांच्याकडे माहिती अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (१) च्या तरतुदीनूसार दिनांक- २६-१०-२००६ रोजी प्रथम अपील केले.

या अपीलाची सुनावणी जनअपिलीय अधिकारी यांनी घेतली किंवा कसे, हे कळण्यास मार्ग नाही. या संदर्भातील कोणतीच कागदपत्रे आयोगास उपलब्ध करुन देण्यात आली नाहीत, असे दिसून आले. तत्कालीन जनअपिलीय अधिकारी यांनी अपिलार्थीस त्यांच्याकडे बोलावून जनमाहिती अधिका-यास सर्व माहिती देण्याचे तोंडी सूचित केले होते, असे उपस्थित असलेले जनमाहिती अधिकारी यांनी आज सुनावणीमध्ये सांगितले आहे. सदर कथित तोंडी सुनावणी दिनांक- १३-११-२००६ रोजी घेण्यात आली. या सुनावणीमध्ये प्राप्त झालेल्या तोंडी सूचना प्रमाणे जनमाहिती अधिकारी यांनी अपिलार्थीस अंगणवाडी पर्यवेक्षीका या पदावरील भरती संदर्भातील निवडी बाबत दिनांक- १५-०४-२००६ रोजीच्या सभाइतिवृत्तात व पात्र उमेदवाराच्या लेखी व तोंडी गुणपत्रकांची यादी दिनांक- १३-११-२००६ रोजी दिली. सदर यादी अपिलार्थीस मिळाल्याची पोंचपावती त्यांनी आयोगास दाखविली. तथापि अपिलार्थीस ही माहिती दुस-या अपिलार्थीच्या अशाच प्रकारच्या अर्जा संदर्भात देण्यात आली, असे दिसून येते.

दुसरे अपिलार्थी म्हणून सौ.विद्या तातेराव मगर हे आहेत. सौ. विद्या तातेराव मगर यांनी अशा प्रकारचा अर्ज जिल्हापरिषद हिंगोली यांच्याकडे केला असता त्या अर्जाच्या संदर्भात त्यांना ही माहिती मिळाली. सदर माहिती श्री.तातेराव कांतराव मगर यांना जन अपिलीय अधिका-याने दिनांक- १३-११-२००६ रोजी दिली. यावरुन ही माहिती या प्रकरणातील अपिलार्थीस दिनांक- १३-११-२००६ रोजी उपलब्ध झाली, असे अनुमान काढण्यास हरकत नाही.

तथापि अपिलार्थीने राज्य माहिती आयोगाकडे यापूर्वीचे माहिती अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (३) च्या तरतुदीनूसार दिनांक- १०-०७-२००६ रोजी व्दितीय अपील केले आहे.

आज झालेल्या युक्तीवादामध्ये अपिलार्थी गैरहजर आहेत. याची नोंद घेण्यात आली. अपिलार्थी व जनामाहिती अधिकारी व जनअपिलीय अधिकारी यांनी आयोगास उपलब्ध करुन देण्यात आलेल्या कागदपत्रावरुन असे दिसून येते की, अपिलार्थीने त्यांना जनमाहिती अधिकारी यांनी दिनांक- १७-०५-२००६ रोजीच्या पत्रा अन्वये दिलेल्या माहिती बाबत त्यांनी एकाचवेळी दोन अपीले केली आहेत. त्यातील एक अपील जनअपिलीय अधिकारी व दुसरे अपील राज्य माहिती आयोगाकडे केल्याचे दिसून येते. राज्य माहिती आयोगाकडे त्यांनी केलेले व्दितीय अपील हे जनमाहिती अधिकारी यांच्याकडून त्यांना दिनांक- १८/१७-०५-२००६ रोजी प्राप्त झालेल्या माहितीवर केले आहे. वास्तविकतः अपिलार्थीस आवश्यक असलेली माहिती जनमाहिती अधिकारी यांनी प्रथम अपीलाच्या सुनावणीच्या वेळी म्हणजेच दिनांक- १३-११-२००६ रोजी दिली होती.

अपिलार्थीने राज्य माहिती आयोगाकडे व्दितीय अपील हे माहिती मिळविण्या पूर्वीच केलेले आहे. सदर माहिती जनमाहिती अधिकारी यांच्याकडून हस्तगत करतांना अपिलार्थीस ही माहिती मिळाल्याची पोंच दिलेली आहे. जनमाहिती अधिकारी यांनी अपिलार्थीस दिनांक-

१३-११-२००६ रोजी अपिलार्थीच्या मूळअर्जा व्दारे मागितलेल्या माहिती प्रमाणे सर्व उमेदवाराच्या प्राप्त गुणासह अपिलार्थीस पूर्ण यादी दिल्याचे दिसून येते.

अपिलार्थीस आता त्यांना आवश्यक असलेली माहिती मिळालेली असल्यामूळे अपिलार्थीच्या व्दितीय अपीलावर आयोगाने विचार करण्याचे कारण नाही.

अपिलार्थीस जनमाहिती अधिकारी यांनी विहित मुदतीत माहिती दिली तथापि या माहितीमध्ये जनमाहिती अधिकारी यांनी तत्कालीन मुख्य कार्यकारी अधिकारी यांच्या आदेशानूसार उमेदवाराच्या लेखी व तोंडी परिक्षेतील गुण कळविले नाहीत. तत्कालीन मुख्य कार्यकारी अधिकारी यांनी "अपिलार्थीस गुण कळवू नये," असे जिल्हापरिषदेच्या कार्यालयीन नस्तीवर दिलेले आदेश माहिती अधिकार अधिनियम २००५ मधील तरतुदीच्या पार्श्वभूमीवर बेकायदेशीर आहेत व त्यांनी यापूढे अशा प्रकारे सार्वजनिक हिताची माहिती देण्यामध्ये टाळाटाळ करु नये व सामान्य नागरीकास शासकीय प्राधिकरणातील कारभारा संदर्भात माहिती उपलब्ध करुन देण्याच्या प्रक्रियेमध्ये अडथळा आणू नये, अशा त्यांना आयोगातर्फे सूचना देण्यात येत आहेत. या सूचनांची नोंद त्यांनी घ्यावी. तत्कालीन मुख्य कार्यकारी अधिकारी सध्या उल्हासनगर महानगरपालिका येथे आयुक्त या पदावर कार्यरत आहेत. आयोगाच्या या सूचनांची प्रत त्यांना सध्या कार्यरत असलेले मुख्य कार्यकारी अधिकारी यांनी त्यांना पाठवून त्याची पोंच पावती घेवून या संदर्भातील आपला अहवाल हे आदेश निर्गमीत झाल्यापासून १५ दिवसाच्या आत आयोगाकडे सादर करावी.

वरील विवेचनाच्या पार्श्वभूमीवर अपिलार्थीचे अपील फेटाळण्यात येत आहे. सबब खालील प्रमाणे निर्णय पारीत करण्यात येत आहे.

<u>निर्णय</u>

११. अपील फेटाळण्यात येत आहे.

२.	तत्कालीन मुख्य कार्यकारी अधिकारी यांना आयोगाच्या सूचनाची प्रत त्यांना सध्या कार्यरत असलेले मुख्य कार्यकारी अधिकारी यांनी पाठवून त्याची पोंच पावती घेवून,तीची प्रत हे आदेश निर्गमीत झाल्यापासून १५ दिवसाच्या आत आयोगाकडे सादर करावी.

औरंगाबाद
दिनांक ०८-०८-२००७

(वि. बा. बोरगे)
राज्य माहिती आयुक्त औरंगाबाद

प्रति,

१	श्री.मगर तातेराव कांतराव, मु.पो.सिंदगी, तालूका-कळमनुरी, जिल्हा-हिंगोली.

२	जनमाहिती अधिकारी तथा उपमुख्य कार्यकारी अधिकारी, महिला व बालकल्याण, जिल्हापरिषद, हिंगोली,यांना वरील अभिप्रायाची नोंद घेण्यासाठी.

३	जनअपिलिय अधिकारी तथा मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हापरिषद, हिंगोली, यांना वरील अभिप्रायाची नोंद घेण्यासाठी.

४	सचिव मुख्य माहिती आयुक्त कार्यालय, १३ वा मजला, नविन प्रशासकीय इमारत मंत्रालया समोर, मुंबई – ३२ यांना सदर निर्णय आयोगाच्या वेबसाईटवर प्रसिध्द करण्यासाठी.

५	निर्णय नस्ती.

राज्य माहिती आयुक्त, औरंगाबाद यांचे समोर माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (३) अन्वये दाखल झालेले अपील

अपील क्रमांक २००७/रामाआ/अपील/सिआर/३८१

निर्णय दिनांक ०८-०८-२००७

श्री. उत्तम श्रीपती खंडागळे, : अपिलार्थी
रा. कामखेडा, तालुका रेणापूर
जिल्हा लातूर

विरुध्द

१ जन माहिती अधिकारी :
तथा नायब तहसीलदार
(सं.गां.यो), (हं.ग.यो.) रेणापूर,
जिल्हा लातूर

२ जन अपिलीय अधिकारी : प्रतिवादी
तथा तहसीलदार रेणापूर, जिल्हा लातूर

विवेचन

वरील प्रकरणाची सुनावणी आज दिनांक ०८-०८-२००७ रोजी औरंगाबाद येथे घेण्यात आली. सुनावणीच्या वेळेस अपिलार्थी उत्तम श्रीपती खंडागळे कामखेडा तालुका रेणापूर हे गैरहजर आहेत तर जन माहिती अधिकारी तथा नायब तहसीलदार (सं.गां.यो), (हं.ग.यो.) रेणापूर, जिल्हा लातूर शृंगारे उषाकिरण संग्राम (यापुढे त्यांना जन माहिती अधिकारी असे संबोधण्यात येईल) व जन अपिलीय अधिकारी तथा तहसीलदार रेणापूर, जिल्हा लातूर श्री. नारायण नेमाजी पोटे (यापुढे त्यांना जन अपिलीय अधिकारी असे संबोधण्यात येईल) हे हजर आहेत.

या प्रकरणी अपिलार्थीने सर्व प्रथम त्यांच्याकडील दिनांक १८-०१-२००६ च्या अर्जान्वये जन माहिती अधिकारी यांच्याकडे संजय गांधी योजना, इंदिरा गांधी योजना व श्रावणबाळ सेवा योजना या योजना संदर्भात एकूण ५ मुद्दयावर माहिती मागितली होती.

सदर माहिती अपिलार्थीने व्यक्तिशः अपेक्षिली होती.

अपिलार्थीने एकूण ५ मुद्दयावर माहिती मागितली होती तथापि जन माहिती अधिकारी यांनी अपिलार्थीस ४ मुद्दयावर माहिती दिली, ५ व्या मुद्दयावरील माहिती त्यांच्याकडे उपलब्ध नसल्याने त्या ही माहिती अपिलार्थीस देऊ शकल्या नाहीत असे त्यांनी आज आयोगासमोर सांगितले.

जन माहिती अधिकारी यांच्याकडून मिळालेल्या माहितीने समाधान न झाल्याने अपिलार्थीने माहिती अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (१) च्या तरतुदीप्रमाणे जन अपिलीय अधिकारी यांच्याकडे दिनांक ३०-०५-२००६ रोजी प्रथम अपील केले. सदर अपिलावर जन अपिलीय अधिकारी यांनी कोणत्याही प्रकारची सुनावणी घेतली नाही तथापि त्यांनी अपिलार्थीस त्यांचे दिनांक १६-०६-२००६ रोजीच्या पत्रान्वये माहिती तयार असल्याचे कळवून अपिलार्थीस ही माहिती त्यांच्याकडून हस्तगत करण्याचे सूचित केले. अपिलार्थीस त्यांनी मागितलेल्या ४ मुद्दयावरील माहिती जन अपिलीय अधिकारी यांनी दिनांक १६-०६-२००६ रोजी व्यक्तिशः अपिलार्थीस दिली असे जन अपिलीय अधिकारी यांचे म्हणणे आहे.

जन अपिलीय अधिकारी यांच्याकडून मिळालेल्या माहितीने समाधान न झाल्याने अपिलार्थीने माहिती अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (३) च्या तरतुदीप्रमाणे राज्य माहिती आयोगाकडे दिनांक १५-०७-२००६ रोजी व्दितीय अपील केले आहे. या अपिलामध्ये त्यांनी जन माहिती अधिकारी व जन अपिलीय अधिकारी हे योग्य माहिती देत नसल्यामुळे त्यांच्यावर योग्य प्रमाणात दंड करावा अशी विनंती केली आहे.

आज झालेल्या युक्तीवादामध्ये अपिलार्थी हे गैरहजर आहेत याची नोंद घेण्यात आली आहे. आज सर्वप्रथम जन अपिलीय अधिकारी यांनी अपिलार्थीने त्यांच्याकडे केलेले दिनांक ०४-०८-२००७ चे राज्य माहिती आयोगास उद्देशून केलेले शपथपत्र सादर केले. या शपथपत्रामध्ये अपिलार्थी यांनी त्यांना आवश्यक असलेली माहिती जन माहिती अधिकारी व जन अपिलीय अधिकारी यांच्याकडून मिळाली असल्याचे व त्यांनी राज्य माहिती आयोगाकडे अनावधानाने व्दितीय अपील अपील केले असल्याचे म्हटले आहे. सुनावणीस असलेली अपिलार्थीची गैरहजेरी व अपिलार्थीने जन अपिलीय अधिकारी यांच्याकडे केलेले वरील शपथपत्र पाहता अपिलार्थीने राज्य माहिती आयोगाकडे केलेले व्दितीय अपील खारीज करण्यात येत आहे.

या प्रकरणी आयोगास असे आढळून आले आहे की, अपिलार्थीने त्यांच्याकडील दिनांक १८-०१-२००६ रोजीच्या अर्जाव्दारे मागितलेली माहिती अपिलार्थीस दिनांक १६-०३-२००६ रोजी जन माहिती अधिकारी यांच्याकडून काही प्रमाणात प्राप्त झाली. अपिलार्थीस या प्रकरणी माहिती मिळण्यास माहिती अधिकार अधिनियम २००५ मधील विहीत केलेल्या कालावधीपेक्षा २६ दिवस इतका विलंब लागला आहे या प्रित्यर्थ जन माहिती अधिकारी यांना स्पष्टीकरण विचारले असता अपिलार्थीने त्यांच्या कार्यालयात दिनांक १८-०१-२००६ रोजी दाखल केलेला अर्ज त्यांच्याकडे दिनांक ०७-०२-२००६ रोजी प्राप्त झाल्याचे ते सांगत आहेत. शासकीय कार्यालयात एखाद्या नागरिकाने अर्ज केल्यास त्या कार्यालय प्रमुखाकडे ह्या अर्जाची, विशेषतः माहिती अधिकार अधिनियम २००५ मधील तरतुदीनुसार केलेला अर्ज पाहता, निपटारा करण्याच्या दृष्टीने आवश्यक असलेली कर्तव्यपरायणता जन माहिती अधिकारी यांनी या प्रकरणी दाखविल्याचे दिसून येत नाही. त्यांनी आपल्या कार्यशैलीत अशा प्रकारे दाखविलेल्या कर्तव्य परायणतेच्या अभावा बद्दल राज्य माहिती आयोगातर्फे त्यांना सक्त ताकीद देण्यात येत आहे. त्यांनी यापुढे त्यांच्याकडे माहिती अधिकार अधिनियम २००५ अन्वये दाखल झालेल्या अर्जावर विहीत कालावधीत कारवाई करावी असे त्यांना सूचित करण्यात येत आहे.

वरील विवेचनाच्या पार्श्वभुमीवर व अपिलार्थीचे अपील खारीज करण्यात येत आहे.

निर्णय

१. अपीलार्थीचे अपील खारीज करण्यात येत आहे.

२. जन माहिती अधिकारी यांनी या प्रकरणी दर्शविलेल्या कर्तव्य परायणतेच्या अभावा-बद्दल आयोगातर्फे त्यांना सक्त ताकीद देण्यात येत आहे. या ताकीदिची नोंद त्यांच्या वरिष्ठांनी यथायोग्यरित्या घ्यावी असे त्यांना सूचित करण्यात येत आहे.

औरंगाबाद (वि. बा. बोरगे)

दिनांक ०८ ऑगस्ट २००७ राज्य माहिती आयुक्त औरंगाबाद

प्रत,

१ श्री. उत्तम श्रीपती खंडागळे, रा. कामखेडा, तालुका रेणापूर जिल्हा लातूर

२ जन माहिती अधिकारी तथा नायब तहसीलदार (सं.गां.यो), (हं.ग.यो.) रेणापूर, जिल्हा लातूर यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.

३ जन अपिलीय अधिकारी तथा तहसीलदार रेणापूर, जिल्हा लातूर यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.

४ जिल्हाधिकारी लातूर यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.

५ सचिव, मुख्य माहिती आयुक्त कार्यालय, १३ वा मजला नवीन प्रशासकीय इमारत मंत्रालयासमोर, मुंबई ४०० ०३२ यांना सदर निर्णय आयोगाच्या वेब साईट वर प्रसिध्द करण्यासाठी.

६ निर्णय नस्ती

राज्य माहिती आयुक्त, औरंगाबाद यांचे समोर माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (३) अन्वये दाखल झालेले अपील.

अपील क्रमांक- २००७/ रामाआ/अपील/सिआर/४२७
निर्णय दिनांक ०८-०८- २००७.

१. श्री.दत्तु निवृत्ती खंडागळे, .. अपिलार्थी.

कामखेडा, तालूका-रेणापूर,
जिल्हा-लातूर.

विरुध्द

१. जनमाहिती अधिकारी तथा .. प्रतिवादी
नायब तहसीलदार (सं.गा.यो.)
तालूका- रेणापूर, जिल्हा- लातूर.

२. जनअपिलीय अधिकारी तथा ..
तहसीलदार, रेणापूर,
तालूका-रेणापूर, जिल्हा-लातूर.

विवेचन

वरील प्रकरणाची सुनावणी आज दिनांक- १-०८-२००७ रोजी औरंगाबाद येथे घेण्यात आली. सुनावणीच्या वेळी सुनावणीच्या वेळी अपिलार्थी, श्री.दत्तु निवृत्ती खंडागळे, (येथून पुढे अपिलार्थी असे संबोधण्यात येईल.) हे गैरहजर आहेत. तर जनमाहिती अधिकारी तथा नायब तहसीलदार (सं.गा.यो) तहसील कार्यालय, रेणापूर, श्रीमती.श्रंगारे उषाकिरण संग्राम, (येथून पुढे जनमाहिती अधिकारी असे संबोधण्यात येईल) व जनअपिलीय अधिकारी तथा तहसीलदार, रेणापूर, श्री. नारायण नेमाजी पोटे, (येथून पुढे जनअपिलीय अधिकारी असे संबोधण्यात येईल) हजर आहेत.

या प्रकरणी अपिलार्थीने जनमाहिती अधिकारी यांच्याकडे त्यांच्याकडील दिनांक- २१-०३-२००६ रोजीच्या अर्जा अन्वये एकूण ११ मुद्यावर संजयगांधी ,इंदिरा गांधी व श्रावणबाळ योजने अंतर्गत झालेल्या अनुदान वाटपा संदर्भात काही माहिती मागविली होती.

सदर माहिती अपिलार्थीने व्यक्तीशः अपेक्षिली होती. अपिलार्थीच्या या अर्जावर जनमाहिती अधिकारी यांनी अपिलार्थीस त्यांचे दिनांक- २१-०४-२००६ रोजीच्या पत्रा अन्वये अपिलार्थीने मागितलेली माहिती तयार असून ती प्राप्त होण्या प्रित्यर्थ अपिलार्थीने २६/-रुपये इतके शुल्क त्यांच्या कार्यालयात जमा करण्या विषयी सूचित केले. तदनंतर अपिलार्थीने सदर शुल्क त्यांच्या कार्यालयात दिनांक- २३-०५-२००६ रोजी भरले. तथापि अपिलार्थीस जनमाहिती अधिकारी यांनी दिनांक- २०-०५-२००६ रोजी माहिती दिल्याचे त्यांनी आज आयोगासमोर सांगितले. अपिलार्थीने आवश्यक ते शुल्क भरण्यापूर्वीच त्याला माहिती का देण्यात आली, असे विचारले असता, जनमाहिती अधिकारी यांनी असे सांगितले की, अपिलार्थीने सदर शुल्क त्यांच्याकडील अव्वल कारकून यांच्याकडे जमा केले होते व संबंधीत अव्वलकारकून यांनी ते शुल्क दिनांक- २३-०५-२००६ रोजी शासकीय कोषागारात जमा केले.

जनमाहिती अधिकारी यांच्याकडून प्राप्त झालेल्या या माहितीने समाधान न झाल्याने अपिलार्थीने दिनांक- २६-०५-२००६ रोजी माहिती अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (१) अन्वये संबंधीत जनअपिलीय अधिकारी यांच्याकडे प्रथम अपील केले. सदर अपील जनअपिलीय अधिका-यास दिनांक- ३०-०५-२००६ रोजी प्राप्त झाले आहे.

अपिलार्थीच्या या प्रथम अपीलावर जनअपिलीय अधिकारी यांनी कोणत्याही प्रकारची सुनावणी घेतली नसल्याचे दिसून येते. तथापि सदर अपील प्राप्त झाल्यानंतर अपिलार्थीस जनअपिलीय अधिकारी यांनी दिनांक- १६-०६-२००६ रोजी समक्ष बोलावून अपिलार्थीस जी माहिती जनमाहिती अधिका-यांनी दिली नव्हती, ती माहिती पूर्णपणे अपिलार्थीस दिली. ही माहिती अपिलार्थीस मिळाल्याची पोंच संबंधीत जनअपिलीय अधिकारी यांनी आयोगास दाखविली.

तथापि जनअपिलीय अधिकारी यांच्याकडून प्राप्त झालेल्या माहितीने समाधान न झाल्याने अपिलार्थीने, व्यथित होवून माहिती अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (३)च्या तरतुदीनूसार राज्य माहिती आयोगाकडे दिनांक- १५-०७-२००६ व्दितीय अपील केले आहे.

आज झालेल्या युक्तिवादामध्ये प्रथमच जनअपिलीय अधिका-यांनी त्यांचेकडे अपिलार्थीने आयोगास उद्देशून केलेले शपथपत्र सादर केले. यामध्ये अपिलार्थीने त्यांना आवश्यक असलेली माहिती मिळाल्याचे व त्यांनी राज्य माहिती आयोगाकडे अनावधाने अपील केल्याचे कबूल केले आहे. याची आयोगाने नोंद घेतली आहे.

अपिलार्थीस आता पूर्ण माहिती मिळाली असल्याने व अपिलार्थीने राज्य माहिती आयोगाकडे केलेले व्दितीय अपील त्यांनी अनावधानाने केले असल्याचे कबूल केल्याने अपिलार्थीचे राज्य माहिती आयोगाकडे दाखल केलेले व्दितीय अपील खारीज करण्यात येत आहे. सबब खालील प्रमाणे निर्णय पारीत करण्यात येत आहे.

निर्णय

६. अपील खारीज करण्यात येत आहे.

औरंगाबाद
दिनांक ०८-०८-२००७

(वि. बा. बोरगे)
राज्य माहिती आयुक्त औरंगाबाद

प्रति,

१ श्री.दत्तु निवृत्ती खंडागळे, कामखेडा तालूका-रेणापूर, जिल्हा-लातूर.

२ जनमाहिती अधिकारी तथा नायब तहसीलदार (सं.गा.यो) तहसील कार्यालय, रेणापूर, जिल्हा- लातूर, यांना वरील अभिप्रायाची नोंद घेण्यासाठी.

३ जनअपिलिय अधिकारी तथा तहसीलदार, रेणापूर, जि.लातूर, यांना वरील

अभिप्रायाची नोंद घेण्यासाठी.

४ सचिव, मुख्य माहिती आयुक्त कार्यालय, १३ वा मजला, नविन प्रशासकीय इमारत मंत्रालया समोर, मुंबई – ३२ यांना सदर निर्णय आयोगाच्या वेबसाईटवर प्रसिध्द करण्यासाठी.

५ निर्णय नस्ती.

राज्य माहिती आयुक्त, औरंगाबाद यांचे समोर माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (३) अन्वये दाखल झालेले अपील

अपील क्रमांक २००७/रामाआ/अपील/सिआर/२६४

निर्णय दिनांक ०९-०८-२००७

श्री. शेख नईम शेख लाल, : अपिलार्थी
जिल्हा अध्यक्ष, समाजवादी पार्टी, हिंगोली,
नवीन पाण्याच्या टाकीजवळ, पलटन, हिंगोली

विरुध्द

१ जन माहिती अधिकारी :
तथा उपविभागीय अधिकारी (महसूल),
हिंगोली

२ जन अपिलीय अधिकारी : प्रतिवादी
तथा जिल्हाधिकारी , हिंगोली

विवेचन

वरील प्रकरणाची सुनावणी आज दिनांक ०९-०८-२००७ रोजी औरंगाबाद येथे घेण्यात आली. सुनावणीच्या वेळेस अपिलार्थी श्री. शेख नईम शेख लाल, हिंगोली व जन माहिती अधिकारी तथा उपविभागीय अधिकारी (महसूल), हिंगोली हे गैरहजर आहेत तर जन

अपिलीय अधिकारी तथा जिल्हाधिकारी , हिंगोली यांचे वतीने उप जिल्हाधिकारी (निवडणूक), जिल्हाधिकारी कार्यालय, हिंगोली श्री. सुभाष शिंदे (यापुढे त्यांना जन अपिलीय अधिकारी असे संबोधण्यात येईल) हे हजर आहेत.

या प्रकरणी अपिलार्थीने सर्व प्रथम त्यांच्याकडील दिनांक ०४-०४-२००६ रोजीच्या अर्जान्वये निवासी उपजिल्हाधिकारी हिंगोली यांच्याकडे श्री. प्रकाश मोतीराम पिरतवाड यांच्याशी संबंधीत, त्यांच्या जातीचे प्रमाणपत्र, त्यांच्या सेवा पुस्तिकेतील पहिल्या पानाची सत्यप्रत व त्यांच्या जातीच्या प्रमाणपत्राच्या पडताळणीची प्रत मागितली होती.

अपिलार्थीने निवासी उपजिल्हाधिकारी यांच्याकडे मागितलेल्या या ३ कागदपत्रापैकी श्री. पिरतवाड यांच्या सेवा पुस्तिकेच्या पहिल्या पानाची सत्यप्रत ही संबंधित उपविभागीय अधिकारी यांच्याकडे उपलब्ध असते तर उर्वरीत २ मुद्दयांवरील माहिती आयुक्त महसूल औरंगाबाद यांच्याकडे उपलब्ध असते. अपिलार्थीचा सदर अर्ज प्राप्त झाल्यानंतर निवासी उपजिल्हाधिकारी यांनी दिनांक ०५-०४-२००६ रोजी उपविभागीय अधिकारी हिंगोली यांच्याकडे पुढील कार्यवाहीसाठी सदर अर्ज पाठविला. त्याची प्रत अपिलार्थीस त्यांचेकडील दिनांक ०५-०४-२००६ चे पत्रान्वये दिली असल्याचे दिसून येते. जिल्हाधिकारी कार्यालया-कडून प्राप्त झालेल्या या दिनांक ०५-०४-२००६ रोजीच्या अर्जास अनुसरुन उपविभागीय अधिकारी हिंगोली यांनी अपिलार्थीस त्यांच्याकडील उपलब्ध असलेली एका मुद्यावरील माहिती देण्यासंदर्भात २ रुपये भरण्यास त्यांच्याकडील दिनांक १७-०४-२००६ चे पत्रान्वये सूचित केले. तदनंतर अपिलार्थीने दिनांक २५-०४-२००६ रोजी या शुल्काचा हिंगोली कोषागारात भरणा केला. अपिलार्थीने आवश्यक त्या शुल्काचा भरणा केल्यानंतर अपिलार्थीस दिनांक १५-०५-२००६ रोजी त्यांनी मागितलेल्या एकूण ३ मुद्दयावरील माहिती पैकी एका मुद्दयावर (मुद्दा क्रमांक २) उपलब्ध असलेली माहिती उपविभागीय अधिकारी यांनी दिली व अपिलार्थीने

त्यांचेकडे मागितलेल्या मुद्दयातील मुद्दा क्रमांक १ व ३ संदर्भातील माहिती त्यांच्याकडे उपलब्ध नाही असे त्यांना कळविले.

जन माहिती अधिकारी यांच्याकडून मिळालेल्या या माहितीने समाधान न झाल्याने, अपिलार्थीने माहिती अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (१) च्या तरतुदी अन्वये जन अपिलीय अधिकारी यांच्याकडे दिनांक २५-०५-२००६ रोजी प्रथम अपील केले. या अपिलावर संबंधित जन अपिलीय अधिकारी यांनी कोणत्याही प्रकारे सुनावणी घेतल्याचे आयोगास उपलब्ध करुन देण्यात आलेल्या कागदपत्रावरुन दिसून येत नाही, तथापि जन अपिलीय अधिकारी यांनी अपिलार्थीस दिनांक २७-०६-२००६ रोजी एक पत्र दिले व यामध्ये श्री. प्रकाश मोतीराम पितरवाड हे उपजिल्हाधिकारी संवर्गातील अधिकारी असून त्यांच्या सेवा विषयक बाबी विभागीय आयुक्त औरंगाबाद यांच्याकडे उपलब्ध होऊ शकतील म्हणून अपिलार्थीस विभागीय आयुक्त कार्यालय औरंगाबाद यांचेशी संपर्क साधण्याविषयी सूचित केले.

जन अपिलीय अधिकारी यांच्या निर्णयाने व्यथित होऊन अपिलार्थीने माहिती अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (३) च्या तरतुदी अन्वये राज्य माहिती आयोगाकडे दिनांक २१-०७-२००६ रोजी व्दितीय अपील केले आहे. या अपिलामध्ये त्यांनी त्यांना अद्यापपर्यंत अप्राप्त असलेली श्री. प्रकाश पिरतवाड यांच्या जातीच्या प्रमाणपत्राची सत्यप्रत व त्यांच्या जात पडताळणीची प्रत अद्यापही मिळाली नसल्याचे नमूद केले आहे.

आज झालेल्या युक्तिवादामध्ये अपिलार्थी यांच्या गैरहजेरीची नोंद घेण्यात आली आहे. जन माहिती अधिकारी यांच्यातर्फे असा युक्तिवाद मांडला गेला की, त्यांच्याकडे उपलब्ध असलेली, अपिलार्थीने मागितलेली मुद्दा क्रमांक २ ची माहिती त्यांनी अपिलार्थीस, अपिलार्थीने आवश्यक ते शुल्क भरल्यानंतर विहीत मुदतीत दिली आहे व उर्वरीत २ मुद्दयांवरील माहिती त्यांच्याकडे उपलब्ध नसल्याने ते ती महिती अपिलार्थीस देऊ शकले नाहीत. यावर आयोगाचे असे भाष्य आहे की, अपिलार्थीने मागितलेली मुद्दा क्रमांक १ व ३ ची जी माहिती जन

माहिती अधिकारी यांच्याकडे उपलब्ध नाही ही माहिती त्या खात्याच्याच दुस-या प्राधिकरणाकडे उपलब्ध आहे तेव्हा जन माहिती अधिकारी यांनी महसूल आयुक्त औरंगाबाद यांच्याकडून ही माहिती प्राप्त करुन अपिलार्थीस पुरविणे या प्रकरणी इष्ट होईल. उपजिल्हाधिकारी, जिल्हाधिकारी, विभागीय आयुक्त हे एकाच प्राधिकरणाचे वेगवेगळे घटक आहेत. जन अपिलीय अधिकारी यांनी अपिलार्थीस मुद्दा क्रमांक १ व ३ वरील माहिती महसूल आयुक्तांकडून प्राप्त करुन घेण्याची त्यांनी केलेली सूचना बरोबर नाही. आता अपिलार्थीस आवश्यक असलेली मुद्दा क्रमांक १ व ३ ची माहिती जन माहिती अधिकारी यांनी महसूल आयुक्त औरंगाबाद यांचे कार्यालयातून प्राप्त करुन घ्यावी व हे आदेश निर्गमित झाल्यानंतर १५ दिवसाच्या आत ती माहिती अपिलार्थीस साक्षांकीत करुन विनामूल्य पुरवावी असे त्यांना आदेशित करण्यात येत आहे.

या प्रकरणी जन माहिती अधिकारी यांनी जाणुनबुजून त्यांच्याकडे उपलब्ध असलेली माहिती दडवून ठेवल्याचे सिध्द न झाल्याने त्यांच्यावर कोणत्याही शास्तीची अथवा प्रशासकीय कारवाईची शिफारस नाही.

वरील विवेचनाच्या पार्श्वभुमीवर व अपिलार्थीचे अपील अंशतः मान्य करण्यात येत आहे.

<u>निर्णय</u>

१. अपीलार्थीचे अपील निकाली अंशतः मान्य करण्यात येत आहे.

२. जन माहिती अधिकारी यांनी अपिलार्थीने मागणी केलेल्या मूळ अर्जातील मुद्दा क्रमांक १ व ३ ची माहिती अपिलार्थीस हे आदेश निर्गमित झाल्यापासून १५ दिवसाच्या आत साक्षांकीत करुन विनामूल्य द्यावी व आपला अनुपालन अहवाल आयोगास तदनंतर एक महिन्याच्या आत सादर करावा.

औरंगाबाद (वि. बा. बोरगे)

दिनांक ०९ ऑगस्ट २००७ राज्य माहिती आयुक्त औरंगाबाद

प्रत,

१ श्री. शेख नईम शेख लाल, जिल्हा अध्यक्ष, समाजवादी पार्टी, हिंगोली, नवीन पाण्याच्या टाकीजवळ, पलटन, हिंगोली

२ जन माहिती अधिकारी तथा उपविभागीय अधिकारी (महसूल), हिंगोली यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.

३ जन अपिलीय अधिकारी तथा जिल्हाधिकारी , हिंगोली यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.

४ महसूल आयुक्त, औरंगाबाद यांना या निर्णयाची प्रत देवून कळविण्यात येते की, या प्रकरणाशी संबंधित असलेली माहिती त्यांनी संबंधितास तत्परतेने द्यावी.

५ सचिव, मुख्य माहिती आयुक्त कार्यालय, १३ वा मजला नवीन प्रशासकीय इमारत मंत्रालयासमोर, मुंबई ४०० ०३२ यांना सदर निर्णय आयोगाच्या वेब साईट वर प्रसिध्द करण्यासाठी.

६ निर्णय नस्ती

राज्य माहिती आयुक्त, औरंगाबाद यांचे समोर माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (३) अन्वये दाखल झालेले अपील.

अपील क्रमांक- २००७/ रामाआ/अपील/सिआर/२६५

सुनावणी दिनांक ०९-०८- २००७.

१.	श्री.अजित एम.देशमुख व्दारा/- गजानन किराणा स्टोअर्स, कारंजा रोड, बीड, ता.जि.बीड- ४३११२२.	..	अपिलार्थी.
	विरुध्द		
१.	जनमाहिती अधिकारी तथा जिल्हा खनिजकर्म अधिकारी, हिंगोली, तालूका जिल्हा- हिंगोली.	..	प्रतिवादी
२.	जनअपिलीय अधिकारी तथा जिल्हाधिकारी, हिंगोली.	..	

विवेचन

वरील प्रकरणाची सुनावणी आज दिनांक- ०९-०८-२००७ रोजी औरंगाबाद येथे घेण्यात आली. सुनावणीच्या वेळी अपिलार्थी, श्री.अजित एम देशमुख , (येथून पुढे अपिलार्थी असे संबोधण्यात येईल.) गैरहजर आहेत तर जनमाहिती अधिकारी तथा जिल्हा खनिकर्म अधिकारी, हिगोली, श्री.श्रीकांत शिवाजी देशपांडे, (येथून पुढे जनमाहिती अधिकारी असे संबोधण्यात येईल.) जनअपिलीय अधिकारी तथा जिल्हाधिकारी, हिंगोली, यांचे वतीने सुभाष नामदेव शिंदे, उपजिल्हा निवडणूक अधिकारी,हिंगोली, (येथून पुढे जनअपिलीय अधिकारी असे संबोधण्यात येईल) हे हजर आहेत.

या प्रकरणी अपिलार्थीने सर्व प्रथम त्यांच्याकडील दिनांक- २७-०४-२००६ रोजीच्या अर्जा अन्वये निवासी उपजिल्हाधिकारी, हिंगोली यांच्याकडे सन २००५ या वर्षातील वाळू कंत्राटदाराशी संबंधीत खालील प्रमाणे माहिती मागविली होती.

“१. श्री.आर.बी.कयाल या वाळू कंत्राटदारांना जिल्हाधिका-यांनी दिनांक- २३-०३-२००५ रोजी किंवा त्या दरम्यान नोटीस दिली होती त्या नोटीसची प्रत.

२. ही नोटीस देण्यापूर्वी जिल्हयातील गौण खनिज अधिका-यांनी जिल्हाधिकारी यांना दिलेल्या अहवालाची प्रत.

३. यावर आर.डी.सी. यांनी वेळोवेळी लिहीलेल्या नोटीस/ टिपणीची प्रत.

४. या संचिकेच्या सर्व टिपणी / रोजनाम्याची प्रत.

५. या कंत्राटदारांना या नोटीस नंतर किती रुपये दिले गेले याची माहिती.

६. या कंत्राटदाराने या नोटीसचे उत्तर दिले असल्यास त्याची प्रत.”

सदर माहिती अपिलार्थीने टपालाव्दारे अपेक्षिली आहे. अपिलार्थीने हा अर्ज जनमाहिती अधिकारी यांच्याकडे पोष्टाने पाठविला असून तो जनमाहिती अधिकारी यांच्याकडे दिनांक- २९-०४-२००६ रोजी प्रत्यक्ष प्राप्त झाल्याचे दिसून येते.

या प्रकरणी जनमाहिती अधिकारी म्हणून जिल्हा खनिकर्म अधिकारी, हिंगोली यांना जिल्हाधिकारी, हिंगोली यांनी त्यांच्याकडील दिनांक- ११-१२-२००५ च्या आदेशाने नियुक्त केले आहे. तेंव्हा सदर अर्ज अपिलार्थीने जिल्हा खनिकर्म अधिकारी, हिंगोली यांना उद्देशून करावयास हवा होता. तथापि तो प्रथमतः चूकीच्या प्राधिकरणाकडे केला असल्याचे दिसून येते. सदर अर्ज निवासी उपजिल्हाधिकारी,हिंगोली यांच्याशी संबंधीत नसल्याने त्यांनी त्यांच्याकडील दिनांक- ०५-०५-२००६ रोजीच्या पत्रा अन्वये सदर अर्ज या प्रकरणाशी संबंधीत जनमाहिती अधिकारी यांच्याकडे वर्ग केला. सदर अर्ज संबंधित जनमाहिती अधिकारी यांच्याकडे प्रथमतः दिनांक- २४-०५-२००६ रोजी प्राप्त झाला. एकाच कार्यालयीन इमारतीत पत्र मिळाल्यास एवढा उशिर का झाला, असे विचारले असता त्यावेळी जिल्हा खनिकर्म अधिकारी, हिंगोली हे

पद रिक्त होते व या पदाचा अतिरिक्त कार्यभार जिल्हा खनिकर्म अधिकारी, परभणी यांच्याकडे सोपाविण्यात आला होता. अंदाजे ८-१५ दिवसातून एकदा परभणी येथील अधिकारी हिंगोली येथे उपस्थित राहून या विभागाचा कार्यभार पाहतात. अशी माहिती जनअपिलीय अधिकारी यांच्या प्रतिनिधीने आयोगास दिली.

जनमाहिती अधिकारी यांच्याकडून विहित मुदतीत माहिती प्राप्त न झाल्याने अपिलार्थीने जनअपिलीय अधिकारी यांच्याकडे दिनांक- २६-०६-२००६ रोजी माहिती अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (१) अन्वये प्रथम अपील केले आहे. या प्रथम अपीलामध्ये त्यांनी जनअपिलीय अधिकारी यांनी संबंधीत जनमाहिती अधिकारी यांना प्रतिदिन २५०/- रुपये इतकी शास्ती, अपिलार्थीस विहित मुदतीत माहिती न मिळाल्याने लावण्यात यावी, अशी त्यांना विनंती केली आहे.

जनअपिलीय अधिकारी यांनी सदर अपीलाची सुनावणी दिनांक- १४-०७-२००६ रोजी घेवून दिनांक-२१-०७-२००६ रोजी या सुनावणी संदर्भातील आपले आदेश पारीत केले. या आदेशामध्ये जनअपिलीय अधिकारी यांनी अपिलार्थीस माहिती प्राप्त होण्याप्रित्यर्थ जनमाहिती अधिकारी व त्यांचे सहाय्यक यांच्याकडून विलंब झाल्याचे मान्य करुन अपिलार्थीचे अपील निकाली काढले आहे.

जनअपिलीय अधिकारी यांच्या या निर्णयाने व्यथीत होवून राज्य माहिती आयोगाकडे माहिती अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (३)अन्वये दिनांक- ११-०८-२००६ रोजी व्दितीय अपील केले असून त्यामध्ये निवासी उपजिल्हाधिकारी व जिल्हा खनिकर्म अधिकारी, हिंगोली यांना प्रतिदिन २५०/- रुपये इतकी शास्ती लावण्याची मागणी केली आहे. त्याचबरोबर निवासी उपजिल्हाधिकारी,हिंगोली यांनी विहित मुदतीत त्यांच्याकडे प्राप्त झालेल्या

अपिलार्थीचा अर्ज संबंधित प्राधिकरणाकडे वर्ग केला नसल्याबद्दल त्यांना या प्रकरणात जबाबदार धरण्याची आयोगास विनंती केली आहे.

आज झालेल्या युक्तीवादामध्ये अपिलार्थी हे गैरहजर आहेत, त्याची नोंद घेण्यात आली. जनमाहिती अधिकारी यांच्याकडून असा युक्तीवाद मांडला गेला की, जिल्हा खनिकर्म अधिकारी हे पद हिंगोली जिल्हा मुख्यालयाची निर्मीती झाल्यापासून भरले गेलेले नाही. या पदाचा कार्यभार हा अतिरिक्त कार्यभार म्हणून जिल्हा खनिकर्म अधिकारी, परभणी हे त्यांचा स्वतःच्या नियमित कार्यभारा व्यतिरिक्त संभाळत आहेत. सर्वसाधारणपणे १५ दिवसातून एकदा ते परभणीहून हिंगोली येथे जावून हिंगोली येथील कार्यालयाचे कामकाज पहातात, अशा प्रकारच्या प्रशासकीय व्यवस्थेमूळे त्यांना अपिलार्थीस विहित मुदतीत माहिती देणे शक्य झाले नाही, असे त्यांचे म्हणणे आहे. त्यांनी त्यांची आयोगासमोर भूमिका स्पष्ट करतांना असेहि सांगितले की, अपिलार्थीने त्यांच्या अर्जाच्या प्रकरणात प्रकरणाचा संदर्भ किंवा तक्रारीचा दिनांक याचा उल्लेख केला नाही. यावर आयोगाचे भाष्य असे आहे की, सामान्य नागरीकाला या कायद्यामध्ये सार्वजनिक प्राधिकरणाकडून जी माहिती हवी असेल त्या प्रकरणाचा कार्यालयीन संदर्भ संबंधीत नागरीकांनी जनमाहिती अधिका-यास देणे माहिती अधिकार कायद्यामध्ये अभिप्रेत नाही, जनमाहिती अधिकारी यांनी पुढे असेहि सांगितले की, २००५-२००६ या कालावधीमध्ये श्री. आर.बी.कयाल नावाच्या कंत्राटदारास वाळूचे कंत्राट दिले नव्हते. जर श्री.आर.बी.कयाल या कंत्राटदाराला २००५-२००६ मध्ये या कामाचे कंत्राट दिल्या संदर्भातील कोणतीहि माहिती जनमाहिती अधिकारी यांच्याकडे उपलब्ध नव्हती, तर त्यांनी त्याप्रमाणे अपिलार्थीस या अधिनियमामध्ये विहित केलेल्या कालावधीमध्ये कलम ७ च्या तरतुदीनुसार तसे कळविणे भाग होते. तथापि त्यांनी अशा प्रकारे कोणतीहि माहिती अपिलार्थीस दिल्याचे आयोगास उपलब्ध करुन देण्यात आलेल्या कागदपत्रावरुन दिसून येत नाही.

या प्रकरणी अपिलार्थीस माहिती देण्यास झालेला विलंब सोडाच परंतू अपिलार्थीने मूळअर्जा व्दारे मागणी केलेली माहिती देखील आजतागायत जनमाहिती अधिकारी यांनी अपिलार्थीस दिली नसल्याचे सिध्द होत आहे व ही बाब जनअपिलीय अधिकारी यांनी देखील त्यांच्या प्रथम अपील निर्णयाच्या निकालपत्रामध्ये कबूल केली आहे. अपिलार्थीच्या अर्जावर विहित मुदतीत निर्णय देणे हे जनमाहिती अधिकारी यांच्यावर माहिती अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम ७ (१) अन्वये अनिवार्य आहे. तथापि या प्रकरणामध्ये जनमाहिती अधिकारी यांनी अपिलार्थीच्या अर्जावर कोणतीही कृती न करुन आपल्या कार्यशैलीतील कर्तव्य परायणतेचा अभाव पूर्णपणे स्पष्ट केला आहे. तेंव्हा असे आदेशीत करण्यात येते की, जनमाहिती अधिकारी यांनी अपिलार्थीस त्यांच्या प्रथम अर्जातील मागणी केलेल्या माहिती संदर्भातील सद्य:स्थिती हे आदेश निर्गमीत झाल्यापासून दोन दिवसाच्या आत विनामूल्य कळवावी व तत्कालीन जनमाहिती अधिकारी व त्यांचे तत्कालीन सहाय्यक यांनी या प्रकरणी दाखविलेल्या त्यांच्या कार्यशैलीतील कर्तव्य परायणतेच्या अभावाबद्दल त्यांवर प्रचलित सेवा नियमा प्रमाणे, संचालक,भूविज्ञान व खनिकर्म संचालनालय, नागपूर यांनी प्रशासकीय कारवाइ करुन आयोगास आपला अहवाल हे आदेश निर्गमित झाल्यापासून दोन महिन्याच्या आत सादर करावा. निवासी उपजिल्हाधिकारी यांनी अपिलार्थीचा अर्ज संबंधीत जनमाहिती अधिका-यास देण्यास सात दिवसाचा कालावधी लावला. याकरिता निवासी उपजिल्हाधिकारी यांना जबाबदार धरण्यात यावे. अशी अपिलार्थी यांनी आयोगाकडे विनंती केली आहे. या संदर्भात असे नमूद करण्यात येते की, अपिलार्थीने आयोगाच्या निदर्शनास आणलेला मुद्दा आयोग स्वीकृत करीत असून निवासी उपजिल्हाधिकारी, हिंगोली, यांनी यापूढे त्यांच्याकडे माहिती अधिकार अधिनियम २००५ मधील तरतूदीस अनुसरुन प्राप्त झालेले अशा प्रकारचे अर्ज जास्तीत जास्त पाच दिवसाच्या आत संबंधीत प्राधिकरणाकडे पोंहचतील याची भविष्यात

दक्षता घ्यावी. असे त्यांना सूचित करण्यात येते. सबब खालील प्रमाणे निर्णय पारीत करण्यात येत आहे.

निर्णय

२. अपिल मान्य करण्यात येत आहे.

३. तत्कालीन जनमाहिती अधिकारी व त्यांचे तत्कालीन सहाय्यक यांनी या प्रकरणी दाखविलेल्या त्यांच्या कार्यशैलीतील दाखविलेल्या कर्तव्य परायणतेच्या अभावाबद्दल दाखविल्याने त्यांच्यावर प्रचलित सेवा नियमा प्रमाणे, संचालक,भूविज्ञान व खनिकर्म संचालनालय, नागपूर यांनी प्रशासकीय कारवाइ करुन आयोगास आपला अहवाल हे आदेश निर्गमित झाल्यापासून दोन महिन्याच्या आत सादर करावा.

औरंगाबाद
दिनांक ०९-०८-२००७

(वि. बा. बोरगे)
राज्य माहिती आयुक्त औरंगाबाद

प्रति,

१ श्री.अजित एम.देशमुख, व्दारा/- गजानन किराणा स्टोअर्स, कारंजा रोड,बीड

२ जनमाहिती अधिकारी तथा जिल्हा खनिकर्म अधिकारी,हिंगोली, तालूका जिल्हा-हिंगोली, यांना वरील अभिप्रायाची नोंद घेण्यासाठी.

३ जनअपिलिय अधिकारी तथा जिल्हाधिकारी,हिंगोली, यांना वरील अभिप्रायाची नोंद घेण्यासाठी.

४ संचालक, भूविज्ञान व खनिकर्म संचालनालय, जुने सचिवालय, ईमारत नागपूर-१.

५ सचिव, मुख्य माहिती आयुक्त, १३ वा मजला, नविन प्रशासकीय इमारत मंत्रालया समोर, मुंबई-३२ यांना सदर निर्णय आयोगाच्या वेबसाईटवर प्रसिध्द करण्यासाठी.

६ निर्णय नस्ती.

राज्य माहिती आयुक्त, औरंगाबाद यांचे समोर माहितीचा अधिकार अधिनियम

२००५ मधील कलम १९ (३) अन्वये दाखल झालेले अपील

अपील क्रमांक २००७/रामाआ/अपील/सिआर/२७६

निर्णय दिनांक ०९-०८-२००७

श्री. प्रकाश पंढरीनाथ सुर्यकर, कंडक्टर : अपिलार्थी
कॉलनी, परळी वैजनाथ, ता. परळी वैजनाथ
जिल्हा बीड

विरुध्द

१ जन माहिती अधिकारी :
तथा गट शिक्षणाधिकारी, गट साधन केंद्र
परळी वैजनाथ, तालुका परळी वैजनाथ
जिल्हा बीड

२ जन अपिलीय अधिकारी : प्रतिवादी
तथा शिक्षणाधिकारी (प्राथमिक), जिल्हा
परिषद, बीड

विवेचन

वरील प्रकरणाची सुनावणी आज दिनांक ०९-०८-२००७ रोजी औरंगाबाद येथे घेण्यात आली. सुनावणीच्या वेळेस अपिलार्थी प्रकाश पंढरीनाथ सुर्यकर (यापुढे त्यांना अपिलार्थी असे संबोधण्यात येईल), जन माहिती अधिकारी तथा गट शिक्षणाधिकारी, गट साधन केंद्र परळी वैजनाथ, तालुका परळी वैजनाथ जिल्हा बीड श्री. सैय्यद समीउद्दीन शफीउद्दीन (यापुढे त्यांना जन माहिती अधिकारी असे संबोधण्यात येईल) व जन अपिलीय

अधिकारी तथा शिक्षणाधिकारी (प्राथमिक), जिल्हा परिषद, बीड श्री. विलास काशीनाथराव जोशी (यापुढे त्यांना जन अपिलीय अधिकारी असे संबोधण्यात येईल) हे हजर आहेत.

या प्रकरणी अपिलार्थीने त्यांच्याकडील दिनांक २२-०५-२००६ रोजीच्या अर्जान्वये जन माहिती अधिकारी यांच्याकडे खालील प्रमाणे माहितीची मागणी केली होती.

" तालुका परळी केंद्र पोहनेर अंतर्गत येथील बदली झालेले पाच सह शिक्षक व एक मुख्याध्यापक (रामनगर) यांना कोणत्या तारखेला कार्यमुक्त केले व पुन्हा ज्या शाळेवर नियुक्ती केलेली तारीख व त्यांची सर्व माहिती सर्व पुराव्यासहीत (आदेश) देण्यात यावेत."

अपिलार्थीने ही माहिती व्यक्तिशः अपेक्षिली होती.

अपिलार्थीच्या या अर्जावर जन माहिती अधिकारी यांनी अपिलार्थीस ही माहिती प्रत्यक्षतः दिनांक २३-०५-२००६ रोजी साक्षीदारांच्या उपस्थितीत दिल्याचे जन माहिती अधिकारी यांनी सांगितले व तदनंतर दिनांक २३-०६-२००६ रोजी अपिलार्थीस ही माहिती त्यांनी पोस्टाने पाठविल्याचे आयोगास सादर केलेल्या कागदपत्रावरुन दिसून येत आहे.

जन माहिती अधिकारी यांच्याकडून प्राप्त झालेल्या माहितीने समाधान न झाल्याने अपिलार्थीने माहिती अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (१) च्या तरतुदीनुसार जन अपिलीय अधिकारी यांच्याकडे प्रथम अपील केले. अपिलार्थीने जन माहिती अधिकारी यांच्याकडे दाखल केलेल्या या अर्जावर जन अपिलीय अधिकारी यांनी कोणतीही सुनावणी घेतल्याचे दिसून येत नाही तथापि या संदर्भात जन अपिलीय अधिकारी यांनी जन माहिती अधिकारी यांना त्यांच्या कार्यालयास दिनांक १७-०६-२००६ रोजी बोलाविल्याचे दिसून येते. जन अपिलीय अधिकारी यांच्या अपिलार्थी यांच्या अपिलाच्या प्रथम अपीलावर सुनावणी न घेणे व अपिलार्थीस कोणताही निर्णय न कळविणे ही कृती गैर आहे. वास्तविकता अपिलार्थी यांच्याकडून अपील अर्ज प्राप्त झाल्यानंतर त्यांनी जन माहिती अधिकारी व अपिलार्थी या

दोघांनाही एकत्र बोलावून घेऊन आपला अंतीम निर्णय देणे हे "अपील ठरविणे" या प्रक्रियेमध्ये अभिप्रेत आहे तथापि त्यांनी अशा प्रकारची कोणतीही कृती केल्याचे दिसून येत नाही. त्यांनी यापुढे अशा चूका टाळाव्यात असे त्यांना आयोगातर्फे सूचित करण्यात येत आहे.

जन अपिलीय अधिकारी यांच्याकडून कोणताही निर्णय प्राप्त न झाल्याने व्यथित होऊन अपिलार्थीने माहिती अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (३) च्या तरतुदी नुसार राज्य माहिती आयोगाकडे दिनांक २९-०८-२००६ रोजी व्दितीय अपील केले आहे. या अपिलामध्ये त्यांनी माहिती अधिका-याने खोटी माहिती दिली व त्यांच्या बनावट सह्या करुन प्रकरण निकाली काढण्याचा प्रयत्न केला असल्याचे निर्देशित केले आहे.

आज झालेल्या युक्तिवादामध्ये अपिलार्थी यांच्यातर्फे असा युक्तिवाद करण्यात आला की, जन माहिती अधिकारी यांच्याकडून अपिलार्थीस माहिती मिळाल्याची जी पोहोच पावती आयोगास सादर केली आहे त्यावर त्यांनी सह्या केल्या नसून त्या बनावट आहेत कारण या कालावधीत त्यांना मारहाण झाल्याने त्यांना स्वाक्षरी करता येत नव्हती, तर जन माहिती अधिकारी यांनी अपिलार्थीने मागितलेली माहिती अपिलार्थीस ज्या दोन साक्षीदारांच्या समक्ष दिली आहे त्या २ साक्षीदारांचे जबाब आयोगासमोर सादर केले आहेत. जन माहिती अधिकारी यांनी अपिलार्थीस दिलेली माहिती अपिलार्थीस दिनांक ०१-०७-२००६ रोजी प्राप्त झालेली आहे तथापि ही माहिती अर्धवट आहे असे अपिलार्थी यांचे म्हणणे आहे कारण अपिलार्थीने त्यांच्या मूळ अर्जामध्ये संबंधित शिक्षकांच्या बदलीच्या आदेशाच्या प्रती मागितल्या होत्या, तर अपिलार्थीने मागितलेल्या प्रती जन माहिती अधिकारी यांनी त्यांच्या दिनांक २३-०६-२००६ च्या उत्तराबरोबर जोडल्या असल्याचे जन माहिती अधिकारी आज सुनावणी मध्ये सांगत आहे.

दोन्ही बाजुचा युक्तिवाद ऐकून घेतला असता असे आदेशित करण्यात येते की, जन माहिती अधिकारी यांनी अपिलार्थीस त्यांनी प्रथम अर्जाव्दारे मागितलेल्या माहितीशी संबंधित आदेशाच्या प्रती अपिलार्थीस हे आदेश निर्गमित झाल्यापासून २ दिवसाच्या आत विनामूल्य व स्वाक्षांकीत करुन द्याव्यात.

वरील विवेचनाच्या पार्श्वभुमीवर व अपिलार्थीचे अपील निकाली काढण्यात येत आहे.

निर्णय

१. अपीलार्थीचे अपील निकाली काढण्यात येत आहे.

औरंगाबाद (वि. बा. बोरगे)

दिनांक ०९ ऑगस्ट २००७ राज्य माहिती आयुक्त औरंगाबाद

प्रत,

१ श्री. प्रकाश पंढरीनाथ सुर्यकर, कंडक्टर कॉलनी, परळी वैजनाथ, ता. परळी वैजनाथ जिल्हा बीड

२ जन माहिती अधिकारी तथा गट शिक्षणाधिकारी, गट साधन केंद्र परळी वैजनाथ, तालुका परळी वैजनाथ जिल्हा बीड यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.

३ जन अपिलीय अधिकारी तथा शिक्षणाधिकारी (प्राथमिक), जिल्हा परिषद, बीड यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.

४ सचिव, मुख्य माहिती आयुक्त कार्यालय, १३ वा मजला नवीन प्रशासकीय इमारत मंत्रालयासमोर, मुंबई ४०० ०३२ यांना सदर निर्णय आयोगाच्या वेब साईट वर प्रसिध्द करण्यासाठी.

५ निर्णय नस्ती

राज्य माहिती आयुक्त, औरंगाबाद यांचे समोर माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (३) अन्वये दाखल झालेले अपील.

अपील क्रमांक- २००७/ रामाआ/अपील/सिआर/३६१
सुनावणी दिनांक ०९-०८- २००७.

१. श्री.दिपक मनोहर दलाल .. अपिलार्थी.
राहणार देवळे गल्ली,गंगाखेड,
तालूका- गंगाखेड, जिल्हा- परभणी.

विरुध्द

१. जनमाहिती अधिकारी तथा .. प्रतिवादी
कार्यालय अधीक्षक,
श्री.संत जनाबाई शिक्षण संस्थेचे
कला व वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय,
गंगाखेड, तालूका-गंगाखेड, जिल्हा-परभणी.

२. जनअपिलीय अधिकारी तथा ..
प्राचार्य,
श्री.संत जनाबाई शिक्षण संस्थेचे
कला व वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय,
गंगाखेड, तालूका-गंगाखेड, जिल्हा-परभणी.

विवेचन

वरील प्रकरणाची सुनावणी आज दिनांक- ०९-०८-२००७ रोजी औरंगाबाद येथे घेण्यात आली. सुनावणीच्या वेळी अपिलार्थी, श्री.दिपक मनोहर दलाल , (येथून पुढे अपिलार्थी असे संबोधण्यात येईल.), जनमाहिती अधिकारी तथा कार्यालय अधीक्षक,श्री. संत जनाबाई शिक्षण संस्थेचे कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय, गंगाखेड, श्री.स्वामी बसवराज शिवराज, (येथून पुढे जनमाहिती अधिकारी असे संबोधण्यात येईल.) जनअपिलीय अधिकारी तथा प्रायार्च, श्री. संत जनाबाई शिक्षण संस्थेचे कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय,

गंगाखेड, श्री.सिंगारे अनिल गणपतराव, (येथून पुढे जनअपिलीय अधिकारी असे संबोधण्यात येईल) हे हजर आहेत.

या प्रकरणी अपिलार्थीने सर्व प्रथम त्यांच्याकडील दिनांक- १६-११-२००५ रोजीच्या पत्रा अन्वये जनमाहिती अधिकारी यांच्याकडे त्यांच्या संस्थेतील, प्रयोगशाळा सहाय्यक, प्रयोगशाळा परिचर या पदावरील नियुक्ती करण्याच्या दिनांक-१२-०६-२००५ ते दिनांक- ३०-०९-२००५ या कालावधीतील प्रक्रिये संदर्भात एकूण ४० मुद्यावर माहिती मागविली होती. या ४० मुद्यापैकी १४ मुद्यावरील माहिती वगळता उर्वरीत सर्व माहिती अपिलार्थीने जनमाहिती अधिका-यास प्रश्नार्थक स्वरुपात विचारली आहे.

अपिलार्थीने त्यांच्या अर्जात जरी ४० मुद्यावर माहिती विचारली असलीतरी या मुद्यांमध्ये मुद्या क्रमांक-३६ अपिलार्थीच्या अर्जात दिलेला नाही. अपिलार्थीने ही माहिती समक्ष अपेक्षिली होती.

अपिलार्थीच्या या अर्जावर जनमाहिती अधिकारी यांनी त्यांच्याकडील दिनांक- १३-१२-२००५ रोजीच्या पत्रा अन्वये अपिलार्थीस ही माहिती कळविल्याचे आयोगास जनमाहिती अधिकारी यांनी सादर केलेल्या कागदपत्रावरुन दिसून येते. जनमाहिती अधिकारी यांच्याकडून प्राप्त झालेल्या या माहितीने समाधान न झाल्याने अपिलार्थीने जनअपिलीय अधिकारी यांच्याकडे दिनांक- ०९-०१-२००६ रोजी माहिती अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (१) अन्वये प्रथम अपील केले आहे.

जनअपिलीय अधिकारी यांनी अपिलार्थीच्या या अर्जावर कोणत्याही प्रकारची सुनावणी घेतली नाही. तथापि जनअपिलीय अधिकारी यांनी अपिलार्थीस दिनांक- ०९-०१-२००६ रोजी म्हणजे त्याच दिवशी एक पत्र देवून, त्यामध्ये नोकरभरती संदर्भात कार्यकारीणीने निर्णय घेतल्यामूळे त्याबाबत, अपिलार्थीस महाविद्यालयाकडे अपील करण्याचा अधिकार नाही व अपिलार्थीने यापूर्वीच्या अपीलामध्ये व संदर्भीय अपीलामधील मुद्दे एकच असल्यासारखे

असल्याने अपिलार्थीचे दिनांक- ०९-०१-२००६ रोजीचे अपील त्यांच्याकडे टेनेबल होत नाही. म्हणून अपिलार्थीच्या अपील अर्जाचा विचार करता येत नाही, असे कळविले.

जनअपिलीय अधिकारी यांनी दिलेल्या या निर्णयाने अपिलार्थीने व्यथीत होवून, माहिती अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (३) मधील तरतुदीस अनुसरुन राज्य माहिती आयोगाकडे दिनांक- १८-०७-२००६ रोजी व्दितीय अपील केले आहे. आयोगाकडे केलेल्या व्दितीय अपीलामध्ये त्यांनी आपल्या मूळमाहितीची मागणी कायम ठेवली आहे. या व्दितीय अपीलाचे कारण माहिती मिळाली नाही असे दर्शवून जनमाहिती अधिकारी यांच्यावर प्रतिदिन २५०/- रुपये इतकी शास्ती लावण्याचे व त्यांच्या विरुध्द शिस्तभंग विषयक कारवाइ आदेशीत करण्याची आयोगास विनंती केली आहे. त्याचबरोबर त्यांनी जनअपिलीय अधिकारी यांनी, त्यांच्या अपीलअर्जावर कोणत्याही प्रकारची कार्यवाही न केल्याने त्यांच्यावर देखिल प्रतिदिन २५०/- रुपये इतकी शास्ती करण्याची आयोगास विनंती केली आहे

आज झालेल्या युक्तीवादामध्ये अपिलार्थीने त्यांना या प्रकरणातील फारशी माहिती नसल्याचे सांगून त्यांच्या वतीने त्यांचे वडील श्री.मनोहर विश्वनाथ दलाल, हे त्यांची बाजू मांडतील असे आयोगास सांगितले. अपिलार्थी यांच्या प्रतिनिधीने असा युक्तिवाद केला की, त्यांना, त्यांनी दिनांक १६-११-२००५ रोजी जनमाहिती अधिकारी यांचेकडे केलेल्या माहिती अर्जावर अद्यापपर्यंत कोणतीही माहिती प्राप्त झाली नाही. त्यांच्या प्रश्नांना संबंधीत जनमाहिती अधिकारी व प्राचार्य हे उडवाउडवीची उत्तरे देत असतात. प्रत्येकवेळी त्यांच्या भूमिका बदलत असतात व ते निरर्थक पत्रव्यवहार करतात, असे त्यांनी आयोगासमोर प्रतिपादन केले.

जनमाहिती अधिकारी व जनअपिलीय अधिकारी यांचे वतीने ॲड. श्री. ऋतूराज पाटील यांनी संस्थेची बाजू मांडतांना असे स्पष्ट केले की, त्यांनी अपिलार्थीस ही माहिती दिनांक- १३-१२-२००५ रोजीच्या पत्राने रजिष्टर पोष्टाव्दारे पाठविली आहे. संस्थेने

अपिलार्थीस ही माहिती रजिष्टरपोष्टाने पाठविल्या प्रित्यर्थ त्यांनी, संस्थेने त्यांच्याकडे ठेवलेले आवक जावक रजिष्टर आयोगास दाखविले. तसेच सदर माहिती अपिलार्थीस रजिष्टर पोष्टाने पाठविल्यापोटी पोष्टात दिनांक- १४-१२-२००५ रोजी भरलेल्या २५ रुपये इतक्या रक्कमेची पावती (क्रमांक- ३३९९) आयोगास दाखविली. रजिष्टर पोष्टाने पाठविलेली सदर माहिती अपिलार्थीस दिनांक- १४-१२-२००५ रोजी प्राप्त झाल्याची पोस्टाची पोच पावती देखील त्यांनी आयोगास दाखविली. तथापि अपिलार्थी यांचे अद्यापही असे म्हणणे आहे की, त्यांना ही माहिती मिळाली नसून पोचपावतीवर केलेली सही त्यांची नाही.

जनमाहिती अधिकारी यांनी अपिलार्थीस त्यांनी, त्यांना दिलेल्या अर्जावर नमूद केलेल्या पत्यावर निःसंशयपणे माहिती दिली असल्याचे सिध्द होत आहे. त्यामूळे ही माहिती अपिलार्थीस मिळाली नाही, हा त्यांचा दावा आयोग मान्य करीत नाही.

आता अपिलार्थीस जनमाहिती अधिकारी यांनी दिलेल्या माहितीचे पृथःकरण करता असे दिसून आले आहे की, जनमाहिती अधिकारी यांनी अपिलार्थीस त्यांच्या अर्जातील मुद्दा क्रमांक- ७,८,९,११,३८,३९ या मुद्यावर माहिती न देता सदर माहिती संस्थेकडून प्राप्त होताच अपिलार्थीस देण्यात येईल, अशा अर्थाचे उल्लेख केले आहेत.

अपिलार्थीने संबंधीत जनमाहिती अधिकारी यांच्याकडे दिनांक- १५-११-२००५ रोजी केलेल्या अर्जातील जे मुद्दे संस्थेशी संबंधीत आहेत. ते मुद्दे संबंधित जनमाहिती अधिकारी यांनी संस्थेकडे दिनांक- १८-११-२००५ रोजी पाठविल्याचे दिसून येत आहे. यावरुन जनमाहिती अधिकारी यांनी त्यांचे प्राथमिक कर्तव्य या प्रकरणी पूर्ण केल्याचे दिसून येते. त्यांनी जरी संस्थेस अपिलार्थीचा अर्ज पाठविण्याचे त्यांचे कर्तव्य पूर्ण केले असले तरी ही माहिती संस्थेकडून प्राप्त करुन अपिलार्थीस पुरविणे, हे त्यांना सहज शक्य झाले असते. कारण महाविद्यालयाचे कार्यालय व ज्या संस्थेतर्फे हे महाविद्यालय चालविले जाते, त्या संस्थेचे कार्यालय एकाच इमारतीत आहे. अपिलार्थीचा मुद्दा क्रमांक- ११ च्या संदर्भात

जनमाहिती अधिकारी यांनी दिलेले उत्तर हे त्यांच्या अंदाजावर दिल्याचे दिसून येते. त्यामध्ये अपिलार्थीस ठोस माहिती मिळाली आहे असे दिसून येत नाही. अपिलार्थीस त्यांनी केलेल्या मूळ माहितीच्या अर्जामध्ये विनंती केल्याप्रमाणे अपिलार्थीस माहिती मिळण्याच्या दृष्टीने असे आदेशीत करण्यात येते की, जनमाहिती अधिकारी यांनी सदर संस्थेच्या कार्यालयात आवश्यक वाटल्यास स्वतः हजर राहून अपिलार्थीस त्यांच्या अर्जातील मुद्दा क्रमांक ७,८,९,११,३८ च्या संदर्भात हे आदेश निर्गमीत झाल्यापासून अपिलार्थीस १५ दिवसात विनामुल्य माहिती पुरवावी. अपिलार्थीने विचारलेल्या एकूण ३९ मुद्यावरील माहिती पैकी उर्वरीत माहिती प्रश्नार्थक स्वरुपात व संस्थेचा खुलासा मागविणारी आहे. संदर्भीय विषयातील कारणे अथवा खुलासे अपिलार्थीस संस्थेने देणे हे माहिती अधिकार अधिनियम २००५ च्या मधील तरतुदी प्रमाणे अभिप्रेत नाही व ते माहिती अधिकार अधिनियम २००५ मधील 'माहिती' या संज्ञेत बसत नाही. माहिती अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम २ (च) मध्ये माहिती या शब्दाची व्याप्ती पूरेशा प्रमाणात स्पष्ट करण्यात आली असून अपिलार्थीने संस्थेकडे मागितलेली माहिती या व्याख्येत बसत नसल्यामूळे ही माहिती संस्थेने अपिलार्थीस देणे त्यांच्यावर बंधनकारक नाही.

या उपरहि जर अपिलार्थीस त्यांनी संस्थेकडे मागणी केलेल्या माहितीच्या मुद्या संदर्भात कारणे जाणून घेणे त्यांना आवश्यक वाटत असेल तर त्यांनी माहिती अधिकार अधिनियम २००५ मधील तरतूदीनूसार या निवड प्रक्रिये संदर्भात संस्थेकडे असलेल्या नस्त्या व कागदपत्रे पहाण्यासाठी त्यांना उपलब्ध करुन देण्याची लेखी विनंती संस्थेस करावी. माहिती अधिकार अधिनियम २००५ मधील तरतुदी नुसार सदर संस्था अपिलार्थीस ही नस्ती पाहण्यासाठी उपलब्ध करुन देतील म्हणजे अपिलार्थीस त्यांना आवश्यक असलेल्या प्रत्येक मुद्याशी संबंधीत कारणे शोधता येतील. आयोगास उपलब्ध करुन देण्यात आलेलया कागदपत्रावरुन असे दिसून येते की, अपिलार्थीस जनमाहिती अधिकारी यांनी विहित मुदतीत, त्यांच्याकडे

उपलब्ध असलेली सर्व माहिती, ही माहिती अपिलार्थीने व्यक्तीशः अपेक्षिली असूनहि, रजिष्टर पोष्टाने पाठविली आहे. जनमाहिती अधिकारी यांनी अपिलार्थीस ही माहिती देण्याच्या प्रक्रियेमध्ये त्यांनी कोणतीही माहिती देण्यामध्ये जाणुनबुजून टाळाटाळ केल्याचे किंवा असद्‌हेतूने इतर कार्यवाही केल्याचे आयोगास आढळून येत नाही. त्यामूळे जनमाहिती अधिकारी यांच्यावर शास्ती लावण्याची अपिलार्थीची विनंती मान्य करण्यात येत नाही.

संस्थेच्या वतीने त्यांची बाजू स्पष्ट करतांना, ॲड. श्री. ऋतूराज पाटील यांनी आयोगाच्या असे निदर्शनास आणून दिले आहे की, प्रयोगशाळा सहाय्यक, प्रयोगशाळा परिचर यांच्या संदर्भीय निवडी बाबत एकूण २०० उमेदवारांपैकी फक्त अपिलार्थी व त्यांचे भाऊ व इतर एक, अशा तीनच व्यक्तीची हरकत असून त्या संस्थेकडे याच विषयावर वेळोवेळी, एकाच वेळी मोठया प्रमाणात मुद्दे उपस्थित करुन माहितीची मागणी करीत असतात व एक प्रकारे संस्थेच्या कार्यामध्ये ते अडथळे आणत असतात. या निवड प्रक्रिये संदर्भात अपिलार्थी यांनी शिक्षण सहसंचालक (उच्च शिक्षण) कार्यालय, नांदेड व लाचलूचपत प्रतिबंधक कार्यालय, परभणी यांच्याकडे अर्ज केला असता, त्यांनी केलेल्या चौकशीत काहीहि निष्पन्न झाले नाही. संस्थेने नियुक्ती केलेल्या तीनहि उमेदवाराच्या नियुक्तीला शिक्षण सहसंचालक (उच्च शिक्षण) कार्यालय, नांदेड यांनी मान्यता दिल्याचे पत्र त्यांनी आयोगासमोर सादर केले आहे. अपिलार्थीने जनमाहिती अधिकारी यांचेकडे त्यांच्या मुद्या क्रमांक-२७ व २८ मध्ये संस्थेवर लाच स्विकारण्याचा कोणत्याही पुराव्याशिवाय आरोप करुन सदर रक्कम कोणत्या बँकेत जमा केली आहे, अशा अर्थाची माहिती विचारलली आहे. कोणत्याही पुराव्या शिवाय असा प्रश्न की, ज्याचे उत्तर अपिलार्थीस माहित आहे अशा प्रकारची प्रश्नार्थक स्वरुपाची माहिती अपिलार्थीने विचारणे म्हणजे त्यांचा उद्देश, निश्चितपणे, संस्थेस विनाकारण त्रास देणे असल्याचे दर्शवितो. तेंव्हा अपिलार्थीस त्यांनी जनमाहिती अधिकारी यांचेकडे माहिती मागताना विवेक बाळगावा, अशा सूचना देण्यात येत आहेत.

वरील विवेचनाच्या पार्श्वभूमीवर अपिलार्थीचे अपील अंशतः मान्य करण्यात येत आहे.

निर्णय

४. अपिल अंशतः मान्य करण्यात येत आहे.

५. जनमाहिती अधिकारी यांनी अपिलार्थीस त्यांच्या अर्जातील मुद्दा क्रमांक ७,८,९,११,३८,३९ च्या संदर्भात हे आदेश निर्गमीत झाल्यापासून अपिलार्थीस १५ दिवसात विनामुल्य माहिती पुरवावी.

औरंगाबाद **(वि. बा. बोरगे)**
दिनांक ०९-०८-२००७ **राज्य माहिती आयुक्त औरंगाबाद**

प्रति,

१ श्री.दिपक मनोहरराव दलाल, राहणार- देवळेगल्ली, गंगाखेड, तालूका- गंगाखेड, जिल्हा- परभणी.

२ जनमाहिती अधिकारी तथा कार्यालय अधीक्षक, श्री. संत जनाबाई शिक्षण संस्थेचे कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय, गंगाखेड, तालूका-गंगाखेड, जिल्हा-परभणी, यांना वरील अभिप्रायाची नोंद घेण्यासाठी.

३ जनअपिलिय अधिकारी तथा प्राचार्य, श्री.संत जनाबाई शिक्षण संस्थेचे कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय, गंगाखेड, तालूका-गंगाखेड, जिल्हा- परभणी,यांना वरील अभिप्रायाची नोंद घेण्यासाठी.

४ सचिव, मुख्य माहिती आयुक्त, १३ वा मजला, नविन प्रशासकीय इमारत मंत्रालया समोर, मुंबई-३२ यांना सदर निर्णय आयोगाच्या वेबसाईटवर प्रसिध्द करण्यासाठी.

५. निर्णय नस्ती.

राज्य माहिती आयुक्त, औरंगाबाद यांचे समोर माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (३) अन्वये दाखल झालेले अपील

अपील क्रमांक २००७/रामाआ/अपील/सिआर/४२५

निर्णय दिनांक ०९-०८-२००७

श्री. वाल्मिक विठ्ठलराव सिरसाठ, : अपिलार्थी
"गुरुप्रसाद" लासूर रोड, गंगापूर,
जिल्हा औरंगाबाद

विरुध्द

१ जन माहिती अधिकारी :
तथा उप अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम
(विशेष प्रकल्प), उपविभाग, गंगापूर,
जिल्हा औरंगाबाद

२ जन अपिलीय अधिकारी : प्रतिवादी
तथा कार्यकारी अभियंता,
सार्वजनिक बांधकाम (पश्चिम) विभाग,
पद्मपूरा, औरंगाबाद

विवेचन

वरील प्रकरणाची सुनावणी आज दिनांक ०९-०८-२००७ रोजी औरंगाबाद येथे घेण्यात आली. सुनावणीच्या वेळेस अपिलार्थी श्री. वाल्मिक विठ्ठलराव सिरसाठ गंगापूर हे गैरहजर आहेत तर जन माहिती अधिकारी तथा उप अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम (विशेष प्रकल्प), उपविभाग, गंगापूर, जिल्हा औरंगाबाद श्री. एन. एम. काजी (यापुढे त्यांना जन माहिती अधिकारी असे संबोधण्यात येईल) हे हजर आहेत व जन अपिलीय अधिकारी तथा

कार्यकारी अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम (पश्चिम) विभाग, पद्मपूरा, औरंगाबाद हे गैरहजर आहेत.

या प्रकरणी अपिलार्थीने सर्व प्रथम त्यांच्याकडील दिनांक ०६-०२-२००६ च्या अर्जान्वये जन माहिती अधिकारी यांच्याकडे रो. ह. यो. योजने अंतर्गत पूर्ण केलेल्या २० रस्त्याच्या कामांची, आर्थिक वर्ष २००२-२००६ या कालावधीतील माहिती मागितली होती. अपिलार्थीने मागितलेली माहितीमध्ये - सर्व हजेरीपत्रकाच्या प्रमाणित छायांकित प्रती, काम सुरु झाल्याचा पूर्ण झाल्याचा दिनांक, कामाची सद्यस्थिती, रस्त्याची लांबी, खडीकरण करणा-या एजन्सीचे / संस्थेचे नांव, कामासाठी कुशल व अकुशल बाबीवर झालेला खर्च, पूर्ण करण्यात आलेल्या रस्त्यांची यादी, अपूर्ण असलेल्या रस्त्यांच्या कामांची यादी - या मुद्यांचा समावेश होता.

सदर माहिती अपिलार्थीने व्यक्तिशः अपेक्षिली होती.

अपिलार्थीच्या या अर्जावर विहीत मुदतीत जन माहिती अधिकारी यांनी माहिती न पुरविल्यामुळे अपिलार्थी यांनी माहिती अधिकार अधिनियम २००५ चे कलम १९ (१) मधील तरतुदीनुसार जन अपिलीय अधिकारी यांचेकडे दिनांक २७-०४-२००६ रोजी प्रथम अपील केले. या अपिलावर संबंधित जन अपिलीय अधिकारी यांनी सुनावणी घेतली किंवा कसे हे कळण्यास जन अपिलीय अधिकारी आज हजर नसल्याने, मार्ग नाही. जन अपिलीय अधिकारी यांनी आज आयोगाकडे सुनावणीस हजर राहणे अगत्याचे होते तथापि ते सुनावणीस विनापरवानगी गैरहजर राहिले आहे त्यांच्या या वर्तनाची नोंद मुख्य अभियंता सार्वजनिक बांधकाम प्रादेशिक विभाग औरंगाबाद यांनी घ्यावी व त्यांनी माहिती आयोगाकडून त्यांना सुनावणीसाठी बोलवणे असल्यास आयोगाकडील सुनावणीस यापुढे प्राधान्याने उपस्थित राहण्याच्या सूचना त्यांच्या स्तरावर द्याव्यात असे त्यांना सूचित करण्यात येत आहे.

जन माहिती अधिकारी व जन अपिलीय अधिकारी यांच्याकडून कोणत्याही प्रकारची माहिती प्राप्त न झाल्याने व्यथित होऊन अपिलार्थीने माहिती अधिकार अधिनियम २००५ चे कलम १९ (३) मधील तरतुदीनुसार राज्य माहिती आयोगाकडे दिनांक २९-०७-२००६ रोजी व्दितीय अपील केले आहे. या अपिलामध्ये त्यांनी आपल्या मूळ माहितीची मागणी कायम ठेवलेली आहे.

आज रोजी झालेल्या युक्तिवादामध्ये जन माहिती अधिकारी यांच्यातर्फे असे सांगण्यात आले की, त्यांनी अपिलार्थीच्या या अर्जाच्या संदर्भात माहिती दिनांक २५-०६-२००७ रोजी दिली आहे. माहितीची व्याप्ती मोठ्या प्रमाणात असल्यामुळे ही माहिती देण्यास त्यांना उशीर झाला असे त्यांचे म्हणणे आहे. अपिलार्थीस अपेक्षित असलेली हजेरीपत्रकांच्या प्रती विभागीय कार्यालयात असल्याने जन माहिती अधिका-यास विभागीय कार्यालयात हजर राहून हजेरीपत्रकाची झेरॉक्स प्रत प्राप्त करुन घ्यावी लागली त्यामुळे हा विलंब लागला असे त्यांचे म्हणणे आहे. अपिलार्थीने जन माहिती अधिकारी यांच्याकडे मागितलेल्या माहितीचे स्वरुप पाहता अपिलार्थीने मागितलेली माहिती जरी विस्तृत असली व तिची व्याप्ती मोठी असली तरी ही माहिती जन माहिती अधिकारी यांच्याकडे संबंधित रेकॉर्ड त्यांनी व्यवस्थित ठेवले असेल तर त्यांना ही माहिती अपिलार्थीस विहीत मुदतीत देणे शक्य झाले असते. अपिलार्थीस ही माहिती जन माहिती अधिकारी यांनी दिनांक २५-०६-२००७ रोजी दिल्याचे व त्याची पोचपावती जन माहिती अधिकारी यांनी आयोगास सादर केली आहे. एवढे असले तरी अपिलार्थीस ही माहिती देण्यासाठी, जन माहिती अधिकारी यांनी विहीत मर्यादेपेक्षा एकूण १ वर्ष ३ महिने १९ दिवस इतका जास्तीचा विलंब या प्रकरणी लावल्याचे दिसून येत आहे. जन माहिती अधिकारी यांनी या विलंबप्रित्यर्थ माहितीची मोठी व्याप्ती व माहिती विभागीय कार्यालयात उपलब्ध असणे ही कारणे आयोगापुढे दिली आहेत. ही कारणे जरी वास्तवतेला धरुन असली तरी १ वर्ष ३ महिने १९ दिवस इतका विलंब जो जन माहिती अधिकारी यांनी

अपिलार्थीस माहिती देण्यापोटी लावला आहे तो खचितच समर्थनीय नाही असे आयोगाचे मत आहे. अपिलार्थीस अशा प्रकारच्या दुस-या एका अर्जावर जन माहिती अधिकारी यांनी, त्यांना त्या अर्जातील माहिती अपिलार्थीस विहीत मुदतीत न पुरविल्यामुळे २५००० रुपयांची शास्ती लावण्यात आली होती. आता या प्रकरणी जन माहिती अधिकारी यांनी अपिलार्थीस माहिती देण्यापोटी लावलेल्या विलंबप्रित्यर्थ त्यांचेवर सचिव (सार्वजनिक बांधकाम) मंत्रालय यांनी प्रचलीत सेवा नियमाप्रमाणे योग्य ती प्रशासकीय कारवाई करावी व अनुपालन अहवाल आयोगास दोन महिन्यात सादर करावा असे त्यांना सूचित करण्यात येत आहे.

वरील विवेचनाच्या पार्श्वभुमीवर व अपिलार्थीचे अपील मान्य करण्यात येत आहे.

निर्णय

१. अपीलार्थीचे अपील मान्य करण्यात येत आहे.

२. जन माहिती अधिकारी यांनी अपिलार्थीस माहिती देण्यापोटी लावलेल्या असमर्थनीय विलंबाबाबत माहिती अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम २० (२) नुसार जन माहिती अधिकारी यांच्यावर सचिव (सार्वजनिक बांधकाम विभाग) मंत्रालय मुंबई यांनी प्रचलीत सेवा नियमानुसार यथायोग्य प्रशासकीय कारवाई करावी.

औरंगाबाद (वि. बा. बोरगे)

दिनांक ०९ ऑगस्ट २००७ राज्य माहिती आयुक्त औरंगाबाद

प्रत,

१ श्री. वाल्मिक विठ्ठलराव सिरसाठ, ‘‘गुरुप्रसाद’’ लासूर रोड, गंगापूर, जिल्हा औरंगाबाद

२ जन माहिती अधिकारी तथा उप अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम (विशेष प्रकल्प), उपविभाग, गंगापूर, जिल्हा औरंगाबाद यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.

३ जन अपिलीय अधिकारी तथा कार्यकारी अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम (पश्चिम) विभाग, पद्मपूरा, औरंगाबाद यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.

४ मुख्य अभियंता सार्वजनिक बांधकाम प्रादेशिक विभाग, औरंगाबाद यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.

५ सचिव (सार्वजनिक बांधकाम विभाग) मंत्रालय मुंबई – ३२ यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.

६ सचिव, मुख्य माहिती आयुक्त कार्यालय, १३ वा मजला नवीन प्रशासकीय इमारत मंत्रालयासमोर, मुंबई ४०० ०३२ यांना सदर निर्णय आयोगाच्या वेब साईट वर प्रसिध्द करण्यासाठी.

७ निर्णय नस्ती

राज्य माहिती आयुक्त, औरंगाबाद यांचे समोर माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (३) अन्वये दाखल झालेले अपील

अपील क्रमांक २००७/रामाआ/अपील/सिआर/२३५
निर्णय दिनांक- १०-०८-२००७.

१. श्री.श्रीराम सटवाजी जाधव : अपिलार्थी
पटेलनगर,धर्माबाद, जिल्हा-नांदेड

विरुध्द

२. जनमाहिती अधिकारी तथा : प्रतिवादी
नायब तहसीलदार (महसूल) हदगाव
तहसील कार्यालय, नांदेड.

३.   जनअपिलीय अधिकारी तथा   :
तहसीलदार,तहसील कार्यालय,
हदगाव,जि.नांदेड

<u>विवेंचन</u>

वरील प्रकरणाची सुनावणी आज दिनांक- १०-०८-२००७ रोजी औरंगाबाद येथे घेण्यात आली. सुनावणीच्या वेळेस अपिलार्थी श्री. श्रीराम सटवाजी जाधव (यापुढे त्यांना अपिलार्थी असे संबोधण्यात येईल) हे गैरहजर आहेत. तर जनमाहिती अधिकारी तथा नायब तहसीलदार (महसूल),तहसील कार्यालय, हदगांव, जिल्हा- नांदेड श्री.आर.के.गवई (यापुढे त्यांना जनमाहिती अधिकारी असे संबोधण्यात येईल) व जनअपिलीय अधिकारी तथा तहसीलदार, हदगाव, श्री. अभिमन्यू रं.बोधवड (यापुढे त्यांना जनअपिलीय अधिकारी असे संबोधण्यात येईल) हे हजर आहेत.

यह्महृ |ह्मÉ२ hह्य +ह्य{ह्मफह्मह्मlह्मxह्य रह्मम्ह्मह |ह्मlह्मब्ह्म
iयह्मह्महSयह्मह्मÉbठ्ठफह्म ह्यnड्ढxह्मह्महÉ- ०३-०१-२००६ २ह्यVह्यSयह्मह्म +Vह्मह्मह
+xम्ह्मयह्य xह्मह्मयह्मदह्म iह्मट्ठ रह्मफह्मnड्ढह्म२ (ब्ह्मट्ठ रह्मफिंह्म) यह्मह्मSयह्मह्मÉbठ्ठ,
चह्यiह्म रह्मम्ह्मxह्मदह्म२ १९६ दह्मह्म+É (Jह्मnहड्ढ) iह्मह्मफह्मÉह्म-ट्ठ nड्ढMह्मह्मम्ह्म,
ह्यVह्मफट्ठ ह्म- xह्मह्महnड्ढbठ्ठ यह्मह्म द्रह्मJह्मह्मbठ्ठह्मSयह्मह्म ट्ठॅ२ॅह्म२ह्म
रह्मह्मnड्ढद्रह्मह्मह्मiह्म Jह्मह्मफह्मफह्म |ह्मब्ह्मह्मhह्य ब्ह्मह्मह्यट्ठ iह्म ब्ह्मह्मMह्मह्यम्ह्मफह्म
ट्ठ ह्यiह्म.

“ १) १५३ ट्ठॅ२ॅह्म२ Jह्मट्ठnड्ढJह्मiह्मह्मxह्म iह्मह्मह्य२Jह्म (É.रह्म]ख्म्ह्मह्मVह्म Vह्मह्मvह्मम्ह्म) Sह्म ब्ह्मह्मह्यट्ठ iह्म म्ह्म २ह्यVह्मर्सेह्ल G.

२) म्ह्मह्यbठ्ठफह्म द्रह्मह्म>ं द्रह्मह्मMह्मह्यVह्म रह्म]ख्म्ह्मह्मVह्म Vह्मह्मvह्मम्ह्म यह्मह्मSह्य xह्मह्मम्ह्य म्ह्मह्यbठ्ठफह्मह्मSयह्मह्म xह्मह्मम्ह्य +रह्मफह्यफह्म Vह्मब्ह्मxह्म ब्ह्म ंधिह्म{ह्मयSह्मह्मiह्म bठ्ठह्मयह्मट्ठC]ह्नट्ठॅ२ॅह्म२ Éफह्मह्म +ह्मट्ठ . iयह्मह्मरह्मह्मदह्मvह्म ट्ठॅ२ॅह्म२ É२hयह्मह्मरह्मह्मदह्मvह्म

xह्महा]ह्रह्म दह्मVह्महम्ह्मफह्म ट्ठ ह्युंह्म Ĕह्म? xह्महा]ह्रह्म दह्मVह्महम्ह्मर्ख्हि +ह्मIह्यु{ह्म ब्हह्मM ह्महम्ह्मफह्मह्म xह्महट्ठ म्ह्म Ĕह्म xह्महट्ठ?

३) Ĕ.रह्म]ख्म्हह्मVह्म Ĕर्सिह्मह्मVह्म Vह्महvह्मम्ह्म (म्ह्मbट्ठफह्म) म्ह्म म्ह्मह्म॰रह्मnड्डह्म॰ ब्हट्ठ hह्मर्ख्हि १)द्रह्मह्मMह्महVह्म रह्म]ख्म्हह्मVह्म Vह्महvह्मम्ह्म २) ब्हह्मह्म॰ह्युंह्म रह्म]ख्म्हह्मVह्म Vह्महvह्मम्ह्म ३) रह्म॰ह्मब्हह्म रह्म]ख्म्हह्मVह्म Vह्महvह्मम्ह्म ह्यांह्मPह्यु म्ह्मह्म॰रह्मnड्डह्म॰ +ह्मट्ठ ह्युंह्म. {ह्मन्ह iह्म म्ह्मह्यbट्ठफह्मह्मSद्यह्मह्म ह्यnड्डxह्मह्मĔ- २२-१२-९० Sद्यह्मह्म ब्हह्म र्ध्यिह्मर्ख्हिह्मांह्म॰ ह्यांह्मPह्मह्मद्रह्मह्मम्ह्मह्मब्हह्मvद्यह्यु Vह्मब्हह्मxह्म Iह्युjह्म १.९१ Sद्यह्मह्म क्रॅ्ह्म॰ह्मSह्म Ĕह्मद्यह्महम्ह्मह्मट्ठ Ĕह्म Ĕफह्म xह्मह्मट्ठ. BĔ]ख्यह्मह्मख्ख ब्हह्मह्यु`ङ्यह्मह्म द्रह्मह्मम्ह्मह्मSद्यह्मह्म xह्मह्मम्ह्मह्मxह्युSह्म क्रॅ्ह्म॰ Ĕ॰hद्यह्मह्मSह्म Ĕह्मद्यह्महम्ह्मह्मट्ठ iह्मफह्मह्म`ङ्ग iह्मiĔह्मफह्मxह्म iह्मट्ठ ह्यरह्मफह्मnड्डह्म॰ द्यह्मह्महxह्म Ĕह्युhह्मांद्यह्मह्म ह्यxह्मद्यह्मब्हह्मह्मSद्यह्मह्म +vह्मह्मट्र Ĕफह्म ? ह्यांह्मPह्मह्म द्रह्मह्मम्ह्मह्मब्हह्मvद्यह्यु रह्मब्हह्मह्मxह्म Vह्मब्हह्मxह्म क्रॅ्ह्म॰ह्मSह्म Ĕह्मद्यह्महम्ह्मह्मट्ठ Ĕचह्म Ĕ॰hह्मह्म॰.

४) द्रह्मह्मMह्महVह्म रह्म]ख्म्हह्मVह्म Vह्महvह्मम्ह्म द्यह्मह्महSह्यु xह्मह्महम्ह्यु क्रॅ्ह्म॰ Ĕफह्युफह्म Vह्मब्हह्मxह्म चह्युंह्म रह्मम्ह्मू xह्मह. १.९१ (Ĕ.रह्म]ख्म्हह्मVह्म Ĕर्सिह्मह्मVह्म Vह्महvह्मम्ह्म द्यह्मह्महSह्यु xह्मह्मम्ह्यु +रह्मफह्युफह्म Vह्मब्हह्मxह्म) दह्मह्मदह्मांह्म +ह्मIह्यु{ह्म +ह्मट्ठ iह्मह्यु nर्ड्डि॰ Ĕ॰ह्मम्ह्मह्म."

द्यह्मह्म +Vह्मह्महांह्म +ह्य{ह्मफह्मह्मार्ह्मxह्यु ब्हह्मह्मह्यट्ठ iह्मचह्म रह्महदह्महvह्मांह्म Ĕह्मफह्मह्मम्ह्मvह्म रह्मxह्म १९९० iह्यु २००५ +रह्मह्म ह्यnड्डफह्मह्म +रह्मर्ख्हि ट्ठ ब्हह्मह्मह्यट्ठ iह्म रह्मम्ह्महरह्मह्मvह्मह्म॰hह्म]ख्{ह्मह्मफह्मह्मnड्डह्मट्र +{ह्युह्यIह्मफह्म +ह्मट्ठ .

अपिलार्थीच्या या अर्जावर संबंधीत नायब तहसीलदार (महसूल) यांनी माहिती अधिकार अधिनियम २००५ मधील विहित केलेल्या कालावधीमध्ये कोणतीही कार्यवाही केल्याचे आयोगास सादर केलेल्या कागदपत्रावरुन दिसून येत नाही. तथापि या प्रकरणी नायब तहसीलदार (महसूल) हे जनमाहिती अधिकारी नसल्याने त्यांनी तहसीलदार, हदगाव यांच्या

मार्फत अपिलार्थीस त्यांच्याकडे दिनांक २७-०२-२००६ रोजीच्या पत्रान्वये मंडळ अधिकारी, आष्टी हे जनमाहिती अधिकारी असल्याचे अपिलार्थीस कळविले व अपिलार्थीने मागितलेली माहिती करिता त्यांच्याशी संपर्क साधण्याचे अपिलार्थीस सुचविले.

जनमाहिती अधिकारी यांच्याकडून विहित मदतीत माहिती प्राप्त न झाल्याने माहिती अधिकार अधिनियम २००५ मधील १९ (१) च्या तरतुदीनूसार अपिलार्थीने दिनांक- २३-०२-२००६ रोजी जनअपिलीय अधिकारी यांच्याकडे प्रथम अपील केले. जनअपिलीय अधिकारी यांनी या अपीलाची दिनांक-२७-०२-२००६ रोजी तहसील कार्यालय, हदगाव येथे सुनावणी घेवून अपिलार्थीचे अपील त्यांनी चुकीच्या जनमाहिती अधिकारी यांच्याकडे अर्ज केल्याने नामंजूर केले.

जनअपिलीय अधिकारी यांच्या या निर्णयाने व्यथीत होवून अपिलार्थीने राज्य माहिती आयोगाकडे दिनांक- १६-०८-२००६ रोजी व्दितीय अपील केले आहे. या अपीलामध्ये त्यांनी आपल्या माहितीची मूळमागणी कायम ठेवली आहे.

आज झालेल्या युक्तीवादामध्ये असे आढळून आले आहे की, अपिलार्थीने त्यांना आवश्यक असलेलेली माहिती प्राप्त करुन घेण्यासाठी त्यांनी मुळात मंडळअधिकारी आष्टी यांच्याकडे अर्ज करावयास हवा होता. तथापि त्यांनी तो चुकिच्या प्राधिकरणाकडे केला आहे.

या प्रकरणी मंडळ अधिकारी आष्टी हे जनमाहिती अधिकारी असल्याचे तहसीलदार, हदगाव यांनी आज सुनावणीच्या वेळी स्पष्ट केले. त्याचबरोबर अपिलार्थीने मागणी केलेली माहिती ही प्रश्नार्थक स्वरुपाची असल्याचे दिसून येते. अपिलार्थीने मुद्या क्रमांक १ व ४

वगळता उर्वरित दोन मुद्यावर माहिती प्रश्नार्थक स्वरुपात विचारली आहे. अपिलार्थीने प्रश्नार्थक स्वरुपात विचारलेली माहिती, माहिती अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम २ (च) मध्ये माहिती या व्याख्येशी सुसंगत नसल्याने या मुद्यावरील माहिती अपिलार्थीस देणे आवश्यक नाही. मुद्या क्रमांक ४ मध्ये अपिलार्थीने तहसीलदार, हदगांव यांच्याकडे त्यांचा आक्षेप दूर करण्याची विनंती केली आहे. त्यामूळे या मुद्यावरही जनमाहिती अधिकारी यांनी अपिलार्थीस माहिती देणे अभिप्रेत नाही.

आता उपस्थित नायब तहसीलदार (महसूल) यांनी अपिलार्थीस मुद्या क्रमांक-१ ची माहिती दोन दिवसात देण्याची आयोगास तयारी दर्शविली आहे. वास्तविकतः मंडळ अधिकारी व नायब तहसीलदार (महसूल) हे एकाच सार्वजनिक प्राधिकरणाचे वेगवेगळे भाग आहेत. त्यामूळे सदर माहिती मंडळ अधिकारी यांच्याकडून प्राप्त करुन घेवून वेळेत अपिलार्थीस दिली असती तर अपिलार्थीस पुढील अपीले करण्याचा प्रसंग आला नसता, त्याचबरोबर अपिलार्थीने केलेल्या प्रथम अपिलअर्जाची दखल घेण्यास देखिल नायब तहसीलदार यांनी विहित कालावधीपेक्षा जास्त विलंब केला गेल्याचे दिसून येते. तेंव्हा या विलंबा बाबत संबंधीत जनमाहिती अधिकारी यांना आयोगातर्फे ताकीद देण्यात येत आहे, याची नोंद त्यांच्या वरिष्ठांनी यथा योग्यरित्या घ्यावी असे आदेशित करण्यात येत आहे.

वरील विवेचनाच्या प्रार्श्वभूमीवर अपीलार्थीचे अपील अंशतः मान्य करण्यात येत असून खालील प्रमाणे निर्णय पारीत करण्यात येत आहे.

निर्णय

१. अपिलार्थीचे अपील अंशतः मान्य करण्यात येत आहे.

२. नायबतहसीलदार (महसूल) यांनी अपिलार्थीस मुद्या क्रमांक-१ ची माहिती देण्यासाठी दोन दिवसात द्यावी.

३. मंडळ अधिकारी, आष्टी यांना या प्रकरणी त्यांनी अपिलार्थीस माहिती देण्यापोटी लावलेल्या विलंबा बाबत त्यांना आयोगातर्फे ताकीद देण्यात येत आहे.

औरंगाबाद (वि.बा.बोरगे)
दिनांक- १०-०८-२००७ राज्य माहिती आयुक्त, औरंगाबाद.

प्रत,

१. श्री.श्रीराम सटवाजी जाधव, पटेलनगर, धर्माबाद, जिल्हा- नांदेड.

२. जनमाहिती अधिकारी तथा नायब तहसीलदार (महसूल) तहसील कार्यालय, हदगाव जिल्हा- नांदेड यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.

३ जनअपिलीय अधिकारी तथा तहसीलदार, हदगांव, जिल्हा- नांदेड यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.

४. सचिव, मुख्य माहिती आयुक्त कार्यालय, १३ वा मजला नवीन प्रशासकीय इमारत मंत्रालयासमोर, मुंबई ४०० ०३२ यांना सदर निण्र्य आयोगाच्या वेब साईट वर प्रसिध्द करण्यासाठी.

५. निर्णय नस्ती.

राज्य माहिती आयुक्त, औरंगाबाद यांचे समोर माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (३) अन्वये दाखल झालेले अपील

अपील क्रमाक २००७/रामाआ/अपील/सिआर/४१५

निर्णय दिनांक- १०-०८-२००७.

श्री.नहुषकुमार शामराव सेलूकर, देशपांडे गल्ली, अंबेजोगाई जिल्हा-बीड	:	अपिलार्थी
विरुध्द		
१ जनमाहिती अधिकारी तथा अधिक्षक, सार्वजनिक न्यास नोंदणी कार्यालय, बीड. २. जनअपिलीय अधिकारी तथा सहाय्यक धर्मादाय आयुक्त, सार्वजनिक न्याय नोंदणी कार्यालय, बीड.	:	प्रतिवादी

विवेचन

वरील प्रकरणाची सुनावणी आज दिनाक- १०-०८-२००७ रोजी औरंगाबाद येथे घेण्यात आली. सुनावणीच्या वेळेस अपिलार्थी श्री.नहुषकुमार शामराव सेलूकर, (यापुढे त्यांना अपिलार्थी असे संबोधण्यात येईल) व जनअपिलीय अधिकारी तथा सहाय्यक धर्मादाय आयुक्त, सार्वजनिक न्याय नोंदणी कार्यालय, बीड, श्रीमती. स्वाती अविनाश पाडळकर,

(यापुढे त्यांना जनअपिलीय अधिकारी असे संबोधण्यात येईल) हजर आहेत. तर जनमाहिती अधिकारी तथा अधिक्षक, सहाय्यक आयुक्त धर्मादाय, कार्यालय, बीड (यापुढे त्यांना जनमाहिती अधिकारी असे संबोधण्यात येईल) हे गैरहजर आहेत.

ग्ह्मह्म |ह्मË़hह्र +ह्य{ह्मफ्ह्मह्मlर्ह्मxह्मु स्ह्मम्ह्मह् |ह्मlह्मब्ह्म
iग्ह्मह्महSग्ह्मह्मËbठुफ्ह्म ह्यnडुxह्मह्महË- १५-०४-२००६ ह़्ह्मुVह्मSग्ह्मह्म +Vह्मह्मह्
+xम्ह्मग्ह्मु Vह्मxह्मब्ह्मह्मह्यटु iह्म +ह्यvह्मËह्मऱ ग्ह्मह्महSग्ह्मह्मËbुठु,
रह्म.ग्ह्मह्मुMह्मुन्ह्मऱ ह्यग्ह्मIह्मhह्म स्ह्मह्सर्ह्मह्म, +हदह्मह्मVह्मह्मुMह्मह्म<ह् ग्ह्मह्म
स्ह्मह्सर्ह्मुSग्ह्मह्म स्ह्मह्nडुद्रह्मह्मह्iह्म २००१ iह्मु Vह्मह्मxह्मुम्ह्मह्मऱ २००६ ग्ह्मह्म
Ëह्मफ्ह्मह्मम्ह्मvह्मiह्मफ्ह्म BËlर्ीह्म १२ ब्ह्माtह्मम्ह्म़ ब्ह्मह्मह्यटु iह्म
ब्ह्मह्मMह्मह्यम्ह्मफ्ह्म टु ह्मुiह्म.

अपिलार्थीने जनमाहिती अधिकारी यांच्याकडे खालील प्रमाणे माहिती मागविली होती.

“ १. दिनांक- २७-०४-२००३ रोजी झालेल्या सदरील संस्थेच्या निवडणूकीत निवड झालेल्या नवनिर्वाचित नियामक/कार्यकारी मंडळास मा.सहाय्यक धर्मादाय आयुक्त, बीड यांनी मान्यता दिलेल्या वेंज रिर्पोटची प्रत मिळणे बाबत.

२ आर्थीक वर्ष २००४-२००५ या वर्षाचा वार्षिक सर्वसाधारण सभे समोर मांडलेला अर्थसंकल्प व या अर्थसंकल्पात मंजुरी दिलेल्या वार्षिक सर्वसाधारण सभेच्या ठरावाची प्रत व मा.सहाय्यक धर्मादाय आयुक्त, बीड यांचेकडे अर्थसंकल्प सादर केल्याचा दिनांकाची माहितीची प्रत.

३. सन २००४-०५ या वर्षाचे विभागवार लेखापरीक्षीत उत्पन्न व खर्च पत्रक व ताळेबंद पत्रक याची प्रत.

४. सन २००४-०५ या वर्षात नियामक मंडळाच्या एकूण किती सभा झाल्या त्याचे दिनांक व त्या सर्व सभेतील इत्तीवृत पुस्तकातील नोंदीची प्रत.

५. आर्थीक वर्ष २००४-०५- या वर्षाची वार्षिक सर्वसाधारण सभेची सुचना व सभा झाल्याची तारीख व त्या सभेतील कामकाजाच्या इत्तीवृत्त पुस्तकातील नोंदीची प्रत.

६. सन जानेवारी २००१ ते डिसेंबर २००५ या ५ वर्षाच्या कालावधीत संस्थेचे सभासदत्व मिळण्याकरिता दिलेल्या वर्गणी/ निधीच्या रक्कमेचा तपशील व त्या व्यक्तीचे नांवे व पत्ता याच्या तपशीलाची प्रत.

७. आर्थीक वर्ष २००५-०६ या वर्षाचा मांडलेला अर्थसंकल्प व या अर्थसंकल्पास मंजुरी दिलेल्या सभेच्या ठरावाची प्रत व मा.सहाय्यक धर्मादाय आयुक्त, बीड यांचेकडे अर्थसंकल्प सादर केल्याचा दिनांकाची माहितची प्रत.

८. सन २००५-०६ या वर्षात नियामक मंडळाच्या एकूण किती सभा झाल्या त्याचे दिनांक व त्या सर्व सभेतील इतीवृत्त पुस्तकातील नोंदीच्या प्रती.

९. आर्थीक वर्ष २००५-०६ या वर्षात बोलावण्यात आलेल्या वार्षिक सर्वसाधारण सभेसमोरील कामकाजाची इतिवृत्त पुस्तकातील नोंदीच्या प्रती.

१०. स्वामी रामानंद तीर्थ ग्रामीण वैद्यकीय महाविद्यालय, अंबाजोगाई या परिसरात योगेश्वरी शिक्षण संस्था व्दारा संचलित प्राथमीक शाळेच्या (मेडीकल परिसर) इमारत बांधकामावर खर्च करण्यात आलेल्या विश्वस्त निधीच्या एकूण रक्कमेच्या तपशीलाची / माहितीची प्रत.

११. तसेच योगेश्वरी नूतन प्राथमीक शाळा (मेडीकल परिसर) ची मिळकत नसतांना बांधकामावर विश्वस्त निधी खर्च करण्यासाठी मा.सहाय्यक धर्मादाय आयुक्त, बीड यांची परवानगी आहे का? असेल तर त्या परवानगीची प्रत मिळणे."

अपिलार्थीने ही माहिती टपालाने अथवा व्यक्तिशः अपेक्षिली होती.

अपिलार्थीच्या या अर्जावर जनमाहिती अधिकारी व अपिलार्थी यांच्यामध्ये बराच पत्रव्यवहार झाल्यानंतर जनमाहिती अधिकारी यांनी त्यांच्याकडील दिनांक-२४-०४-२००६ रोजीच्या पत्रान्वये अपिलार्थीस या माहिती प्रित्यर्थ रुपये सहा इतके शुल्क त्यांच्या कार्यालयात भरण्याचे सूचविले. तदनंतर अपिलार्थीने हे शुल्क जनमाहिती अधिकारी यांच्या कार्यालयात भरल्यानंतर त्यांनी अपिलार्थीस त्यांच्या अर्जातील मुद्या क्रमांक-१ शी संबंधीत माहिती दिली. सदर माहिती बरोबर जनमाहिती अधिकारी यांनी अपिलार्थीस कोणतेहि पत्र दिलेले नाही. कारण अशा प्रकारचे पत्र देण्याची पध्दत त्यांच्या कार्यालयात प्रचलित नाही, असे जनमाहिती अधिकारी यांचे म्हणणे पडले. अपिलार्थीने मागितलेल्या मुद्या क्रमांक एकशी संबंधीत माहिती अपिलार्थीस प्राप्त झाल्याचे अपिलार्थीने आयोगासमोर कबूल केले आहे.

जनमाहिती अधिकारी यांच्याकडून मिळालेल्या माहितीवर समाधान न झाल्यामूळे अपिलार्थीने जनअपिलीय अधिकारी यांच्याकडे माहिती अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (१) च्या तरतुदीनूसार दिनांक- १९-०५-२००६ रोजी प्रथम अपील केले. अपिलाची कारणे नमूद करतांना अपिलार्थीने ती विहित मुदतीत संपूर्ण माहिती न मिळणे, चुकीची व संदिग्ध व अपूर्ण माहिती व संस्था सचिवाकडून त्याना माहिती मिळण्यास नकार, ही दर्शविली आहेत.

अपिलार्थीच्या या अपीलावर जनअपिलीय अधिकारी यांनी दिनांक-०७-०७-२००६ रोजी सुनावणी घेवून आपले आदेश दिनांक- ११-०७-२००६ रोजी पारीत केले. या आदेशामध्ये त्यांनी अपिलार्थीचे प्रथम अपील फेटाळल्याचे दिसून येते. या आदेशा अन्वये अपिलार्थीचे प्रथम अपील फेटाळण्याची कारणे जनअपिलीय अधिकारी यांना विचारली असता, त्यांनी अपिलार्थीने मागितलेली माहिती पैकी फक्त एकाच मुद्यावर माहिती,जनमाहिती अधिकारी यांच्याकडे उपलब्ध होती व उर्वरीत ११ मुद्यावरील माहिती संबंधीत संस्थेकडे

असल्याचे अपिलार्थी यांना दिनांक-०५-०५-२००६ रोजीच्या पत्रान्वये त्यांनी कळविले असल्यामूळे त्यांनी अपिलार्थीचे अपील फेटाळले, असे आयोगासमोर सांगितले.

जनअपिलीय अधिकारी यांच्या या निर्णयावर व्यथीत होवून अपिलार्थीने माहिती अधिकार अधिनियम २००५ चे कलम १९ (३) मधील तरतुदीनुसार दिनांक- ०३-०३-२००६ रोजी राज्य माहिती आयोगाकडे व्दितीय अपील केले आहे. या अपीलामध्ये अपिलार्थीने आपल्या मूळ माहितीची मागणी कायम ठेवून जनमाहिती अधिकारी व जनअपिलीय अधिकारी यांच्यावर शास्ती लावण्याची आयोगास विनंती केली आहे.

आज झालेल्या युक्तीवादामध्ये जनमाहिती अधिकारी गैरहजर आहेत. त्यांच्यावतीने जनअपिलीय अधिकारी यांनी त्यांची बाजू मांडली. त्यांनी आयोगासमोर असे प्रतिपादन केले की, अपिलार्थीने या प्रकरणी एकूण १२ मुद्यावर माहिती मागविली होती. त्यापैकी मुद्या क्रमांक-१ च्या संदर्भातील माहिती जनमाहिती अधिकारी यांच्याकडे उपलब्ध होती व त्याप्रमाणे त्यांनी अपिलार्थीस, अपिलार्थीकडून आवश्यक ते शुल्क घेवून, विहित मुदतीत पुरविली आहे. व अपिलार्थीने मागितलेल्या माहितीपैकी उर्वरीत मुद्यावरील माहिती संबंधीत संस्थेकडे उपलब्ध असून या सस्थेने अपिलार्थीस आवश्यक असलेली माहिती देण्या विषयी संबंधीत संस्थेच्या सचिवास त्यांच्याकडील दिनांक- ०५-०५-२००६ रोजीच्या पत्रान्वये कळविले आहे.

तथापि अपिलार्थी यांचे म्हणणे असे आहे की, त्यांनी जनअपिलीय अधिकारी यांनी दिलेल्या सूचना प्रमाणे ते सदर संस्थेच्या कार्यालयामध्ये दिनांक- ०९-०५-२००६, १०-०५-२००६ व १२-०५-२००६ या दिनांकास व्यक्तीशः हजर राहीले. तथापि या दिवशी संस्थेचे कार्यालय बंद असल्यामूळे त्यांना ही माहिती प्राप्त करुन घेता आली नाही. तदनंतर त्यांनी या

संस्थेकडे दिनांक- १६-०५-२००६ रोजीच्या अर्जा अन्वये ही माहिती लेखी पत्राव्दारे मागितली आहे.

अपिलार्थीच्या या अर्जास प्रत्यूत्तर म्हणून संस्थेने दिनांक- १७-०५-२००६ रोजीच्या पत्रा अन्वये अपिलार्थीस ही माहिती देण्यास नकार दिला व अपिलार्थीने मागितलेली माहिती सार्वजनिक न्यास नोंदणी कार्यालय, बीड, यांच्याकडे उपलब्ध असल्याचे या नकार पत्रात निर्देशीत केले.

वरील घटनाक्रम पहाता, अपिलार्थीस सहाय्यक धर्मादाय आयुक्त, बीड यांचे कार्यालय व श्री.योगेश्वरी शिक्षण संस्था यांचे कार्यालय या दोन्हीही कार्यालयाकडून त्यांनी, माहिती अधिकार अधिनियम २००५ च्या तरतूदीनूसार अर्ज करुनहि आजतागायत आवश्यक ती माहिती मिळाली नसल्याचे आयोगास आढळून आले आहे. जर ही माहिती, सहाय्यक धर्मादाय आयुक्त कार्यालय, बीड यांच्या कार्यालयात उपलब्ध नसेल तर त्यांना निर्देशीत केल्या प्रमाणे, ही माहिती संबंधीत संस्थेकडे असणे क्रमप्राप्त आहे. अपिलार्थीने मागितलेल्या माहितीचे स्वरुप पहाता व सहाय्यक धर्मादाय आयुक्त यांनी आयोगास सांगितलेल्या माहितीवरुन या मुद्यां संबंधीत सर्व मूळ रेकॉर्ड श्री.योगेश्वरी शिक्षण संस्था,अंबाजोगाई यांच्याकडे असणे स्वाभाविक आहे. या निर्णयाप्रत आयोग आला आहे. या प्रकरणी माहिती अधिकार अधिनियम २००५ मधील तरतुदी या संस्थेस तंतोतंत लागू होतात व त्या प्रमाणे धर्मादाय आयुक्त यांनी या संस्थेस जनमाहिती अधिकारी व जनअपिलीय अधिकारी यांच्या नेमणूका करण्याचे सूचित देखिल केले आहे हे पाहता सदर संस्था अपिलार्थीस त्यांनी केलेला अर्ज माहिती अधिकार अधिनियम २००५ मधील तरतुदीनूसार केला असून त्यांना माहिती देण्याचे आजतागायत का नाकारात आहे, हे कळत नाही.

सहाय्यक धर्मादाय आयुक्त यांच्या आदेशाचे पालन जर सदर संस्था करीत नसेल तर धर्मादाय आयुक्त, मुंबई सार्वजनिक विश्वस्त व व्यवस्था अधिनियम १९५० मधील कलम ४१ (ड) प्रमाणे कारवाइ करण्यास सक्षम असल्याचे दिसून येते. या प्रकरणी संस्थेने सार्वजनिक विश्वस्त व व्यवस्था अधिनियम १९५० मधील ४१ (ड), (ब) या कलमाचा सकृतदर्शनी भंग केल्याचे आयोगास उपलब्ध करुन देण्यात आलेल्या कागदपत्रावरुन दिसून आले. तेंव्हा अपिलार्थीने मागितलेल्या माहितीची तपासणी करुन सह धर्मादाय आयुक्त,लातूर विभाग यांनी या संस्थेवर योग्य ती कार्यवाही करण्याचा विचार करावा, असे त्यांना सूचविण्यात येत आहे. त्याचबरोबर सहाय्यक धर्मादाय आयुक्त यांनी अपिलार्थीने मागितलेल्या माहितीतील उर्वरीत १२ मुद्या संदर्भातील माहिती संबंधीत संस्थेच्या अधिका-याना बोलावून घेवून अपिलार्थीस ही माहिती त्यांना विनामूल्य देणे भाग पाडावे अथवा अपिलार्थीने मागितलेल्या मूळअर्जातील उर्वरीत १२ मुद्या संदर्भातील सर्व रेकार्ड त्यांच्या कार्यालयामध्ये त्यांनी हे आदेश निर्गमीत झाल्यापासून पंधरा दिवसाच्या आत मागवून घ्यावे व तदनंतर त्याच्या प्रती अपिलार्थीस विनामुल्य उपलब्ध करुन द्याव्यात. असे त्यांना सूचित करण्यात येत आहे.

अपिलार्थीने आयोगाकडे केलेल्या व्दितीय अपीलामध्ये जनमाहिती अधिकारी व जनअपिलीय अधिकारी यांना शास्ती लावण्याच्या संदर्भात असे नमूद करण्यात येते की, या प्रकरणी जनमाहिती अधिकारी यांनी अपिलार्थीस माहिती न देण्यामध्ये त्यांचा कोणत्याही प्रकारचा असद्‌हेतू असल्याचे आयोगास आढळून आले नाही व जनअपिलीय अधिकारी यांच्यावर शास्ती लावण्याचे अधिकार माहिती अधिकार अधिनियम २००५ अन्वये आयोगास नाहीत. त्यामूळे या मुद्यावर अपिलार्थीने आयोगास केलेली विनंती मान्य करता येत नाही.

वरील विवेचनाच्या पार्श्वभूमीवर अपीलार्थीचे अपील अंशतः मान्य करण्यात येत आहे. सबब खालील प्रमाणे निर्णय पारीत करण्यात येत आहे.

निर्णय

१. अपिलार्थीचे अपील अंशतः मान्य करण्यात येत आहे.

२. सहाय्यक धर्मादाय आयुक्त यांनी, अपिलार्थीने मागितलेल्या मूळअर्जातील उर्वरीत १२ मुद्या संदर्भातील सर्व अभिलेखे त्यांच्या कार्यालयामध्ये त्यांनी हे आदेश निर्गमीत झाल्यापासून पंधरा दिवसाच्या आत मागवून घ्यावेत व तदनंतर आवश्यक त्या प्रती अपिलार्थीस विनामुल्य उपलब्ध करुन द्याव्यात.अथवा या कालावधीत अपिलार्थीस ही माहिती सदर संस्था विनामूल्य उपलब्ध करुन देइल असे पहावे.

औरंगाबाद (वि.बा.बोरगे)
दिनांक- १०-०८-२००७. राज्य माहिती आयुक्त, औरंगाबाद.

प्रत,

१. श्री.नहुषकुमार शामराव सेलूकर, देशपांडे गल्ली, अंबाजोगाई, जिल्हा-बीड.

२. जनमाहिती अधिकारी तथा सहाय्यक धर्मादाय आयुक्त,सार्वजनिक न्यास नोंदणी कार्यालय, बीड, यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.

३. जनअपिलीय अधिकारी तथा सहाय्यक धर्मादाय आयुक्त, सार्वजनिक न्यास नोंदणी कार्यालय, बीड, यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.

४. सचिव, मुख्य माहिती आयुक्त कर्यालय, १३ वा मजला नवीन प्रशासकीय इमारत मंत्रालयासमोर, मुंबई ४०० ०३२ यांना सदर निर्णय आयोगाच्या वेब साईट वर प्रसिध्द करण्यासाठी.

५. सह धर्मादाय आयुक्त, लातूर विभाग यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.

निर्णय नस्ती.राज्य माहिती आयुक्त, औरंगाबाद यांचे समोर माहितीचा अधिकार अधिनियम

२००५ मधील कलम १९ (३) अन्वये दाखल झालेले अपील

अपील क्रमांक २००७/रामाआ/अपील/सिआर/४३०

निर्णय दिनांक १३-०८-२००७

श्री. शेख गनीभाई शक्करभाई : अपिलार्थी
(स्वातंत्र्य सैनिक व पत्रकार),
तोफखाना, अहमदनगर, तालुका नगर
जिल्हा अहमदनगर

विरुध्द

१ जन माहिती अधिकारी :
तथा उपविभागीय अभियंता सार्वजनिक
बांधकाम विभाग, पाथर्डी जिल्हा अहमदनगर

२ जन अपिलीय अधिकारी : प्रतिवादी
तथा कार्यकारी अभियंता रो. ह. यो. (कार्य)

विभाग, अहमदनगर

विवेचन

वरील प्रकरणाची सुनावणी आज दिनांक १३-०८-२००७ रोजी अहमदनगर येथे घेण्यात आली. सुनावणीच्या वेळेस अपिलार्थी श्री. शेख गनीभाई शक्करभाई, अहमदनगर (यापुढे त्यांना अपिलार्थी असे संबोधण्यात येईल), जन माहिती अधिकारी तथा उपविभागीय अभियंता सार्वजनिक बांधकाम विभाग, पाथर्डी जिल्हा अहमदनगर श्री. प्रशांतकुमार गंगाधर येळाई (यापुढे त्यांना जन माहिती अधिकारी असे संबोधण्यात येईल) व जन अपिलीय अधिकारी तथा कार्यकारी अभियंता रो. ह. यो. (कार्य) विभाग, अहमदनगर श्री. मुकूंद मारोतीराव सुरकुटवार (यापुढे त्यांना जन अपिलीय अधिकारी असे संबोधण्यात येईल) हे हजर आहेत.

या प्रकरणी अपिलार्थीने सर्व प्रथम त्यांच्याकडील दिनांक १२-१२-२००५ च्या अर्जान्वये जन माहिती अधिकारी यांच्याकडे २००२ ते २००५ या वर्षामध्ये खरेदी व वाहतूक केलेल्या पातळ डांबरासंबंधी खालील प्रमाणे माहिती मागितली होती :

१. “ गेटपास व बील

२. डांबर खाली करतांना केलेल्या वजनकाट्याच्या पावत्या

३. वाहतुकीच्या बिलाच्या प्रती

४. डांबर ज्या कामासाठी वापरले त्या कामांच्या कार्यारंभ आदेश व निविदेमधील शेडयूल-बी च्या पानांच्या प्रती

५. वाहतूक ठेकेदारास दिलेल्या कार्यारंभ आदेशाच्या प्रती. ”

अपिलार्थीने ही माहिती व्यक्तिशः अपेक्षिली होती.

अपिलार्थीच्या या अर्जावर जन माहिती अधिकारी यांनी अपिलार्थीस त्यांना त्यांच्या दिनांक २३-१२-२००५ च्या पत्रान्वये अपिलार्थीने मागितलेली माहिती देण्यापोटी आवश्यक

असणारे शुल्क रुपये ११ त्यांच्या कार्यालयात भरण्याचे सुचविले. तदनंतर अपिलार्थीस ही माहिती दिनांक ०७-०१-२००६ रोजी व्यक्तिशः प्राप्त झाल्याचे दिसून येते. तथापि सदर माहिती अपूर्ण असल्याची नोंद अपिलार्थीने जन माहिती अधिकारी यांच्याकडे दिलेल्या सदर पोच पत्रावर केली आहे.

जन माहिती अधिकारी यांच्याकडून मिळालेल्या या माहितीने समाधान न झाल्याने अपिलार्थीने माहिती अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (१) च्या तरतुदी अन्वये जन अपिलीय अधिकारी यांच्याकडे दिनांक १७-०१-२०००६ रोजी प्रथम अपील केले आहे. या अपिलामध्ये त्यांनी आपली मूळ माहितीची मागणी कायम ठेवली आहे. अपलिार्थीच्या या अपिलावर जन अपिलीय अधिकारी यांनी कोणत्याही प्रकारची सुनावणी न घेता त्यांच्याकडील दिनांक ०८-०२-२००६ रोजीच्या पत्रान्वये, अपिलार्थीने जन माहिती अधिकारी यांच्याकडून प्राप्त झालेल्या आदेशाची प्रत न जोडल्यामुळे त्यांचा अपील अर्ज विचारात घेता येत नाही असे अपिलार्थीस कळविले.

जन अपिलीय अधिका-याचे अशा प्रकारचे निर्णय पत्र प्राप्त झाल्याने व्यथित होऊन अपिलार्थीने माहिती अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (३) च्या तरतुदी अन्वये राज्य माहिती आयोगाकडे दिनांक १५-०४-२००६ रोजी व्दितीय अपील केले आहे. या अपिलामध्ये त्यांनी जन माहिती अधिकारी यांनी विहीत मुदतीत माहिती दिली नाही, जन अपिलीय अधिकारी यांनी त्यांच्या अर्जाचा विचार केला नाही असे आयोगाच्या निदर्शनास आणून आपली माहितीची मूळ मागणी कायम ठेवली आहे.

आज झालेल्या युक्तिवादामध्ये अपिलार्थीने असा युक्तिवाद केला की त्यांना प्राप्त झालेली माहिती अपूर्ण असून त्यांनी मागितलेली माहिती देण्यामध्ये जन माहिती अधिकारी यांनी माहिती देण्यास टाळाटाळ केली आहे व त्यांनी संबंधित जन माहिती अधिकारी यांच्या कार्यालयात भरलेल्या ११ रुपये इतक्या शुल्काची पावती त्यांना जन माहिती अधिकारी यांनी

दिली नाही. जन माहिती अधिकारी यांच्याकडून असा युक्तिवाद करण्यात आला की त्यांच्या कडे उपलब्ध असलेली माहिती त्यांनी अपिलार्थीस दिली आहे. तर अपिलार्थीच्या मूळ अर्जातील मुद्दा क्रमांक ३, ४ व ५ शी संबंधित माहिती विभागीय कार्यालयामध्ये उपलब्ध असल्याने ती माहिती ते देऊ शकले नाही तर अपिलार्थीच्या मुद्दा क्रमांक २ ची माहिती त्यांच्या कार्यालयात उपलब्ध नसल्याने तीहि माहिती त्यांना अपिलार्थीस उपलब्ध करुन देणे शक्य झाले नाही.

दोन्ही बाजुंतर्फे करण्यात आलेल्या युक्तिवाद पाहता या प्रकरणी जन माहिती अधिकारी व जन अपिलीय अधिकारी यांनी आपआपली जबाबदारी टाळल्याचे पूर्णपणे स्पष्ट होते. जन माहिती अधिकारी व जन अपिलीय अधिकारी हे एकदाच शासकीय प्राधिकरणाचे दोन भाग आहेत त्यामुळे अपिलार्थीने मागितलेली माहिती त्यांनी त्यांच्या विभागीय कार्यालयातून प्राप्त करुन घेऊन अपिलार्थीस देणे हे माहिती अधिकार अधिनियमात अभिप्रेत आहे तथापि त्यांनी तशी कृती केली नाही तर जन अपिलीय अधिकारी यांनी अपिलार्थीने त्यांच्या कडे केलेल्या अपील अर्जाबरोबर जन माहिती अधिकारी यांचे आदेश जोडले नाही म्हणून अपिलार्थीचे अपील विचारात घेता येत नाही असे कारण दर्शवून अपिलार्थीचे अपील विचारात घेतले नाही. तथापि आता जन अपिलीय अधिकारी यांनी अपिलार्थीच्या या प्रकरणाची दिनांक ०९-०८-२००७ रोजी सुनावणी ठेवली होती परंतु या सुनावणीस अपिलार्थी हजर झाले नाही असे त्यांचे म्हणणे मांडले तर अपिलार्थीस जन अपिलीय अधिकारी यांचे हे पत्र प्राप्त झाले नसल्याचे अपिलार्थी आयोगा-समोर सांगत आहेत.

उपरोक्त घडामोंडींचा परामर्श घेतला असता या प्रकरणी जन अपिलीय अधिकारी यांनी माहिती अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (१) अन्वये प्रथम सुनावणी घेऊन आपला निर्णय देणे आवश्यक आहे असे आयोगाचे मत आहे. सबब असे आदेशित करण्यात येत आहे की, या प्रकरणी जन अपिलीय अधिकारी यांनी अपिलार्थीच्या दिनांक

१७-०१-२००६ च्या प्रथम अपीलाची हे आदेश पारित झाल्यापासून ७ दिवसाचे आत प्राधान्याने सुनावणी घेऊन आपला निर्णय पारीत करावा. सदर निर्णयाने समाधान न झाल्यास अपिलार्थी राज्य माहिती आयोगाकडे माहिती अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (३) अन्वये राज्य माहिती आयोगाकडे व्दितीय अपील दाखल करु शकतील.

वरील विवेचनाच्या पार्श्वभूमीवर अपिलार्थीचे व्दितीय अपील निकाली काढण्यात येत आहे.

निर्णय

१. अपीलार्थीचे अपील निकाली काढण्यात येत आहे.

२. जन अपिलीय अधिकारी यांनी अपिलार्थीच्या दिनांक १७-०१-२००६ च्या प्रथम अपीलाची हे आदेश पारित झाल्यापासून ७ दिवसाचे आत प्राधान्याने सुनावणी घेऊन आपला निर्णय पारीत करावा.

अहमदनगर (वि. बा. बोरगे)

दिनांक १३ ऑगस्ट २००७ राज्य माहिती आयुक्त औरंगाबाद

प्रत,

१ श्री. शेख गनीभाई शक्करभाई (स्वातंत्र्य सैनिक व पत्रकार), तोफखाना, अहमदनगर, तालुका नगर जिल्हा अहमदनगर

२ जन माहिती अधिकारी तथा उपविभागीय अभियंता सार्वजनिक बांधकाम विभाग, पाथर्डी जिल्हा अहमदनगर यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.

३ जन अपिलीय अधिकारी तथा कार्यकारी अभियंता रो. ह. यो. (कार्य) विभाग, अहमदनगर यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.

४ सचिव, मुख्य माहिती आयुक्त कार्यालय, १३ वा मजला नवीन प्रशासकीय इमारत मंत्रालयासमोर, मुंबई ४०० ०३२ यांना सदर निर्णय आयोगाच्या वेब साईट वर प्रसिध्द करण्यासाठी.

५ निर्णय नस्ती

राज्य माहिती आयुक्त, औरंगाबाद यांचे समोर माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (३) अन्वये दाखल झालेले अपील

अपील क्रमाक २००७/रामाआ/अपील/सिआर/४३१

निर्णय दिनांक- १३-०८-२००७.

श्री.शेख गनीभाई शक्करभाई, : अपिलार्थी
स्वातंत्र्य सैनिक,
६३३, तोफखाना, अहमदनगर.

विरुध्द

१ जनमाहिती अधिकारी तथा : प्रतिवादी
उपविभागीय अभियंता,
सार्वजनिक बांधकाम उपविभाग,नेवासा,
जिल्हा-अहमदनगर.

२. जनअपिलीय अधिकारी तथा
कार्यकारी अभियंता, रो.ह.यो. (कार्य)
अहमदनगर.

विवेचन

वरील प्रकरणाची सुनावणी आज दिनाक- १३-०८-२००७ रोजी अहमदनगर येथे घेण्यात आली. सुनावणीच्या वेळेस अपिलार्थी श्री.शेख गनीभाई शक्करभाई, (यापुढे त्यांना अपिलार्थी असे संबोधण्यात येईल) व जनमाहिती अधिकारी तथा उपविभागीय अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम उपविभाग, नेवासा, श्री.विनायक माणिकराव डोंगळीकर, (यापुढे त्यांना जनमाहिती अधिकारी असे संबोधण्यात येईल) व जनअपिलीय अधिकारी तथा कार्यकारी अभियंता, रो.ह.यो. (कार्य.) विभाग अहमदनगर श्री. मुकुंद मारोतीराव सुरकुटवार, (यापुढे त्यांना जनअपिलीय अधिकारी असे संबोधण्यात येईल) हे हजर आहेत.

ग्ह्मह्म |ह्मEंhह्म +ह्य{ह्मफ्ह्मह्मlह्मxह्मु रह्मम्ह्मह |ह्मlह्मब्ह्म iग्ह्मह्महSग्ह्मह्मEbड्ढफ्ह्म ह्यnड्ढxह्मह्महE- १२-१२-२००५ ऱ्ह्मुVह्मSग्ह्मह्म +Vह्मह्मह +xम्ह्मग्ह्मु Vह्मxह्मब्ह्मह्मह्यट्ठ iह्म +ह्यvह्मEह्मऱ् ग्ह्मह्महSग्ह्मह्मEh्र २००२ iह्मु २००५ ग्ह्मह्म Eह्मफ्ह्मह्मम्ह्मvह्मiह्मफ्ह्म Jह्मऱ्nड्ढ Eफ्ह्मुफ्ग्ह्मह्म {ह्मह्मiह्मभ् bठ्ठह्मह्मदह्मऱ्ह्मSग्ह्मह्म म्ग्ह्मम्ह्मट्ठ ह्मऱ्ह्म रह्महnड्ढद्रह्मह्महiह्म म्ह्म bठ्ठह्मह्मदह्मऱ्ह्मSग्ह्मह्म म्ह्मह्मट्ठ iह्मEंSग्ह्मह्म रह्महnड्ढद्रह्मह्महiह्म Jह्मह्मफ्ह्मफ्ह्म |ह्मब्ह्मह्मhह्मु ब्ह्मह्मह्यट्ठ iह्म ब्ह्मह्मMह्मह्यम्ह्मफ्ह्म ट्ठ ह्मुiह्म.

"१) Mह्मु]र्ख{ह्मह्मरह्म म्ह्म दह्मफ्ह्म २) bठ्ठह्महदह्मऱ् Jह्मह्मफ्ह्म Eऱ्iह्मह्महxह्मह्म Eफ्ह्मुफ्ग्ह्मह्म म्ह्मVह्मxह्म Eह्म]ख्यह्मह्मSग्ह्मह्म {ह्मह्मम्ह्मiग्ह्मह्म ३) म्ह्मह्मट्ठ iह्मEंSग्ह्मह्म ह्यदह्मफ्ह्मह्मSग्ह्मह्म |ह्मiह्म, ४) bठ्ठह्महदह्मऱ् Vग्ह्मह्म Eह्मब्ह्मह्मरह्म`ड्ढ म्ह्म{ह्मऱ्फ्ह्मु iग्ह्मह्म  Eह्मब्ह्मह्मSग्ह्मह्म Eह्मग्ह्मह्महन्ह द्रह्म +ह्मŋड्ढचह्म म्ह्म ह्यxह्मह्यम्ह्मŋड्ढब्ह्मvह्मफ्ह्म चह्मुbठ्ठग्ह्मफ्ह्म दह्म Sग्ह्मह्म {ह्मह्मxह्मह्महSग्ह्मह्म Zह्मुऱ्ह्मCरह्म |ह्मiह्म, ५) म्ह्मह्मट्ठ iह्मE`ड्ढEnड्ढह्मऱ्ह्मरह्म ह्यnड्ढफ्ह्मुफ्ग्ह्मह्म Eह्मग्ह्मह्महन्ह द्रह्म +ह्मŋड्ढचह्मह्मSग्ह्मह्म |ह्मह्यiह्म."

अपिलार्थीने ही माहिती व्यक्तिशः अपेक्षिली होती.

अपिलार्थीच्या या अर्जावर जनमाहिती अधिकारी यांनी त्यांच्याकडील दिनांक-१८-०१-२००६ रोजीच्या पत्रा अन्वये अपिलार्थीस रुपये ५१०/-, ही माहिती देण्यापोटी लागणारे शुल्क त्यांच्या कार्यालयात भरण्याचे सूचित केले. तदनंतर अपिलार्थी हे जनमाहिती अधिकारी यांच्या कार्यालयात दिनांक- २३-०१-२००६ रोजी पैसे भरण्यासाठी गेले असतांना संबंधीत लिपीक गैरहजर असल्यामूळे हे पैसे स्वीकारण्यास जनमाहिती अधिकारी यांच्या कार्यालयातील कनिष्ठ लिपीकाने नकार दिला व त्याप्रमाणे अपिलार्थी यांना तसे लेखी कबूल केले. तदनंतर अपिलार्थीने दिनांक- ०३-०३-२००६ रोजी पावती क्रमांक ९३०५७५० व्दारे जनमाहिती अधिकारी यांच्या कार्यालयात सदर रक्कमेचा भरणा केला. सदर शुल्क प्राप्त झाल्यानंतर जनमाहिती अधिकारी यांनी त्यांच्याकडे दिनांक- १४-०३-२००६ रोजीच्या पत्रान्वये अपिलार्थीस माहिती दिल्याचे दिसून येते. तथापि सदर माहिती अपिलार्थीस दिनांक- २१-०३-२००६ रोजी व्यक्तिशः प्राप्त झाल्याचे याच पत्रामध्ये दिसून येते. सदर माहिती अपूर्ण असल्याचे अपिलार्थीने या पत्रामधील पोचपावतीमध्ये उल्लेख केला आहे.

जनमाहिती अधिकारी यांच्याकडून मिळालेल्या माहितीवर समाधान न झाल्यामूळे अपिलार्थीने जनअपिलीय अधिकारी यांच्याकडे माहिती अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (१) च्या तरतुदीनूसार दिनांक- २०-०१-२००६ रोजी प्रथम अपील केले. या अपीलामध्ये त्यांनी आपल्या मूळमाहितीची मागणी कायम ठेवली आहे. जनअपिलीय अधिकारी यांनी अपिलार्थीच्या या अपीलअर्जावर कोणत्याही प्रकारची सुनावणी घेतलेली उपलब्ध कागदपत्रावरुन दिसून येत नाही.

तथापि जनअपिलीय अधिकारी यांनी अपिलार्थीस दिनांक- ०८-०२-२००६ रोजी एक पत्र लिहून त्यामध्ये जनमाहिती अधिकारी तथा उपविभागीय अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम उपविभाग, नेवासा यांनी अपिलाथीस जो प्रथम आदेश दिला होता त्याची प्रत या अपील अर्जासोबत नसल्याने अपिलार्थीचे अपील विचारात घेण्यात येत नसल्याचे कळविले आहे.

जनअपिलीय अधिकारी यांची अपील ठेवण्याची ही पध्दत पुर्णतः चुकीची आहे. त्यांनी अपीलार्थी व जनमाहिती अधिकारी या दोघांनाही एकत्र बोलावून आपला ठोस निर्णय लेखी स्वरुपात देणे, या प्रकरणी अभिप्रेत आहे. तथापि त्यांनी या प्रकरणी कोणतीहि कार्यवाही न करता अपिलार्थीच्या या अपीलअर्जावर सुनावणी घेण्याचे अप्रत्यक्षरित्या नाकारल्याचे दिसून येते. जनअपिलीय अधिकारी यांच्या या निर्णयावर व्यथीत होवून अपिलार्थीने माहिती अधिकार अधिनियम २००५ चे कलम १९ (३) मधील तरतुदीनुसार दिनांक- १५-०४-२००६ रोजी राज्य माहिती आयोगाकडे व्दितीय अपील केले आहे. या अपीलामध्ये त्यांनी संबंधीत जनमाहिती अधिकारी यांनी त्यांना अपूर्ण माहिती दिली असल्याचे, आयोगाच्या निदर्शनास आणले आहे.

आज झालेल्या युक्तीवादामध्ये असे आढळून आले आहे की, जनमाहिती अधिकारी यांनी दिलेल्या माहितीवर अपिलार्थी हे समाधानी नाहीत तर जनअपिलीय अधिकारी यांनी अपिलार्थीचे प्रथम अपीलअर्जावर कोणत्याही प्रकारचा निर्णय दिलेला नाही व कोणतेही समर्थनीय कारणाशिवाय अपिलार्थीने त्यांच्याकडे केलेले अपील ठरवितांना, त्यांनी अपिलार्थी यांच्या अपीलअर्जावर सुनावणी घेण्याची जाणुनबुजून टाळाटाळ केलेली दिसते. जनअपिलीय अधिकारी यांनी अपिलार्थीस जनमाहिती अधिकारी यांच्याकडून मिळालेली माहिती तपासून त्यांनी अपीलाचा निर्णय घेणे आवश्यक होते, असे आयोगाचे मत आहे. तेव्हा जनअपिलीय अधिकारी यांनी या प्रकरणी प्रथम अपील अर्जावर निर्णय घेणे संयुक्तीक राहील, असे आयोगाचे मत आहे.

तेंव्हा दोन्हीही बाजूचे म्हणणे ऐकून घेवून असे आदेशीत करण्यात येते की, जनअपिलीय अधिकारी यांनी प्रथमतः, अपिलार्थीने त्यांच्याकडे दाखल केलेल्या दिनांक- २०-०१-२००६ रोजीच्या प्रथम अर्जावर, हे आदेश निर्गमीत झाल्यापासून आठ दिवसाच्या आत प्राधान्याने प्रथम सुनावणी घ्यावी व आपला लेखी निर्णय त्याच दिवशी अपिलार्थीस पारीत

करावा. अपिलार्थीस जनअपिलीय अधिकारी यांचा हा निर्णय मान्य नसल्यास ते राज्य माहिती आयोगाकडे माहिती अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (३) अन्वये व्दितीय अपील करु शकतील.

वरील विवेचनाच्या पार्श्वभूमीवर अपीलार्थीचे अपील अंशतः मान्य करण्यात येवून खालील प्रमाणे निर्णय पारीत करण्यात येत आहे.

निर्णय

३. अपील निकाली काढण्यात येत आहे.

४. जनअपिलीय अधिकारी यांनी प्रथमतः, अपिलार्थीने त्यांच्याकडे दाखल केलेल्या दिनांक- २०-०१-२००६ रोजीच्या प्रथम अपिलावर, हे आदेश निर्गमीत झाल्यापासून आठ दिवसाच्या आत, प्राधान्याने प्रथम सुनावणी घ्यावी व आपला लेखी निर्णय त्याच दिवशी अपिलार्थीस पारीत करावा.

५. वरील परिच्छेद क्रमांक-२ मध्ये आदेशित केल्या प्रमाणे जनअपिलीय अधिकारी यांनी निर्णय दिल्या नंतर तो निर्णय अपिलार्थीस मान्य न झाल्यास तदनंतर नव्वद दिवसाचे आत ते राज्य माहिती आयोगाकडे ते व्दितीय अपील करु शकतील.

अहमदनगर (वि.बा.बोरगे)
दिनांक- १३-०८-२००७. राज्य माहिती आयुक्त, औरंगाबाद.

प्रत,

१. श्री.शेख गनीभाई शक्करभाई, स्वा.सै.६३३, तोफखाना, अहमदनगर.

२. जनमाहिती अधिकारी तथा उपविभागीय अभियंता,सार्वजनिक बांधकाम उपविभाग, नेवासा, यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.

३. जनअपिलीय अधिकारी तथा कार्यकारी अभियंता,रो.ह.यो.(कार्य.) विभाग, अहमदनगर, यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.

४. सचिव, मुख्य माहिती आयुक्त कर्यालय, १३ वा मजला नवीन प्रशासकीय इमारत मंत्रालयासमोर, मुंबई ४०० ०३२ यांना सदर निर्णय आयोगाच्या वेब साईट वर प्रसिध्द करण्यासाठी.

५. निर्णय नस्ती.

राज्य माहिती आयुक्त, औरंगाबाद यांचे समोर माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (३) अन्वये दाखल झालेले अपील

अपील क्रमांक २००७/रामाआ/अपील/सिआर/४३२

निर्णय दिनांक १३-०८-२००७

श्री. दिपक मेढे (पत्रकार), : अपिलार्थी
१३०/७७७, सिव्हील हडको, तारकपूर जवळ,
अहमदनगर

विरुध्द

१ जन माहिती अधिकारी :
तथा सरकारी कामगार अधिकारी, अहमदनगर

२ जन अपिलीय अधिकारी : प्रतिवादी
तथा सहाय्यक कामगार आयुक्त, अहमदनगर

विवेचन

वरील प्रकरणाची सुनावणी आज दिनांक १३-०८-२००७ रोजी अहमदनगर येथे घेण्यात आली. सुनावणीच्या वेळेस अपिलार्थी श्री. दिपक मेढे यांचे वतीने त्यांचे वकील श्री.

वाळके एस. एस., जन माहिती अधिकारी तथा सरकारी कामगार अधिकारी, अहमदनगर श्री. जे. ए. पठाण (यापुढे त्यांना जन माहिती अधिकारी असे संबोधण्यात येईल) व जन अपिलीय अधिकारी तथा सहाय्यक कामगार आयुक्त, अहमदनगर श्री. एस. ए. कुंभारे (यापुढे त्यांना जन अपिलीय अधिकारी असे संबोधण्यात येईल) हे हजर आहेत.

या प्रकरणी अपिलार्थीने सर्व प्रथम त्यांच्याकडील दिनांक ११-११-२००५ च्या अर्जान्वये राहूरी तालुक्यातील शॉप ॲक्टच्या अंमलबजावणी संबंधी जन माहिती अधिकारी यांच्याकडे एकूण १० मुद्दयावर माहिती विचारली होती. १० मुद्दयामधील मुद्दा क्रमांक ५ व १० वगळता उर्वरीत सर्व माहिती अपिलार्थीने प्रश्नार्थक स्वरुपात विचारली होती.

अपिलार्थीने सदर माहितीचा कालावधी हा १५-०७-२००२ पासून असा दर्शविला असून सदर माहिती पोस्टाने अपेक्षिली होती.

अपिलार्थीच्या या अर्जासंदर्भात जन माहिती अधिकारी यांनी अपिलार्थीस दिनांक १४-०१२-२००५ रोजी प्रथम माहिती दिली. तथापि या माहितीने समाधान न झाल्याने अपिलार्थीने माहिती अधिकार अधिनियम २००५ चे कलम १९ (१) मधील तरतुदीनुसार जन अपिलीय अधिकारी यांच्याकडे दिनांक १६-०१-२००६ रोजी प्रथम अपील केले. या अपिला-मध्ये त्यांनी जन माहिती अधिकारी यांनी खोटी माहिती दिल्याचा दावा केला व आपली मूळ माहितीची मागणी कायम ठेवली.

अपिलार्थीच्या या प्रथम अपिलावर जन अपिलीय अधिकारी यांनी कोणत्याही प्रकारची सुनावणी घेतल्याचे आयोगास उपलब्ध करुन देण्यात आलेल्या कागदपत्रावरुन दिसून येत नाही तथापि जन अपिलीय अधिकारी यांनी अपिलार्थीस त्यांच्याकडील १६-०२-२००६ रोजीच्या पत्रान्वये काही मुद्दयावर खुलासा केला आहे.

जन अपिलीय अधिकारी यांच्याकडून मिळालेल्या माहितीने समाधान न झाल्याने अपिलार्थीने व्यथित होऊन माहिती अधिकार अधिनियम २००५ चे कलम १९ (३) मधील

तरतुदीनुसार राज्य माहिती आयोगाकडे दिनांक १२-०४-२००६ रोजी व्दितीय अपील केले. या अपिलामध्ये त्यांनी अपिलीय अधिकारी तथा सहाय्यक कामगार आयुक्त अहमदनगर यांनी दिलेली माहिती खोटी दिशाभूल करणारी असून वस्तुस्थितीवर आधारीत नसल्याने आयोगाने सत्य माहिती मिळावून देण्याकामी सहकार्य करावे व खोटी माहिती देणा-याविरुध्द कारवाई करावी अशी आयोगास विनंती केली आहे.

आज झालेल्या युक्तिवादामध्ये अपिलार्थीतर्फे असा युक्तिवाद मांडला गेला की, सहाय्यक कामगार आयुक्त अहमदनगर यांच्या कार्यालयाने दिनांक ०४-०९-२००२ रोजी राहुरी नगरपरिषदेकडून नगरपरिषदेने ठेवलेले सर्व रेकॉर्ड ताब्यात घेतले व रेकॉर्ड गहाळ झाल्याचे दिनांक १२-०१-२००५ रोजी श्री. परदेशी दुकाने निरीक्षक यांनी तत्कालीन सहाय्यक कामगार आयुक्त यांच्या निदर्शनास आणून दिले. अपिलार्थीने यावरुन असे अनुमान काढले की रेकॉर्ड ताब्यात घेतल्यापासून म्हणजे दिनांक ०४ मे २००२ ते १२-०१-२००५ पर्यत (रेकॉर्ड गहाळ झाल्याचे निदर्शनास आल्यापासून) शॉप ॲक्टचे सर्व कामकाज बोगस – खोटे झाले आहे कारण नोंदणी दाखल्याची दुय्यम प्रत देतांना, फेरफार करतांना मूळ रेकॉर्ड पाहूनच त्यांचे नुतनीकरण केले जाते तथापि या प्रकरणी हे रेकॉर्डच जर गहाळ झाले असेल तर या कालावधीमध्ये नूतनीकरणासंदर्भात केलेली सर्व कामे अवैध ठरतात. म्हणून अपिलार्थीने असा निष्कर्ष काढला की जन माहिती अधिकारी व जन अपिलीय अधिकारी यांनी त्यांना खोटी व दिशाभूल करणारी माहिती दिली आहे.

अपिलार्थीच्या या मुद्दयावर उपस्थित जन माहिती अधिकारी व जन अपिलीय अधिकारी समाधानकारक खुलासा करु शकले नाहीत. तेव्हा या प्रकरणी कामगार उप आयुक्त यांनी असे सूचित करण्यात येते की, त्यांनी अपिलार्थीच्या या मुद्दयाची गांर्भीयाने दखल घेऊन राहुरी नगरपरिषदेच्या कार्यक्षेत्रातील दिनांक ०४-०९-२००२ ते १२-०१-२००५ पर्यतच्या कालावधीतील शॉप ॲक्टच्या तरतुदीनुसार त्यांच्या दुय्यम कार्यालयाकडून केल्या

गेलेल्या शॉप ॲक्ट नुतनीकरणाच्या अथवा फेरफारासंदर्भात कामे झाली असल्यास त्या फेरफाराची / नूतनीकरणाच्या कामाच्या वैधतेबाबत सखोल चौकशी करावी व या प्रकरणातील दोषी आढळणा-या अधिकारी / कर्मचा-यावर यथायोग्य प्रशासकीय कारवाई करावी.

अपिलार्थीने जन माहिती अधिकारी व जन अपिलीय अधिकारी यांच्यावर खोटी माहिती दिल्याचा आरोप केला आहे. तर उपस्थित जन माहिती अधिकारी व जन अपिलीय अधिकारी यांचे म्हणणे असे आहे की, त्यांनी अपिलार्थीस दिलेली माहिती त्यांच्याकडे उपलब्ध नस्तीवरुन दिलेली आहे. सदर माहितीतील सत्यासत्यता अद्याप सिध्द न झाल्याने व जन माहिती अधिकारी यांनी अपिलार्थीय माहिती अधिकार अधिनियमातील विहीत कालावधीमध्ये माहिती दिलेली आहे हा मुद्दा विचारात घेता जन माहिती अधिकारी यांच्यावर माहिती अधिकार अधिनियम २००५ मधील तरतुदीनुसार या टप्प्यावर शास्ती लावण्याची शिफारस आयोगास करता येणार नाही.

वरील विवेचनाच्या पार्श्वभूमीवर अपिलार्थीचे व्दितीय अपील निकाली काढण्यात येत आहे.

<u>निर्णय</u>

१. अपीलार्थीचे अपील निकाली काढण्यात येत आहे.

अहमदनगर (वि. बा. बोरगे)

दिनांक १३ ऑगस्ट २००७ राज्य माहिती आयुक्त औरंगाबाद

प्रत,

१ श्री. दिपक मेढे (पत्रकार), १३०/७७७, सिव्हील हडको, तारकपूर जवळ,

अहमदनगर

२ जन माहिती अधिकारी तथा सरकारी कामगार अधिकारी, अहमदनगर यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.

३ जन अपिलीय अधिकारी तथा सहाय्यक कामगार आयुक्त, अहमदनगर यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.

४ कामगार उप आयुक्त, कामगार उप आयुक्त यांचे कार्यालय, महालक्ष्मी चेंबर, टाकळी रोड कॉर्नर, मुंबई - आग्रा रोड, नाशिक यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.

५ सचिव, मुख्य माहिती आयुक्त कार्यालय, १३ वा मजला नवीन प्रशासकीय इमारत मंत्रालयासमोर, मुंबई ४०० ०३२ यांना सदर निर्णय आयोगाच्या वेब साईट वर प्रसिध्द करण्यासाठी.

६ निर्णय नस्ती

राज्य माहिती आयुक्त, औरंगाबाद यांचे समोर माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (३) अन्वये दाखल झालेले अपील

अपील क्रमाक २००७/रामाआ/अपील/सिआर/४३३

निर्णय दिनांक- १३-०८-२००७.

श्री.सुरेश नामदेव देठ, : अपिलार्थी
सोनार गलली, मु.पो.राहुरी,
जिल्हा-अहदनगर

विरुध्द

१ जनमाहिती अधिकारी तथा : प्रतिवादी
मुख्याध्यापिका, बाल विद्या मंदिर,राहुरी,
जिल्हा-अहमदनगर.

२. जनअपिलीय अधिकारी तथा
सचिव, राहूरी एज्युकेशन सोसायटी,राहूरी,
जिल्हा-अहमदनगर.
शिक्षणाधिकारी (प्राथमिक)
जिल्हापरिषद, अहमदनगर.

<u>विवेंचन</u>

वरील प्रकरणाची सुनावणी आज दिनाक- १३-०८-२००७ रोजी अहदमदनगर येथे घेण्यात आली. सुनावणीच्या वेळेस अपिलार्थी श्री.सुरेश नामदेव देठ, (यापुढे त्यांना अपिलार्थी असे संबोधण्यात येईल) व जनमाहिती अधिकारी तथा मुख्याध्यापिका, बाल विद्या मंदिर, राहुरी, श्रीमती.सिंधू बालचंद चव्हाण (यापुढे त्यांना जनमाहिती अधिकारी असे संबोधण्यात येईल) हजर आहेत. तर जनअपिलीय अधिकारी तथा (यापुढे त्यांना जनअपिलीय अधिकारी असे संबोधण्यात येईल) हे गैरहजर आहेत. जिल्हापरिषदेच्या वतीने उपशिक्षणाधिकारी (प्राथमिक) श्री.रामदास पिराजी खेडकर हे हजर आहेत.

ग्ह्मह्म |ह्मEःhह्म +ह्य{ह्मफ्ह्मह्मlर्ह्मxह्यु स्ह्मम्ह्मह |ह्मlह्मव्हह्म iग्ह्मह्महSग्ह्मह्मEbठुफ्ह्म ह्यnडुxह्मह्महE- ०२-०२-२००६ ःह्युVह्मSग्ह्मह्म +Vह्मह्मह +xम्ह्मग्ह्यु ःह्मट्टा ऱ BVग्ह्माEचह्मxह्म स्ह्मह्युस्ह्मह्मग्ह्म]ख़्Sग्ह्मह्म दह्मह्मफ्ह्म ह्यम्ह्माtह्म व्हह्महnडुः ःह्मट्टा ऱ ग्ह्मह्म चह्मह्मSग्ह्मह्म Vह्मxह्मव्हह्मह्मह्यट्ट iह्म +ह्यvह्मEह्मऱ

iह्मlह्मह्म ब्ह्मJय़ह्मह्मvय़ह्मह्मह्य{ह्मË़ह्म य़ह्मह्महSय़ह्मह्मËb̤ठ्ठ iय़ह्मह्महSय़ह्मह्म
ञ्चह्मह्मड्ड़Sह्यु {ह्मड्ढIह्मह्म ड्ड़ ह्यम्ह्मtह्मlर्ह्म Ëफ्य़ह्मह्मhह्म ह्यxह्मvह्य़, ञ्चह्मह्मफ्ह्युय़ह्म
ह्यम्ह्मह्यम्ह्मvह्म +xह्मnड्डह्मxह्मह्म दह्मह्मदह्मiह्म, ञ्चह्मह्मड्ड़Sह्यु फ्ह्युJह्मह्म{ह्मह्यऽIह्मhह्म,
Vह्मbठ्ठम्ह्मस्रंह्मा xह्मह्युnड्डम्ह्मट्ठ,ञ्चह्मह्मफ्ह्युय़ह्म <ब्ह्मह्मऽiह्म {ह्म]ख्ह्महMह्मhह्म,
स्म्ह्मSUळiह्मह्मMह्मट्ठिं, ञ्चह्मह्मफ्ह्युय़ह्म {ह्मह्युस्ह्मhह्म +ह्मट्ठ ह्मऽ, ञ्चह्मह्मफ्ह्युय़ह्म
Ëह्मब्ह्मËह्मVह्मह्मSह्य़ म्ह्युभ्, Ëह्मय़ह्मह्महफ्ह्मय़ह्य़xह्म Ëह्मब्ह्मËह्मVह्मह्मSह्य़ म्ह्युभ्,
+vह्मह स्ह्मा]ङ्ग्र म्ह्म स्ह्मह्म{iह्मह्मह्यट्ठ Ë स्ह्मा]ङ्ग्र <य़ह्मkह्मह्म १ फ्ह्य़ iह्यु ४ Sय़ह्मह्म
BËhह्म iह्माËbठ्ठय़ह्मह्म म्ह्म ब्ह्माफ्ह्यु,ब्ह्माफ्ह्य़ य़ह्मह्महSय़ह्मह्म स्ह्महJय़ह्मह्म
स्ह्महnड्डद्रह्मह्महiह्म BËhिंह्म १२ ब्ह्माtह्मम्ह्मऽ ब्ह्मह्मह्यट्ठ iह्य़ ब्ह्मह्मMह्मह्यम्ह्मफ्ह्य़
ट्ठ ह्युiह्य़. iय़ह्मह्म १२ ब्ह्माtह्म{ह्यूË ब्ह्माtह्म Gब्ह्मह्महË ९ म्ह्म १० ट्ठ
|ह्मयxह्मह्मlह्महË स्म्ह्मप{ह्मह्मSह्यु म्ह्म Vह्मxह्मब्ह्मह्मह्यट्ठ iह्य़ +ह्यvह्मËह्मड्ढ य़ह्मह्महSह्यु
र्स्{ह्मरु]ग्र्Ëऽhह्म ह्यम्ह्मSह्मह्मऽhह्मह्मड्ढ +ह्मट्ठ iह्य़. +ह्य{ह्मफ्ह्मह्मlर्ह्मxह्यु ट्ठ ब्ह्मह्मह्यट्ठ iह्य़
{ह्मह्युरु]ख्ह्मम्nड्डह्मट्ठ +{ह्युह्यIह्मफ्ह्य़ +ह्मट्ठ . +ह्य{ह्मफ्ह्मह्मlर्ह्मSय़ह्मह्म य़ह्मह्म
+Vह्मह्महम्ह्मऽ Vह्मxह्मब्ह्मह्मह्यट्ठ iह्य़ +ह्यvह्मËह्मड्ढ य़ह्मह्महxह्य़ ह्यम्ह्मह्यट्ठ iह्म
Ëह्मफ्ह्मह्मम्ह्मvह्य़ब्ह्मvय़ह्यु Ëह्युhह्माiह्य़ह्यट्ठ Ëह्मय़ह्महम्ह्मह्मट्ठ Ëफ्ह्य़ xह्मह्मट्ठ.
Vह्मxह्मब्ह्मह्मह्यट्ठ iह्य़ +ह्यvह्मËह्मड्ढ य़ह्मह्महSय़ह्मह्मËbठ्ठिंxह्म ह्यम्ह्मह्यट्ठ iह्म
ब्ह्माnड्डiह्य़iह्म ब्ह्मह्मह्यट्ठ iह्य़ |ह्मह्म{iह्म xह्म Zह्मह्मफ्य़ह्मह्मxह्यु +ह्य{ह्मफ्ह्मह्मlर्ह्मxह्यु
ह्यचह्मIह्मhह्मह्मह्यvह्मËह्मड्ढ (|ह्मह्मह्यlह्मह्यब्ह्मË) ह्यVह्मफ्ट्ठ ह्म{ह्मह्यऽस्ह्माnड्ड,
+ट्ठ ब्ह्मnड्डxह्मMह्मऽ य़ह्मह्महSह्युËb̤ठ्ठ ह्यnड्डxह्मह्महË- ०६-०२-२००६
ऽह्युVह्य़Sय़ह्मह्म +Vह्मह्मह +xम्ह्मय़ह्यु |ह्मlह्मब्ह्म +{ह्य़फ्ह्म Ëफ्ह्यु. ट्ठ य़ह्मह्म
+{ह्य़फ्ह्मह्मब्ह्मvय़ह्यु iय़ह्मह्महxह्य़ Vह्मxह्मब्ह्मह्मह्यट्ठ iह्य़ +ह्यvह्मËह्मड्ढ य़ह्मह्महxह्य़
ह्यम्ह्मह्यट्ठ iह्म ब्ह्माnड्डiह्य़iह्म Ëह्युhह्माiह्य़ह्यट्ठ ब्ह्मह्मह्यट्ठ iह्य़ ह्यnड्डफ्ह्य़
xह्मस्ह्मफ्य़ह्मह्मSह्य़ Ëह्मऽhह्यु nड्डय़ह्महम्ह्मरिंह्म +ह्म{ह्मफ्य़ह्मह्म
ब्ह्मर्भिब्ह्मह्मह्यट्ठ iह्य़Sह्य़ ब्ह्मह्मMह्मhह्य़ Ëह्मय़ह्मब्ह्म ुङ्म्ह्मफ्ह्य़ +ह्मट्ठ .
+ह्य{ह्मफ्ह्मह्मlर्ह्मSय़ह्मह्म य़ह्मह्म +{ह्य़फ्ह्म+Vह्मह्महम्ह्मऽ ह्यचह्मIह्मhह्मह्मह्यvह्मËह्मड्ढ
(|ह्मह्मlह्मह्यब्ह्मË) य़ह्मह्महxह्य़ +ह्य{ह्मफ्ह्मह्मlर्ह्मस्ह्म य़ह्मह्म |ह्मËऽhह्मह्म
स्ह्महदह्महvह्मह्मiह्म स्ह्महस्रंह्युSह्यु स्ह्मह्यSह्मम्ह्म ट्ठ Vह्मxह्म+ह्य{ह्मफ्ह्य़य़ह्म
+ह्यvह्मËह्मड्ढ +स्ह्मफ्य़ह्मह्मxह्यु +ह्य{ह्मफ्ह्मह्मlर्ह्मxह्यु iय़ह्मह्महSय़ह्मह्मËb̤ठ्ठ +Vह्मह
Ëऽhय़ह्मह्मSह्यु +ह्य{ह्मफ्ह्मह्मlर्ह्मस्ह्म स्ह्मSिंह्मह्यम्ह्मफ्ह्यु. iह्माnड्डxह्महiह्मऽ
+ह्य{ह्मफ्ह्मह्मlर्ह्मxह्यु ह्यnड्डxह्मह्महË- १४-०३-२००६ ऽह्युVह्य़Sह्यु iय़ह्मह्महSह्यु
+{ह्य़फ्ह्म +Vह्मह्महम्nड्डह्मट्ठ स्ह्महदह्महvह्य़iह्म स्ह्महस्रंह्युSय़ह्मह्म स्ह्मह्यSह्मम्ह्मह्मËb̤ठ्ठ
Vह्यु +ह्मVह्मSय़ह्मह्म |ह्मËऽhह्मह्माiह्म Vह्मxह्म+ह्य{ह्मफ्ह्य़य़ह्म +ह्यvह्मËह्मड्ढ

+ह्मट्ठ iह्म. iद्यह्मह्महSद्यह्मह्मEbट्ठ ब्ढह्मह्मह्यट्ठ iह्म +ह्यvह्मEह्मः +ह्यvह्मह्यxह्मद्यह्मब्ढह्म
२००५ ब्ढह्मvह्मफ्ह्म Eफ्ह्मब्ढह्म १९ (१) Sद्यह्मह्म iह्मःiह्मानङ्घxह्मर्ह्मिह्मः |ह्मlह्मब्ढह्म
+{ह्मफ्ह्म Eफ्ह्मु. द्यह्मह्म +{ह्मफ्ह्मह्मब्ढह्मvद्यह्मु iद्यह्मह्महxह्म +ह्म{ह्मफ्द्यह्मह्म
ब्ढह्मर्भिब्ढह्मह्मह्यट्ठ iह्मSह्म ब्ढह्मह्मMह्महह्म Eह्मद्यह्मब्ढह्म ुझ्म्ह्मफ्ह्म +ह्मट्ठ . स्ह्मानङ्घः
+{ह्मफ्ह्मह्मम्ह्मः Vह्मxह्म+ह्य{ह्मफ्ह्मद्यह्म +ह्यvह्मEह्मः द्यह्मह्महxह्म स्ह्माxह्मह्मम्ह्महह्म
Pह्मiह्मफ्ह्म Eम्ह्मह्म Eस्ह्मु, ट्ठ +ह्मVह्म Eभhद्यह्मह्मस्ह्म ब्ढह्मह्मMह्मह xह्मह्मट्ठ.
Eह्मःhह्म Vह्मxह्म+ह्य{ह्मफ्ह्मद्यह्म +ह्यvह्मEह्मः स्ह्माxह्मह्मम्ह्माहह्मSद्यह्मह्म म्ह्मुभ्स्ह्म
Mह्मःट्ठ Vह्मः +ह्मट्ठ iह्म. Vह्मxह्मब्ढह्मह्मह्यट्ठ iह्म +ह्यvह्मEह्मः द्यह्मह्महxह्म
+ह्मद्यह्मह्मुMह्मह्मस्ह्म nङ्घह्मJह्मह्यम्ह्मफ्ह्मुफ्द्यह्मह्म Eह्मMह्मnङ्घ{ह्मjह्मह्मम्ह्मxह्म +स्ह्मु
ह्यnङ्घस्ह्मर्xिह्म द्यह्मुiह्मु E, द्यह्मह्म |ह्मEःhह्म Vह्मxह्म+ह्य{ह्मफ्ह्मद्यह्म +ह्यvह्मEह्मः
द्यह्मह्महxह्म BEर्ह्मि iह्मxह्म स्ह्माxह्मह्मम्ह्महद्यह्मह्म ब्ढट्ठ hह्मVह्मुSह्म ह्यnङ्घxह्मह्महE
०३ Bह्य|ह्मफ्ह्म, २००६, २६ Bह्य|ह्मफ्ह्म, २००६ म्ह्म १९ Bह्य|ह्मफ्ह्म, २००६ +चह्मह्म
ुझ्म्ह्मफ्द्यह्मह्म ट्ठ ह्मुiद्यह्मह्म. द्यह्मह्म{ह्मE BEह्मट्ठ स्ह्माxह्मह्मम्ह्माहह्मस्ह्म
+ह्य{ह्मफ्ह्मह्मlह्म ट्ठ Vह्मः ःह्मह्यट्ठ फ्ह्मु xह्मस्ह्मफ्द्यह्मह्मxह्मु ट्ठ ब्ढह्मह्मह्यट्ठ iह्म
ह्यब्ढह्मभह्यम्ह्महद्यह्मह्मस्ह्म iह्मु Mह्महद्रह्मः xह्मस्ह्मफ्द्यह्मह्मSह्मु +xह्माब्ढह्मह्मxह्म
Eह्मर्ड्डिxह्म Vह्मxह्मब्ढह्मह्मह्यट्ठ iह्म +ह्यvह्मEह्मः द्यह्मह्महxह्म +ह्य{ह्मफ्ह्मह्मlह्मSह्मु ट्ठ
|ह्मlह्मब्ढह्म +ह्य{ह्मफ्ह्म ह्यxह्मEह्मफ्ह्म Eह्मर्ड्डफ्ह्मु. +ह्य{ह्मफ्ह्मह्मlह्म द्यह्मह्महxह्म
iद्यह्मह्महxह्मह्म +चह्मह्म |ह्मEह्मःSद्यह्मह्म Eह्मुhह्मiद्यह्मह्मट्ठ +{ह्मफ्ह्मह्मSद्यह्मह्म
स्ह्माxह्मह्मम्ह्महह्मSह्मु {ह्मjह्म iद्यह्मह्महxह्मह्म |ह्मह्म{iह्म Zह्मह्मफ्ह्मु xह्मस्ह्मफ्द्यह्मह्मSह्मु
+ह्मVह्म +ह्मद्यह्मह्मुMह्मह्मस्ह्मब्ढह्मह्मुः र्स्ह्मस]ख Eफ्ह्मु म्ह्म iद्यह्मह्मSह्मदह्मःह्मुदह्मः
Vह्मxह्म+ह्य{ह्मफ्ह्मद्यह्म +ह्यvह्मEह्मः द्यह्मह्महxह्म iह्मद्यह्मह्मः Eफ्ह्मुफ्द्यह्मह्म म्ह्म
+ह्मVह्म +ह्मद्यह्मह्मुMह्मह्मस्ह्म स्ह्मह्मnङ्घः Eफ्ह्मुफ्द्यह्मह्म स्ह्माxह्मह्मम्ह्महद्यह्मह्मSद्यह्मह्म
|ह्मiह्म दह्मxह्मह्मम्ह्म]ख+स्ह्मफ्द्यह्मह्मSह्मु iद्यह्मह्महxह्म |ह्मह्यiह्म{ह्मह्मnङ्घxह्म Eफ्ह्मु.

Vह्मxह्मब्ढह्मह्मह्यट्ठ iह्म +ह्यvह्मEह्मः म्ह्म Vह्मxह्म+ह्य{ह्मफ्ह्मद्यह्म +ह्यvह्मEह्मः
द्यह्मह्महSद्यह्मह्मEbर्ट्ठिxह्म +{ह्मुह्यIह्मiह्म |ह्मह्यiह्मस्ह्मह्मnङ्घ xह्म
ह्यब्ढह्मभह्मफ्द्यह्मह्मब्ढह्मर्ष्ठि म्यह्मlह्मiह्म ट्ठ ह्मुम्ह्मर्xिह्म +ह्य{ह्मफ्ह्मह्मlह्मxह्मु ब्ढह्मह्मह्यट्ठ iह्म
+ह्यvह्मEह्मः +ह्यvह्मह्यxह्मद्यह्मब्ढह्म २००५ Sह्मु Eफ्ह्मब्ढह्म १९ (३) ब्ढह्मvह्मफ्ह्म
iह्मःiह्मानङ्घxह्मास्ह्मह्मः ह्यnङ्घxह्मह्महE- २७-०४-२००६ ःह्मुVह्म ःह्मVद्यह्म
ब्ढह्मह्मह्यट्ठ iह्म +ह्मद्यह्मह्मुMह्मह्मEbट्ठ मnङ्घiह्मद्यह्म +{ह्मफ्ह्म Eफ्ह्मु +ह्मट्ठ . द्यह्मह्म
मnङ्घiह्मद्यह्म +{ह्मफ्ह्मह्मब्ढह्मvद्यह्मु iद्यह्मह्महxह्म, iद्यह्मह्महxह्मह्म Vह्मxह्मब्ढह्मह्मह्यट्ठ iह्म
+ह्यvह्मEह्मः द्यह्मह्महxह्म iद्यह्मह्महxह्मह्म Eह्मुhह्मiह्मह्यट्ठ ब्ढह्मह्मह्यट्ठ iह्म +lह्मम्ह्मह्म

र्sह्मरु]ग्रE॑=hह्म ={ह्मफ्ह्मदvह्म E'xह्म ह्यnड्डफ्ह्यु xह्मह्मट्ट, +स्ह्यु +{ह्मफ्ह्म
E॑=hयह्मह्मSह्यु Eह्म=hह्म nङ्कयह्महम्ह्मfिंह्म +ह्म{ह्मफ्यह्मह्म ब्रह्मर्भि+Vह्मह्मह मnड्डह्मट्ट
E॑फ्ह्युफ्ह्य ब्रह्मह्मह्यट्ट iह्यSह्य ब्रह्मह्मMह्मhह्य E॑ह्मयह्मब्रह्म ुझ्म्ह्मफ्ह्य +ह्मट्ट .
+ह्मVह्म Zह्मह्मफ्ह्युफ्यह्मह्म यह्मH॑म्ह्मह्मnड्डह्मब्रह्मvयह्यु +ह्य{ह्मफ्ह्मह्मlह्म
यह्मह्मह xह्य +स्ह्मह्म यह्मH॑म्ह्मह्मnड्ड ब्रह्मह्महbट्टफ्ह्मह्म E॑, स्ह्मnड्ड= ह्ययह्मIह्मhह्म
स्ह्महसंह्युSह्यु ब्रह्मJयह्मह्मvयह्मह्म{ह्मE॑ म्ह्म स्ह्मह्यSह्मम्ह्म यह्मह्महxह्य
स्ह्महMह्मxह्मब्रह्मiह्मह्मxह्यु ब्रह्मह्मह्यट्ट iह्य nड्डbट्टम्ह्मfिंह्म ुझ्म्ह्मfिंह्म
+ह्य{ह्मफ्ह्मह्मlह्मस्ह्म ब्रह्मह्मह्यट्ट iह्य nड्डhयह्मह्मस्ह्म xह्मE॑ह्म= ह्यnड्डफ्ह्मह्म +ह्मट्ट .
iयह्मह्मSह्मदह्म=ह्युदह्म= स्ह्महnड्डद्रर्ह्मयह्म +{ह्यफ्ह्मह्मब्रह्मvयह्यु Vह्मxह्मब्रह्मह्मह्यट्ट iह्य
+ह्यvह्मE॑ह्म्ट म्ह्म Vह्मxह्म+ह्य{ह्मफ्ह्ययह्म +ह्यvह्मE॑ह्म्ट यह्मह्महSयह्मह्म
E॑ह्मयह्मह्महफ्ह्मयह्मह्मब्रह्मvयह्यु स्ह्मE॑ह्मिंnङ्कयह्महxह्य Vह्मxह्मiह्युफ्ह्मह्म ह्यnड्डस्ह्युफ्ह्म
+स्ह्मह्म त्र्ह्मE॑ +tह्म{ह्मह्यट्ट फ्ह्मह्मम्ह्मफ्ह्युफ्ह्मह्म xह्मह्मट्ट. iयह्मह्मब्रह्मर्भि
+ह्य{ह्मफ्ह्मह्मlह्मxह्यु |ह्मlह्मब्रह्म +{ह्यफ्ह्म E॑=iह्मह्महxह्मह्म यह्मह्युMयह्म iयह्मह्म
ब्रह्मह्मMह्महnङ्कयह्महxह्मह्म +द्रह्मह्मम्ह्य |ह्मlह्मब्रह्म Sह्मE॑Sयह्मह्म
Vह्मxह्म+ह्य{ह्मफ्ह्ययह्म +ह्यvह्मE॑ह्म-यह्मह्मE॑bट्ट +{ह्यफ्ह्म E॑फ्ह्यु म्ह्म iयह्मह्मब्रह्मर्भि
iयह्मह्महxह्मह्म +ह्मlह्मE॑ म्ह्म ब्रह्मह्मxह्मह्यस्ह्मE॑ द्रह्मfिंहड्डxbट्ट स्ह्मट्ट xह्म E॑=ह्मम्ह्मह्म
फ्ह्मह्मMह्मफ्ह्मह्म. =ह्मVयह्म ब्रह्मह्मह्यट्ट iह्य +ह्मयह्मह्युMह्मह्मE॑bट्ट E॑फ्ह्युफ्यह्मह्म
यह्मह्म मnड्डiह्ययह्म +{ह्यफ्ह्म +Vह्मह्महब्रह्मvयह्यु iयह्मह्महxह्य स्ह्महदह्महvह्यiह्म
स्ह्महसंह्युSयह्मह्म |ह्मयह्मह्मस्ह्मxह्मह्म दह्मह्मदह्मiह्म]ग्रE॑ह्म E॑फ्ह्य +स्ह्मfिंह्म
Vह्मxह्मब्रह्मह्मह्यट्ट iह्य +ह्यvह्मE॑ह्म्ट यह्मह्महxह्मह्म +ह्य{ह्मफ्ह्मह्मlह्मस्ह्म ट्ट
ब्रह्मह्मह्यट्ट iह्य xह्म ह्यnड्डफ्यह्मह्मदह्मqड्डफ्ह्म |ह्मह्यiह्मह्यnड्डxह्म २५०/- ५{ह्मयह्यु <iह्मE॑
-यह्मह्मसंह्य फ्ह्मह्मम्ह्मhयह्मह्मSह्यु +ह्मnङ्कयह्यiह्म E॑=hयह्मह्मSह्य +ह्मयह्मह्युMह्मह्मस्ह्म
ह्यम्ह्मxह्महiह्य E॑फ्ह्य +ह्मट्ट . Vह्मxह्मब्रह्मह्मह्यट्ट iह्य +ह्यvह्मE॑ह्म्ट यह्मह्महxह्य
+ह्मयह्मह्युMह्मह्मस्ह्मब्रह्मह्यु=, +ह्य{ह्मफ्ह्मह्मlह्मस्ह्म ट्ट ब्रह्मह्मह्यट्ट iह्य iयह्मह्महxह्य
+tह्म{ह्मट्ट ह्यnड्डफ्ह्य xह्मस्ह्मफ्यह्मह्मSह्यु E॑दह्मर्फिंह्म E॑फ्ह्यु +ह्मट्ट . iह्मlह्मह्मह्य{ह्म
iयह्मह्महxह्य +ह्य{ह्मफ्ह्मह्मlह्मxह्यु ब्रह्मह्मह्यMह्मiह्मफ्ह्युफ्ह्य ब्रह्मह्मह्यट्ट iह्य iह्मयह्मह्म=
E'xह्म ह्यnड्डxह्मह्महE॑- ०३-०४-२००६ =ह्युVह्य Vह्मxह्म+ह्य{ह्मफ्ह्ययह्म +ह्यvह्मE॑ह्म्ट
यह्मह्महSयह्मह्मE॑bट्ट स्ह्मह्मnड्ड= E॑फ्ह्य +स्ह्मफ्यह्मह्मSह्यु {ह्मjह्म
+ह्मयह्मह्युMह्मह्मस्ह्मब्रह्मह्यु= nड्डह्मJह्मह्यम्ह्मफ्ह्यु.
nड्डह्युxट्ट.ह्यट्ट दह्मह्मVह्मfिंह्यु स्ह्मह्मnड्ड= E॑फ्ह्युफ्यह्मह्म
E॑ह्मMह्मnड्ड{ह्मjह्मह्मम्ह्म'xह्म +ह्य{ह्मफ्ह्मह्मlह्म यह्मह्महxह्मह्म Vह्य ब्रह्मह्मह्यट्ट iह्य
स्ह्मम्ह्महस्ह्मह्मvह्मह्म=hह्म {ह्मह्य=संह्मiह्यiह्म ह्यम्ह्मह्यट्ट iह्म ब्रह्मझ्मnड्डiह्यiह्म ह्यब्रह्मभhह्यु

+ह्मम्ह्मयद्यह्मĒ ट्ठ ह्युंह्यु. iह्य ब्द्बह्मह्मह्यट्ठ iह्य +ह्मVह्मSद्यह्मह्म स्ह्मxह्मह्मम्ह्मhह्यSद्यह्मह्म
iह्मह्म॰Jह्यु{ह्मद्यह्मह्रांह्म ŋड्डJह्यफ्ह्म |ह्मह्म{iह्म Zह्मह्मफ्ह्य xह्मह्मट्ठ. iह्म॰
Vह्मxह्मब्द्बह्मह्मह्यट्ठ iह्य +ह्यvह्मĒह्म ̧ द्यह्मह्महxह्य iद्यह्मह्महxह्मह्म द्यह्मह्म
Ēह्मद्यह्मtह्मSह्यु ॅह्म॰स्ह्यु Yह्मह्मxह्म xह्मस्ह्मफ्यह्मह्मब्द्बह्मर्ष्ु iद्यह्मह्महxह्य ट्ठ
ब्द्बह्मह्मह्यट्ठ iह्य +ह्य{ह्मफ्ह्मह्मlर्ह्मस्ह्म xह्म ŋड्डांह्मह्म iह्य ह्यnड्डxह्मह्महĒ- ०३-०४-२००६
॰ह्युVह्य Vह्मxह्म+ह्य{ह्मफ्ह्यद्यह्म +ह्यvह्मĒह्म ̧ द्यह्मह्महSद्यह्मह्मĒẖट्ठ ह्यnड्डफ्यह्मह्मSह्यु
ह्यnड्डस्ह्मर्ऽह्म द्यह्युंह्यु. Vह्मxह्मब्द्बह्मह्मह्यट्ठ iह्य +ह्यvह्मĒह्म ̧ द्यह्मह्महxह्य
+ह्य{ह्मफ्ह्मह्मlर्ह्मस्ह्म +ह्मम्ह्मयद्यह्मĒ +स्ह्मफ्ह्युफ्ह्य ब्द्बह्मह्मह्यट्ठ iह्य +ह्य{ह्मफ्ह्मह्मlर्ह्मस्ह्म
xह्म ŋड्डांह्मह्म Vह्मxह्म+ह्य{ह्मफ्ह्यद्यह्म +ह्यvह्मĒह्म ̧ द्यह्मह्महxह्मह्म ह्यnड्डxह्मह्महĒ-
०३-०४-२००६ ॰ह्युVह्य ŋड्डhद्यह्मह्मSह्य Vह्मxह्मब्द्बह्मह्मह्यट्ठ iह्य +ह्यvह्मĒह्म ̧
द्यह्मह्महSह्य ट्ठ E ि्ह्रिं Sह्मĒSह्य +ह्मट्ठ . iद्यह्मह्महxह्य ट्ठ ब्द्बह्मह्मह्यट्ठ iह्य
+ह्य{ह्मफ्ह्मह्मlर्ह्मस्ह्म ={ह्मफ्ह्मदvह्म Ē'xह्म ŋड्डhह्यु, ब्द्बह्मह्मह्यट्ठ iह्य +ह्यvह्मĒह्म॰
+ह्यvह्मह्यxह्मद्यह्मब्द्बह्मह्मxम्ह्मद्यह्यु +{ह्युह्यIह्मांह्म +ह्मट्ठ . iद्यह्मह्महSद्यह्मह्मĒẖट्ठ ट्ठ
ब्द्बह्मह्मह्यट्ठ iह्य ह्यnड्डxह्मह्महĒ ०३-०४-२००६ ॰ह्युVह्य iह्मद्यह्मह्म॰ ट्ठ ह्युंह्य
iद्यह्मह्महxह्य ट्ठ ब्द्बह्मह्मह्यट्ठ iह्य +ह्य{ह्मफ्ह्मह्मlर्ह्मस्ह्म xह्म ŋड्डhद्यह्मह्मब्द्बह्मह्मMह्यु
iद्यह्मह्महSह्मह्म nाड्डरु] +lह्मम्ह्मह्म +स्ह्मnष्ड्ड iह्मर्ट्ठ ह्युंह्मह्म, +स्ह्यु
+ह्मद्यह्मह्युMह्मह्मस्ह्म म्ह्मह्म]खंह्म xह्मह्मट्ठ. Ēम्ह्म९ ब्द्बह्मह्मह्यट्ठ iह्य +ह्यvह्मĒह्म॰
Ēह्मद्यह्मtह्मSद्यह्मह्म +Yह्मह्मxह्मह्मब्द्बह्मर्ष्ु iद्यह्मह्महxह्य +ह्य{ह्मफ्ह्मह्मlर्ह्मस्ह्म ट्ठ
ब्द्बह्मह्मह्यट्ठ iह्य xह्म ŋड्डांह्मह्म ट्ठ ब्द्बह्मह्मह्यट्ठ iह्य, Vह्मxह्म+ह्य{ह्मफ्ह्यद्यह्म +ह्यvह्मĒह्म ̧
द्यह्मह्महSद्यह्मह्मĒẖट्ठ ह्यnड्डफ्ह्य. Bम्ह्मर्ुड्ड Vह्म ̧ +स्ह्मफ्ह्यु iह्म ̧ ट्ठ ब्द्बह्मह्मह्यट्ठ iह्य
iह्मद्यह्मह्म॰ Ē॰hद्यह्मह्मस्ह्म iद्यह्मह्महxह्मह्म BĒ ब्द्बह्मह्यट्ठ xह्यु म्ह्म nड्डह्युxह्म ह्यnड्डम्ह्मस्ह्म
+स्ह्मह्म BĒlिंह्म ३१ ह्यnड्डम्ह्मस्ह्मह्मSह्मह्म +स्ह्मब्द्बह्मlह्मह्रयxह्मद्यह्म ह्यम्ह्मफ्ह्मदह्म
फ्ह्मह्मम्ह्मफ्यह्मह्मSह्यु द्यह्मह्मांह्मर्ऽह्म र्स्ह्मरु]ङ ट्ठ ह्युंह्म +ह्मट्ठ . iद्यह्मह्महxह्य
+ह्य{ह्मफ्ह्मह्मlर्ह्मस्ह्म ब्द्बह्मह्मह्यट्ठ iह्य ŋड्डhद्यह्मह्म{ह्मह्यु]ङ्ग फ्ह्मह्मम्ह्मफ्ह्युफ्यह्मह्म द्यह्मह्म
+स्ह्मब्द्बह्मlह्मह्रयxह्मद्यह्म ह्यम्ह्मफ्ह्महदह्मह्म दह्मह्मदह्मांह्म |ह्मह्यांह्मह्यnड्डxह्य २५०/-
ऽ{ह्मद्यह्यु +स्ह्यु BĒlिंह्म ७,७५०/- <iह्मĒ चह्मह्मसंह्य फ्ह्मह्मम्ह्मhद्यह्मह्मSह्यु
+ह्मŋड्डचह्यांह्म Ē॰hद्यह्मह्मांह्म द्यह्युंह्म +ह्मट्ठ . iद्यह्मह्महxह्य स्ह्मnड्ड॰ चह्मह्मसंह्यSह्य
॰CĒब्द्बह्म ट्ठ +ह्मŋड्डचह्म ह्यxह्मMह्मह्रब्द्बह्युांह्म Zह्मह्मफ्यह्मह्म{ह्मह्मस्ह्मर्ऽह्म iह्यस्ह्म
ह्यnड्डम्ह्मस्ह्मह्मSद्यह्मह्म {ह्मर्ड्डफ्ह्म ह्यचह्मस्ह्मह्मह्रJह्मह्मफ्ह्य
ह्यVह्मफ्ह्ठ ह्मĒह्युस्ह्मMह्मह्म॰ह्मांह्म Vह्मब्द्बह्मह्म Ē॰ह्मम्ह्य.

“ ००७० <iह्मन्ऩ् |ह्मयहृमह्मस्ह्मह्यxह्मE स्ह्मुम्ह्मह्म, ६० <iह्मन्ऩ् स्ह्मुम्ह्मह्म, ८०० <iह्मन्ऩ् Vह्मब्ह्मह्म ऩ्CEब्ह्म, १८ ब्ह्मह्मह्यट्ठ iह्मSह्मह्म +ह्यvह्मEह्मन्ऩ् ००७०-००६-१ ”

म्ह्म iह्मस्ह्मु Eफ्यह्मह्मSह्मह्म +xह्मा{ह्मह्मफ्ह्मxह्म +ट्ठ म्ह्मह्मफ्ह्म ह्यचह्मIह्मhह्मह्मह्यvह्मEह्मन्ऩ् (|ह्मह्म|ह्मह्यब्ह्मE) ह्यVह्मफ्ह्ट्ठ ह्म{ह्मह्यन्ऩ् स्ह्मnड्ड, +ट्ठ ब्ह्मnड्डxह्मMह्मन्ऩ् यह्मह्महxह्म ट्ठ +ह्मnड्डचह्म ह्यxह्मMह्मह्ह्यब्ह्मiह्म Zह्मह्मफ्यह्मह्म{ह्मह्मस्ह्मर्xह्म ४५ ह्यnड्डम्ह्मस्ह्मह्मSह्मु +ह्मiह्म +ह्मयह्मह्मुMह्मह्मस्ह्म स्ह्मह्मnड्डन्ऩ् Eन्ऩ्ह्मम्ह्मह्म.

iयह्मह्मSह्मदह्मन्ऩ्ह्मुदह्मन्ऩ् Vह्मxह्मब्ह्मह्मह्यट्ठ iह्म +ह्यvह्मEह्मन्ऩ् यह्मह्महxह्मह्म {ह्मर्ट्ठ +स्ह्मुह्यट्ठ +ह्मnड्डचह्मiह्म Eन्ऩ्hयह्मह्मiह्म यह्मुiह्म +ह्मट्ठ E, iयह्मह्महxह्म ट्ठ +ह्मnड्डचह्म ह्यxह्मMह्मह्ब्ह्मiह्म Zह्मह्मफ्यह्मह्म{ह्मह्मस्ह्मर्xह्म nड्डह्मुxह्म ह्यnड्डम्ह्मस्ह्मह्मSयह्मह्म +ह्मiह्म स्ह्मह{ह्मर्iह्मह् ब्ह्मह्मह्यट्ठ iह्म स्ह्मरु|र्ह्मhह्मु म्ह्म स्ह्मह्महIह्मह्मह्यEiह्म E५xह्म +ह्य{ह्मफ्ह्मह्म|र्ह्मस्ह्म ह्यम्ह्मxह्मह्मब्ह्माफ्यह्म tह्मम्ह्म.

|ह्मस्ह्महMह्मह्मम्ह्मयह्मह्मiह्म +ह्मयह्मह्मुMह्मह्मस्ह्म +स्ह्मु +ह्मर्ट्ठभर्xह्म +ह्मफ्ह्मु +ह्मट्ठ E, +tह्म{ह्मट्ठ यह्मह्म स्ह्महस्ह्मुब्ह्मvयह्मु Vह्मxह्मब्ह्मह्मह्यट्ठ iह्म +ह्यvह्मEह्मन्ऩ् म्ह्म Vह्मxह्म+ह्य{ह्मफ्ह्मयह्म +ह्यvह्मEह्मन्ऩ् Eह्मुhह्म +ह्मट्ठ iह्म, यह्मह्मदह्मह्मदह्मiह्म स्ह्मट्ठ Vह्म{ह्मhह्मु Vह्मxह्मiह्मुफ्ह्मह्म ह्यnड्डस्ह्मiह्मफ्ह्म +स्ह्मु त्र्ह्मE यह्मह्म चह्मह्मभ्ब्ह्मvयह्मु फ्ह्मह्मम्ह्मफ्ह्मु Mह्मुफ्ह्मुफ्ह्मु xह्मह्मट्ठ iह्म म्ह्म iयह्मह्मSह्मदह्मन्ऩ्ह्मुदह्मन्ऩ् <iह्मन्ऩ् |ह्मयह्मह्मस्ह्मEयह्म +ह्यxह्मयह्मह्यब्ह्मiह्मiह्मु दह्मह्मदह्मiह्म +ह्य{ह्मफ्ह्मह्म|र्ह्मxह्मु +ह्मयह्मह्मुMह्मह्मस्ह्मब्ह्मह्मुन्ऩ् दह्म-यह्मह्मSह्म iह्मGह्मन्ऩ् Eफ्यह्मह्म +ह्मट्ठ iह्म. यह्मह्म स्ह्मम्ह्मह् +ह्यxह्मयह्मह्यब्ह्मiह्मiह्मुSह्म ह्यचह्मIह्मhह्मह्मह्यvह्मEह्मन्ऩ् (|ह्मह्म|ह्मह्यब्ह्मE) यह्मह्महxह्म Mह्मह्महद्रह्मयह्मह्मह्xह्मु nड्डJह्मफ्ह्म Pह्मुम्ह्मर्xह्म +ह्मम्ह्मययह्मE iह्म Eह्मयह्मह्म्ह्मह्मट्ठ iम्ह्मह्यन्ऩ्iह्म Eन्ऩ्hह्मु यह्मह्मुMयह्म न्ऩ्ह्मट्ठ फ्ह्म, +स्ह्मु +ह्मयह्मह्मुMह्मह्मSह्मु ब्ह्मiह्म +ह्मट्ठ .

Vह्मxह्मब्ह्मह्मह्यट्ठ iह्म +ह्यvह्मEह्मन्ऩ् म्ह्म Vह्मxह्म+ह्य{ह्मफ्ह्मयह्म +ह्यvह्मEह्मन्ऩ् यह्मह्महSह्मह्म iह्म{ह्मयह्मफ्ह्म nड्डचह्मह्ह्यम्ह्मhह्मह्मन्ऩ्ह्म त्र्ह्मE स्ह्मट्ठ Vह्म oड्डरु|ब्ह्मुi{ह्मiह्मस्ह्म {ह्मbट्ठफ्ह्म +चह्मह्म ह्य`झEह्मhह्म xह्म फ्ह्मह्मम्ह्मफ्यह्मह्मदह्मqड्डफ्ह्म ह्यचह्मIह्मhह्मह्मह्यvह्मEह्मन्ऩ् (|ह्मह्म|ह्मह्यब्ह्मE) यह्मह्महxह्म स्ह्महदह्महvह्मiह्म स्ह्महस्ह्मुम्ह्मन्ऩ् |ह्मSह्मह्यफ्ह्मiह्म ह्यxह्मयह्मब्ह्मह्म|ह्मब्ह्मह्मhह्मु यह्म|ह्मह्मयह्मह्मुMयह्म Eह्मयह्मह्म्ह्मह्मट्ठ Eन्ऩ्ह्मम्ह्म, +स्ह्मु iयह्मह्महxह्मह्म स्ह्महिSह्मiह्म Eन्ऩ्hयह्मह्मiह्म

ग्ह्मुi्ह्म +ह्मट्ट . ग्ह्मह्मSह्मह्म +xह्मा{ह्मह्मफ्ह्मxह्म +ट्ट म्ह्मह्मफ्ह्म iग्ह्मह्मह्मxह्म्र
+ह्मग्ह्मह्मुMह्मह्मस्ह्म ट्ट +ह्माŋङ्ग्यह्म ह्यxह्मMह्मह्बह्म्रीह्म Zह्मह्मफ्यह्मह्म{ह्मह्मस्ह्मर्िंह्म
३० ह्यnङ्गम्ह्मस्ह्मह्मSह्मु +ह्मांह्म {ह्मह्म`झ्म्ह्मह्मम्ह्मह्म. iग्ह्मह्मSह्मदह्म>ह्मुदह्म>
+ह्मग्ह्मह्मुMह्मह्मSग्ह्मह्म +स्ह्मु oङ्गर्खह्मुi{ह्मांह्म्रस्ह्म +ह्मफ्ह्मु +ह्मट्ट Ě, +tह्म{ह्मट्ट्र
Jह्मह्मVह्मMह्म्र ह्यग्ह्मIह्मhह्म स्ह्महस्र्ह्मुiह्म्रफ्ह्म स्ह्मह्मदह्महvह्म्रीह्म Ěब्ह्महSह्मह्म-
ग्ह्मह्महxह्मह्म ब्ह्मह्मह्यट्ट iह्म्र +ह्यvह्मĚह्म> +ह्यvह्मह्यxह्मग्ह्मब्ह्म २००५ ब्ह्मvह्म्रफ्ह्म
iह्म>iह्माnङ्गSग्ह्मह्म +हब्ह्मफ्ह्मदह्मVह्मह्मम्ह्माhह्म्र स्ह्महnङ्गद्रह्मह्मह्रांह्म ह्यĚब्ह्मह्मxह्म
+ह्मम्ह्मग्ग्ह्मĚ <iह्मĚट्ट्र Yह्मह्मxह्म |ह्मह्म{iह्म xह्मह्मट्ट्र. iह्मुम्ट्ट ह्म स्ह्मह्मदह्मह्मvह्म्रीह्म
स्ह्मह्मस्ह्मुSग्ह्मह्म Ěह्मग्ह्मह्म Iह्मुjह्मह्म ब्ह्मvह्म्रफ्ह्म स्ह्मम्ह्मह ह्यग्ह्मIह्मĚ म्ह्म
ह्यग्ह्मIह्मĚiह्म> Ěब्ह्महSह्मह्म्रॅ ग्ह्मह्महSग्ह्मह्म Ěह्य>iह्मह्म ब्ह्मह्मह्यट्ट iह्म्र
+ह्यvह्मĚह्म> +ह्यvह्मह्यxह्मग्ह्मब्ह्म २००५ ब्ह्मvह्म्रफ्ह्म iह्म>iह्माŋSग्ह्मह्म
+हब्ह्मफ्ह्मदह्मVह्मह्मम्ह्माhह्म्र स्ह्महnङ्गद्रह्मह्मह्रांह्म म्ह्मुभ्ह्मुम्ह्मुभ्र Ěह्मग्ह्मह्मयह्मह्मभ्ह्म /
ह्यग्ह्मदह्म्रट्ट +ह्मग्ह्मह्मुह्यVह्मांह्म Ě>hग्ह्मह्मSह्मु +ह्माŋङ्ग्यह्म ह्यग्ह्मIह्माhह्म
स्ह्महSह्मह्मफ्ह्मĚ (|ह्मह्मlह्मह्यब्ह्मĚ) ब्ह्मट्ट ह्म>ह्मर्स्फ्ह्मVग्ह्म {ह्माhह्मु, ग्ह्मह्महxह्म्र
iग्ह्मह्महSग्ह्मह्म स्र्ह्म>ह्मम्ह्म> |ह्मस्ह्मर्हिं Ě>ह्मम्ह्मुiह्म, +स्ह्मु iग्ह्मह्महxह्मह्म
+ह्माŋङ्ग्यह्म्रीह्म Ě>hग्ह्मह्मांह्म ग्ह्मुiह्म +ह्मट्ट .

वरील विवेचनाच्या पार्श्वभूमीवर अपीलार्थीचे अपील अंशतः मान्य करण्यात येत आहे. सबब खालील प्रमाणे निर्णय पारीत करण्यात येत आहे.

निर्णय

६. अपीलार्थीचे अपील मान्य करण्यात येत आहे.

७. जनमाहिती अधिकारी यांनी अपिलार्थीस माहिती देण्यापोटी लावलेल्या असमर्थनिय विलंबा बाबत त्यांना एकूण रुपये ७७५०/- इतकी शास्ती लावण्यात येत आहे. त्यांनी निकालपत्रामध्ये नमूद केलेल्या शिर्षाखाली शास्तीची रक्कम हे आदेश निर्गमीत झाल्यापासून ३० दिवसाच्या आत जिल्हाकोषागारात जमा करावी.

८. Vह्मxह्मब्ह्मह्मह्यट्ट iह्म्र +ह्यvह्मĚह्म्र ग्ह्मह्महxह्म्र
+ह्य{ह्मफ्ह्मह्मlह्मxह्मु ब्ह्मह्मMह्माhह्म्र Ěफ्ह्मुफ्ह्म ब्ह्मह्मह्यट्ट iह्म्र,

iग्ह्महxह्म ट्ट +ह्मŋङ्कचह्म ह्यxह्मMह्महृब्बह्याiह्म
Zह्मह्मफ्यह्मह्म{ह्मह्मस्त्मर्स्ह्म nङ्गह्मुxह्म ह्यnङ्गम्ह्मस्त्महाSग्ह्मह्म
+ह्माiह्म र्स्ह्मर्सा्ग{ह्माhह्मु म्ह्म स्ह्मह्महIह्मह्मह्यEiह्म Eप्xह्म
ह्यम्ह्मxह्मह्मब्बह्माफ्यह्म tह्मम्ह्म.

४. **म्ह्मऱ्फह्म +ह्मŋङ्कचह्म Gब्बह्मह्महE- २ म्ह्म ३ Sग्ह्मह्म**
+xह्मा{ह्मह्मफ्ह्मxह्मह्मSह्मह्म +ट्ट म्ह्मह्मफ्ह्म ह्यचह्मIह्माhह्मह्मह्यvह्मEह्मऱ्
(|ह्मह्मIह्मह्यब्बह्मE)ह्यVह्मफ्ट्ट ह्म{ह्मह्यऽस्ह्माnङ्ग, +ट्ट ब्बह्माnङ्गxह्मMह्मऽ
ग्ह्मह्महxह्म ट्ट +ह्मŋङ्कचह्म ह्यxह्मMह्महृह्यब्बह्माiह्म Zह्मह्मफ्यह्मह्म{ह्मह्मस्त्मर्स्ह्म
४५ ह्यnङ्गम्ह्मस्त्महाSग्ह्मह्म +ह्माiह्म +ह्मग्ह्मह्मुMह्मह्मस्त्म +ट्ट म्ह्मह्मफ्ह्म
स्त्महह्माnङ्गऽ Eऽह्मम्ह्मह्म.

५. **Vह्मxह्मब्बह्मह्मह्यट्ट iह्म +ह्यvह्मEह्मऱ् म्ह्म Vह्मxह्म+ह्य{ह्मफ्ह्मग्ह्म**
+ह्यvह्मEह्मऱ् Eह्मुhह्म +ह्मट्ट iह्म, ग्ह्मह्मदह्मह्मदह्माiह्माSह्मह्म ऱ्ह्माE
स्त्माट्ट Vह्म{ह्माhह्मु Vह्मxह्माiह्मुफ्ह्मह्म ह्यnङ्गस्त्माiह्मफ्ह्म. +स्त्मु ऱ्ह्माE
ग्ह्मह्म चह्मह्मुब्बह्मvग्ह्मु फ्ह्मह्मम्ह्मफ्ह्मु Vह्मह्माiह्मफ्ह्म ग्ह्मह्मSह्म
ह्यचह्मIह्माhह्मह्मह्यvह्मEह्मऱ् (|ह्मह्म.) ह्यVह्मफ्ट्ट ह्म{ह्मह्यऽस्ह्माnङ्ग,
+ट्ट ब्बह्माnङ्गxह्मMह्मऽ ग्ह्मह्महxह्म Jह्मह्मjह्म Eप्xह्म Pग्ह्मह्मम्ह्म.

६. **Jह्मह्मVह्मMह्म ह्यचह्मIह्माhह्म स्त्महर्सह्मुiह्मफ्ह्म स्त्मम्ह्मह ह्यचह्मIह्मE म्ह्म**
ह्यचह्मIह्मEiह्मऽ Eब्बह्महSह्मह्मऱ् ग्ह्मह्महSह्मुEह्यऽiह्मह्म ब्बह्मह्मह्यट्ट iह्म
+ह्यvह्मEह्मऽ +ह्यvह्मह्यxह्मग्ह्मब्बह्म २००५ ब्बह्मvह्मफ्ह्म
iह्मऽiह्माŋSग्ह्मह्म +हब्बह्मफ्ह्मदह्मVह्मह्मम्ह्माhह्म स्त्महnङ्गद्रह्मह्महाiह्म
स्त्महदह्महह्यvह्माiह्म ह्यचह्मIह्माhह्म स्त्महर्सह्मुxह्मु म्ह्मुभह्मुम्ह्मुभ्
Eह्मग्ह्मह्मचह्मह्मभह्म / ह्यचह्मदह्मुट्ट Pग्ह्मह्मम्ह्माiह्म. +स्त्मु +ह्मŋङ्कचह्म
ह्यचह्मIह्माhह्म स्त्महSह्मह्मफ्ह्मE ग्ह्मह्महxह्म iग्ह्मह्महSग्ह्मह्म
र्सह्मऽह्मम्ह्मऽ |ह्मस्त्मर्ह्मिं Eऽह्मम्ह्मुiह्म.

अहमदनगर (वि.बा.बोरगे)
दिनांक- १३-०८-२००७. राज्य माहिती आयुक्त, औरंगाबाद.

प्रत,

६. श्री.सुरेश नामदेव देठ,सोनार गल्ली, मु.पो.तालूका-राहुरी, जिल्हा- अहमदनगर.

७. जनमाहिती अधिकारी तथा मुख्याध्यापिका,बाल विद्या मंदीर राहुरी, यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.

८. जनअपिलीय अधिकारी तथा सचिव, राहूरी अहमदनगर, यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.

९. शिक्षणाधिकारी (प्राथमिक) जिल्हापरिषद, अहमदनगर यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.

१०. शिक्षण संचालक (प्राथमिक) प्राथमिक शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्रराज्य मध्यवर्ती प्रशासकीय इमारत, डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर मार्ग, ससून हॉस्पीटल जवळ, पुणे-१.

११. सचिव, मुख्य माहिती आयुक्त कर्यालय, १३ वा मजला नवीन प्रशासकीय इमारत मंत्रालयासमोर, मुंबई ४०० ०३२ यांना सदर निर्णय आयोगाच्या वेब साईट वर प्रसिध्द करण्यासाठी.

१२. निर्णय नस्ती.

राज्य माहिती आयुक्त, औरंगाबाद यांचे समोर माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (३) अन्वये दाखल झालेले अपील

अपील क्रमांक २००७/रामाआ/अपील/सिआर/४३४

निर्णय दिनांक १३-०८-२००७

श्री. शेख शफीयोद्दीन छोटुभाई, : अपिलार्थी
यशोदानगर, पाईपलाईन रोड, सावेडी,
अहमदनगर

विरुध्द

१ जन माहिती अधिकारी :
तथा उप कार्यकारी अभियंता, महाराष्ट्र राज्य
विद्युत वितरण कंपनी मर्यादित, शहर
उपविभाग क्रमांक २, अहमदनगर

२ जन अपिलीय अधिकारी : प्रतिवादी
तथा कार्यकारी अभियंता, महाराष्ट्र राज्य
विद्युत वितरण कंपनी मर्यादित, शहर
उपविभाग क्रमांक २, अहमदनगर

विवेचन

वरील प्रकरणाची सुनावणी आज दिनांक १३-०८-२००७ रोजी अहमदनगर येथे घेण्यात आली. सुनावणीच्या वेळेस अपिलार्थी श्री. शेख शफीयोद्दीन छोटुभाई, अहमदनगर (यापुढे त्यांना अपिलार्थी असे संबोधण्यात येईल) व जन माहिती अधिकारी तथा उप कार्यकारी अभियंता, महाराष्ट्र राज्य विद्युत वितरण कंपनी मर्यादित, शहर उपविभाग क्रमांक २, अहमदनगर श्री. दिलीप निवृत्ती भोळे (यापुढे त्यांना जन माहिती अधिकारी असे संबोधण्यात येईल) हे हजर आहेत तर जन अपिलीय अधिकारी तथा कार्यकारी अभियंता, महाराष्ट्र राज्य विद्युत वितरण कंपनी मर्यादित, शहर उपविभाग क्रमांक २, अहमदनगर हे गैरहजर आहेत.

या प्रकरणी अपिलार्थीने सर्व प्रथम त्यांच्याकडील दिनांक १६-११-२००६ रोजीच्या अर्जान्वये जन माहिती अधिकारी यांच्याकडे खालील प्रमाणे माहितीची मागणी केली होती.

“ मा. अभियंता शहर विभाग १/२ म. रा. वि. वि. कं. म. अहमदनगर यांचेकडे श्री. राजेश सखाराम तिवाडी रा. यशोदानगर, पाईपलाईन रोड, सावेरी, अहमदनगर यांनी दिनांक १४-०२-२००६ रोजी वीज देयकासंबंधी केलेल्या तक्रार अर्जाची छायांकीत प्रत तसेच सदर अर्जाबाबत घेण्यात आलेली दखल व त्यास अनुसरुन करण्यात आलेल्या कार्यवाहीबाबतची माहिती मिळणेकामी.”

अपिलार्थीने सदर माहिती व्यक्तिशः अपेक्षिली होती.

अपिलार्थीने ज्या अर्जाची छायांकीत प्रत जन माहिती अधिकारी यांच्याकडे मागितली होती तो अर्ज जन माहिती अधिकारी यांच्याकडे उपलब्ध नसल्याने त्यांनी या प्रकरणाशी संबंधित कनिष्ठ अभियंता यांना दिनांक ३०-११-२००६ रोजी सूचना देऊन श्री. राजेश सखाराम तिवाडी यांच्या घराच्या विद्युत पुरवठा संदर्भात मिटरची पाहणी करुन मिटरची दुरुस्ती करण्याचा / बदलण्यासंदर्भात अहवाल देण्याचे सूचित केले. संबंधित कनिष्ठ अभियंता यांचा सदर अहवाल उप कार्यकारी अभियंता यांना दिनांक ०२-१२-२००६ रोजी प्राप्त झाला. या अहवालामध्ये श्री. राजेश तिवाडी यांच्या मिटर दुरुस्तीची शिफारस करण्यात आली होती. तदनंतर श्री. राजेश तिवाडी यांचे बील दिनांक १८-१२-२००६ रोजी दुरुस्त करण्यात आले व अशा त-हेने श्री. राजेश तिवाडी यांच्या गा-हाण्याचा निपटारा करण्यात आला. श्री. राजेश तिवाडी यांच्या गा-हाण्याबाबत अपिलार्थीने मागितलेली माहिती अपिलार्थीस दिनांक १५-१२-२००६ रोजी देण्यात आली. अपिलार्थी यांचा आक्षेप असा आहे की, जन माहिती अधिकारी यांच्याकडे त्यांनी त्यांना दिनांक १५-१२-२००६ रोजी दिलेल्या माहितीमध्ये दिनांक १८-१२-२००६ रोजी केलेल्या दुरुस्तीचा उल्लेख आहे. यावरुन जन माहिती अधिकारी यांनी दिलेली माहिती चुकिची असल्याचे त्यांनी अनुमान काढले आहे.

जन माहिती अधिकारी यांच्याकडून मिळालेल्या माहितीने समाधान न झाल्याने अपिलार्थीने माहिती अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (१) अन्वये जन अपिलीय अधिकारी यांच्याकडे दिनांक १९-१२-२००६ रोजी प्रथम अपील केले. सदर अपिलामध्ये त्यांनी आपली मूळ माहितीची मागणी कायम ठेवली आहे. अपिलार्थीने केलेल्या या प्रथम अपिलावर जन अपिलीय अधिकारी यांनी कोणतीच सुनावणी घेतली नाही. जन अपिलीय अधिकारी ही कृती त्यांच्यातील बेजबाबदारपणा व माहिती अधिकार अधिनियम २००५ विषयी त्यांचे अज्ञान स्पष्ट करते. त्यांच्या अशा प्रकारच्या कार्यशैलीची दखल कार्यकारी संचालक महाराष्ट्र राज्य विद्युत वितरण कंपनी यांनी घ्यावी असे त्यांना सूचित करण्यात येत आहे.

जन अपिलीय अधिकारी यांच्याकडून कोणताही निर्णय प्राप्त न झाल्याने व्यथित होऊन अपिलार्थीने माहिती अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (३) अन्वये राज्य माहिती आयोगाकडे दिनांक ०८-०५-२००७ रोजी व्दितीय अपील केले आहे.

आज झालेल्या युक्तिवादामध्ये अपिलार्थी यांचे असे म्हणणे आहे की, त्यांच्याकडे श्री. तिवाडी यांनी जन माहिती अधिकारी यांच्या कार्यालयात केलेल्या दिनांक १४-०२-२००६ च्या तक्रार अर्जाची पोच पावती उपलब्ध आहे. त्यांनी ती पोच पावती आयोगास दाखविली. या पोच पावतीवरुन जन माहिती अधिकारी यांच्या कार्यालयातील संबंधित लिपीक सौ. पवार यांनी हा अर्ज स्विकृत केल्याचे दिसते तथापि हा अर्ज त्यांच्या कार्यालयात उपलब्ध नाही असे जन माहिती अधिकारी हे आयोगासमोर सांगत आहेत तर अपिलार्थी हे त्यांना या तक्रार अर्जाची प्रत हवी असल्याच्या त्यांच्या भुमिकेवर ठाम आहेत. जन माहिती अधिकारी यांच्या कार्यालयातून सदर अर्ज गहाळ झाला असल्याने त्याची प्रत अपिलार्थीस ते आता देऊ

शकणार नाहीत हे उघड आहे. जन माहिती अधिकारी यांच्या म्हणण्यानुसार जर सदर अर्ज गहाळ झाला असेल व त्यामुळे ते ही माहिती अपिलार्थीस देऊ शकत नसतील तर ही बाब त्यांनी निश्चितपणे गांर्भीयाने घेऊन संबंधित लिपीकावर प्रचलीत सेवा नियमाप्रमाणे कारवाई करणे अपेक्षित होते. तेव्हा असे आदेशित करण्यात येते की, जन माहिती अधिकारी यांनी सदर अर्ज गहाळ करणा-या संबंधित लिपीकावर प्रचलीत सेवा नियमाप्रमाणे शिस्तभंगाची कारवाई करुन आपला अहवाल आयोगास सादर करावा. त्याच बरोबर या प्रकरणी जन अपिलीय अधिकारी यांनी अपील ठरविण्याच्या कामी दाखविलेल्या बेजबाबदारपणाची सखेद नोंद आयोगाने घेतली असून त्यांच्या अशा प्रकारच्या बेफिकीर व बेजबाबदार कार्यशैलीची नोंद त्यांच्या वरिष्ठांनी यथायोग्यरित्या घ्यावी असे त्यांना सूचित करण्यात येत आहे. श्री. तिवाडी यांच्या तक्रार अर्जाचे आता निवारण झाले असल्याने त्यांच्या अर्जावर पुढील कारवाई करण्याचे कोणतेही आदेश नाही.

वरील विवेचनाच्या पार्श्वभूमीवर अपिलार्थीचे व्दितीय अपील मान्य करण्यात येत आहे.

<u>निर्णय</u>

१. अपीलार्थीचे अपील मान्य करण्यात येत आहे.

२. जन माहिती अधिकारी यांनी संबंधित लिपीकावर प्रचलीत सेवा नियमाप्रमाणे शिस्त-भंगाची कारवाई करुन आपला अहवाल आयोगास सादर करावा.

३. जन अपिलीय अधिकारी यांनी अपील ठरविण्याच्या कामी दाखविलेल्या त्यांच्या बेफिकीर व बेजबाबदार कार्यशैलीची नोंद त्यांच्या वरिष्ठांनी यथायोग्यरित्या घ्यावी.

अहमदनगर (वि. बा. बोरगे)

दिनांक १३ ऑगस्ट २००७ राज्य माहिती आयुक्त औरंगाबाद

प्रत,

१ श्री. शेख शफीयोद्दीन छोटुभाई, यशोदानगर, पाईपलाईन रोड, सावेडी, अहमदनगर

२ जन माहिती अधिकारी तथा उप कार्यकारी अभियंता, महाराष्ट्र राज्य विद्युत वितरण कंपनी मर्यादित, शहर उपविभाग क्रमांक २, अहमदनगर यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.

३ जन अपिलीय अधिकारी तथा कार्यकारी अभियंता, महाराष्ट्र राज्य विद्युत वितरण कंपनी मर्यादित, शहर उपविभाग क्रमांक २, अहमदनगर यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.

४ कार्यकारी संचालक, महाराष्ट्र राज्य विद्युत वितरण कंपनी, प्रकाशगड, बांद्रा (पुर्व), मुंबई - ५१

५ सचिव, मुख्य माहिती आयुक्त कार्यालय, १३ वा मजला नवीन प्रशासकीय इमारत मंत्रालयासमोर, मुंबई ४०० ०३२ यांना सदर निर्णय आयोगाच्या वेब साईट वर प्रसिध्द करण्यासाठी.

६ निर्णय नस्ती

राज्य माहिती आयुक्त, औरंगाबाद यांचे समोर माहितीचा अधिकार अधिनियम

२००५ मधील कलम १९ (३) अन्वये दाखल झालेले अपील

अपील क्रमांक २००७/रामाआ/अपील/सिआर/२९५

निर्णय दिनांक १४-०८-२००७

श्री. संजय एकनाथ नवगिरे, : अपिलार्थी

व्दारा वानखेडे सरांच्या घराजवळ, भिमनगर,

भावसिंगपुरा, औरंगाबाद

विरुध्द

१ जन माहिती अधिकारी :

तथा तहसीलदार, औरंगाबाद

२ जन अपिलीय अधिकारी : प्रतिवादी

तथा उपविभागीय अधिकारी, औरंगाबाद

विवेचन

वरील प्रकरणाची सुनावणी आज दिनांक १४-०८-२००७ रोजी औरंगाबाद येथे घेण्यात आली. सुनावणीच्या वेळेस अपिलार्थी श्री. संजय एकनाथ नवगिरे, औरंगाबाद हे गैरहजर आहेत तर जन माहिती अधिकारी तथा तहसीलदार, औरंगाबाद सौ. अपर्णा सोमाणी (यापुढे त्यांना जन माहिती अधिकारी असे संबोधण्यात येईल) व जन अपिलीय अधिकारी तथा उप विभागीय अधिकारी, औरंगाबाद यांचे वतीने तहसीलदार, औरंगाबाद ह्या हजर आहेत.

या प्रकरणी अपिलार्थीने त्यांच्याकडील दिनांक ०२-०१-२००६ रोजीच्या अर्जान्वये जन माहिती अधिकारी यांच्याकडे खालील प्रमाणे मागितली होती.

१. “ तहसीलदार औरंगाबाद यांचे पत्र जा. क्र. ९८/जमा-२/अतिक्रमण दिनांक १०-०७-९८, दिनांक १८-०७-९८ व दिनांक ०४-०९-९८ या मा. जिल्हाधिकारी यांना पाठविलेल्या प्रस्तावाच्या नक्कल प्रत मिळणेबाबत.

(१) श्रीरंग दगडू साळवे, सौ. समिंद्राबाई श्रीरंग साळवे - अतिक्रमण नियमानुकुलीत करणे प्रस्ताव.”

अपिलार्थीने सदरील माहिती व्यक्तिशः अपेक्षिली होती.

अपिलार्थीच्या या पत्रास जन माहिती अधिकारी यांनी अपिलार्थीस त्यांचेकडील दिनांक १०-०२-२००६ च्या पत्रान्वये प्रथम प्रतिसाद दिला. या पत्रामध्ये अपिलार्थीने मागितलेली माहिती दीर्घ कालावधीपुर्वीची असल्याने सदर संचिकेचा त्यांचे कार्यालयात शोध घेणे चालू आहे अशी माहिती देऊन ही संचिका उपलब्ध झाल्यावर अपिलार्थीस विनाविलंब ही माहिती पुरविण्यात येईल असे अपिलार्थीस आश्वासित केले आहे.

जन माहिती अधिकारी यांच्याकडून मिळालेल्या अशा प्रकारच्या उत्तराने समाधान न झाल्याने अपिलार्थीने माहिती अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (१) अन्वये जन अपिलीय अधिकारी यांच्याकडे दिनांक ०९-०३-२००६ रोजी प्रथम अपील केले. अपिलार्थीने आयोगास सादर केलेल्या कागदपत्रामध्ये त्यांच्या या प्रथम अपिलाच्या अर्जाची प्रत सादर केलेली नाही. सदर अपिलावर जन अपिलीय अधिकारी यांनी दिनांक ३१-०३-२००६ रोजी आपला निर्णय दिला. या निर्णयामध्ये त्यांनी अपिलार्थीस ८ दिवसात माहिती देण्याचे जन माहिती अधिकारी यांना सूचित केले.

तथापि जन अपिलीय अधिकारी यांनी आदेशित करुनही जन माहिती अधिकारी यांनी अपिलार्थीस ८ दिवसात माहिती न पुरविल्यामुळे व्यथित होऊन अपिलार्थीने माहिती अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (३) अन्वये दिनांक १०-०८-२००६ रोजी राज्य माहिती आयोगाकडे व्दितीय अपील दाखल केले आहे. व्दितीय अपील दाखल करण्याचे "जन माहिती अधिकारी यांनी त्यांना माहिती न देणे" असे कारण अपीलार्थीने दर्शविले आहे.

आज झालेल्या युक्तिवादामध्ये अपिलार्थी हे गैरहजर आहेत तर जन माहिती अधिकारी यांनी त्यांच्यातर्फे असा युक्तिवाद मांडला की, अपिलार्थीने मुळात मागविलेली माहिती ही ७ वर्षापेक्षा अधिक इतकी जुनी आहे तसेच अतिक्रमण नियुमानुकुल करतांना सदर प्रकरणातील संपूर्ण नस्ती जिल्हाधिकारी कार्यालय यांच्याकडे पाठविली होती. तथापि संबंधित लिपीकाच्या, ही नस्ती जिल्हाधिकारी कार्यालयाकडे पाठविली असल्याचे, लक्षात न राहिल्याने / लक्षात न

आल्याने, अपिलार्थीने मागितलेली माहिती ते तहसील कार्यालयातच शोधत राहिले. काही कालावधीनंतर ही नस्ती जिल्हाधिकारी कार्यालयात पाठविली असल्याचे संबंधित लिपीकाच्या लक्षात आले व नंतर त्याप्रमाणे जिल्हाधिकारी कार्यालयात जाऊन ही नस्ती जन माहिती अधिकारी व संबंधित लिपीक यांनी शोधून, त्यातील अपिलार्थीस आवश्यक असलेल्या कागदपत्राच्या प्रती त्यांनी अपिलार्थीस दिनांक ०२-०८-२००७ रोजी पुरविल्या. जन माहिती अधिकारी यांनी अपिलार्थी यांना माहिती देण्यापोटी विलंब लावला हे जरी या प्रकरणात सिध्द झाले असले तरी हा विलंब त्यांच्या स्तरावर लागलेला नसून संबंधित लिपीकाच्या लक्षात या नस्तीचा ठावठिकाणा न राहिल्यामुळे, लागला आहे. अपिलार्थीस माहिती देण्यापोटी विलंब लागला त्याला प्रामुख्याने संबंधित लिपीक जबाबदार असल्याचे या प्रकरणी दिसून येते. माहिती देण्यास जन माहिती अधिकारी हे जरी प्रामुख्याने जबाबदार असले तरी माहिती अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम ५ (५) नुसार ही माहिती जन माहिती अधिकारी यांना उपलब्ध करुन देण्यास जे अधिकारी अथवा कर्मचारी असतील ते देखील माहिती अधिका-याप्रमाणेच या अधिनियमाखाली जबाबदार आहेत. तेव्हा संबंधित लिपीकाने त्यांच्या कर्तव्यपरायणतेत कसूर केल्याने त्यांच्यावर प्रचलीत सेवा नियमाप्रमाणे जन माहिती अधिकारी यांनी कारवाई करावी असे त्यांना सूचित करण्यात येते आहे. व त्याचबरोबर अशा प्रकारच्या घटनांची पुनरावृत्ती टाळण्याच्या दृष्टीने जन माहिती अधिकारी यांनी भविष्यात अधिक सतर्क राहावे अशी त्यांना आयोगातर्फे सूचना देण्यात येत आहे.

आता अपिलार्थी यांना आवश्यक ती माहिती मिळाली असल्याने अपिलार्थीचे हे अपील खालील निर्णयासह निकाली काढण्यात येत आहे.

<u>**निर्णय**</u>

१. अपीलार्थीचे अपील मान्य करण्यात येत आहे.

२. जन माहिती अधिकारी यांनी ज्या संबंधित लिपीकाने या प्रकरणी त्यांच्या कर्तव्य परायणतेत कसून केलेला आहे त्यांच्यावर प्रचलीत सेवा नियमाप्रमाणे कारवाई करावी.

औरंगाबाद (वि. बा. बोरगे)

दिनांक १४ ऑगस्ट २००७ राज्य माहिती आयुक्त औरंगाबाद

प्रत,

१ श्री. संजय एकनाथ नवगिरे, व्दारा वानखेडे सरांच्या घराजवळ, भिमनगर, भावसिंगपुरा, औरंगाबाद

२ जन माहिती अधिकारी तथा तहसीलदार, औरंगाबाद यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.

३ जन अपिलीय अधिकारी तथा उपविभागीय अधिकारी, औरंगाबाद यांना या निकालपत्रातील नोंदी संदर्भात पुढील कार्यवाहीसाठी.

४ सचिव, मुख्य माहिती आयुक्त कार्यालय, १३ वा मजला नवीन प्रशासकीय इमारत मंत्रालयासमोर, मुंबई ४०० ०३२ यांना सदर निर्णय आयोगाच्या वेब साईट वर प्रसिध्द करण्यासाठी.

५ निर्णय नस्ती

राज्य माहिती आयुक्त, औरंगाबाद यांचे समोर माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ मधील कलम १९ (३) अन्वये दाखल झालेले अपील.

अपील क्रमांक- २००७/रामाआ/अपिल/सिआर-३०३

निर्णय दिनांक १४-०८-२००७.

१. डॉ.सुभाष नाराणराव पोफळे, .. अपिलार्थी.
मु.पो.आळंद, तालूका-फुलंब्री,
जिल्हा- औरंगाबाद.

विरुध्द

१. जनमाहिती अधिकारी तथा .. प्रतिवादी

ग्रामसेवक, गट ग्रामपंचायत,आळंद
तालूका-फुलंब्री, जिल्हा-औरंगाबाद.

२. जन अपिलिय अधिकारी तथा ..
गटविकास अधिकारी,
पंचायत समिती,फुलंब्री,
जिल्हा-औरंगाबाद

विवेचन

या प्रकरणाची सुनावणी आज दिनांक-१४-०८-२००७ रोजी औरंगाबाद येथे घेण्यात आली. सुनावणीच्या वेळी अपिलार्थी, श्री.सुभाष नारायणराव पोफळे, (येथून पुढे त्यांना अपिलार्थी असे संबोधण्यात येईल) व जनमाहिती अधिकारी तथा ग्रामसेवक, गट ग्रामपंचायत,आळंद,तालूका-फुलंब्री,श्री.वाय.एस.पाटील,(येथून पुढे त्यांना जनमाहिती अधिकारी असे संबोधण्यात येईल) हे हजर आहेत. तर जनअपिलीय अधिकारी तथा गटविकास अधिकारी, पंचायत समिती, फुलंब्री, हे गैरहजर आहेत.

या प्रकरणी अपिलार्थीने सर्व प्रथम जनमाहिती अधिकारी यांच्याकडे दिनांक-२२-०७-२००५ रोजी ग्रामपंचायत, आळंद येथील मिळकती संदर्भात काही माहिती मागविली. अपिलार्थीने जनमाहिती अधिकारी यांच्याकडे केलेला मूळअर्ज महाराष्ट्र माहितीचा अधिकार अधिनियम २००२ अन्वये केलेला असल्याचे दिसून येते.

अपिलार्थीने माहितीसाठी केलेला प्रथम अर्ज ज्या कायद्याखाली केला आहे तो कायदा आता सामान्य प्रशासन विभागाच्या दिनांक- ०५ ऑक्टोंबर, २००५ रोजीच्या अध्यादेशाव्दारे निरसीत झाला असून माहिती अधिकार अधिनियम २००५ हा दिनांक- १२ ऑक्टोंबर, २००५ पासून अंमलात आलेला आहे. अपिलार्थीने या कायद्याखाली राज्य माहिती आयोगाकडे व्दितीय अपील केले आहे. अपिलार्थीने केलेला मूळ अर्ज ज्या कायद्याखाली केला होता तो कायदा आता निरसीत झाला असल्यामूळे अपिलार्थीने केलेल्या या अर्जावर सुनावणी घेण्याची अधिकारिता

राज्य माहिती आयोगाला नाही. त्यामूळे अपिलार्थीचे राज्य माहिती आयोगाकडे केलेले दिनांक-०३-०६-२००६ रोजीचे व्दितीय अपील खारीज करण्यात येत आहे.

निर्णय

१. अपिल खारीज करण्यात येत आहे.

औरंगाबाद
दिनांक १४-०८-२००७

(वि. बा. बोरगे)
राज्य माहिती आयुक्त औरंगाबाद

प्रति,

१ श्री.सुभाष नारायणराव पोफळे, मु.पो.आळंद, ता.फुलंब्री, जिल्हा- औरंगाबाद.

२ जनमाहिती अधिकारी तथा ग्रामसेवक, ग्रामपंचायत आळंद, तालूका-फुलंब्री, जिल्हा-औरंगाबाद, यांना वरील अभिप्रायाची नोंद घेण्यासाठी.

३ जनअपिलिय अधिकारी तथा गटविकास अधिकारी, पंचायत समिती, फुलंब्री, जिल्हा- औरंगाबाद, यांना वरील अभिप्रायाची नोंद घेण्यासाठी.

४ सचिव मुख्य माहिती आयुक्त कार्यालय, १३ वा मजला, नविन प्रशासकीय इमारत मंत्रालया समोर, मुंबई - ३२ यांना सदर निर्णय आयोगाच्या वेबसाईटवर प्रसिध्द करण्यासाठी

५ निर्णय नस्ती.